

7-4-330

Vol. V

No. 1

26th March, 1981.

(Thursday)

5 Chaitra, 1903 S. E.

THE ANDHRA PRADESH Legislative Assembly Debates

OFFICIAL REPORT

CONTENTS

	PAGES
Oral Answers to Questions.	.. 1
Short Notice Questions and Answers.	.. 18
Matters under Rule 329 :	
re: (1) Police harassment of workers of Klayman Porcelenes Private Ltd., Nandigama and Vijayalakshmi Oil Mills Kothur of Shadnagar Taluk.	25
re: (2) Leasing out of land for construction of Cinema Theatre in the premises of Municipal Officer, Guntur.	... 31
re: (3) Recruitment in Southern Transformers and Electricals Ltd., Tirupathi by non-Andhras.	.. 33
Announcement :	
re: Extension of time for withdrawal of nominations to three Financial Committees.	... 34
Calling Attention to Matters of Urgent Public Importance :	
re: (1) Scarcity of drinking water in Hyderabad and Secunderabad..	35
re: (2) Mosquito trouble in Visakhapatnam.	... 39
re: (3) Long March of Kisans from Nagarkurnool to Legislative Assembly	.. 46
Papers Laid on the Table.	.. 50
Papers placed on the Table :	.. 51

[Contd on 3rd Cover

**THE
ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY**

PRINCIPAL OFFICERS

Speaker : .. Sri Kona Prabhakara Rao.

Panel of Chairmen : .. 1. Sri A. Eswara Reddy.
2. Sri Koratala Satyanarayana.
3. Sri V. Sobhanadreeswara Rao.
4. Sri N. Yetiraja Rao.
5. Smt. Jeevaratnam Naidu.
6. Sri B. Sitaramaiah.

Secretary : .. Sri E. Sadasiva Reddy.

Joint Secretary : .. Sri D. L. Narasimham.

Deputy Secretary : .. Sri M. Ramanadha Sastry.

Assistant Secretaries : .. 1. Sri S. Purnananda Sastry.
2. Sri Md. Ghouse Khan.
3. Sri T.L. Balaram.
4. Sri M. Viswanatham.
5. Sri J. V. Ramana Murthy.
6. Sri P. Bashaiah.
7. Sri A.V.G. Krishna Murthy.
8. Sri M. Hanumantha Rao.
9. Sri K. Seshiah.

Chief Reporter : .. Sri Habeeb Abdur Rehman.

**THE
ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY DEBATES
OFFICIAL REPORT**

Twenty Third Day of the Eighth Session of the
Andhra Pradesh Legislative Assembly.

ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY

Thursday, the 26th March, 1981.

The House met at Half-Past Eight of the Clock.

(Mr. Speaker in The Chair)

ORAL ANSWERS TO QUESTIONS

Seepage Losses in Nagarjunasagar Right Main Canal

243—

*6149—Q—Sri G. Mallikarjuna Rao (Gurazala):—Will the Minister for Major Irrigation be pleased to state :

(a) whether it is a fact that the transmission losses in Nagarjuna sagar right main canal and its distributory system are of the order of about 40% of the head discharge;

(b) steps taken by the Government to arrest the seepage losses;

(c) whether the Government proposed for cement lining of the entire length of right main and branch canals to reduce seepage losses; and

(d) if not, whether the Government propose to release required discharge for Blocks 15 to 22 ?

Minister for Major Irrigation (Sri G. V. Sudhakara Rao) :—

(a) The transmission losses in N.S. Right Canal and its distributory system are of the order of 35% to 40% of head discharge when the losses are considered from Main Canal head to the fields.

(b), (c), & (d): As the carrying capacity of the Canal from M. 57/2 to M. 126/o is not adequate to cater to the peak discharge requirements in Block 15 to 22, it is proposed to remodel the canal system from M. 57/2 to M. 126/o by widening the canal section etc. with the loan assistance of World Bank in order to ensure release of required discharge of water in the canals in the above reaches.

+ An asterisk before the name indicates confirmation by the Member.

శ్రీ పూల సుబ్బయ్య (మార్కాపూర్) :—ఈ ప్రశ్నలో 'డి'లో ఉన్నట్లు 15-22 జ్లాకులకు నీరు వదలాలి అంటే దాదాపు నాలుగు వేల క్యూసెక్కుల నీరు వదలాలి. ఇప్పుడు 800 క్యూసెక్కులు కూడా రావడంలేదు. మరి నాలుగు వేల క్యూసెక్కులు వచ్చేదానికి ఏమి చర్యలు తీసుకున్నారు ?

శ్రీ జి.వి. సుధాకరరావు :—తీసుకోవలసిన చర్య కెనాలుని వెడల్పు చేయడం. దానివల్ల కూడా—the discharge capacity of the canal can be increased to 5063 cusecs at mile 57, 4708 cusecs at mile 86/0 and 4203 cusecs at mile 126/0.

శ్రీ ఎం. వెంకయ్యనాయుడు (ఉదయగిరి) :—నీరు ఇంకిపోకుండా ఉండడానికి కాలువలు లైనింగు చేయాలి అని ఎక్స్‌ప్రెస్సు చెప్పారు. మనకి తెలుసు. లైనింగు కార్యక్రమం ఈ కెనాలులో ప్రస్తుతం జరుగుతున్నదా? ఎక్కడనుంచి ఎక్కడవరకు జరుగుతున్నది? దానికి అయ్యే వ్యయం ఎంత?

శ్రీ జి.వి. సుధాకరరావు :—ఈ ప్రశ్న అనేక రూపాలుగా ఈ సభముందు ఇంతకు పూర్వము వచ్చింది దీనిని గురించి నేను సమాధానం చెప్పినాను. పదే పదే ప్రశ్నలు మార్చి అడిగినప్పటికీ సమాధానాలు మాత్రం మార్చేదానికి పీలులేదు. సమాధానం ఒకటే ఉంటుంది. ప్రస్తుతం లైనింగు విషయం వరల్డ్ బ్యాంకు ఎప్రోజిట్ ప్రోగ్రాము ప్రకారం వారు ఇచ్చిన అనుమతినబట్టి 57 నుంచి 126 వరకు మొదలు కాలువను వెడల్పు చేయడం ప్రధానం. దానిని వెడల్పు చేయడానికి మేము ఇచ్చిన డబ్బు వినియోగించడానికి వీలుంది గాని మరి దేనికి కాదు, 1984 కి వెడల్పు చేయడం పూర్తి కావాలి, కాలువ వెడల్పు చేసిన తరువాత లైనింగు గురించి ఏమైనా సహాయం కావలసి ఉంటే మేము తప్పుకుండా దానిని గురించి విచారిస్తాము అది కూడా మార్కెట్లో ఉంది అని వారు చెప్పడం జరిగింది.

శ్రీ కొరటాల సత్యనారాయణ (రేపల్లె) :—మైన పానీ సీవేజి ఉన్న రీచెస్‌లో లైనింగు ముందు చేస్తేనే గాని దానిని అరికట్టడానికి వీలుండదు. పానీ సీవేజి వల్ల కాలువ వెడల్పుచేసినా కూడా క్రిందకు నీరు రాదు. ప్రపంచ బ్యాంకు వాక్కు ప్రధానం కాదు. మనకు ఉన్న పరిస్థితులు గమనించి పానీ సీవేజి ఉన్న రీచెస్ లైనింగు చేయడానికి అవసరమైన చర్యలు వెంటనే తీసుకుంటారా?

శ్రీ జి.వి. సుధాకరరావు :—కాలువ వెడల్పు లేనందువల్లనే క్రింద ప్రవాహము సరిగా లేక వైభాగములో సీవేజి ఉంటున్నది. కెనాలు లోపల నీరు సక్రమంగా ప్రవహించినట్లుయితే ఆ సీవేజి ఉండదు. నీరు సక్రమంగా ప్రవహించేందుకు కెనాలుని వెడల్పు చేయాలి అని వరల్డ్ బ్యాంకు వారి అభిప్రాయము. వారు ఇచ్చిన రికమెండేషన్స్ అన్నీ చదివి వినిపించినట్లు నాకు జ్ఞాపకము. మొత్తం కెనాలు లైనింగు చేసేందుకు ఎంత ఖర్చు అవుతుంది అని అంచనా వేసినప్పుడు 220 కోట్లు అని రెండు సంవత్సరాల క్రితం చెప్పబడింది. మెయిన్ కెనాలు చేస్తే యా. 87 కోట్లు అవుతుంది అని చెప్పబడింది.

మరల క్రింది ఆయకట్టు దారులకు నీరు సక్రమంగా సప్లయకాదు అని వచ్చింది. వరల్డు బ్యాంకు వారి రీఎప్రయజలు. వారి సహాయంతో కొనసాగుతుంది అని ప్రారంభసభ్యులకు తెలుసు. వారు ఇచ్చిన ఒప్పందప్రకారం మనం చేయవలసి వస్తుంది, అయితే లైనింగ్ చేయాలంటే ప్లానింగ్ కమిషన్ వారు వప్పుకొనవచ్చుదు. 8-40 a. m.
మనకు ఆర్థికపరిస్థితి ఉంటే, వాన్ ప్లాన్ నుంచి రాష్ట్రంయొక్క ఆర్థిక వనరులతో చేసుకుంటే ఎవరికీ అభ్యంతరం ఉండదు, కానీ ఇప్పుడు మనకు ఉన్న పరిస్థితులలో ఈ లైనింగ్ చేసేందుకు, వాన్ ప్లాన్ నుంచి ప్రభుత్వం ఖర్చుపెట్టి చేసే పరిస్థితిలో లేదు. లైనింగ్ చేయము అన్న సమస్య కాదు, వరల్డు బ్యాంకు ఎప్రయజల్ ప్రకారం మైలు 57 నుంచి 128 వరకు వెడల్పు అయిన తరువాత లైనింగ్ చేసే సమస్య ఉంది. సీవేజి కెనాల్ నుంచి డిస్ట్రిబ్యూటరీస్ వరకు, 35 నుంచి 40 శాతం వరకు మెయిన్ కెనాల్ విషయంలో 20 శాతం అని చెప్పబడుతున్నది.

శ్రీ వి. శోభనాద్రీశ్వరరావు (శియ్యూరు) :—57 కి. మీ. నుంచి 85 కి మీ, వరకు కాల్వ వెడల్పు చేయాలని అన్నారు. మన ప్రభుత్వం రూపొందించిన సైసిఫికేషన్ను ప్రకారం నీళ్లు వెళ్లడం లేదు అంటారు. ఎక్కువ నీళ్లు పోకపోవడం మూలంగా సీవేజి ఎక్కువ కాదు. ఈ విషయం క్లారిఫై చేస్తారా; కనీసం లూజ్ సాయిల్స్ ఉండి, సీవేజ్ ఎక్కువగా ఉన్న స్థలాల్లో అయినా రాష్ట్ర నిధుల నుంచి లైనింగ్ చేస్తారా?

శ్రీ జి. వి. సుధాకరరావు :—ఈ సందర్భంలో నాకు జ్ఞాపకం ఉంది. సభ్యులు అనేకసార్లు చెబుతున్నారు. ఎడమ కాల్వకు లైనింగ్ చేస్తున్నారు, కుడి కాల్వకు చేయడం లేదు అనే భావం ఉండవచ్చును....

(ఇంటరప్షన్లు)

Sri P. Subbajiah:—We are not raising that question. We want that left canal also should be cement lined. We want right canal.

Sri Shobhanadreeswara Rao:—This is the feeling of the people.

(Interruptions)

Sri M. Venkaiah Naidu:— Our feeling is that two canals should be taken up

మిస్టర్ స్పీకర్ :—సైసిఫికేషన్ను ప్రకారం శ్రవ్వి ఉంటే ఈ పరిస్థితి వచ్చి ఉండేదా?

శ్రీ జి. వి. సుధాకరరావు :— సైసిఫికేషన్ను ప్రకారం శ్రవ్వి ఉంటే ఈ పరిస్థితి రాకపోయి ఉండును. అయితే సైసిఫికేషన్ను ప్రకారం అయినట్లయితే పరిస్థితులు పేరుగా ఉండేవి. ఆ తరువాత ఏన్నో మార్పులు తేవడం జరిగింది. రిగ్, పొదిలిలకు నీరు ఇవ్వాలని నిర్ణయం జరిగింది త్రాగునీటి సమస్య కూడా ఉంది. సైసిఫికేషన్ను ప్రకారం కాకుండా ఈ కాల్వను క్రిందికి పెంచడం

జరిగింది. అందువల్ల తరువాత నీటిని క్రింది భాగాన ఉపయోగించుకోవాలని సైనికేషన్సు మార్చవలసి వచ్చింది. మొదటి సైనికేషన్సుతో మొదటి ఆయట్టుకే. మొదటి కెనాల్ కే ఈ కాల్య అగిపోయినట్లయితే సమస్య వేరుగా ఉండేది. క్రింది భాగానికి నీరు ఇవ్వాలి అనడంవల్ల కాల్య వెడల్పు పెంచాలని నిర్ణయించడం జరిగింది. సీపేజీ ఉన్నమాట నిజమని, దానికి పరిష్కారం కాల్య వెడల్పు చేయడమని వంట్ల బాంకు నిర్ణయించింది. ట్రైల్ ఎండ్ కు నీళ్లు రావడం లేదు అన్నారు. దానికి సీపేజీ ఒకటే కారణం కాదు, అనేక కారణాలు ఉంటాయి. డిసెంబరు 1980 లో నాగార్జునసాగర్ డాము పైన ఆయకట్టు గురించి, కుడికాల్యంలో సీపేజీ గురించి చర్చించిన మాజీ మంత్రిమంత్రి ఒక కమిటీ వేశారు. ఆ సందర్భంలో నేను 12 డిసెంబర్ 80 లో డాము దగ్గర పెట్టిన సమావేశానికి చీఫ్ ఇంజనీరును సెక్రటరీని, ప్రైనాన్సు సెక్రటరీని, ఆ ప్రాంత శాసన సభ్యులను ఆహ్వానించడం జరిగింది. వారు చెప్పిన సమస్యలను బట్టి సమాధానాలు ఈ సీపేజీ గురించి కూడా ఆ కమిటీ ఆలోచిస్తుంది. దాంట్లో మల్లిఖార్జునరావుగారు కూడా ఒక సభ్యుడు అనుకొంటాను. అయితే వీక్ పాయింట్స్ దగ్గర లైనింగ్ చేసే సమస్య ఉంది అంటే 84 మైలు తరువాత మొత్తం లైనింగు చేయాలని ఉంది. ఎక్కడైతే వీక్ పాయింట్స్ ఉన్నాయో కొన్ని అక్కడక్కడ లైనింగ్ చేయడం జరిగింది. తెగిపోయే ప్రమాదం ఉన్నటువంటిచోట బ్రిచ్ కాకుండా లైనింగ్ చేయడం జరుగుతూనే ఉంది.

Protected Water Supply Scheme to Konakandla

244—

6335-Q.-Sarvasri V. Sobhanadreeswara Rao (Vuyyuru) and B. Narayanaswamy (Tekkali) —Will the Minister for Rural Water Supply be pleased to state:

whether it is a fact that the Govt. of Andhra Pradesh granted a Protected Water Supply Scheme to Konakandla Village, Kurnool dist.

గ్రామీణ నీటిసరఫరా సహాయమంత్రి (శ్రీ పి. వెంకటరావు):—లేదండి, కర్నూలు జిల్లాలో కొనకొండ అనే పేరుగల గ్రామమేదీ లేదు.

శ్రీ వి. శ్రీధరనాద్రీశ్వరరావు :—సమాచారం మంత్రికి తరువాత ఇస్తాను. దానిపైన చర్య తీసుకోమని కోరుతున్నాను. చెన్నారెడ్డిగారు పంచాయితీరాజ్ మంత్రిగా ఉన్నప్పుడు జరిగిన వాటిలో ఇది కూడా ఒకటి. ఆ గ్రామానికి రక్షిత నీటిసరఫరా చేయిస్తారా?

శ్రీ పి. వెంకటరావు :—అలాగే.

Bogus Freedom Fighters

245—

7891 Q.-Smt. M. Swarajyam (Thungathurthy) Sarvasri M. Omkar (Narsampet) and N. Raghava Reddy (Nakrekal): —Will the Chief Minister be pleased to state:

(a) whether it is a fact that a racket was unearthed by the Government wherein thousands of persons had offered bogus freedom fighters certificates and were drawing political pensions;

(b) if so, the details of the bogus freedom fighter with district-wise breakup; and

(c) the action taken thereon?

సాంకేతిక విద్య, భారతీయ వైద్యం శాఖల మంత్రి (శ్రీ టి. హయగ్రీవాచారి) (ఎ) (బి) (సి):—స్వాతంత్ర్య సమర యోధుల పింఛను కోసం దరఖాస్తు చేసిన కరీంనగర్, వరంగల్లు, నల్గొండ జిల్లాలకు చెందిన పెక్కు మంది దరఖాస్తు దార్లు దొంగ దస్తావేజులను సమర్పించినట్లు ప్రభుత్వ దృష్టికి తేబడింది. ఆ అన్ని ఆరోపణల మీద విచారణ జరుపవలసి వుండగా కరీంనగర్ జిల్లాలో 852 కేసులలో వరంగల్లు జిల్లాలో 989 కేసులలోను, నల్గొండ జిల్లాలో 2 కేసులలో పింఛను చెల్లింపు నిలిపి వేయబడింది. ఈ కేసులలో దస్తావేజుల వాస్తవికత గురించి దరఖాస్తుదార్ల క్లెయిములగురించి విచారణ జరుపవలసిందిగా ఆయా జిల్లా కలెక్టర్లను కోరడమైంది.

శ్రీ ఎమ్. ఓంకార్ :—ఒక్క కరీంనగర్ జిల్లాలోనే ఆరు వేలకు పైగా బూటకపు రాజకీయశాధితులు పెన్షన్ పొందుతున్నారని ఒకసారి విచేకాంగమంత్రి పి.వి. నరసింహారావుగారు చెప్పారు. వరంగల్ జిల్లాలోను, కరీంనగర్ జిల్లాలోను పొందిన దొంగసర్టిఫికేట్లు రెండువేలకుపైగా ఉన్నాయి. మీరు కొద్దితెక్కులు చెపుతున్నారు. వీటిపై సమగ్రమైన విచారణ ఎప్పటిలోగా పూర్తి చేస్తారు? ఇప్పుడు జరుగుతున్న విచారణలో ఈ దొంగ సర్టిఫికేట్లు ఇచ్చిన వారిని సమర్థించి రాజకీయ ప్రభావంలో వాస్తవాలను అణచివేసి విధంగా ప్రయత్నాలు జరుగుతున్నాయని వదంతులు ఉన్నాయి. అలా జరగకుండా జాగ్రత్తలు ఏమి తీసుకుంటారు?

శ్రీ టి. హయగ్రీవాచారి :—ఈ పోర్టుఫోలియో నాకు రాకముందే, జంగారెడ్డిగారు ఎమ్మెల్యే రెవిన్యూ అధికారులలో దొంగ పెన్షన్ కేసులు ఉన్నాయని చెప్పినప్పుడు—అప్పుడేవారు దర్యాప్తుకు తాయడం జరిగింది. మహాసభకు వచ్చినవారిలో చాల మంది కూడా ఈ విషయం చెప్పారు. కాని వ్యాతపూర్వకంగా ఏవి రాలేదు. వరంగల్ నుంచి రంగనాయకులుగారు వ్యాసారు. విచారణ జరిపినప్పుడు 157 కేసులు కరీంనగర్ లో వచ్చాయి ఇంకా దర్యాప్తులో ఉన్నాయి. కొన్ని వేల దరఖాస్తులు ఉన్నాయి. దర్యాప్తు చేస్తున్నాము. స్క్రూటిసీ కమిటీ పెడుతున్నాము. అందులో అధికారులను, అసాధికారులను పెట్టి చేస్తున్నాము. మేము స్వంతంగా ఏమి ఇనిషియేట్ చేయడంలేదు.

8-50 a. m

శ్రీ యన్.యస్.యస్. రెడ్డి (విశాఖపట్నం-II):—ఈ మధ్య స్వాతంత్ర్య సమర యోధులైన పింఛనుదార్ల చాలాకు మహాసభలో స్పష్టముగా చెప్పబడింది. వరంగల్లు జిల్లాలో మొన్న పార్లమెంటు ఎన్నికల ముందు సుమారు 2 వేల మందికి పైగా దొంగ సర్టిఫికేట్లు ఇవ్వబడ్డాయని దాని మీద ఎంక్వయరీ జరపాలి అన్నారు. 2631 వచ్చాయి అన్నారు. దొంగ సర్టిఫికేట్స్ ప్యాడ్మాన్ చేసిన వారికి చాలామందికి పెన్షన్స్ ఇచ్చారు. ఆ పెన్షన్స్ రద్దు చేసి వాటి మీద విచారణ జరుపుతారా ?

Mr. Speaker :—Please read the Rules. You ask a simple question for eliciting the information but no insinuations please.

శ్రీ టి.హయగ్రీవాచారి :—మొత్తము మీద డేట్ పెన్షన్స్ 4 వేలు కా డను ఆయ్యాయి. ఇంతవరకు కాండ్ను అయిన 4023 ఆంధ్ర, తెలంగాణా లకు సంబంధించి కాండ్ను అయ్యాయి. అప్లికేషన్స్ ఏవయిన వచ్చాయో వాటిని సమగ్రంగా విచారణ చేసి పంపించడం జరిగింది. రాజకీయ ప్రయోజనము ఏమిలేదని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ యన్. విజయరామరాజు (నాగూరు) :—ఈనాడు వేల మంది దొంగ సర్టిఫికేట్స్ పెట్టిన వారిని పరిశుభ్రం రాజకీయ పింఛనుదారులుగా గుర్తించారు. వారి అలా గుర్తించిన వారి మీద మీరు తీసుకున్న ఏక్షను ఏమిటి? ఆంధ్ర, తెలంగాణా ఏజిటేషన్ లో అరెస్టు అయిన వారికి కూడా ఈ పెన్షన్స్ ఇప్పిస్తదని మీరు ఏమైనా ఇంట్లో మెంటు చేస్తారా ?

శ్రీ టి. హయగ్రీవాచారి :—స్వాతంత్ర్య సముపార్జనలో పోరాడిన వారికి ఈ పెన్షన్స్ ఇవ్వబడతాయి. ఆంధ్రలో 1944 తరువాత పోరాటం జరగలేదు. తెలంగాణాలో 19, నెవ్రెంబరు 1948 తరువాత పోరాటం జరగలేదు. మిగతా కేసులకు పెన్షన్స్ ఇవ్వడానికి ఇంతవరకు ఎటువంటి నిర్ణయం లేదు. ముందు నిర్ణయం ఉంటే చూస్తాము.

శ్రీ పూల సుబ్బయ్య :—బూటకపు పింఛనుదారులను ఎక్స్ పోజ్ చేయ వలసినదే. వారికి రద్దు చేయవలసినదే. కాని వాస్తవమైనటువంటి స్వాతంత్ర్య యోధులు ఉన్నారు. వారు చాలా కాలం పోరాటములో ఉన్నారు. వారి కైలు సర్టిఫికేట్స్ కాల్చేసిన పరిస్థితులలో వారికి సర్టిఫికేట్స్ చిక్కిని పరిస్థితు లలో వాస్తవమైన యోధులకు పెన్షన్ లేకుండా పోతోంది. అటువంటి కేసులు మీరు పరిశీలన చేసి వారికి పెన్షన్ లభించేట్లు చేస్తారా ?

శ్రీ టి. హయగ్రీవాచారి :— ఈ మధ్య మినిస్ట్రీ ఆఫ్ హోమ్ ఎఫైర్స్ నుంచి సర్క్యూల్ వచ్చింది. 5 సంవత్సరములు కైలులో ఉన్నవారు కనుక సర్టిఫై చేస్తే పెన్షన్ ఇవ్వవచ్చు అన్నారు. అటువంటివి ఒకటి రెండు కేసులు వచ్చాయి. వాటిని మేము ఆమోదించాము.

(శ్రీ) వి. శోభ వాదీశ్వరరావు :—స్వాతంత్ర్య యోధులు పెన్షన్స్ కోసం అప్లికేషన్స్ పంపడానికి జూన్ 1981 వరకు సెంట్రల్ గవర్నమెంటు వారు గడువును పెంచారు. మన స్టేట్ గవర్నమెంటు దీనిని దృష్టిలో పెట్టుకొని 1981 జూన్ వరకు గడువు పెంచుతారా ?

(శ్రీ) టి. హయగ్రీవాచారి :— సెంట్రల్ గవర్నమెంటు పెన్షన్ విషయములో మూడు మాసాలు జైలులో ఉన్న ఆడవారు, వారిజనులు, యస్.టిలు వారికి కన్సెషన్ ఇచ్చారు. వారికి అప్లికేషన్స్ పెట్టుకోడానికి మైము ఇచ్చారు. ఇప్పుడు 5 వేల సీలింగు తీసేశారు. ఇంతవరకు 12 వేల అప్లికేషన్లు వచ్చాయి. ఇదివరకు ఉన్నవాటిని పరిశీలించడం జరుగుతోంది. మరల మైము ఇచ్చే సమస్య లేదు; సరయిన జెన్యుయను కేసు ఉంటే కండోన్ చేయడానికి అవకాశం ఉంది.

Reduction of Rates of Court Fee

246—

8010-Q-Sri M. Venkaiah Naidu (Udayagiri)—Will the Minister for Law and Courts be pleased to state:

(a) whether it is a fact that the Court fee charged in our State is higher than in other States; and

(b) whether a decision will be taken to reduce the rates of Court fee.

Minister for Law (Sri E. Ayyapu Reddy):— (a) A comparative study of the Court fee rates prevalent in this State with those prevalent in Kerala, Tamil Nadu and Karnataka has been under-taken. The position will be known only after the study is over.

(b) Revision of the Court fees on rational basis by amending the Andhra Pradesh Court Fees and Suits Valuation Act 1956 is under consideration.

(శ్రీ) యం. వెంకయ్యనాయుడు :—ఇటీవల కేంద్ర ప్రభుత్వం నుంచి న్యాయశాఖ పార్లమెంటరీ సంప్రదింపుల సలహా సంఘం వారు ఈ కోర్టు ఫీజు విషయములో ఒక సబ్ కమిటీని వేశారు. ఆ సబ్ కమిటీ కోర్టు ఫీ రద్దు చేయాలన్న సిఫార్సును రాష్ట్ర ప్రభుత్వ దృష్టికి వచ్చిందా? లేకపోతే ఆ సిఫార్సును తెప్పించి కొని ఆ లైసులో మన రాష్ట్రములో కోర్టు ఫీ రద్దు చేసే దానికి ప్రభుత్వము చర్యలు తీసుకుంటుందా? మీరు చేసే విచారణ ఎప్పటికీ పూర్తవుతుంది.

(శ్రీ) ఇ. అయ్యపురెడ్డి :—రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి అధికార రీత్యా దృష్టిలోకి రాలేదు కాని నా దృష్టిలోకి వచ్చింది, తరువాత ఈ కోర్టు ఫీ రివైజ్ చేయాలి అని—That is one of the first policy statements made by me after I took over this Portfolio, in the High Court. దాని కంటే ముందు చీఫ్

జస్టిస్ గారు వలుచోట్ల చెపుతూ వచ్చారు, వారి అభిప్రాయముతో సంపూర్ణముగా ఏకీభవిస్తున్నాము. 14వ లా కమిషన్ రిపోర్టులోనే ఈ కోర్టు ఫీ గురించిన ప్రాథమిక సూత్రాలు అన్నీ నిర్వచించారు. 1978లో సుప్రీంకోర్టులో కూడా కోర్టు ఫీ వర్గీకరించి ఉండాలి అన్నది వారు తీర్మానము కూడా చేశారు. ఈ ప్రాథమిక సూత్రాలు అన్నిటిని అనుసరించి కోర్టు ఫీ రివైజు చేయాలని గవర్నమెంటు ఆలోచిస్తోంది. It is under active consideration and I have requested the Chief Justice of the High Court also to prepare it and approve. తరువాత జార్ అసోసియేయషన్ ను రిక్వెస్టు చేస్తున్నాను, ఇవి అన్నీ కూడా తీసుకున్న తరువాత సమగ్రమైన, న్యాయమైన — to make justice inexpensive and Court Fee commensurate to the litigants ఆ ప్రాథమిక సూత్రమైన కోర్టు ఫీ ఒక్క తయారు చేయాలనే ఆలోచన ఉంది. అది తప్పక ఒక సంవత్సరం లోపల ఆక్టును తీసుకురాగలనన్న నమ్మకం నాకు ఉంది.

Sri Gulam Samdani (Bodhan) :—Sir, whether the Government will take into consideration to revise the court fee as is prevailing in Maharashtra, because the fee is comparatively less in all the States. Regarding the Court fee which is paid for the suits and permanent injections etc. which is half or 1/4 of the market value—will that also be taken into consideration ?

శ్రీ ఇ. అయ్యపురెడ్డి :—తప్పక కన్సిడరేషన్ లో ఉంటుంది. న్యాయ వారులైన లెజిస్లేటర్స్ ను సంప్రదించాల్సిన ఉద్దేశము నాకు కూడా ఉంది. వారందరితో మాట్లాడి ఈ అసామిలిస్ కోన్ని రిమూవ్ చేసే దానికి ప్రయత్నము చేస్తాము.

Sri H. Satyanarayana (Adoni) :—Sir, in Karnataka State, the Court fee is remitted in cases where compromise is effected before Court trial taken place. Will the Government also take this into consideration and see that something is done.

Sri E. Ayyapu Reddy :—Certainly Sir, we will take that also into consideration. In fact in 1956 in the Original Bill, we had introduced such provision. Unfortunately in the then circumstances, the Government was in need of more money. Therefore such provision was omitted. The salutary provision which the Hon'ble Member has suggested, we shall try to incorporate in our enactment also.

శ్రీ సి పాచ్. విరల్ రెడ్డి (నర్సాపురం) :—ఈ కోర్టురుసుము హరిజనులకు, బలహీనవర్గాలకు ఎగ్జెంట్ చేస్తున్నామని న్యాయశాఖ మంత్రిగారు చెప్పారు మీరు ఎగ్జెంట్ చేసేటందుకు చర్యలు తీసుకుంటున్నారా?

శ్రీ ఇ. అయ్యపురెడ్డి :—లీగల్ ఎయిడ్ కు డిజర్వ్ అయిన వారందరికి కోర్టు ఫీ ఎగ్జెంట్ చేయాలన్న ప్రతిపాదన కూడా ఉంది, అది కూడా పరిశీలనలోనే ఉంది.

శ్రీ యం. వెంకయ్యనాయుడు :—పీడకు గారు అసెంబ్లీలో బీడకు అయ్యారు. ఏవయినా తొందరగా చూడాలంటే సంవత్సరం అంటున్నారు. దానిని కాస్త త్వరితగతినీ చేస్తారా ?

శ్రీ ఇ.అయ్యప్పరెడ్డి :—కోర్టుఫీ అన్నటువంటి వానిని ఒకసారి పనుగంగా తిసుకురావాలన్న ఆలోచన ఉంది. వాక్, తె చెస్, ఎక్స్ పీరియన్స్ డు పీపుల్, కోర్టు లిటిగేషన్ తెలివైన వారందరినీ సుప్రదించి, వారి సలహాలు తిసుకొని ఒక 10 సంవత్సరముల పరకు చెక్కుకెదరని చట్టాన్ని తేవాలన్న ప్రయత్నము చేస్తున్నాము.

Non-Availability of Alcoholic based Industries in Rayalaseema

247—

*5830 Q—Sri V. Singaramakrishna Rao (Badvel)— Will the Minister for Major Industries be pleased to state:

(a) whether it is a fact that there are no alcoholic based industries in Rayalaseema district

(b) whether it is also a fact that all such type of industries are situated only in the Hyderabad city; and

(c) if so, the reasons therefor?

పెద్ద తరహా పరిశ్రమల కొలు మంత్రి (శ్రీ ఎం. బాగారెడ్డి):— (a) లేదండీ రాయలసీమజిల్లాలో ఆల్కహోలు ఆధారంగాగల పరిశ్రమలు తొమ్మిది ఉన్నాయి.

(b) లేదండీ.

(c) ఇది ఉత్పన్నం కాదు.

శ్రీ వి. శివరామకృష్ణారావు :— అధ్యక్షా, రాయలసీమలో ఆల్కహోలుపై 9-00 a.m. ఆధారపడిన పరిశ్రమలు ఉన్నాయన్నారు. ఏ.ఎ పరిశ్రమలు అవి, ఎక్కడెక్కడ ఉన్నాయి? ఇక ప్రశ్నలోని రెండవ భాగానికి సమాధానం చెబుతూలేదండీ, అన్నారు హైదరాబాదులో ఎన్ని పరిశ్రమలు ఉన్నాయి, రాయలసీమలో ఎన్ని పరిశ్రమలు ఉన్నాయి అనేది మంత్రిగారు సెలవిస్తారా ?

శ్రీ యం. బాగారెడ్డి :—రాయలసీమలో 9 ఉన్నాయి. అనంతపురం జిల్లాలో ఒకటి, చిత్తూరు జిల్లాలో 7, రాయలసీమలో ఒకటి ఉన్నాయి. ఆ వివరాలు చెబుతాను.

(1) మెసర్స్ రాయలసీమ ఎంటర్ ప్రైజీస్ అనంతపురం జిల్లా.

(2) మెసర్స్ ఎ.కె. కృష్ణరాజ్ ఆండ్ కంపెనీ, చిత్తూరు జిల్లా.

(3) మెసర్స్ వెం. శేష్వర ఇండస్ట్రీస్ చిత్తూరు.

(4) మెసర్స్ ఎస్సెల్ మోక్ లిమిటెడ్, తిరుపతి, చిత్తూరు జిల్లా

(5) మెసర్స్ రాజ్ పూర్ ఇండస్ట్రీస్, చిత్తూరు.

- (6) మెసర్స్ సందితా సిబ్ డిగ్రీస్ ప్యాడక్స్, చిత్తూరు.
 (7) మెసర్స్ ఈశ్వర డిస్ట్రిబ్యూట్, తిరువతి.
 (8) ఎం. ఎల్.ఆర్. కె. డిగ్రీస్, కుప్పం, చిత్తూరు డిస్ట్రిక్ట్.
 (9) ఈగల్ డిస్ట్రిబ్యూట్, కడప.

There are 82 Alcohol based units in and around the Twin Cities. There are 23 such industries in Circar districts and 7 in Telangana districts.

శ్రీ ఎస్. విజయరామరాజు :—ఇప్పుడు శ్రీకాకుళం, విజయనగరం జిల్లాలలో మావాల్ల వర్గం నుండి అల్కహాల్ తీసే వ్యతిపాదన ఉంది అటువంటి పుదువరికిములన్ని అక్కడే పెడతారా లేక అక్కడినుండి పూవు తీసుకువచ్చి పరిశ్రమలు అక్కడ పెడతారా ?

శ్రీ యం. జాగారెడ్డి :—అది ఎక్సైజ్ డిపార్టుమెంటుకు సంబంధించింది.

శ్రీ యం. శ్రీనివాసరావు (నాగర్ కర్నూల్) :—ఈ విధంగా ప్రశ్నలు వేసేటప్పుడు రాయలసీమ అని, తెలంగాణ అని రీజనల్ ఫీలింగ్స్ తెచ్చుకొన్నప్పుడు వేయడాన్ని నిషేధించాలని విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను.

శ్రీ వి. శివరామకృష్ణారావు :—మంత్రీగారు చెప్పిన సమాధానంలోని ప్రాధరాజాదులోనూ, దాని వరిసర పాఠాలలోనూ 82 పరిశ్రమలు ఉన్నాయన్నారు, కాని రాయలసీమలో ఈ అల్కహాల్ బేసిడ్ ఇంకస్టిట్యూషన్ అప్లికేషన్స్ పెడితే రిజెక్ట్ చేస్తున్నారు. కాబట్టి అక్కడ అప్లికేషన్స్ పెడితే కాంక్షన్ చేస్తారా ?

మిస్టర్ స్పీకర్ :—ఈవేళ అల్కహాల్ స్కెర్చిటి ఉంది కనుక అప్లికేషన్స్ పెడితే ఇవ్వడం లేదు. అందువల్ల రాయలసీమ, తెలంగాణ అని కాదు.

శ్రీ వి. శివరామకృష్ణారావు :—ఇతకు ముందే అప్లికేషన్స్ పెట్టి ఉన్నారు అని పెండింగులో ఉన్నాయి.

శ్రీ యం. జాగారెడ్డి :—అల్కహాల్ పై ఆధారపడిన కొత్త ఇండస్ట్రీస్ కు పర్మిషన్ ఇవ్వడం లేదు. అల్కహాల్ సెల్లయి లేనందున ఇప్పుడు ఉన్న ఇండస్ట్రీస్ లోనే కొన్ని మూతపడినాయి, కాబట్టి అల్కహాల్ సెల్లయి పెరిగిన తరువాత చూస్తాము.

Sale of Stamps in Registration Offices

248—

*7727 Q. Sri Poola Subbaiah:—Will the Minister for Revenue be pleased to state:

(a) whether the Government have decided to introduce sale of stamps in the Registration offices; and

(b) if so, the number of places where it is introduced and how it is working?

రెవిన్యూ శాఖ మంత్రి (శ్రీ ఎన్. జనార్దనరెడ్డి):—(ఎ) అవునండీ.

(బి) ఈ వర్షానికి 47 చోట్ల ప్రవేశ పెట్టారు. బాగానే పని చేస్తున్నది.

శ్రీ పూల సుబ్బయ్య :—బాగానే పని చేస్తున్నారు. కాని చిన్న చిన్న స్టాంప్ వెండర్స్ వేల సంఖ్యలో ఉన్నారు, వారికి ఆల్టర్నేటివ్ జీవనోపాధి కల్పించడానికి ఆలోచిస్తారా ?

శ్రీ ఎన్. జనార్దనరెడ్డి :—వారి జీవనోపాధిని తీసివేయలేదు, వారు వెండర్స్ గానే కంటిన్యూ అవుతున్నారు. కాని కొన్ని కంప్లెయింట్స్ వచ్చాయి. ఉదాహరణకు ఆర్డి ఫిషియల్ స్కెర్నిటిని క్రియేట్ చేసి 5 రూపాయల స్టాంపును రూ. 7.50 లకు అమ్మడం, కొన్ని చోట్ల అ.లు లభించకుండా చేయడం మున్నగు కారణాలవల్ల రిజిస్ట్రేషన్ ఆఫీసుల్లోనే వీటి అమ్మకాన్ని ప్రవేశపెట్టడం జరిగింది. దానివల్ల మరికొంతమందికి ఉపాధి కలిగింది, కాబట్టి అప్పుడున్న స్టాంప్ వెండర్స్ కు ఉపాధి పోలేదు, మరికొంతమందికి ఉపాధి ఏర్పడేవిధంగా చేయడం జరిగింది.

Mr. Speaker :—Now question No: 249. .

Sri S. Jaipal Reddy (Kalwakurthi) :— Sir, Point of information. Where is the concerned Minister?

Mr. Speaker :—I have already observed that.

Sri S. Jaipal Reddy :—Sir. the point is that he cannot be absented continuously without valid reason.

Mr. Speaker :—I have already told the House that I have given a blanket permission from a particular date to a particular date. have already said that.

Sri S. Jaipal Reddy :—Sir, we would like to be enlightened about the reasons. He is canvassing Bye-elections in Chirala. When he is not a candidate how can he canvass the bye elections?

Mr. Speaker :—The business of the House is not affected and it is being attended to by Sri E. Ayyapu Reddy.

Sri S. Jaipal Reddy :—Sri, Mr. Ayyapu Reddy does not deal with the file and he did not see the file and as such he is not able to inform the spirit of question to the House.

Sri M. Venkaiah Naidu :—Sir, I am just bringing to the notice of the Hon'ble Speaker, a Ruling given by the former Speaker. Shri R. Dasaratharama Reddy during the Legislative Assembly debates on 23-1-1974. The decision from the Chair, i.e., at the end he said : "Thus it is clear that only in the unavoidable circumstances, the business

standing in the name of the Minister or the Chief Minister may be transferred to other Ministers but it should not be made a regular practice." He further said "and though there have been precedents of directing the business standing in the name of Ministers or C.M., to other Ministers, I feel it would be avoided, generally as such delegation of business should be made under special circumstances".

So what are the special circumstances that made the Hon'ble Speaker to permit here? This may kindly be enlightened to the House.

Mr. Speaker: —In this specific instance, what I have granted him the permission your question involves in questioning my decision itself. It is not fair.

Sri S. Jaipal Reddy: —Sir, we do not intend to question the authority of Hon'ble Speaker in such matters. We concede that the authority of Hon'ble Speaker is absolute. The whole thing falls within the discretion and ambit of the hon'ble speaker. But the House can develop the curiosity to know under what reason the Minister is absenting himself! The House can also be enlightened by the hon'ble Speaker as to when the Minister sought the permission to absent himself from the House. I think, during that period he should have given some reasons. If some reasons were given, we would like to know the reasons.

Mr. Speaker: —The reasons given to me are not certainly about canvassing but you have enlightened the House.

Sri S. Jaipal Reddy: —Sir, if the Minister had given wrong reasons to the Hon'ble Speaker, he would be guilty of breach of privilege of the house. Sir, I have got the documentary proof that all the time he is canvassing the bye-elections in Chirala and personally he is not looking his administrative business. The Minister is paid to be present in the House and to answer the questions in the House.....

శ్రీ యం. వెంకయ్యనాయుడు :—తమ రూలింగును ఛాలెంజ్ చేస్తున్నానని అనుకోకండి. ఇది జనరల్ ప్యాక్టీస్ ఆయిపోయింది. అందువల్ల ఈ రూలింగును కూడా తమ దృష్టికి తీసుకురావలసి వచ్చింది, అంతేకాక తమకు తెలియదని కాదు. మేం చెప్పేది ఒక్క రోడ్స్ అండ్ బిల్డింగ్స్ మినిస్టరుగారి గురించని కాదు. ఇది రోజూ గవనిస్తునే ఉన్నాం, చీఫ్ మినిస్టరుగారు విజినే కొంత డలిగేట్ చేస్తున్నారన్నారు.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—పాయింట్ ఏమిటంటే హౌసుకు కావలసిన ఇన్ ఫర్మేషన్ రావడం ఇంపార్టెంట్. అయితే ఏ కాళకు సంబంధించిన విషయం వచ్చినప్పుడు ఆ కాళకు చెందిన మంత్రులు వుంటే సమాచారం ఇంకా బాగా వస్తుందనేది అభిప్రాయం. ఇప్పుడు సమర్థవంతమైన మంత్రులు చెపుతున్నారు కాబట్టి మనం దాని గురించి బాధపడవలసిన అవసరం లేదు.

(శ్రీ) య. వెంకయ్యనాయుడు :—అయ్యపురెడ్డిగారి సమస్యను మేము శంకించడం లేదు. But it was a general practice. If this is the way justice will not be done to the House.

(శ్రీ) పూరి సుబ్బయ్య :—ఇక్కడ కేవల టీ క్వశ్చన్ కాదు. ఇక్కడ సంబంధిత మంత్రిగారు ఉంటే మేము వేసే ఉప ప్రశ్నలకు సరైన, సంపూర్ణమైన సమాధానం వస్తుంది. కాని దానికి సంబంధించిన మంత్రిగారు ఉంటే మేము అడిగే ఉపప్రశ్నలకు వచ్చే జవాబు తమకు తెలియండి కాదు.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—ఇప్పుడు వారు ఇచ్చే సమాధానం తృప్తికరంగా లేకపోతే వీటిని పోస్ట్ పోస్ట్ చేయవచ్చు.

Approach Roads to Over Bridge at Mangalagiri

249—

*7987-2—Sri M. Adayya (Payakarnope) :—Will the Minister for Roads & Buildings be pleased to state:

(a) the reasons for not constructing the approach roads to the over bridge at Mangalagiri so far, even though it was completed two years ago; and

(b) the steps taken by Government in this matter?

రోడ్లు భవనాల శాఖ మంత్రి తరపున న్యాయ శాఖ మంత్రి (శ్రీ ఇ. అయ్యపురెడ్డి) :—(ఎ) కలుపు రోడ్ల నిర్మాణం ఇటీవలే పూర్తి అయింది. బ్రిడ్జి 15-8-1980 తేదీన రాకపోకలకు తెరవబడింది.

(బి) పై (ఎ) సమాధానం దృష్ట్యా ఈ ప్రశ్న ఉపసంహరించబడింది.

(శ్రీ) కొరటాల సత్యనారాయణ :—15-8-80 న ఈ బ్రిడ్జి ఓపెన్ 9-10 a.m. చేయబడిందని చెబుతున్నారు. మధ్యలో మూడు మాసాలు క్లోజ్ చేశారు. ఆ రోజున ముఖ్యమంత్రిగారితో, యంత్రాంగం వస్తున్నారని ప్రారంభోత్సవం చేశారు. అటు యిటు ఏప్రోచ్ రోడ్స్ పూర్తి కానందువల్ల మూడు మాసాలు క్లోజ్ చేసి ఈ మధ్యనే ఓపెన్ చేయడం జరిగింది. వారు చెప్పిన సమాచారం సరైనది కాదు. ఇవ్వాళ ఓపెన్ అయింది. వారు 15-8-80 న ఓపెన్ అయింది అన్నారు. ఇంటర్మీడియరీగా మూడు మాసాలు క్లోజ్ చేశారని ప్రభుత్వ దృష్టికి తేవాలని వస్తున్నది. నేషనల్ హై వే రోడ్—అలాంటి రోడ్ మీద ఏప్రోచ్ రోడ్స్ లేనందువల్ల ప్రజలు బాధపడవలసి వచ్చినది. ఇంత కాలం జాప్యం జరగడానికి కారణం ఏమిటి? ఎవరు బాధ్యులు?

(శ్రీ) ఇ. అయ్యపురెడ్డి :—ఆ మూడు నెలలు ట్రాఫిక్ జరగలేదనే యిన్ ఫర్మేషన్—I will take it from the Hon'ble Member and I will get it verified. This must be pending for a very long time. రోడ్ కు సంబంధించినంతవరకు మన ప్రభుత్వ బాధ్యత లేదు. రైల్వే బ్రిడ్జి.

ఆ పోర్ట్ మాన్యురి రైల్వే వారు నట్టిస్తారు. ఏప్రోచ్ రోడ్స్ కేంద్ర ప్రభుత్వం ఆమోదించిన మేరకు కట్టించడం మన బాధ్యత. I will get it verified. This must be dealing with the Ministry of Transport. వారు కాంక్షన్ యిచ్చిన తరువాత ఒక సంవత్సరం 8 నెలల్లోనే యిది కంప్లీట్ చేయబడింది. ఏప్రోచ్ రోడ్స్ అండ్ కాంప్లీట్ చేశారు. ఆ బాధ్యం ఢిల్లీలో జరిగింది.

శ్రీ కె. శోభనాద్రీశ్వరరావు :—గవర్నమెంట్ మారిపోతున్నది. ఆ క్రెడిట్ లో కట్టి బ్రెడ్డి. ఆ క్రెడిట్ లో ఉన్నారు, పని పూర్తి కాకముందే కట్టిన బ్రెడ్డి ఓపెన్ చేయిస్తే బాగా ఉంటుందని చేయించారు. తరువాత పని పూర్తి చేయడం కోసం మూల వేశారు.

SCHEME TO ADOPT TWO VILLAGES IN EACH CONSTITUENCY
BY KHADI AND VILLAGE INDUSTRIES BOARD

250--

*8746—Sri M. Jayaramulu (Waraparthi) : Will the Minister for Commercial Taxes and Khadi and Village Industries be pleased to state:

(a) Whether there is any scheme to adopt two villages in each constituency by the Khadi and village Industries Board;

(b) The period by which all the villages in a constituency will be covered under the said scheme; and

(c) The reasons not adopting more number of villages, instead of two villages?

Minister for Commercial Taxes and Khadi and Village Industries (Sri M. Manik Rao):—(a) Yes, Sir.

(b) The Scheme is intended to cover those villages which are not selected for assistance by other agencies involved in rural development. It is proposed to make this scheme an integral part of the annual programme of the Board.

(c) Due to paucity of funds it has been decided to adopt only two villages from each Constituency. This scheme will be extended to more number of villages out-side the adoption programme, provided Commercial Banks come forward to sanction loan component.

శ్రీ జయరామలు:—ఖాదీ గ్రామీణ పరిశ్రమల బోర్డ్ ప్రతి సంవత్సరం ఒకటి రెండు గ్రామాలు తీసుకోవాలని ఆదేశించారు. మేము అదే ప్రకారంగా ప్రాకాము. 1978లో యిచ్చారు. 79-80లో యివ్వలేదు. ఆ పీరియడ్ లో తీసుకోని గ్రామాలు ఎంత పీరియడ్ వరకు కంప్లీట్ చేస్తారు ?

శ్రీ ఎమ్. మానిక్ రావు:—కేంద్ర ప్రభుత్వం నుంచి ప్రత్యేకంగా ఖాదీ కమీషన్ ద్వారా డబ్బు వస్తుంది. మన స్టేట్ ద్వారా ప్రావిజన్ లేదు. ఇండే లేదు. ఎక్స్ పెండిచర్ ఆఫ్ స్టాక్ టన్నీ ఎనూ ఇర్లు ఉడుకున్నాయి. ఆ రోజు ఉన్న పరిస్థితిలో ఖాదీ కమీషన్ యిచ్చిన డబ్బు సూచి గ్రామానికి ఒక వైలట్ స్కీమ్ పెట్టాలి అంటే అన్ని స్కీమ్స్ తీసుకోవాలంటే డబ్బు లేకపోవచ్చు. నుం ఎమ్.ఎల్.ఏ కు ఒక గ్రామానికి ఇది 500 గ్రామాలు పెక్స్ చేశారు. 24,865 అర్బిజాన్స్ ను యివ్వాలని కాంక్ష చేశా. 1978-79లో ఏమి అన్నారంటే— ఆ రోజు శేషవతారంగారు మినిస్టర్ గా ఉన్నప్పుడు కానరభ్యులంకి ఉత్తరాలు వ్రాస్తూ రెండు గ్రామాల సెలెక్ట్ చేసి యివ్వాలని అన్నారు. ఆ గ్రామాల లిస్ట్ వచ్చినది. 828 గ్రామాలు కోరిం చెప్పి దానికి మేము సర్దుదాని ప్రకారం 50 వేల అర్బిజాన్స్ ను కవర్ చేయాలనే ఉద్దేశ్యంతో రెండు గ్రామాలు అడిగాము. ఖాదీ కమీషన్ నుంచి డబ్బు రాతేదు. నేను నుండి అయిన తరువాత ఢిల్లీలో శేషవల్ కాన్ఫరెన్స్ జరిగింది. అర్బిజాన్స్ గ్రామాల సెలెక్ట్ చేసినట్లయితే ఈ సంవత్సరం డబ్బు యిస్తామని అన్నారు. ఈ సంవత్సరం డబ్బు ఎక్కువ వచ్చే అవకాశం వున్నది. వైలట్ స్కీమ్ మొత్తం సర్వే చేసి యింక పేరే స్కీములు కవర్ చేయాలని. మేము యిచ్చేసి లెక్కలేదు. సెషన్ లైజ్ డ్ బ్యాంక్ ను ముందుకు వచ్చి అని ఎంత యిస్తే అంత చేస్తాము. ఈ సంవత్సరం ఆరు కోట్ల రూపాయలు వున్నాయి. సెషన్ లైజ్ డ్ బ్యాంక్ ను ముందుకు వచ్చి సహాయం చేస్తాయని ఆశిస్తున్నాము. జనరల్ ప్రానింగ్ వస్తున్నది. ఎక్కు డెక్కడ ఏ ఏ గ్రామాలలో వైలట్ స్కీమ్స్ వచ్చినప్పటికీ బ్యాంక్ ను ముందుకు వచ్చినప్పుడు we will give top priority for these villages and cover those villagers also when the funds are provided.

శ్రీ శ్రీనివాసరావు :—నా నియోజకవర్గంలో రెండు గ్రామాలు సెలెక్ట్ చేస్తే అక్కడ అసలు ప్రాంతం ఉండలేదు. బ్యాంక్ వారు రెడిగా ఉన్నారు. చేయించే ఏర్పాటు చేస్తారా?

శ్రీ ఎమ్. మానిక్ రావు :—శ్రీనివాసరావుగారి పరియత్నం వల్ల వారి కాన్ స్టిట్యూయన్స్ లో అయింది. వారు యిచ్చిన రెండు గ్రామాలకు యిస్తాము.

శ్రీ ఎన్. ఎన్. ఎన్. రెడ్డి :—ఈ ఖాదీబోర్డ్ వారు గ్రామాలను దత్తత చేసుకోమంటున్నారు. దత్తత చేసుకొన్న తరువాత నన్నిడి యిస్తాము అంటున్నారు. బ్యాంకులు ముందుకు రావడం లేదు. గత సంవత్సరం విశాఖపట్టణం జిల్లాలో 180 మందికి యిచ్చాగని రిపోర్ట్. 600 పేజీలు గొందం తయారు చేశారు. దానిని నేను తేలేకపోయాను. 180 మందికి యిచ్చినట్లు దొంగ రిపోర్ట్ తయారు చేశారు. ఇది మంచి పద్ధతి కాదు. ఈ సంవత్సరం కూడ రెండు గ్రామాలు దత్తత చేశారు. 200 పేజీలు యిస్తే 50 మందికి యిచ్చారు 150 మందికి యివ్వలేదు. దత్తత చేసుకొన్న తరువాత అర్బిజాన్స్ ముందుకు వస్తే వారు యివ్వకపోతే బ్యాంకుల చేత యిప్పించే బాధ్యత పోభుత్వం తీసుకుంటుందా?

శ్రీ ఎమ్. మాంకరావు :—స్టేట్ గవర్నమెంట్ కుగాని, కేంద్రప్రభుత్వానికీగాని ఏ కారణం లేదు. వారు గెడ్ లైన్స్ రిజర్వ్ బ్యాంకుకు యిచ్చారు. టోటల్ రిజర్వ్స్ అజ్ ది బ్యాంక్-స్టేట్ బ్యాంక్ ఆఫ్ ఇండియా ప్రైదరాబాద్ లో వున్నది, సిండికేట్ బ్యాంక్ ప్రైదరాబాద్ లో వున్నది. మీ స్క్రాతంలో వున్న బ్యాంక్ లో టోటల్ రిజర్వ్ ఆఫ్ ది బ్యాంక్ లో వన్ పర్సెంట్ లోన్ ఆ ఆర్టిజాన్స్ కు యివ్వాలి నిశ్చయించారు. నేషనల్ లెవల్ లో కాన్ఫరెన్స్ ఆరిగిన్షుడు డిప్యూటీ గవర్నరు జనరల్ కు రిప్రజెంటే చేశారు. నేనె కాదు. చేశాంలో అందరు మంత్రిమంత్రి కలిసి ఈ కన్ఫరెన్స్ పెంచండి అని చెప్పినాము. ఖాదీ కమిషన్ ఖాదీ బోర్డు బ్యారా క్ల లోనింగ్ వున్నది. ఖాదీ కమిషన్ వారు వారి స్వంత ఆఫీసు నుంచి డైరెక్ట్ గా లోన్ యిస్తున్నారు. వారి గెడ్ లైన్స్ ప్రకారం యివ్వాలి. ఆర్టిజాన్స్ ఉన్నారు. రు. 600, 1500, 1800 యిట్లా యివ్వాలని చెప్పినారు. 1974 కాలంలో రు. 800 చేసినారు. రు. 400 బోర్డు యివ్వాలి, రు. 400 బ్యాంక్ యివ్వాలి. రు. 800 ఈ ధరలను బోర్డు సరిపెట్టు. నేషనల్ కాన్ఫరెన్స్ లో ఆర్టిజాన్స్ కు యిచ్చే రు. 100 సరి గోవడం లేదు. పెంచాలి అని చెప్పినాము. రిజర్వ్ బ్యాంక్ లో రిస్క్ టేక్స్ క్రియేట్ చేసి రిజర్వ్ బ్యాంక్ లో రిపేజిట్ ఆఫీసర్స్ కు యిన్స్ట్రక్షన్స్ యివ్వమని కోరినాము.

Regulating the Availability of Taxis and Auto-Rikshaws at Railway Stations and Bus Depots

251.—

*5843Q.—Sri A. Mohan Reddy:—Will the Minister for Home be pleased to state :

(a) Whether the State Government have issued any instructions to police authorities to regulate the availability of taxis and auto-rikshaws to the passengers at railway stations and bus depots;

(b) If so, whether the instructions are implemented properly; and

(c) If not, the reasons therefor?

Minister for Home (Sri K. Prabhakar Reddy) :—(a) and (b); Arrangements have been made by police Department to regulate the availability of taxis and Auto rickshaw to passengers at Secunderabad Railway Station, Kachiguda Railway Station and Gowliguda Bus Depot. Instructions have also been given by the Director General of police to Superintendent of Police, Visakhapatnam for development of police personnel at Waltair Railway Station to make available of the taxis and auto-rickshaws to passengers.

(c) Does not arise.

9-20 a m

శ్రీ శ్రీనివాసరావు :—అధ్యక్షా, గౌరీగూడ బస్సు స్టేషన్ లో ఇదివరకు ట్రాఫిక్ పోలీసు కాన్స్టేబల్స్ రెగ్యులర్ గా వుండేవారు. ఇప్పుడు ఎవరూ లేరు. ప్రయాణికులకు హాగాస్ మెంట్ కు గురి అవుతున్నారు. కాచిగూడ రైల్వే

స్టేషన్ లో కూడ సంవత్సరం, ఆరు మాసాల క్రిందట వున్నారుగాని. యిప్పుడు రోజూ నేను చూస్తున్నాను-లేరు, ఆక్కడ వారు వుండేట్లుగా, యిది ఇంప్లి మెంట్ అయ్యేట్లుగా చూస్తారా?

శ్రీ కె. ప్రభాకర రెడ్డి :—ఈ మధ్య వారు చూడలేదనుకుంటాను. If any lapse is there certainly the Police is taking action and as many as hundred auto-rickshaws have been seized. Many taxis were also booked and fined. If there is complaint, certainly we will see that it is included.

శ్రీ సుతి కె. ప్రభావతమ్మ (రాజంపేట) :—సర్, నాంపల్లి స్టేషన్ లో ఉదయం రాయలసీమ దిగినప్పుడు టాక్సీ వారు పది రూపాయలు యిస్తే తప్ప న్యూ ఎం. ఎల్. ఏస్. క్వార్టర్సుకు చాము అని డిమాండ్ చేస్తున్నారు. దాని గురించి మంత్రిగారేమైన చర్య తీసుకుంటారా?

శ్రీ సిహెచ్. శ్యామలరావు (చీపురుపల్లి) :—ఒక్క రాయలసీమే కాదు. ఏ ఎక్స్ ప్రెస్ ట్రెయిన్ దిగినప్పటికీ యిదే సమస్య ఎదురవుతున్నది.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—ఆటో రిక్షా పీడిత సంఘం అని పెట్టి, దాని తరపున ఒక రిప్రజెంటేషన్ ఇస్తే మంచిదేమో.

శ్రీ సిహెచ్. శ్యామలరావు :—ఆటో శాధిత, టాక్సీ పీడిత అని పెట్టాలి.

శ్రీ కె. ప్రభాకర రెడ్డి :—మీరు బాగా గమనించారు. ఆటో రిక్షాన్ వండుకుపైగా సీట్ చేస్తే, దానిపై రిప్రజెంట్ చేశారు—వీరంతా చాల బీదవారు, పెల్ఫ్ ఎంప్లాయ్ మెంట్ క్రింద, గ్రాడ్యుయేట్స్ నడుపుకుంటున్నారు, పోలీసు హారాస్ చేస్తున్నారని ఈ వైపు-ఇది చాలా ఇబ్బందయిన విషయం. We will see and ensure that no such complaints are received hereafter.

Mr. Speaker:--Sometime back you use to keep police constables at the Stations to give assistance in procurement of taxis and autos. Why don't you continue that system?

Sri K. Prabhakara Reddy:—Sir, not only the police constables but we have also arranged, one S. I., two Head-constables and four police constables. They were drawn from different police stations and arranged in Secunderabad and Hyderabad Railway Stations. There is a police station near Nampally Railway Station and if any thing is there certainly we will see that constables are posted there also.

శ్రీ ఎన్. ఎస్. ఎస్. రెడ్డి :—సికిందరాబాదులో షున్నారు, నాంపల్లిలో మాత్రం పోలీసులు లేరు.

శ్రీ కె. పృథ్వీరెడ్డి :—నాంపల్లి నుంచి కంప్లెయింట్స్ లేవు. 'We are deputing police personnel from 4-00 a.m. to 10-00 p.m., everyday but in regard to the Bus-Depot and Nampally Railway Station, there is something wrong and we will certainly see that some more people are posted in both places to ensure proper things'

శ్రీ ఎ. వెంకయ్యనాయుడు :—కొన్ని చోట పెడుతున్నారుగాని, అవలు సమస్య ఏమంటే - వారు ఉదయం 6.30, 7.00 గం ల తరువాత వస్తున్నారు. ఎక్స్ మార్షల్స్ వచ్చేసాక పెన్సన్, ట్రెయిన్ గోలిగూడ బస్సు స్టేషన్ లో గాని, రైల్వే స్టేషన్ లో గాని, ఆ సమయానికి అక్కడ ఎవరూవుండడం లేదు. అందువలన, అక్కడ ఆ సమయం వారు వదిలి పోయిరి, ఒకటిన్నర ఎక్స్ ప్రెస్ లో అని రాత్రిపూట యీ విధంగా చాలా ఎక్కువగా డిమాండు చేస్తున్నారు. లెజిస్లేటరు అయినా, మరొకరయినా పది రూపాయలు ఎక్స్ ప్రెస్ లో ఇవ్వమని డిమాండు చేస్తున్నారు. ఎవరైనా వారు లెక్క చెయ్యడం లేదు. ఆ ట్రైను లలో కూడ పోలీసును అక్కడ పెట్టి ఇంజనీరు రిస్టాండ్ ?

(No answer)

Mr. Speaker :—Unfortunately the question No. 252 was wrongly addressed to the Medical & Health Department. So the department came and represented that it should be redirecited to the concerned department. So this question is postponed

SHORT NOTICE QUESTIONS AND ANSWERS

Kidnaping of Two Boys at Anantapur

252-A—

S.N.Q. No.8034-D: Sri K. Venkataramaiah (Gooty):—Will the Minister for Home be pleased to state—

(a) Whether it is a fact that two boys at Anantapur were kidnapped and one woman was stabbed and took away gold at Anantapur town, and one doctor was trapped and robbed gold by gangsters and also cars, lorries, buses are attacked very often on the outskirts of Anantapur dist.

(b) if so, who are committing such crimes;

(c) the result of investigation;

(d) No of crimes took place in Anantapur dist. during the last 3 months

(e) the time of marriage at Srikanyakaparneswary temple Gooty, Dimond-necklace and other gold ornaments were robbed in the month of January, 1981, what action is taken.

(f) the stage and result for the same; and

(g) the steps taken by the Government to avert future crime allcast.

Sri K. Prabhakar Reddy: —

(a) One boy is reported to have been missing since 8-2-81 Smt. Venkata Lakshamma, was stabbed to death in Anantapur Town and gold chain worth Rs.8,000—was stolen. On 22-11-80, the car of Dr.K. Nagaraju Chetty was way-laid near Medapirani 'T' junction on Puttaparthi-Dharmavaram road and the occupants of this car were robbed of property worth Rs.56,900/-. Besides this, two more cases of way-laying lorries by the dacoits were reported during the last three months.

(b)&(c): Eutkata S.thupati Narasimulu and 4 others of Mittapalli who were responsible for committing robbery in case of Dr K. Nagaraju Chetty and other, were arrested by the police on 7-3-81 and property worth Rs. 30000/- was recovered from them. Kanjarbhat Gang of dacoits of Maharashtra State was responsible for committing two robberies in which two lorries were way-laid and its occupants robbed on the outskirts of Anantapur. One Ramalal of Kanjarbhat gang was arrested and two wristwatches were recovered. Other members of this gang are at large. Efforts are being made to apprehend them.

(d) 631.

(e) (f): The burglary took place on 27-12-80. A case in Cr. No. 200/80, u/s 457, 380IPC was registered at Gooty Police Station on 28-12-80 and it is under investigation. Efforts are being made to trace the culprits and to recover the property.

(g) All possible preventive and detective actions such as arranging mobile patrols on Highways, providing escorts to convoys of buses etc., have been taken.

Kidnaping of a School Boy near Canal at Anantapur

252 - B—

S.N.Q. No.8034-T: Sri K. Venkataramaiah —Will the Minister for Home be pleased to state

(a) Whether a school boy aged about 12 years by name Oleti Gopinath was kidnapped near canal at Anantapur on 8-2-1981

(b) whether any complaint was lodged in this regard.

(c) the action taken on the complaint and the results thereof and

(d) the steps proposed to be taken to avoid recurrence of such accidents?

Sri K. Prabhakar Reddy :—

(a) The School boy Oleti Gopinath is missing since 8-2-1981.

(b) Yes, Sir,

(c) and (d) On receipt of a complaint from Sri Oleti Govindaraj's father of the missing boy on 9-2-1981, a case in crime No. 32/81 U/s 'Manmissing' was registered and investigated into. On information that the missing boy was seen by a person known to the complainant at Vijayawada few days ago, special Police Parties have been deputed to Vijayawada to trace the missing boy.

9-30 a.m.

శ్రీ కె. వెంకట్రామయ్య:—అధ్యక్షా, ప్రభాకరరెడ్డిగారు యోగ్యులు, యువకులు, సమర్థులు, హోం పోలిస్ ఫోలియో వారివద్ద వున్నది. కాని, ఎక్కువ సేరాలు మా అనంతపురం జిల్లాలో జరుగుతున్నవి. పట్టణాలు నీళ్లు ఇవ్వమని ఎవరయినా అడిగితే—నీళ్లు ఇవడానికని లోపలికి వెడుతుంటే, వెనుక నుంచి పొడవడం, బంగారు చెన్స్ గుంజుకోవడం, పట్టణాలు బహిరంగ ప్రదేశాలలో కూడా ఆడవారి మెడలలో చెన్స్ గుంజుకోవడం, పిల్లలను ఎత్తుకుపోవడం జరుగుతున్నది. అంతేగాక రాయదుర్గం, కళ్యాణదుర్గంలలో పేదలు మట్కూజాదానికి చాలా విపరీతంగా గురి అవుతున్నారు, అసలే కరువు కాటకాలలో బాధపడుతున్న పొలంతం, దీనికి తోడు మట్కూజాదం, కాబట్టి, వారిదృష్టికి సేను తీసుకొవచ్చేదేమంటే—అక్కడవున్న ఆఫీషియల్ సెట్ అంతా కూడా మారవలసిన అవసరమున్నది. వారు యాక్టివ్ గా లేరు, వారు భయపడుతున్నారా? నేరస్థులకు పోలీసు అఫీసర్లు భయపడితే యింక ఎట్లా? So, taking into consideration of all the incidents growing in Anantapur District, and surroundings, will the Home Minister take steps to see that the entire officials are changed and arrange a new set-up?

శ్రీ కె.బి. చెన్నమల్లప్ప:-ఇవన్నీ పరిధానంగా మట్కాజూదం వలన జరుగుతున్నాయి. చాలా మంది మట్కా ఆడుతున్నారు. మేము ఎన్నిసార్లు విన్నపాలు చేసినప్పటికీ, అక్కడ అది కంట్రోలు కాలేదు, దానిని కంట్రోలు చేస్తేనే గాని యిటువంటివి ఆగిపోవడానికి అవకాశం ఉండదు, ముందు దానిని కంట్రోల్ చెయ్యాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఎం. వెంకయ్యనాయుడు:- రైల్వే ట్రాక్ మీద ఎవరో అమ్మాయిని చంపారని మొన్ననే చూశాము. ఇప్పుడు ఈ సంఘటన వచ్చింది. అనంతపురం అనే కాదు, గుంటూరు పంగతి చూస్తున్నాం. రాష్ట్రవ్యాప్తంగా దారిదోపిడిలు, దొంగతనాలు, మర్డర్స్ ఎక్కువ అవుతున్నాయి. ప్రత్యేకమైన పథకాన్ని రూపొందించి వీటిని తగ్గించడానికి ఏమైన ఆలోచనలు ఉన్నాయో? ఆ వివరాలుంటే సభకు తెలియజేస్తారా?

శ్రీ కె. ప్రభాకర రెడ్డి:- అధికారులను ట్రాన్స్ఫర్ చేయాలని వెంకటరామయ్యగారన్నారు. I have to post them somewhere else. I must also keep in view—

(Interruptions)

It is not correct to say that robbery and dacoity have been on the increase, of course the number is concerned. I do not want to go into the dispute. Earlier, I have answered the same question here. The Government is very much aware and we have taken steps also. In almost all the cases of dacoities, we have apprehended, we have arrested the people and most of the stolen properties were recovered. It is not correct to say that police is keeping quiet. You are aware sir, as a leading lawyer that this a difficult job unless we apprehend them and recover the properties, generally we don't say that we have done something. Naturally people also will not be able to know unless practically it is seized and properties are returned to them. We have opened an Anti-Dacoity Cell. Recently we have sanctioned one Addl. S. P. Three DSPS, Four Sub-Inspectors, Head Constables and constables including clerical staff. We have asked the S. Ps. to have mobile patrolling in all the High-ways and if necessary to see that policemen escort the buses. We have asked the RTC People to have convoys.

శ్రీ కె. కాపిరాజు (కైకలూరు) :— కొంతమంది ఎక్స్‌ప్రెస్‌మెన్స్‌ని గువకులు కంప్రైజ్ చేసినట్లుగా వార్తలు వచ్చాయి. అది వాస్తవమా? కుర్చునలుగాని, స్వచ్ఛంద సంస్థలు గాని ప్రయత్నిస్తామని మాకు కూడ గ్రెహెంట్ చేశారు. వారికి పోలీసువారు సహకరిస్తారా అన్నారు. అట్లా పోలీసువారు వారికి సహకారం అందిస్తారా?

శ్రీ కె. ప్రభాకర రెడ్డి:— చాల సలహాలు, స్వచ్ఛంద సంస్థలు ముందుకు వస్తే తప్పనిసరిగా పోలీసు సహకారం ఉస్తుంది. స్వచ్ఛంద సంస్థల సహకారం కొరకే పోలీసు అడ్మినిస్ట్రేషన్.

శ్రీ ఎస్ జైపాల్ రెడ్డి:— ఒక వైపు మంత్రిగారు ఇన్‌క్వీజ్ అయినాయనే మాట రెట్టు కావన్నారు మరొక వైపు సమాధానం చెబుతూ క్రిమి పెరిగిందంటున్నారు.

Sri K. Prabhakar Reddy:—Sir, there is lot of difference. Even small offences that are registered, they constitute the crime.

Mr. Speaker:—Robbery is one of the aspects.

Sri S. Jaipal Reddy:—There was increase of 25% in robberies over the last year. I said the same thing in my speech on the Governor's address. ఫాక్టులండ్ ఫిగర్స్ చెప్పవలసిన అవసరం వుంది. ఇటీవలి కామారెడ్డిలో డెకాయీటీ జరిగింది. మొబైల్ పెట్రోలింగ్ ఎక్కువగా లేదు. పీరు ఇన్‌స్పెక్టర్స్ యిచ్చి వుండవచ్చు కాని రాష్ట్ర రహదారులపైన పెట్రోలింగ్ లేదు. బస్లు ఒక్కటొక్కటే కాండా కాన్‌వోయ్‌గా పోవాలన్నారు. అంతకంటే యిబ్బంది ఏమీ వుంటుంది అని పశ్చిస్తున్నాను.

Sri K. Prabhakar Reddy:—They can say here I have figures in regard to Ananthapur district. Dacoities: 1979-80 15; In 1980-81 only 5. Robberies in 1979-80 5; in 1980-81 one. In the last three months, so far as robbery is concerned in Ananthapur it is nil. I don't want to go into the dispute.

Sri M. Venkaiah Naidu:—Here, there is a case where there is robbery. Minister is saying it is nil.

Sri S. Jaipal Reddy:—I am referring to the facts and figures of the situation in the whole state.

(Interruptions)

శ్రీ ఎం. వెంకయ్యనాయుడు:—ఫోర్స్‌ని పెంచుతున్నామన్నారు దీనివల్ల కాదు. వారి జిల్లా అటువంటివి ఏవైనా జరిగితే వారు అక్కౌంటబుల్ అని యస్. ఏ. వై గాని ఇంకొక అధికారిపై గాని రెస్పాన్సిబిలిటీని ఫిక్స్ చేస్తారా?

Sri K. Prabhakar Reddy:—They are Government employees. They are supposed to do that. There is no question of fixing responsibility on them. మట్కా అనంతపురంలోను, కర్నూలు జైలులోను ఉన్నట్లు వార్తలు వచ్చాయి. దాని మీద చర్యలు తీసుకోబడుతున్నవి, So far as Vijayawada is concerned, the Hon. Members are aware, we have very good officers there.

Sri S. J. pal Reddy:—'Mutka' is there where policemen are there; where policemen are not there, mutka is not there

శ్రీ కె. వెంకటరామయ్య:—ప్రాచీన్ రికవరీ చేశామన్నారు. ఒకటిన్నర లక్షల విలువగల డైమండ్ నెక్లెస్ పోయింది అది రికవరీ అయ్యిందా?

Sri K. Prabhakar Reddy:—Valuable jewels are worth Rs 50,000 A case under Section 380 IPC was registered at Gooty Police Station. The C.I. of Police is given particularly this job. He is at it. Unfortunately, so far the property is not yet recovered

Permission for Left Irrigation on the Bank of Left Canal of Sriram Sagar

252 - C—

S.N.Q. No.8035 - (K)--Sarvasri B. Sammaiah. (Pak), B.Rama Rao. Jaggayyapeta:— Will the Minister of Major Irrigation be pleased to state :

(a) Whether it is a fact that the proposal to give permission for left irrigation on the bank of the left canal of Ram Sagar (Pochampet) near Karimnagar district, is under the consideration of the State Government;

(b) if so, the details thereof ;

(c) whether the water supplied through the Kakatiya canal either for agricultural purpose or drinking purpose will be decreased or affected by the said proposal; and

(d) The extent of land that will be irrigated and the number of villages to which drinking water will be supplied by the said left irrigation?

Sri G. V. Sudhakar Rao: —Sir, the question is so framed 9.40a.m. as to lead to some misunderstanding or confusion among the staff of the Department. The left canal Sriramsagar is called North Canal of Sarasvathi Canal. This flows in Adilabad district irrigating two lakh acres including 65,000 acres stabilised under Kadam. That is in Adilabad whereas the Member has stated Karimnagar district. From the use of the word Karimnager, I presume that he is referring to the right canal which is also known as South Canal or Kakathiya Canal. I do not know whether the Member has in his mind really the left Canal that flows in Adilabad District or whether he has right canal that flows in

Sri K. Prabhakar Reddy:—They are Government employees. They are supposed to do that. There is no question of fixing responsibility on them. మట్కా అనంతపురంలోను, కర్నూలు జైలులోను వున్నట్లు వార్తలు వచ్చాయి. కాని మీద చర్యలు తీసుకోబడుతున్నవి, So far as Vijayawada is concerned, the Hon. Members are aware, we have very good officers there.

Sri S. J. Jipal Reddy:—'Mutka' is there where policemen are there; where policemen are not there, mutka is not there

శ్రీ కె. వెంకటరామయ్య:—ప్రావీన్ రికవరీ చేశామన్నారు. ఒకటిన్నర లక్షల విలువగల డైమండ్ స్టెక్స్ పోయింది అది రికవరీ అయినదా?

Sri K. Prabhakar Reddy:—Valuable jewels are worth Rs 50,000. A case under Section 380 IPC was registered at Gooty Police Station. The C.I. of Police is given particularly this job. He is at it. Unfortunately, so far the property is not yet recovered

Permission for Left Irrigation on the Bank of Left Canal of
Sriram Sagar

252 - C—

S.N.Q. No.8035 - (K)--Sarvasri B. Sammaiah. (Pakhal), B.Rama Rao, Jaggayyapeta:— Will the Minister of Major Irrigation be pleased to state :

(a) Whether it is a fact that the proposal to give permission for left irrigation on the bank of the left canal of Ram Sagar (Pochampet) near Karimnagar district, is under the consideration of the State Government;

(b) if so, the details thereof;

(c) whether the water supplied through the Kakathiya canal either for agricultural purpose or drinking purpose will be decreased or affected by the said proposal; and

(d) The extent of land that will be irrigated and the number of villages to which drinking water will be supplied by the said left irrigation?

Sri G.V. Sudhakar Rao:—Sir, the question is so framed as to lead to some misunderstanding or confusion among the staff of the Department. The left canal Sriramsagar is called North Canal of Sarasvathi Canal. This flows in Adilabad district irrigating two lakh acres including 65,000 acres stabilised under Kadam. That is in Adilabad whereas the Member has stated Karimnagar district. From the use of the word Karimnagar, I presume that he is referring to the right canal which is also known as South Canal or Kakathiya Canal. I do not know whether the Member has in his mind really the left Canal that flows in Adilabad District or whether he has right canal that flows in

Karimnagar district. Therefore, I answer the questions with the assumption that the question refers Kakatiya Canal.

- (a) No Sir.
- (b) Does not arise.
- (c) Yes, Sir
- (d) Does not arise.

శ్రీ పూల సుబ్బయ్య :—“సి” కి అవును అన్నారు. వారికి మంచి నీటి వసతి ఎక్కడనుంచి ఎప్పుడైతే? కలుగజేస్తారు ?

Sri G. V. Sudhakar Rao :—Sir, if we take up the lift irrigation as requested by the Members, drinking and agricultural purposes would be affected.

శ్రీ పూల సుబ్బయ్య :—ఎ’ కి ఎస్ అన్నారు. ‘బి’ కి లేదన్నారు. ‘సి’ ఎస్ అన్నారు. అంటే వారికి ఎంత కాలములో, ఎక్కడనుంచి మంచినీటి వసతి కలుగజేస్తారు ?

Sri G. V. Sudhakar Rao :—Sir, for question (e) whether the water supplied through the Kakatiya Canal either for agricultural purpose or drinking purpose will be decreased or affected by the said proposal, we said yes. Water supply would be decreased and affected if the lift irrigation proposal is taken up. That is why I said ‘yes’.

శ్రీ పూల సుబ్బయ్య :—ఎస్ అన్నారు. ఎక్కడనుంచి ఎంత కాలములో కలుగజేస్తారు ?

శ్రీ జి. వి. సుధాకరరావు :—లిఫ్ట్ ఇరిగేషన్ గురించి ప్రశ్న. ‘సి’ ఏమి అన్నారంటే లిఫ్ట్ యిరిగేషన్ యిస్తే అగ్రికల్చర్ కి, డ్రింకింగ్ వాటర్ వర్మనీకి వున్న నీటి క్వంటిటీ తగ్గుతుందా అన్నారు. తగ్గుతుంది అన్నాను. లిఫ్ట్ యిరిగేషన్ గురించి ప్రశ్న. కాకతీయ కెనాలు ఎక్కడెక్కడకు పోతుందనేవారికి సమాధానం చెప్పాలంటే చెబుతాను. అది ప్రశ్నకు సంబంధించింది కాదు.

Sri E. Ayyapu Reddy :—Sir, with your permission and with the permission of the House before we take up the matters under Rule 329, I beg to move :

“That the last date for the withdrawal of nominations to three financial committees may be extended till. 3-00 p.m. on 27th March, 1981 instead of 1-30 p.m. on 26th March, 1981.”

Sri P. Sundaraiyah :— How that takes precedence over matters under Rule 329. After the matters under Rule 329, You can take it up as part of official business.

MATTERS UNDER RULE 329

re : (1) Police harassment of Workers of Klayman Porcelenes Pvt. Ltd.

Nadigama and Vijayaalakshmi Oil Mills, Kothur,
Shadnagar Taluk.

శ్రీ వి. శోభనాద్రీశ్వర రావు :— అధ్యక్షా, ఇది చాలా దురదృష్టకరమైన సంఘటన. మనము అసెంబ్లీలో అనే సందర్భములో పోలీసులు జరుపుతున్న అసభ్యమైన చర్యల గురించి చర్చిస్తున్నాము. దానిపైన చర్య తీసుకోవాలని ప్రభుత్వ పక్ష ప్రతిపక్ష సభ్యుల ఆభిప్రాయం ఏకీకృతముగా వస్తుంది. ఇక్కడ వర్కర్స్ చేసిన పాపం ఏమీ లేదు. నాగరికురాలు నుంచి కిసాన్ సమ్మెలోకి 1000 మంది రైతులు 5 రోజులపాటు నడిచి హైదరాబాదుకు వచ్చారు. ఆ రోజున తమను కలిసి మెమోరాండం రాస్తాము. ముఖ్యమంత్రిగారిని కలిసి వారికి కూడ చెప్పాము.

(Sri K. B. Siddayya in the Chair)

He was good enough to come to the Indoor Stadium and to see the Kisans and assure them that he will take necessary steps.

అక్కడ నందిగామ దగ్గర క్లయిమన్స్ ఓయిల్స్ థిర్స్ థిర్స్ ఫ్యాక్టరీ వుంది. అక్కడ వ చాలా కార్మికులు ఉండి చేస్తున్నారు. ఆ యూనియన్ కిసాన్ సమ్మెలో ఉపాధ్యక్షులు మాధవ రెడ్డిగారి అధ్వర్యంలో వుంది. చాలా మంది కార్మికులు ఈ కిసాన్ సమ్మెలో పాల్గొంటున్నప్పుడు యాజమాన్యము వద్ద అంటి ఉద్యమం వదులమంది దీనిలో పాల్గొన్నారు. మేనేజిమెంటుకు కార్మికుల మధ్య ఒక సమస్య నలుగుతున్నది. ఒక ప్రాంతంలో ఫ్యాక్టరీ వుంటే ఆ జిల్లా ఎ స్టాంపు మెంటు ఎక్స్ ప్లెజిలో నిరుద్యోగులుగా నమోదు కాబడినవారిని ఉద్యోగాలకు తీసుకొనాలని వనకు పున్న ఒక అంశం. తాఫీ పని మొదలైన చిన్న పనులు చేసేవాడు స్థానికులు పనిచేస్తూ వుంటే, వారి అవసరం యింకా వుంటే వారిని తీసుకొంటూ వుంటారు. మాధవ రెడ్డిగారి నాయకత్వాన వున్న యూనియన్ ఈ ఫ్యాక్టరీకి హైదరాబాదు ఎక్స్ ప్లెజి నుంచి వర్కర్స్ ని తీసుకురావడానికి వీలు లేదని, మహబూబ్ నగర్ ఎక్స్ ప్లెజి నుంచి తీసుకొని ఉద్యోగాలు యిచ్చావని చెప్పడం జరిగింది. మొత్తము మహబూబ్ నగర్ జిల్లా వారే అనుతే వారికి లాయల్ గా గ్రూపు కట్టకొని కార్మికులలో చీలిక తీసుకువచ్చి తమ మాట సాగడానికి వీలువుండదన్న అభిప్రాయముతో హైదరాబాదు నుంచి వర్కర్స్ ని తీసుకు వస్తున్నాడు. దాని మీద కార్మికుల వైపు నుంచి ఆందోళన జరుగుతున్నది. దీనికి

Matters under Rule 329:
re: Police harassment of workers of
Klayman Porcelenes Private Ltd,
Nandigama and Vijayalakshmi Oil
Mills, Kottur of Shadragar Taluk.

తోడు కిసాన్ యాత్ర 10వ తేది రాత్రికి అక్కడకు వచ్చినపుడు ఈ వర్కర్స్ స్వాగతము చెప్పారు. కిసాన్ రాత్రికి 5 మంది వచ్చారు వారి నుంచి. 10వ మధ్యాహ్నం నడిచినారు. 11వ నడిచి యిక్కడకు వచ్చారు. 12వ తేదిన తిరిగి ఫ్యాక్టరీకి వెడితే రావడానికి వీలులేదన్నారు. ఢిల్లీతో కిసాన్ రాత్రి జరిగినపుడు ఫోటోలు తీసుకుంటున్న వచ్చారు. ఢిల్లీ చుట్టుప్రక్కల వున్న ఫ్యాక్టరీలకు శనివారం యిచ్చి ఫ్యాక్టరీలు సర్కాటు చేసిన లాఠీలో, బస్ లో వేలాదిమంది వచ్చారు రాత్రిలో పాగోన్నట్లు అటెండెన్స్ వేయించుకోవాలన్నారు. కాని అక్కడ ఫ్యాక్టరీ యజమానులు 5 మంది కూలీలు కిసాన్ రాత్రికి వచ్చినందుకు తిరిగి దూకుటకు రావడానికి వీలులేని చెప్పడం వల్ల ఈ గొడవ మొదలైనది. ఈ ఐదుగురు తప్ప మిగత వారు పనిలోకి రావచ్చునన్నారు. వీరిని కూడా పనిలోకి తీసుకుంటేనే వస్తామని ఆ యునియన్ వారు అన్నారు. అక్కడకు సర్కిల్ ఇన్ స్పెక్టర్ కాలాజిరావు ఎస్. వి. నరసింహారావు ఇద్దరు వచ్చారు. అక్కడ కాంగ్రెసు (ఇ) కి చెందిన. కాలాజిరావు రెడ్డిగారు వున్నారు. ఈ వ్యవహారాలను మానుకోండి, మాధవ రెడ్డిగారిని వదులుకోండి, మేము చెప్పినట్లు వింటే మిమ్మల్ని తీసుకుంటామనే లైసులో వారు చెప్పినపుడు మీరు ఇవాళ వస్తారు, రేపు కన్వీచర్, మా కార్మికుల సమస్యలపై నమాధవరెడ్డిగారు పనిచేస్తున్నారు మేము వారిని వదులు కొనడానికి వీలులేదు అని చెప్పారు. ఇందిరాగాంధీగారు పరిధానమంత్రిగా వుంటున్నారు. అక్కడ రాములమ్మ అనే ఒక చాకలాపెను సర్కిల్ ఇన్ స్పెక్టరు కాలాజిరావు అక్కడ అనేకమంది వర్కర్స్ వుండగా "ల టా, నీకు యవ్వనం ఎక్కువైనది" అంటూ నానా దుర్భాషలాడారు జుడిషియల్ మేజిస్ట్రేట్ చేత ఎంకవైయర్ చేయిస్తే ఆ పి.ఐ.సోటి నుంచి ఏ మాటలు వచ్చాయో సాక్ష్యము చెబుతారు. పాల్లిండ్ల దగ్గర పేట పెట్టి చూపిస్తు పాక్లింగ్ చేశారు. ఆ చుట్టూ వున్న వర్కర్స్, విజయలక్ష్మి ఫ్యాక్టరీలో పనిచేస్తున్న వర్కర్స్ ఇంత ఘోరముగా మాట్లాడుతూ ఒంటిమీద చెయ్యి వేస్తారేమిటి అంటూ ఆ పందర్బంధంలో పి. ఇ. గారితో తోపులాట అయినది. దానిలో వారు ఎక్కకు వెట్టబడి వుండవచ్చు. 13వ తేది రాత్రి క్లెయిన్స్ ఫోర్సిలిస్ లో పనిచేసే ఈ 5 మంది కార్మికులను నాగర్ కర్నూలు పోలీసు స్టేషనులో పెట్టారు. తరువాత రోజున విజయలక్ష్మి ఫ్యాక్టరీలో పని చేసే వారిని తీసుకు వెళ్లారు. 15 వ తేది రాత్రి ఒక హిస్ మైన సంఘటన జరిగింది. ఒక పురుషుణ్ని ఇంకొక పురుషునిచేత సంహారం చేయించారు. సిగ్గెటటు అయిన విషయం. రామచంద్రయ్య అనే వ్యక్తిని బోర్లగిలా పడుకోబెట్టి అతని చేతులమీద బూటు కాళ్లనుపెట్టి కాలరాజు, సత్యనారాయణ అనేవారు ఇంద్రియం పడేవరకు సంభోగించాలని ఆ మనుష్యులిద్దరితో సంహారం చేయించారు.

re. Police harassment of Workers of
K. J. Man Porcelains Private Ltd.,
Nandigama and V. Jayalakshmi Oil
Mills, Kothur of Shadnagar Taluk

అప్పటికి మీ రెస్టోర్ట్ చేశారు. ఇదేమి న్యాయం చెప్పండి అదవాళ్ళ దగ్గరకు 9.50 a.m.
అయితే వెళ్ళారుగా పోతారే, వీరిని ఎందుకు దొబ్బగని మాట్లాడారు. ఆ
సభ్యవారాయణ రెస్టోర్ట్ చేస్తే సర్కిల్ ఇన్స్పెక్టరు అతని పురుషాంగం మీద
కొట్టడం కూడా జరిగింది శ్రీ శై పాల్ రెడ్డిగారు మంత్రిగారి దృష్టికి తీసుకొని
వచ్చిన తరువాత, శై పాల్ రెడ్డిగారు ఎస్. పి. గారితో మాట్లాడిన తరువాత
వారిని రిజిస్ట్రే చేశారు. ఇది చాలా పీనమైన సంఘటన. ఇటువంటి దుర్మార్గపు
పని చేసినటువంటి సబ్ ఇన్స్పెక్టరును, సర్కిల్ ఇన్స్పెక్టరును పరిభ్రమం వెంటనే
డిస్మిస్ చేయాలని కోరుతున్నాను. మంత్రిగారు ఇప్పుడు డిపార్టుమెంటువారు
ఇచ్చిన నిష్పత్తిని చూపుతారు. అందులో మేమేమీ చేయలేము, సభ్యులు
చెప్పే దంతా కల్పితాలు అని జవాబు చెబుతారు. ఇటువంటి పోరాట ఇక
ముందు జరుగకూడదు, జరిగితే మా డిపార్టుమెంటుకు చెడ్డ పేరు వస్తుందని
మంత్రిగారు అనుకుంటే వెంటనే బ్యూడిజెట్ ఎంక్వయరీ చేయండి. ఆ
వర్కర్స్ కేసిన పాపం ఏమీ లేదు. గవర్నమెంటు నిబంధనల ప్రకారం
మహబూబ్ నగర్ ఎంప్లాయిమెంటు ఎక్స్లెంజీనుంచి వర్కర్స్కు తీసుకోమని
అన్నారు. అది న్యాయం కాదా? అక్కడ 170 మంది యూనియన్ లో ఉన్నారు.
అక్కడివారు 50 మంది ఉన్నారు, ప్రాదరాబాద్ నుంచి వెళ్ళినవారు ఇంకొక 50
మంది ఉన్నారు. మొత్తం 270 మంది ఉన్నారు. ఈ 270 మందిలో
ఎంప్లాయిమెంటు ఎక్స్లెంజీనుంచి ఎంతమంది వచ్చారో మీరు ఎంక్వయరీ
చేయించండి. డిస్మిస్ చేసిన ఉద్యోగులను తిరిగి ఉద్యోగాలలోకి తీసుకొవాలని
కోరుతున్నాను. కిసాన్ సమ్మెల్స్ శ్రీ మధవరెడ్డిగారి అధ్యక్షులలో రోజులు
శ్రమ తీసుకొని 140 మైళ్ళు నడిచి వచ్చారు. అలాగ చేస్తూఉంటే రాజకీయంగా
శ్రీ మధవరెడ్డిగారి ప్రాజెక్టు పెరుగుతుందనే ఉద్దేశంతో ఏకాగ్రత
సృష్టించాలనే ఉద్దేశంతో ఇది చేశారు. తిమ్మయ్యపూర్ గ్రామంలోని హాటల్
దగ్గర శ్రీ దుర్గయ్య గౌడును, అతని అత్తగారైన వినుకుల అనసూయమ్మను
కొట్టారు. కాబట్టి ఆ సబ్ ఇన్స్పెక్టరు, సర్కిల్ ఇన్స్పెక్టర్లపై వెంటనే చర్య
తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఎస్. శై పాల్ రెడ్డి.—అధ్యక్షా, మిత్రులు శ్రీ శోభనాదీశ్వరరావు
గారు చాలా నవీకరంగా ఈ విషయాలు చెప్పారు. ఇది మహబూబ్ నగర్ జిల్లాలో
జరిగిన ఘట్టటన నాకెంతో సిగ్గుగా ఉంది. వారు చెప్పిన విషయాలతో నేను
పరిపూర్ణంగా సంతోషిస్తున్నాను. వారు చెప్పిన విషయాలు కాకుండా నేను
మరికొన్ని కొత్త విషయాలు చెబుతాను. షాన్ నగర్ సబ్ ఇన్స్పెక్టరు
శ్రీ బాతాచారిగారు ఈ విధంగా చేయడం మొదటిసారి కాదు. ఇది రెండవసారి
అని మనవి చేస్తున్నాను. అసలు ఈ సంఘటన ఎలాగ జరిగిందని వారు
చెప్పారు. అక్కడ కార్మికులు టిక్ సందర్భంలో రెచ్చిపోయిన మాట నిజం.
కాని ఏ సందర్భంలో రెచ్చిపోయారు? అక్కడ పనిచేసే అటువంటి స్త్రీని బాహాటంగా
సబ్ ఇన్స్పెక్టరు అవమాన పరిచాడు. ఆ సందర్భంలో కార్మికులు రెచ్చిపోయారు.

కార్మికులది తప్పు అయితే వాటిని అరెస్టు చేసారు ఆ సందర్భంలో వ్యక్తులను కార్మికులు వచ్చారు. క్లెమెన్ పోస్కోలీస్ ఫ్యాక్టరీలో పనిచేస్తున్న కార్మికులు స్త్రీయికులో ఉన్నారు. కానీ వ్యక్తులను ఫ్యాక్టరీలోని ఆ వర్కయింగ్ స్త్రీయికులో లేక పోయినా వారు కూడా ఈ రంగంలోకి రావలసి వచ్చింది. నేను 38 గంటల తరువాత మహాబాబ్ నగర్ ఎస్. పి. గారితో మాట్లాడాను. కొంత మంది పురుషులను అరెస్టుచేసి ఆ పోలీసు స్టేషనులో పూర్తిగా నగ్నంగా ఉంచడం జరిగింది. 38 గంటల తరువాత నేను ఎస్. పి. గారి ఫోనుచేస్తే అప్పుడు వారికి బట్టలు ఇవ్వడం జరిగింది. ఆ బిగిన దుస్సంఘటనను గురించి ఏ భాషలో చెప్పాలో నాకు అర్థం కావడం లేదు. అందుచేత ఆటవంటి సబ్ ఇన్ స్పెక్టరు, సర్కిల్ ఇన్ స్పెక్టరుపైన ఎటువంటి చర్య తీసుకుంటాడు? ఇన్ స్పీ అభూతకల్పనలు, మా పోలీసు డిపార్టుమెంటులో దేవతలున్నారు అని మంత్రీగారు సమాధానం చెబుతారు. దేవతలే కాదు చాలా మంది రాక్షసులు కూడా ఉన్నారు. కాబట్టి ఈ సంఘటన గురించి జడిపియత్ ఎంక్వయిరీ వేస్తారా? ఆ ఫ్యాక్టరీ మేనేజిమెంటునుంచి లంచాలు తీసుకున్నటువంటి సర్కిల్ ఇన్ స్పెక్టరును, సబ్ ఇన్ స్పెక్టరును సస్పెండు చేస్తారా?

శ్రీ కె. ప్రభాకర రెడ్డి :—అధ్యక్షా, దీనికి కిసాన్ ర్యాలి ప్రా. రాజావుకు వచ్చే దానికి సుబంధం ఉందని గౌరవనీయులైన సభ్యులు చెప్పారు. అది వాస్తవం కాదు. సుమారు తెంపరీగా పనిచేస్తున్న 250 మంది లేబరు అక్కడ ఉన్నారు వారు 3, 4 రోజులు పనికి వెళ్లకుండా తరువాత 3 రోజు పనిలోకి వస్తామన్నప్పుడు మేనేజిమెంటు అందుకు నిరాకరించింది. దానిని లేబరు వ్యతిరేకించడం జరిగింది అప్పుడు ఆ వ్యక్తులను ఫ్యాక్టరీ కార్మికులు సానుభూతిగా ఇందులో పాల్గొన్నారు. అక్కడ స్త్రీయికు జగితూ ఉంటే కొంతమంది కార్మికులు పనిలోకి పోవాలనుకున్నప్పుడు పోలీసు ప్రా. తెంపరీ ఇన్ స్పెక్టరు ఉంటుంది. లా అండ్ ఆర్డరు పోలీసుల వస్తుండని అక్కడ సర్కిల్ ఇన్ స్పెక్టరు, సబ్ ఇన్ స్పెక్టరు ఉండి అక్కడ కొన్ని చర్యలు తీసుకోవడం జరిగింది.

శ్రీ ఎన్. కైపాల్ రెడ్డి :—లా అండ్ ఆర్డరు కోసం కాదు లంచాల కోసం పోయారు.

S K. Prabhakara Reddy :—I am not supporting the action taken by the Circle Inspector.

(Mr. Speaker in the Chair)

ఇటువంటి సందర్భంలో ఏమి జరుగుతున్నదో మీకు కూడా తెలుసు, మేనేజిమెంటుకు, అందులోని కార్మికులకు ఏమైన ఫర్వాలే జరిగితే ఆ పోలీస్ థియిసుకు నష్టం జరగకుండా ఉండుటకు మేనేజిమెంటు కిరాయి గూండాలను తీసుకొని వచ్చి కార్మికులను కొట్టించిన సందర్భాలు ఈ రాష్ట్రంలో ఉన్నాయి. అటువంటి

26th March. 1981.

26th March. 1981.

సంపత్తులు జరుగుతున్నాడని నామధుకు ఆ పోలీస్ అధికారిలు జులై 1 నానా. అక్కడ నాములమ్మ అక్కలేగి వచ్చి ఎక్కడా దూరమడవడం జరుగలేదు. పనినుండి సెలవు తీసి, అది సర్దుకొని మైక్లర్ వద్దనడగా సెలవు తీసి, పోలీసు కేసును వారి తీసుకొని పోలేదని, వారిని క్షోభింపజేస్తున్నామని.

పట్నరు స్పీరు:—కైసర్ రెడ్డిగారు చెప్పిన విషయం మీరు
 ఒకప్పుడేమని చెయించాడి; in t those people who were and d. na
 clothes are taken away from them.

SH. K. Prabhakara Reddy :—That is not correct. Just now I have received the report. I am coming to that point.

శ్రీ ఎన్. జైపాల్ రెడ్డి:—మేము కలెక్షనలేము. మేము దో లాంఛనంగా ప్రశ్నలు చేయాలి, మంత్రిగారు సాంకేతికంగా సమాధానం చెప్పాలి అంటే అది సరిపోతుంది.

Sri K. Prabhakara Reddy :— I am not doing that. Let the Hon'ble Member have some patience to hear me.

Mr. Speaker :— He says personally he had telephoned to the Superintendent of Police. Only after that

10-00 a. m.

Sri K. Prabhakara Reddy :— I spoke to the S. P. Immediately the S. P. rang up to the Circle Inspector. Mr. Badri Vishai Pittu, Labour leader who informed me on the very night. Immediately, I had a talk with the S. P. and asked him to see that nothing wrong takes place and also take some action against the C. I. I am also glad that Mr. Jaipal Reddy spoke to the S. P. అక్కడ అన్ని మాన్సి పై చేసే ఎగ్జాగిటేషన్ చేస్తున్నారా లేదా అనేదానికి అది వారు చూడలేదు నేను చూడలేను. ఎదో పోలిటికల్ గా మిత్రులు మాధవరెడ్డిగారు బలపడుతున్నారు క బట్టి అని అన్నారు. మాధవరెడ్డిగారు గత ఎలక్షన్ లో శ్రీనివాసరావుగారి మీద పోటీ చేసి ఓడిపోయిన విషయం తెలుసు. సర్కిల్ ఇన్స్పెక్టరు మీస చాలా మంది సభ్యులు చెప్పినారు. అతనిని ఇదివరకే ట్రాన్స్ఫర్ చేయడం జరిగింది. He is under transfer also and only till the alternative arrangements are made he is there. I have asked the D. I. G. to go immediately to enquire in to all these incidents and report it. about three days ago. I am sure there will be an impartial enquiry and I will see that the Circle Inspector is transferred from that place.

శ్రీ ఎన్. కైపాల్ రెడ్డి :— శోభనాద్రిశ్వరరావుగారు, మేము అన్ని విషయాలు చెప్పినాము. With all the moral authority at our command we say that this is true. మంత్రులు వారి దగ్గర అటువంటి సమాచారము

Matters under Rule 329 :
re: Police harassment of Workers of
Klayman Porcelains Private Ltd :
Nandigama and Vijayalakshmi Oil
Mills, Kothar of Shadnagar Taluk

లేను అంటున్నారు. వారు చాలా ప్రార్థనలు చేసి కనుక ఖండించకండా ఖండిస్తున్నారు. వారి డిపార్టుమెంటు నుంచి సమాధానము గాలేదు. It is a case of clear discrepancy between the version of the Government and the version of some members. Should this not call for an enquiry?

Mr. Speaker :— That is why he said he sent the D. I. G.

Sri S. Jaipal Reddy :—That is not the point. ఆ డి.ఐ.జి.గారు ఏమి చేశారో మాకు తెలుసు. పోలీసు డిపార్టుమెంటు మీ చార్జీ వచ్చినప్పుడు పోలీసు అధికారిని పంపడం మంచిది కాదు. Most of them lose all the sense of proportion.

Mr. Speaker :—Objectivity.

శ్రీ యస్. జైపాల్ రెడ్డి :—అందుచేత మీరు జూజీయియల్ ఎంక్వయిరీ కాకుండా పోలీస్ మెజిస్ట్రేటియల్ ఎంక్వయిరీ ఆర్.డి.ఓ.తో పబ్లిక్ ఎంక్వయిరీ పెడితే ఎవరిపైన ఎట్రాక్టిబిలిటీ జరిగిందో వారు వచ్చి వివరిస్తారు. Let him weigh the evidence. Let him submit a report and Let that report be placed before the House. There is a prima facie case against that C.I. This C.I. performed this particular atrocity earlier also in the same Police Station. అందుచేత నేను మనవిచేసేది ఏమిటంటే అతనిని ట్రాన్స్ఫర్ చేయడం కాదు. వారు ట్రాన్స్ఫర్ చేసి వారే కేస్ నిర్దేశించారు. అతనిని సస్పెండు చేయాలి. ఈ రెండింటికీ ఒప్పుకుంటారా?

శ్రీ కె. ప్రభాకర రెడ్డి :—ఈ కాలములో ఎటువంటి ఎంక్వయిరీ చేయకుండా సస్పెండు చేయడం కుదరదు. సస్పెన్షను పనిష్ మెంటు కాదు. నాకు తెలుసు. I agree with the Member. Unless there is an enquiry by Department or a Magisterial enquiry as is suggested I cannot. We have to go through some formalities I wish he appreciates my point. Certainly a senior officer will go there and enquire about it. If the man is really mischievous whether it is an officer—this Government has taken steps also against so many officers including D.S.P. and C.I. whenever it was found that there is prima facie case. Let me have a report in a day or two. Meanwhile I will see that he is transferred to a far off place so that he cannot interfere with the enquiry.

శ్రీ వి. శోభనాద్రీశ్వరరావు :—పోలీసు డిపార్టుమెంటు వారు దుర్మార్గులు అని మేము అనడంలేదు. But there will be some people who will in some moments behave unhumanly and bring disrepute to the Police Department. You also accepted that you will not tolerate such things.

re: Leasing out of land for construction
of a Cinema theatre in the premises
of Municipal Office, Guntur.

అది మీరు ఒప్పుకుంటారు మేము స్వయంగా వెళ్ళాము. వారు వచ్చినప్పుడు వారిని మంత్రిగారికి కలుపుతామని ఊసుకొని వచ్చాము కాని వారు లేరు. ఇబ్ హిష్ వట్నం వెళ్ళారని తెలిసింది. As my other Mr. Jaipal Reddy told somehow he will try to shield them and cover them up. We do not question his integrity. డిపార్టుమెంటుని డిమోరల్లైజ్ చేశారు. కలెక్టరు లెవెలులోనో ఆర్. డి. ఓ. లెవెలులోనో ఒక మెజిస్ట్రేయిట్ ఎక్వయిరీ చేయించండి, నిజం బయటబడుతుంది. వర్కర్స్ అడిగిన డాక్యుంట్ అశాచిన్యం ఏమీ లేదు. వారిని తిరిగి పనిలోనికి తీసుకోవడం గురించి మంత్రిగారు మీ చెప్పలేదు.

Sri K. Prabhakara Reddy:—In regard to taking them back into service, they are not in service. There are the casual labourers. Certainly we will see and we will also use our personal influence and see that they are absorbed there. There is nothing wrong because they are local employees. I have already asked the D.I.G. to enquire into that. Even then, if I find anything wrong or not satisfied, I can ask for a Magisterial enquiry. But let us not doubt the integrity, honesty, and the impartiality of the officers. There are instances. They have really submitted their reports impartially.

శ్రీ యస్. కై పాల్ రెడ్డి:—డి.ఐ.జి. సీనియరు ఆఫీసరు. కాని డిపార్టుమెంటుకి సంబంధించిన అధికారి. పెరసనల్ గా అతను నాకు తెలుసు. అతను చాలా మంచివాడు, కాని పాయింటు అది కాదు. ఆ డిపార్టుమెంటు పైన చార్జి వచ్చినప్పుడు అదే డిపార్టుమెంటు వ్యక్తి ఎంక్వయిరీ చేయడం న్యాయం కాదు. ఈ సందర్భంలో ఏ మాత్రము న్యాయము జరగదు. అందు చేత మా మినిస్టర్ డిమాండు ఒప్పుకోండి.

Sri P. Ashoka Gajapathi Raju:—We visited the place. The people there are terrorised and in such a situation it is most unlikely that they would testify in front of any Police Officer. Therefore, it is necessary that a Magisterial enquiry be made other wise the truth is not likely to come out.

Sri K. Prabhakara Reddy:—It makes no difference so long as we are honest enough. But other question is about having the Magisterial enquiry. But however, I will ask the Collector to have a Magisterial enquiry and submit the Report.

re: (2) Leasing out of land for Construction of a Cinema Theatre
in the premises of Municipal Office, Guntur.

శ్రీ కొరటాల సత్యవతారంబాబు :— అవ్వతా, గుంటూరు పట్టణం తమకు తెలియనిది కాదు. పెద్ద పట్టణం. అక్కడ మునిసిపల్ కాంపౌండులో ఉన్న మార్కెటు కాంప్లెక్సు ప్రక్కన ఉన్న స్థలంలో ఒక సినిమా హాలు కట్టడానికి 10-10 a m

1975లో అప్పటి కమిషనరు నారయ్యగారు — ఒక ప్రయత్నము వారికి లీజుకు ఇవ్వడానికి — ప్రభుత్వానికి ప్రతిపాదన చేశారు. ఈ స్థలంలో ఒక ఆడటోరియం నిర్మించామని 1951-వ సంవత్సరంలో నడింపల్లి నరసింహారావుగారు ఆదేశములుగా ఉన్నప్పుడు — ఆ నాటి డిఫెన్సు మినిస్టర్ కృష్ణమీనన్ గారి చేత సుస్థాపక చేయించారు, 97వ వరకు ఏమీ జరగలేదు. 1975 లో నారయ్యగారు మునిసిపల్ ఆదాయం కొరకు — వారికి మరో మార్గం ఏమీ కనిపించలేదేమో ఉంది — మునిసిపల్ కాంపౌండ్ లో ఒక భాగాన్ని ప్రయత్నము యాజమాన్యం వారి చేతిలో ఒక ఫీల్డ్ యేటర్ కట్టించాలని అనుకుంది. తరువాత వచ్చిన కమిషనర్ కు ఇది న్యాయం కాదని — పట్టణంలోని అనేకమంది, ప్రజలు ఉద్బోధింపబడ్డారు, ప్రభుత్వం వారి ద్వారా వారు రిట్రాక్టు చేశారు. మునిసిపాలిటీ కమిషన్ ప్రాజెక్టులోని ఉంది. అది వెలుపల మాస్టర్ ప్లాన్ ప్రకటనకు లోబడి ఉంది. ఇక్కడ ఒక మురుగు ఉంది. ఆ కాంపౌండ్ లో సీనియర్ మునిసిపల్ ఆఫీసులోనికి ఉటకంగా ఉంటుందని ఏ ప్లాన్ రిట్రాక్టు చేశారు. మున్సిపల్ కూడా దీనికి అడ్డంకి పెడుతున్నారని, పల్లికు అడ్డంకి పెడుతున్నారని, తమకే సేవ ఉంది అనిగారి చర్య లేదు అని కమిషనరు అండ్ సెప్రేట్ ఆఫీస్ నాగేశ్వరరావుగారు తీర్మానాన్ని తిరిగి ప్రభుత్వానికి పంపి చారు. ఆ నాడు ఉన్న డైరెక్టరు ఆఫ్ మునిసిపల్ ఎడ్మినిస్ట్రేషన్, డైరెక్టరు ఆఫ్ టౌన్ ప్లానింగు ఈ సీనియర్ మురుగు అనుమతి ఇవ్వడానికి తాము అంగీకరించడం లేదు అని చెప్పారు. ఏమైనా ఆ యంత్రాన్ని పెద్ద ధనవంతుడుగా కనిపిస్తాడు. రాష్ట్ర ప్రభుత్వంలో వరెవరిని ఎలా పట్టాడో తెలుసు. కానీ డైరెక్టరు మునిసిపల్ ఎడ్మినిస్ట్రేషన్, డైరెక్టరు టౌన్ ప్లానింగు, మునిసిపల్ ఆఫీస్ ఆఫీసు వ్యతిరేకించినా కూడా రాష్ట్ర ప్రభుత్వం అనుమతి ఇచ్చింది. మునిసిపల్ గానికే సుస్థాపక తీసుకవచ్చాడు గున సరేజీపులారెడ్డిగారు ఒక్కడే. వచ్చిన తరువాత ఆ శాఖ పర్సన్లు, వివిధ స్థానిక ప్రతినిధులు, ప్రజలు, మునిసిపల్ కార్మికులు, ఉద్యోగులు. మైరాట్ వర్గాలవారు మునిసిపల్, ఆమె ముందు రిట్రాక్టు చేశారు. మురుగునీటిని చెయ్యడం న్యాయం కాదు అనిగారి పునరాలోచన కార్యం ని అడిగాడు. వారు అలోచించి తమ వ్యూహాన్ని మార్చి న్యాయం కాదని అలోచించి తిరిగి వచ్చేకాదు. అయితే రాష్ట్ర ప్రభుత్వం తిరిగి రిట్రాక్టు చేయలేదు. ఈ నాడు ఆ మునిసిపల్ కాంపౌండ్ లో గతంలో ఇచ్చిన ఉత్తరువు ఆధారంగా మునిసిపల్ డైరెక్టరు నిర్మాణం జరుగుతున్నది. ఇది మొట్టమొదట. అనుమతి ఉన్నంత మాత్రాన నిర్మాణం చేయడానికి పట్టణం అనుమతి కూడా అవసరమని నిర్మాణం చేస్తున్నాడు. ఇంకా ఒక్కడే నిర్మాణం జరుగుతున్నది. ఆ అభివృద్ధి చెందుతన్న పట్టణం మునిసిపల్ కార్యాలయంలో సీనియర్ డైరెక్టర్ కట్టుకునేదురు ప్రభుత్వం అనుమతి ఇచ్చింది. ఇది చాలా దురదృష్టకరమైన

re: Recruitment in the Southern

Transformers and Electricals Limited,

Tirupathi by non-Andhras.

విషయం. అక్కడ వున్న యాన్యుటి ప్రజల యొక్క, మైవారిటీ వర్గాల యొక్క, హిస్టిమియ యొక్క వ్యతిరేకతను ప్రభుత్వం పట్టించుకోకుండా ఇచ్చిన ఈ అనుమతి విషయం ప్రభుత్వం పునరాలోచించాలని కోరుతున్నాను. ఈ సందర్భంలో ప్రభుత్వం తీసుకున్న చర్య లేమిటో తెలిపాలని కూడా కోరుతున్నాను.

శ్రీమతి బి. సరోజిని పుల్లారెడ్డి :—అధ్యక్షా, సత్వనారాయణగారు చెప్పిన మాట నిజం. నేను అక్కడికి శంఖుస్థాపన చేయడానికి వెళ్లాను. అక్కడ చూస్తే ఒక విచిత్రమైన పరిస్థితి నాకు కనిపించింది. అది 1975లో ఇచ్చిన అనుమతి. నేను వెళ్ళినప్పుడు మున్సిములు, పబ్లిక్ రిప్రజంటేటివ్స్ నాకు ఆ విషయం రిప్రజంటే చేశారు. నేను పరిస్థితి చూశాను. మేము ఒక నిర్ణయం తీసుకొన్నాం. అది వారు కోర్టుకు వెళ్లారు. He knows the facts. It is a serious situation. I can only say it is in the Court. We are equally agitated. వారు ఎంత బాధపడ తున్నారో నేనూ అంత బాధపడుతున్నాను. వారు ఏమీ అనుకుంటున్నారో అట్లాగే చట్ట సమీక్షావాలని ఉంది. కానీ వ్యవహారం కోర్టులో ఉన్నందున ఏమీ చెప్పలేకపోతున్నాను. I want the Hon. Members to understand that I am equally agitated and I am equally unhappy about the whole situation.

శ్రీ కొరటాల సత్వనారాయణ :—రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఓన ఉత్తర్వు రద్దు చేస్తే కోర్టు ఎందుకు తోకట. చేసుకొంటుంది. రాష్ట్ర ప్రభుత్వ ఉత్తర్వు ఉండి కాబట్టి కమిషనరీ అడ్డగిస్తున్నానని, అడ్డగించడానికీ వీలులేదని కోర్టు తోకట చేసుకొంది. ప్రభుత్వాన్ని ఆ ఉత్తర్వు రద్దు చేయమనండి. అప్పుడు కోర్టుకు దాని మీద జ్యూరిస్ డిక్షన్ ఉండదు.

Mr. Speaker :—You please examine.

Smt. B. Sarojini Pulla Reddy :—I don't want to reveal the whole thing.

Sri K. Satyanarayana :—If Government cancels its orders the Court has no jurisdiction over it.

Smt. B. Sarojini Pulla Reddy :—We are in the process of doing everything.

re: (3) Recruitment in the Southern Transformers and Electricals Limited, Tirupathi by non-Andhras.

శ్రీ ఎ. ఈశ్వరరెడ్డి :—అధ్యక్షా, రేడిగుంటలో జాయింట్ వెంచర్లో నడుపబడుతున్న పంప్ ఇది. దానిలో దాదాపు 300 మంది ఎంప్లాయిస్ ను తీసుకోవడం జరిగింది. ఎక్కువ భాగం అక్కడి లోకల్ రెసిడెంట్ నుంచి తీసుకోకుండా - లెక్సికల్ వారిని కాకుండా, సెమీ స్కెల్డవారిలో కూడా ఎక్కువ భాగం కర్లాటక నుంచి తీసుకోవడం జరిగింది అట్లాగే కర్లాటక నుంచి కొంతమంది ఒడిశా అయిన సై వారికి ఇన్ వెంటివ్స్ కల్పించి తీసుకున్నారు. ఉదాహరణకు అక్కడి నుంచి ఒకరిని క్యాంటిన్ మేనేజరుగా తీసుకువచ్చి ఇక్కడ

పెట్టడం జరిగింది. ఐర్లండ్ మేనేజర్ ఒక్కడ నుంచి వచ్చినవారే ఉన్నారు వారు ఏమ రాష్ట్రం నుంచి వచ్చినవారితోనే అంతా నివేస్తున్నారు. అందులో మన ఎ. పి. ఐ. డి. సి. మేజర్ పార్టు కంట్రీబ్యూట్ చేసినా మనవారికి ఏలాంటి ప్రాధాన్యత లేకుండా ఎక్కువ భాగం నాన్ లోకల్స్ ను, నాన్ ఆంధ్రాస్ ను తీసుకోవడం జరుగుతున్నది. దీనిని సత్వరమే సరిదిద్దడానికి లోకల్ అభ్యర్థులను గానీ, రాయలసీమ అభ్యర్థులను కానీ తీసుకోవాలని, ఐ. టి. ఐ, నుంచి ఎలక్షన్ టి విభాగంలో ఉత్తీర్ణులై వచ్చిన వారిని తీసుకోవాని మనవిచేస్తున్నాను

Sri M. Baga Reddy.—Sir, at present 287 persons are on the rolls of the Company in all categories. Of this 9 officers are in the technical and managerial cadres who are drawn from N. G. F., 3 from A. P. I. D. C., and the State Government and the remaining persons have been appointed either by advertisement or through the local employment exchange. The number drawn from the local employment exchange is 58 out of 75.

శ్రీ ఎ ఈశ్వరరెడ్డి :—వారు స్కీలు వారి విషయం చెప్పారు. ఆన్ స్కీల్స్ వారి విషయంలో కూడా స్థానికులను తీసుకోవడం లేదు.

శ్రీ ఎమ్. బాగారెడ్డి :—నిన్న సాయంత్రే ఈ పోల్స్ వచ్చింది. నాకు రాత్రి అక్కడి నుంచి వచ్చిన సమాచారం ప్రకారం మొత్తం 287 మంది ఈ ఫ్యాక్టరీలో పనిచేస్తున్నారు. దాంట్లో డెప్యూటీజన్ మీద కర్ణాటక నుంచి 9 మంది, ఎ. పి. ఐ. డి. సి నుంచి ముగ్గురు అని, ఎడ్వర్ట్ బ్రెక్ మెంట్ ద్వారా ఏడుగురని, డైరెక్టుగా తీసుకున్నారని 9 మంది అని, ఎంఫాయిమెంట్ ఎక్స్ ఛేంజి ద్వారా 58 మందిని తీసుకున్నారని తెలుస్తున్నది.

ANNOUNCEMENT

re: Extension of Time for Nominations to three Financial Committees.

Sri E. Ayyapu Reddy.—Sir, with your permission I beg to move that the last date for the withdrawal of nominations to three Financial Committees extended up to 5-00 p.m. on 27th March insted of 1-30 P.M. on 26 3.81.

Mr Speaker :—The time is extended.

Calling Attention Matters of Urgent Public Importance

Sri K. Prabhakara Reddy.—Sir all the four signatories who have given notice of calling attention matter No. 1 are not present in the House.

Mr. Speaker:—You placethe statement on the Table of the House

Sri M. Venkaiiah Naidu :—Ever when there are no singnatories there is a precedent that the answers can be given.

(Sri A. Eswara Reddy in the Chair)

Chairman :—The answer will be placed on Table of the House.
(This matter is taken up at Sl. No. 3 of calling attention matters)
re: Scarcity of Drinking Water in the Twin cities of Hyderabad
and Secunderabad.

ముని:పల్ సరిపాలనాశాఖ సహాయమంత్రి (శ్రీ యస్. ఆళ్వార్ దాసు):—
అధ్యక్షా, భారత ప్రభుత్వంచే నియమించబడిన సంఘం, నీటి సరఫరా మాన్యు
వలను వయారుచేసింది. దీని ప్రకారం, సగరంలో తరివొక్కంటికి రోజుకు
40 గ్యాలన్ల నీరు అవసరం అవుతుంది.

1971 జనాభా లెక్కల ప్రకారం హైదరాబాదు, సింగ్రాబాదు జనాభా
17,98,389. 1981 అంచనాల ప్రకారం 22 లక్షలు. 1991 కి 30 లక్షల
వరకు పెరగవచ్చును. ఈ క్రింద తెలిపిన ప్రకారం ప్రభుత్వం ఈ 30 లక్షల
జనాభాకు ఇప్పుడు ఉన్న పరిశ్రమలకు మూడు రెట్లు పరిశ్రమలకు నీటి సరఫరా
పెంచాలని ఆలోచిస్తున్నది.

ఉస్మాన్ సాగర్ ద్వారా రోజుకు ..	28 మిలియను గ్యాలన్లు
హిమాయత్ సాగర్ ద్వారా రోజుకు ..	17 మిలియను గ్యాలన్లు
మంజీరా నీటి సరఫరా ప్రకారం ..	15 మిలియను గ్యాలన్లు
మంజీరా నీటి సరఫరా పథకం రెండవదశ	

ద్వారా 1981 మేరకు ..	30 మిలియను గ్యాలన్లు
1985 వరకు మంజీరా పథకం—3వ దశ	

(సింగూరు ప్రాజెక్టు) ..	60 మిలియను గ్యాలన్లు
మొత్తం 150 గ్యాలన్లు నీటి సరఫరా పెంచాలని ఆలోచిస్తున్నాము.	
1991 నాటికి కావలసిన నీరు :	

30 లక్షల జనాభాకు రోజుకు ..	120 మిలియను గ్యాలన్లు
నాటికి ఉండే పరిశ్రమలకు రోజుకు ..	30 ,, ,,

150

అంటే ఇప్పటికన్నా మూడు రెట్లు.

నీటికి తోడుగా మానేరు ప్లాజ్కు నుండి గోదావరి జలాలను మళ్ళించాలని
ప్రభుత్వం యోచిస్తున్నది. ఇందు మూలంగా రోజుకు మరో 150 మిలియను
గ్యాలన్ల నీరు లభించగలదు. ముమ్మందు నీటి సరఫరా విషయంలో ఎట్టి సమస్య
ఏర్పడకుండా చూడాలని కూడా ప్రభుత్వం అనుకుంటున్నది.

Calling Attention to Matters
of Urgent Public Importance :
re: Scarcity of Drinking Water in
the Twin cities of Hyderabad
and Secunderabad.

ఇప్పటి సమస్య : ప్రస్తుతం మేము గృహోపసరాలకు రోజుకు 49 మిలియన్ల గ్యాలన్లు, పారిశ్రామికావసరాలకు రోజుకు 11 మిలియన్ల గ్యాలన్లు అనగా మొత్తం 60 మిలియన్ల గ్యాలన్లు సరఫరా చేస్తున్నాం.

పెవరాలు ఈ క్రింది విధంగా ఉన్నాయి.

ఉస్మాన్ సాగర్	..	28	మిలియన్ గ్యాలన్లు
హిమాయత్ సాగర్	..	17	
మంజీరా నీటి సరఫరా వధకం			
ఒకటవ దశ	..	15	
మొత్తం	..	60	

వరుసగా 1979, 1980 లో ఋతుపవనాలు రావడం వ రిజర్వాయర్లలోని నీటిమట్టం మామూలు మట్టకంటే తగ్గిపోయింది. దీనివల్ల 1981 మార్చి ప్రారంభంలోనే అనగా 1 నుండి 10 వ తేదీ వరకు రోజుకు 4 మిలియన్ల గ్యాలన్లు తగ్గిపోయాయి. కాని రిజర్వాయరు నుండి ప్రధాన గ్రావిటేషను లోనికి నీరును పంపుచేసి దానిని పునర్దుర్నించడం జరిగింది. మామూలు గృహోపసరాలకు చేసే సరఫరాలో కేవలం 10 రోజులు మాత్రం రోజుకు 4 మిలియన్ల గ్యాలన్ల నీరు తక్కువయ్యింది.

మామూలు సరఫరాను అంతరాయం కలగకుండా చూచే నిమిత్తం రిజర్వాయర్లలో నీటిమట్టం తగ్గిపోకుండా చూసే నిమిత్తము ఈ క్రింది చర్యలను చేపట్టాము :

అనావృష్టి నివారణ కార్యక్రమం క్రింద రూ. 80 లక్షలు మంజూరు చేయడం జరిగింది. వీటిలో ఇంతవరకు పూర్తి అయిన మంజీరా నీటిసరఫరా వధకంలో కొంత భాగాన్ని వినియోగించుకొనే నిమిత్తం బి. హెచ్. ఇ. యల్. నుండి లింగంపల్లి రిజర్వాయరు వరకు అత్యవసరంగా లైను వేయడానికి 7 లక్షల రూపాయలు ఖర్చు చేయటం జరిగింది. ఈ పని 20-3-1981 లో పూర్తయింది. దీని వల్ల రోజుకు 80 లక్షల గ్యాలన్లు లభిస్తుంది.

అదనపు సరఫరా : నగరంలోని అనేక తావులలో నాలుగున్నర అంగుళాల బావులు 108 దాకా త్రవ్వడం జరిగింది. వీటివల్ల రోజుకు 10 లక్షల గ్యాలన్లు నీరు లభిస్తున్నది. అంతే కాక ఆరు అంగుళాల బావులను 20 దాకా ఇప్పుడు త్రవ్వబడుతున్నారు. వీటివల్ల 1981 ఏప్రిల్ ఆఖరులోగా రోజుకు మరో 10 లక్షల గ్యాలన్ల నీరు లభించగలదు. 25-2-1981 తేదీన మునిసిపల్ శాఖ మంత్రిగారు ఏర్పాటు చేసిన సమావేశంలో స్థానిక యం.యల్.ఏలు, యం.పిలతో జరిపిన చర్చల ద్వారా ఈ క్రింది చర్యలను తీసుకోవడం జరుగుతుంది.

మొత్తం 767 పాత బావులలో 354 బావులను మరమ్మత్తు పనులు పూర్తి చేసిన రోజుకు 17 లక్షల గ్యాలన్ల నీరు అవసరంగా పొందటం జరుగుతుంది. ఒక్కొక్కటి నాలుగున్నర అంగుళాలు వ్యాసంగల బోరు బావులను ప్రతినియోజక వర్గానికి 30 చొప్పున మొత్తం మీద 360 బావులను అవసరంగా తగినవ్వడం. తద్వారా రోజుకు సుమారు 18 లక్షల గ్యాలన్ల నీరు అవసరంగా పొందటం జరిగింది. అవసరమైన ప్యాంకాలతో ఉపయోగించడానికి అవసరంగా వాటరు టాంకర్లను కొనుగోలు చేయటం, దీర్ఘకాలిక కుయ్యో ప్యాతిపాదిక పై ఎత్తుగా 15 రిజర్వాయర్లను నిర్మించటంలో.

మూసీ నదికి దక్షిణంగా అంటే పాత టౌన్ లో .. 4

మూసీ నదికి ఉత్తరంగా అంటే కొత్త టౌన్ లో .. 7

సికిందరాబాదు .. 4

మొత్తం .. 15

గత రెండేళ్లు నుండి వరుసగా ఋతువపాటు రా వీరియనప్పటికి యథా విధిగా నీటి సరఫరాను నిర్వహించడం కాకుండా సుమారు 15 లక్షల గ్యాలన్ల నీటిని హెచ్చు చేయడానికి చర్యలు తీసుకోవడమైనా ఎని ఇవి గౌరవ సభ్యులకు హర్షదాయకం కాగలవు. నీటి సరఫరాను పునర్ నిర్వహించడానికి, ఎత్తుగా రిజర్వాయర్లను నిర్మించడం ద్వారా నీటి వత్తిడిని మెరుగైనదానికి కూడా చర్యలు తీసుకోవడం జరుగుతుంది. దీనికి తోడు శివుగిరిని వృద్ధి చెందుతున్న రాజధాని నగరానికి రానున్న 30 ఏండ్ల కాలములో నీటి అవసరాలను తీర్చడానికి కూడా ముందుగానే ఈ ప్రణాళికలు తయారు చేస్తున్నాము. అందుచేత నీరు కొనుక్కొంటున్నారా అనడం నీటి ఎద్దడి ఉందని గాని అనడం చాలా అన్యాయం.

శ్రీ యం. ఓంకార్ :- మంత్రిగారి ఉపన్యాసము ద్వారా నా ధూప్ అయితే తిరించేమో గాని నగరవాసులు ధూప్ ఎట్లా తీరాలి? ఒక్క యం.యల్.ఎస్. మినిస్టర్లు క్వార్టర్లకు తప్ప వైదరాబాదులో మీరు ఏ మూలకయినా వెళ్ళి చూడండి. మీరు లెక్కలు చెబితే కాదు. మీరు దీర్ఘకాలిక చర్యలు తీసుకుంటున్నారా. అందుకు చర్యలు తీసుకుంటున్నారా. మీ వారవకు ధన్యవాదాలు కాని వాస్తవం కాస్త అలోచించండి. ఒక్క యం.యల్.ఎస్. క్వార్టర్లలో తప్ప ఈ నగరములో ఏ మూలకు వెళ్ళినా, పాత నగరం కాని. కొత్త నగరం కాని, సికిందరాబాదుగాని, ఎక్కడైనా సరే నాలుగు ఆరు గంటల మధ్య గంటో, గంటన్నరలో నీళ్ళు మంచిగా వస్తాయి. ఆ తరువాత నీరు రావడం లేదు. చాలా అవస్థ పడుతున్నారు. కొనుక్కొంటున్నారని చెప్పడం తప్పు అంటున్నారు. కాస్త మీ సిబ్బందిని కాని, సి. ఐ. డి. వారిని కాని పంపించి జబారులలో నాలుగుసార్లు తిరగమనండి. కొనుక్కొంటున్నారా అంటే తప్పు.

ఎక్కడి నుంచో పట్టుకు వస్తే వాడికి పాపం, అర్థం అవుతున్నారు. చాలా కుటుంబాలలో స్నానానికి, కాలకృత్యాలకు తీర్చుకోడానికి కూడా ఇబ్బంది పడుతున్నారు. వారు తీసుకువచ్చిన తీర్మానాలు అన్నీ ఒక ఖాతా మీరు వాస్తవం చూడండి. మీరు కాగితాల మీద పెట్టిన తర్కాలు వాస్తవ స్థితికి చాలా భిన్నముగా ఉంది. సరఫరాలో లోపం ఎందుకు జరుగుతోంది. అన్నీ చోట్ల వాటర్ లెవెల్ పెంచామన్నారు. వడిపోతుండా చూస్తున్నామన్నారు, బోర్ వెల్స్ అదనంగా పెడుతున్నామన్నారు. అన్నీ ఉన్నాయి లెట్టండి నోట్లో శని ఉందన్నట్లు ఎందుకు నీటి సరఫరా అందడంలేదు. ఈ దృష్టిని కాస్త నివారించడానికి అవసరమైన చర్యలు తీసుకోవాలి.

(శ్రీ) అమానుల్లాఖాన్ :— ఒక రామాయణ కథ పాడనట్లు పాడిండు ఆయన. మున్సిపల్ మినిస్టరుగారు ఉంటే బాగా ఉండేది ఎందుకంటే నీటి గురించి ఆమెకు బాగా గుర్తు. అక్కడే ఉండే. కృష్ణుడు వచ్చేసరకు వెళ్ళిపోయారు. ఆయనకు ఏమీ గుర్తులేదు. ఆయన మినిష్టర్ను క్వార్టర్సులో ఉంటారు. అక్కడ నీళ్లు మంచిగానే వస్తాయి. గవర్నరుగారి హౌస్లో నీరు మంచిగా ఉంటుంది. జేగంపేటలో కూడా మంచిగా ఉంటుంది. అక్కడ అంతా వి.ఐ.పీస్ ఉంటారు. ఓల్డ్ నీటిలో బొట్టు నీరు కూడా రావడంలేదు. బోరింగ్స్ వేస్తామన్నారు మినిస్టరుగారు. బోరింగ్స్ కూడా వేయడంలేదు. ఒక బొట్టు నీటి కోసం మైళ్ళు మైళ్ళు పోవాలి ఇబ్బంది అవుతుంది. ఆయన ఆఫీసర్ను ఇచ్చిన రామాయణ కథ 5, 6 వేజీలుపాడితే ఏమిటి? ఒక జాయింటు సర్వే చేయండి? ఓల్డ్ నీటిలో, నీటి ఇబ్బంది ఎరిక అవుతుంది.

10-30 a.m.

(శ్రీ) ఎస్. ఆశ్వోత్థాన్ :—నీరు మామూలుగానే సరఫరా అవుతున్నది. ఆయితే ఇప్పుడు సమర్థ్ కాబట్టి ఏమైనా ఇబ్బందులు ఉంటాయో అని మంత్రిగారు అందరి ఎం.ఎల్.ఏ లను పిలిచి వారి ఇబ్బందులను తెలుసుకొని తగిన ఏర్పాట్లు చేయడానికి మళ్ళీ ఇప్పుడు ఇంకో 24 టాంకర్లు కూడా కొంటున్నాం. ఎక్కడైనా ఇంకేమైనా ఇబ్బంది ఉంటే మాకు తెలిపినట్లయితే ఆదుకొంటామని మనవి చేస్తున్నాను.

(శ్రీ) అమానుల్లాఖాన్ :—ఒక పర్సెక్యూటర్ చోట ఇబ్బంది ఉంటే చెప్పరాము కాని, ఓల్డ్ నీటిలో ఒక బొట్టు నీరు కూడా లేదు. మునిసిపాలిటీ ఎందుకుంది?

Sri K. Prabhakara Reddy :—This is threatening and this is not allowed.

Sri Amanulla Khan : —This is not threatening. It is a fact. Previously you were in old city and now you shifted to ministers colony. దీనికి పరిష్కారం ఏమిటి? ఒక్క బొట్టు నీరు కూడా లేదు.

చైర్మన్ :—యుద్ధప్రాతిదిక మీద నీళ్ళు వచ్చేట్లు చేస్తామన్నారు.

శ్రీ ఎన్. ఆర్థర్ దాస్ :- వారు చెడితే ఆటో చేద్దామని,

re : (2) The Mosquito trouble in Visakhapatnam

మునిసివల్ ఓరిఫిసా కాథా సహాయ మంత్రీ (శ్రీ ఎన్. ఆర్థర్ దాస్) :-
విశాఖపట్నం ఓడరేవు అధికారులు రేవు పార్కింగ్ లో చాల భాగాన్ని బాగుచేసే
వనులను పెట్టారు. విశాఖపట్నం ని మురుగు పాదారణంగా ఈ రేవు
పార్కింగ్ గుండా ముందులో కలుస్తుంది. రేవు బాగుచేయడం వల్ల మురుగు
పారుదలకి ప్రస్తుతం అంతరాయం కలిగింది. ఫలితంగా దోమలు చాలా
అధికం అయ్యాయి. విశాఖపట్నం మునిసిపల్ కార్పొరేషన్ స్పెషల్ ఆఫీసరు
ఈ విషయమై వైద్య ఆరోగ్య సర్వీసుల అడినలు డైరెక్టరుతోను, రీజనలు
డైరెక్టరుతోను చర్చించారు. దోమల వారణ కారక బాహుళ్యం కట్టుదిట్టమైన
మురుగు పారుదల ఏర్పాట్లు ఒక సమగ్రమయిన పథకం పొందించే ఉద్దేశంతో
స్పెషల్ ఆఫీసరు సంబంధించిన అధికారులందరితోను అనగా పోర్టు ట్రస్టు,
రైల్వేలు, మునిసిపల్ కార్పొరేషన్ మొదలగు వారి అధికారులతో ఒక
సమావేశాన్ని ఏర్పాటు చేయటానికి చర్య తీసుకుంటున్నాడు.

2. లావెండర్ కాలువలోను మరి కొన్ని గడ్డలలోను దోమల
నివారణ చర్యలు, మురుగు పారుదలకు అవసరమైన చర్యలు
తీసుకోబడుతున్నాయి. కాగి లావెండర్ కాలువను ఇంకా వెడల్పు చేసి
మరింత లోతు చేయగలిగి వున్నది. ఈ విషయమై విశాఖపట్నం మునిసిపల్
కార్పొరేషన్ చర్చ తీసుకుంటున్నది.

3. విశాఖపట్నం దోమల వెడదకి బయటిల్లగుండి ముడి ఇనుము,
మాంగనీసుల రవాణా కారణం కావాలదు.

4. విశాఖపట్నం మునిసిపల్ కార్పొరేషన్ ప్రత్యేక అధికారి కోరికపై
ఆరోగ్యం కుటుంబ సంక్షేమ శాఖ డైరెక్టరు, "టిఫా" పొగను చిమ్మే
యంత్రాన్ని విశాఖపట్నం దానికి పంపారు. అది ఈ నెల 25 వ తేదీ నుండి పొగను
చిమ్మేవారు ప్రారంభించింది.

శ్రీ ఎన్. ఎస్. ఎన్. రెడ్డి :- ఆరు నెలలబట్టి కోటాది దోమలు విశాఖపట్నం
జతయ్యాయి. ఎం. ఎల్. ఏ. క్వార్టర్సులో కూడా దోమలు ఉన్నాయి, ఇక్కడ
అసెంబ్లీలో కూడా వచ్చాయి. నన్ను కుదుత న్నాయి బ్లాక్ వాటర్ అంతా
సముద్రంలో కలిసిపోతుందని ఇప్పుడు మంత్రిగారు చెప్పారు. పోర్టు ట్రస్టువారు
పెద్ద గొట్టాలు వేసి అసాధ్యంగా చేశారు. మంత్రిగారి నియోజకవర్గంలోని ఆరు
అడుగుల వెడల్పు ఉన్న కాలువ కూడా మూతపడిపోయింది. పీర్లకోనేరు,
నేర్లకోనేరులలో దోమలు విచారితంగా పెరిగిపోయాయి. లావెండరు కాలువపద్ద
విచారితమైన కంపు కొడుతుంది, మంత్రిగారికి టును అది వారి నియోజకవర్గం
లోనే వుంది. లావెండరు కాలువ మరియు వేరే గడ్డలన్నీ మూతపడిపోయాయి.
పోర్టు ట్రస్టువారు భూమి కొంత లెవల్ చేశారు. లోలెవల్ అయినందువల్ల

విపరీతంగా దోమలు పెంపొందున్నాయి దాని ఫలితంగా ప్రజలు రాత్రిపూట నిద్రపోవడం లేదు. ఇంకా గారు 'టిఫా' పొగను చిమ్మి యంత్రాన్ని వంపిస్తామన్నారు, కాబట్టి నెంటునే ఇంతంతాన్ని వంపించి అన్ని ప్రాంతాలలో కూడా దోమలు లేకుండా చేస్తారా?

శ్రీ ఎన్. వెంకటేశ్వరన్.— 'టిఫా' మిషను వచ్చింది, నిన్నటినుంచి పని ప్రారంభించి దోమల సంఖ్య తగ్గించడంలో చెప్పాను. మనం ఒక్కోచోట రోపునే అది అక్కడకు వెళ్లిపోతుంది. ప్రభుత్వ అంతా చురుగ్గా పని చేస్తున్నది.

శ్రీ చం. వెంకటేశ్వరయ్య.— మంత్రులు దోమలు కుట్టకుండా వ్రేనుచి క్రింద పేజీలో పేర్కొన్నారు, అందువల్ల వారికి ఆ బాధ తగ్గిపోయడం లేదేమో కాని ఈ సమస్య ఎక్కువ సీరియస్ నేన్ పడుతుంటే వారు ఏమో కొన్ని చర్యలు తీసుకొన్నంత మాత్రాన దోమలు నివారించబడవు. వీనిని స్పీడప్ చేసి పరిసరాలను పూర్వంగా ఉంటే, షెడ్యూల్డ్ ఇన్స్ట్రక్షన్స్ ఇచ్చి కాన్స్టేబుల్ విజిలెన్స్ పెట్టకపోతే అది లేదు. దో ఒక రోజు మందు చల్లినంత మాత్రాన పోవు కాబట్టి, కాన్స్టేబుల్ విజిలెన్స్ పెట్టి రిగ్యులర్ గా పని చేసే ప్రయత్నం చేస్తారా?

శ్రీ ఎన్. అశ్వారావు.— దోమల బెడద అనేది యునివర్సల్ ప్రాబ్లమ్ అయిపోయింది. ఇప్పటివరకు దానికి వర్మినెంటు సోల్యూషన్ కనుక్కోలేక పోతున్నారు. కాబట్టి ఇప్పుడు తీసుకునే చర్యలు అండర్ గ్రౌండ్ డ్రైనేజీను కూడా ఇన్క్లూడ్ చేస్తే కొంత వరకు సానిటేషన్ బాగుపడుతుంది. ఈ సమస్య తీరుతుందనే ఉద్దేశంతో విజిలెన్స్ లతో అప్పుడే నాలుగవ బ్లాక్ కూడా సాంక్షన్ చేయడం జరిగింది. అందువల్ల ఈ కేషయమై ప్రభుత్వం అందోళన చెందుతున్నది. అప్పుకుండా వీలైన చర్యలన్నీ తీసుకొంటామని మనవిచేస్తున్నాను.

Chairman:—Now we will take the first calling attention.

(At this stage Sri K. Prabhakara Reddy, Home Minister deputising the Chief Minister rose to read out the answer)

Sri M. Venkaiah Naidu:—Where is the Chief Minister?

Chairman:—He is reading on behalf of the Chief Minister.

Sri M. Venkaiah Naidu:—Let the Chief Minister come.

Chairman:—It was delegated to the Minister.

Sri S. Jaipal Reddy:—I am on a point of order, Sir. The Chief Minister did delegate certain functions of his to some Ministers, but I am sure he did not delegate Chief Minister ship to any Minister. Kisan rally presented a memorandum to the Chief Minister and not to the Chief Minister in his capacity as Minister for any other portfolio. I would like you to appreciate the distinction between these two aspects

This particular memorandum was presented to the Chief Minister and not to him in his capacity holding any other portfolio.

Chairman:—What prevents the Minister for Home from reading it? It is a collective responsibility. Therefore he is answering on his behalf.

Sri S. Jaipal Reddy:—If the Chief Minister for any reason is not able to answer this question, he can specifically delegate this function also to any other Minister. What I would like to bring to your notice is, in the present case he has not delegated this function to any other Minister.

Chairman:—This is only an adhoc arrangement.

Sri S. Jaipal Reddy:—Adhoc arrangement has to be approved by the Speaker.

Sri K. Prabhakara Reddy:—In this particular case I was asked to reply on his behalf. The file was marked to me and was informed to Speaker also.

10-40 a.m.

శ్రీ ఎమ్ వెంకయ్యనాయుడు:—పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డర్. ఒక మంత్రిగారు లేవనెత్తుకున్న యింకొకరు చెప్పవచ్చు. ఫీట్ మినిష్టర్ గారు వారి బాధ్యత యింకొకరికి డెలిగేట్ చేయవచ్చు. ఒక బులెటిన్ యిచ్చారు. ముఖ్య మంత్రిగారి ఈ ప్రత్యేక బాధ్యత ఎవరికి డెలిగేట్ చేసినట్లు కనపడలేదు. స్పష్టంగా రూలింగ్ వున్నది. రూలింగ్ చదివి విచి విస్తాచు. Now the business is in the name of the Chief Minister. "Thus it is quite clear that only in unavoidable circumstances the business standing in the name of the Minister or Chief Minister may be transferred to other Minister but it should not be made a regular practice. Though there have been precedents of delegating the business standing in the name of the Minister or Chief Minister to other Ministers, I feel that it would be better to avoid generally and such a delegation of business should be done only under special circumstances."

Sri K. Prabhakara Reddy:—This is not a rule. This is an observation made by the Speaker.

Sri M. Venkaiah Naidu:—This was given by the then Speaker Sri B. V. Subba Reddy when Sri C. V. K. Rao called the attention of the Speaker saying that the practice of delegating the business standing in the name of the Chief Minister to other Ministers should be done away with, and he requested the Hon'ble Speaker to examine and give his considered opinion in the matter. Hon. Speaker promised

to give his ruling after going through the matter. Then only it was given. What are the special circumstances that prompted the Chief Minister to delegate this particular business to Home Minister. We would like to know that.

Sri K. Prabhakara Reddy:—I am sorry. This is questioning the authority and the duties.

Sri M. Venkaiah Naidu.—It is a question of rules. It should be followed by everybody.

(Interruptions)

Chairman:—It was informed that the answer may be placed on the Table of the House. But at the request of Sri Shobanadaswara-rao, the Minister came forward to answer it.

Sri M. Venkaiah Naidu.—If you want to postpone it and get it answered by the Chief Minister we have no objection.

Sri K. Prabhakara Reddy: - I am asked to read out the statement on his behalf. If they want any information I am prepared to give that information.

Sri S. Jaipal Reddy:—Let the Chief Minister delegate his Chief ministership to Mr. Prabhakara Reddy.

Sri K. Prabhakara Reddy: —I am sorry, Sir. This is the practice and convention adopted all the while.

Sri M. Venkaiah Naidu:—It is a bad convention.

(Interruptions)

Sri K. Prabhakara Reddy:—I feel the Members are not interested in the answer.

Sri S. Jaipal Reddy:—I agree that the Chief Minister or for that matter any Minister can delegate such functions to his colleagues with the prior and specific permission of the Speaker. The Chief Minister as a matter of general order delegated the functions of answering all the questions relating to some other departments which are under his direct charge to some Ministers. This particular question does not refer to any particular department. The memorandum was presented to the Chief Minister. The question is being addressed to the Chief Minister. The Chief Minister also can delegate his function to any other Minister. I concede that. What I would like to stress upon is that the Chief Minister in this specific case has not delegated his function to

Prabhakara Reddy: If the Speaker can tell me that there is documentary proof to the effect that the Chief Minister had earlier sought permission to delegate this function to the Home Minister, I am prepared to withdraw it.

(Interruptions)

Sri K. Prabhakara Reddy:—There is no point of order, no propriety involved here.

Sri S. Jaipal Reddy:—I am sorry. Mr. Prabhakara Reddy who worked as Dy. Speaker is speaking like this

(Interruptions)

శ్రీ పూరి సుబ్బయ్య:—తమరు చెప్పారు. ఆ నరు లింగ్ చదివారు.

చైర్ మన్:—అన్ ఎవాయిడబుల్ సర్కికమస్టెన్సెస్ అని వున్నది.

Sri M. Venkaiah Naidu:—What are the unavoidable circumstances. We would like to know that.

Sri K. Prabhakara Reddy:—We are sorry. He is the Chief Minister of a State. He is not an ordinary member of the House. He has other duties as well.

(Interruptions)

Sri S. Jaipal Reddy:—I am not prepared to agree రూలింగ్ చదివితే కూడ తమరు అవిధంగా చేస్తే మేము చేయగలిగిందీపమివున్నది. The "Page Committee" observed "He should be present in the House for most of the time and during question hour and thereafter, at the beginning of the normal business of the House. His foremost duty is to assist the Speaker in the conduct of the business." He must assist the other members also. It is very clear. Chief Minister is here. What are the special circumstances that prompted the Chief Minister to be absent from the House. I would like to know that.

Smt B. Sarojini Pulta Reddy:—After all Chief Minister is a Chief Minister. He has other functions to attend to.

శ్రీ ఎం. వెంకయ్య నాయుడు:—ఇటువంటప్పుడు ఒక్కసారి హౌస్ కు రాకుండా ఈవిధంగా ప్రతి బిజినెస్ ప్రక్కన వారికి యిస్తు ఉండి, అన్ ఎవాయిడబుల్ సర్కికమస్టెన్సెస్ అంటే What are the unavoidable circumstances?

శ్రీ సి హెచ్. రాజేశ్వరరావు :— ఈ పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డర్ పైజ రూలింగ్ యివ్వకముందు మీ దృష్టికి ఒక విషయం మంచి చేయదలచుకొన్నాను. చీఫ్ మినిష్టర్ చాల ముఖ్యులు. రాష్ట్రానికి పెద్దలు. బాధ్యతలు చాల

ఉన్నాయి అనే విషయంలో మాకేమి అభిప్రాయభేదం లేదు. కాని ఈ శాసనసభ వేదికపైన, శాసనసభ నాలుగు గోడల మధ్య ఛీఫ్ మినిష్టర్ శాసనసభకు ప్రత్యేక మైన బరువు బాధ్యతలు నిర్వహించవలసిన ముఖ్య వ్యక్తి అని మరిచిపోకూడదు. ఛీఫ్ మినిష్టర్ గారి ముఖతః సమాధానం వినవలసిన హక్కు, అధికారం కాన సభ్యులకు వున్నది అనేక రూలింగ్స్ లో యిదివరకు చెప్పబడివుంది. అని వార్యమైన కారణాలు వచ్చినప్పుడు యితర మంత్రులలాగానే తమ యొక్క బాధ్యత యిక్కోకరికి డెలిగేట్ చేయవచ్చు. ఇటువంటిది ప్రాత మూలకంగా యిచ్చినట్లయితే—కాల్ ఎటెన్షన్ పైన తమకు వీలు లేదు కాబట్టి శ్రీ ప్రభాకర రెడ్డిగారు సమాధానం చెప్పతారని యిస్తే దానికి మటుకు మేము అంగీకరించ దానికి సిద్ధంగా ఉన్నాము. ప్రతిరోజూ ఇదే విధంగా కార్యక్రమాలు చేరే వారికి యిచ్చినట్లయితే సభా హక్కులకు, మా హక్కులకు భంగం కలిగే ప్రమాదం వున్నది.

శ్రీ కె. వెంకటరామయ్య: -- సభా హక్కుల భంగం అని అంటున్నారు. అనివార్య కారణాలు అన్నప్పుడు డిస్ కోజ్ చేయవలసిన అవసరంలేదు. టెక్నికల్ అబ్జక్షన్ గాని పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డర్ లేదు. రూల్ అవుట్ చేయ వలసి వున్నది.

శ్రీ సిపాచ్. శ్యామలరావు: -- హౌస్ సుప్రీంకాదనము. హౌస్ కంటే పీపుల్ సుప్రీమ్. ప్రజా కార్యక్రమాలకు ఎటెండ్ కావలసి వచ్చినప్పుడు, సభా నాయకుడు ఉన్నారు, యింకోక మంత్రిగారు ఉన్నారు. ప్రజా కార్యక్రమా లలో నిమగ్నమై ఉన్నారు. ప్రజా కార్యక్రమానికి ఎటెండ్ అయ్యారు.

Sri S. Jaipal Reddy:— Objection, Sir House represents people.

10-50 a.m. శ్రీ ఎన్. విజయరామరాజు:— అధ్యక్షా, ప్రతిపక్ష సభ్యులకు ఇన్ ఫర్ మేషన్ కావాలి. ఆ ఇన్ ఫర్మేషన్ మంత్రిగారు ఇస్తున్నారు. ఆ ఇన్ ఫర్మేషన్ లో అవకతవకలు వుంటే, తప్పులు వుంటే అప్పుడు వారు ప్రశ్నలు కురిపించవచ్చు. ప్రశ్నల సమయంలో మేము లేకపోతే, మా బదులు మరొకరు ప్రశ్న వేయ వచ్చును గదా, అదే విధంగా యీ విషయంలో కూడ చేస్తున్నారు. కాబట్టి, ఈ రూలును సవరించాలి.

శ్రీ ఎం. వెంకయ్య నాయుడు:— అధ్యక్షా, నా పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డరుపై తమరు చెప్పాలి. ఛీఫ్ మినిష్టరు గారు తాము ఇవాళ సభకు రావడం లేదని, ప్రభాకర రెడ్డిగారు సమాధానం చెబుతారని స్పీకరుగారికి వాగ్దారా?

Chairman:— I have information from the Speaker that he has allowed such things and there is no need for the Chief Minister to be present in the House.

Sri M Venkaiah Naidu.— There is no need to be present
అని అన్నారు తమరు . .

Chairman:— You are attaching motives to the statement that
I make

శ్రీ ఎం. వెంకయ్య నాయుడు:— మేము అడుగుతున్నది ఏమంటే—వారు
ఆ విధంగా స్పీకరు గారికి వాగ్దానం? వ్రాసిన తరువాత, దానిపైనే స్పీకరుగారు
అనుమతి ఇచ్చారా?

శ్రీ ఎస్. జైపాల్ రెడ్డి:— అధ్యక్షా, ఇప్పుడు నేను చాలా స్పష్టంగా అడి
గాను ఈ సందర్భంలో ముఖ్యమంత్రిగారు తన విధిని పూర్తి మంత్రిగారిని నిర్వ
హించమని చెప్పి, ప్రత్యేకించి స్పీకరుగారిని కోరారా? అలా కోరినప్పుడు
మాత్రమే యీ ప్రత్యేకమైన విషయంలో స్పీకరు గారు అనుమతి ఇచ్చారా?

చైర్మన్:— అనుమతి ఇచ్చారు.

శ్రీ ఎస్. జైపాల్ రెడ్డి:— మీరు చెప్పిన కథనం ప్రకారంగా—సాధారణ
అనుమతి ఇచ్చారనే అర్థం స్పష్టమైంది, సాధారణమైనది కాదు, యిటువంటి
సందర్భాలలో, మన అనవాయితీ ఏమిటో పరిశీలించుకుంటే తీసుకో
వలసి వుంది, కాబట్టి, యీ కేసులో తీసుకున్నారా? అని నేను ప్రశ్నిస్తున్నాను,
సాధారణ అనుమతి గురించి నేను ప్రశ్నించడం లేదు.

చైర్మన్:— శాసనసభ అడుగుతున్నప్పుడు చీఫ్ మినిస్టర్ గారు వ వధితిసుకుని
వారు హాజరు కావడం సభా సంగీతదాయకం. వారు హాజరైన పరిస్థితి ఎంత
యినా వుంది. కానీ, అనివార్యకారణాలవలన వారు హాజరైపోతే.....

Sri S. Jaipal Reddy:—We are not saying anything about it.

Sri M. Venkaiah Naidu:—I am not questioning your ruling.

చైర్మన్:— దీని మీద ఇంత రాద్ధాంతం చెయ్యవలసిన పని లేదు.

Sri S. Jaipal Reddy:—I think I have not been able to make
myself clear. It is only a question of convention for carrying on the
business of the House. మేము అడిగిన పాయింట్స్ రెండు. ఒకటి—యీ
ప్రత్యేకమైన కేసులో వారికి ప్రత్యేకమైన అనుమతి ఇవ్వబడిందా? రెండవది—
ప్రత్యేక పరిస్థితులు వుంటేనే ముఖ్యమంత్రి గారు ఆర్డెస్ట్ కావచ్చు; ఆ ప్రత్యేక
పరిస్థితులేమిటో, వాటిని ప్రక్కన పెడుతూ—నేను అడిగింది—యీ ప్రత్యేకమైన
కేసులో వారు ప్రత్యేకమైన అనుమతి పొందారా?

చైర్మన్:— ప్రత్యేకమైన కేసులో, యివాళ మీరు అడుగుతారని—
it is nothing like that. When the Minister is replying on behalf
of the Chief Minister, it is in order. So let us go to the business.

46 26th March, 1981. Calling Attention to Matters of Urgent
Public Importance :
re : Long March of Kisans from Nagar
kurnool to Legislative Assembly.

re : (3) Long March of Kisans from Nagarkurnool to Legislative
Assembly.

Sri. K.Prabhakara Reddy:-Sri. M. Madhava Reddy, Vice-president, Kisan Sammelan(LokDal) organised a long march of Farmers and Agri. cultural Labourers of six Taluks of Mahaboobnagar District and it left Nagar Kurnool on 7th March, 1981 alongwith 150 members consisting of Farmers, some industrial workers etc. and reached Hyderabad with 400 members on 11th March, 1981. Enroute public meetings were organised at Nagar Kurnool, Mahaboobnagar, Jadcherla Shadnagar and Palamkole. The marchers moved in the shape of procession prior to the public meetings. The long march after reaching Lal Bahadur Stadium at Hyderabad on 11th march, 1981 converted into a Public meeting. Later a ten member delegation met the Hon-ble Speaker and myself and presented a memorandum seeking redressal of their demands. They left Hyderabad on 12th March, 1981 on their way to Nagar Kurnool.

The memorandum presented by them contained 18 demands. Most of the demands made therein are similar to those made in the memorandum presented to Government by the Leaders of Opposition parties based on which discussions were held with the Leaders of opposition parties. In the light of these discussions Government have already announced various concessions and also initiated action for redressal of grievances.

Government have already notified all the taluks of Mahaboobnagar District as affected by drought for the purpose of facilitating the commercial and co-operative banks and similar other financial institutions to extend liberalised credit support to the affected farmers by sanctioning fresh loans, rescheduling of crop loans and other diverse type of term loans for development purposes. The Government have also taken all possible steps for affording relief to the people particularly the agricultural labourers and the marginal farmers in the drought affected areas and have also sanctioned funds for taking up relief works in the drought affected areas. District Level Advisory Committees have also been constituted to review the drought relief works with legislators, M.Ps. and representative of such of those political parties which are not represented through the legislators, besides others, as members. Similarly taluk level committees have also been constituted to review the drought relief works.

The Government have also decided to implement the crop insurance Scheme on a pilot basis covering the three crops of Paddy Groundnut and Jawar.

శ్రీ పి. జనార్ధనరెడ్డి:— అధ్యక్షమహాశయా, బాగానే చదివారు 11-00 a.m.
స్టేట్ మెంట్, సంతోషం, ముఖ్యమంత్రిగారు కలిశారు, స్పీకర్ గారు కలిశారు
అన్నారు, సంతోషం, 18 కోరికలు కోరుతూ వారు సమర్పించారు. అందులో
ఏమీ ఒప్పుకున్నారో? ఏమీ ఒప్పుకోలేదో చెబితే సంతోషం గాని, జనరల్ గా
మేము యీ రాయశీలు యిచ్చాము, ఆ రాయశీలు యిచ్చాము అని చెప్పడం
వల్ల ఏమిటి ప్రయోజనం? ఈ 18 పాయింట్స్ లో మీరు ఏమీ ఒప్పుకున్నారు?
దేనిలో మీరు ఇబ్బంది వుంది? ఏ పాయింట్స్ అపారు? అందులో సిద్ధాంత
వరంగా ఒప్పుకోలేకపోయిన వున్నాయా? అవి చెప్పాక కరెంటు కురించి
ఫుడ్ ఫర్ వర్క్ ఎంప్లాయ్ మెంట్ దాకా ఇందులో వున్నాయి. ఫుడ్ ఫర్
వర్క్ పోగొట్టిం యీ సంవత్సరం ఆ జిల్లాలో నడవడం లేదు కరెంటు విషయం
తమకు తెలుసు. ప్లాంట్స్ లేట్సుతో కూడా ఎగ్రిమెంటుకు రాలేదు. పాడి లేట్సు
అట్లాగే పడివున్నాయి. మార్కెట్టుకు పోతే కొనేవాడు లేదు డ్రాక్ట్. నేను
రెండు మూడు గ్రామాలకు వెళ్ళి చూశాను, మంచి నీళ్ళు కూడా లేవు
త్రాగడానికి. అందుకని యీ 18 పాయింట్స్ లో ఏమీ కవర్ చేశారు? దయ
చేసి ఆ విషయం చెప్పాలి. సమంజసంగా ఉంటుంది.

శ్రీ వి. శోభనాదీశ్వరరావు:— అధ్యక్షా, ఇప్పుడు మంత్రిగారు చెప్పిన
విధంగా — పేలమంది స్థలసాయకార్మికులు చిన్న పన్నుకారులైతారు. చేతి
వృత్తులు వారు వచ్చారు. నేను యీ సందర్భంలో మీద్యారా ముఖ్య మంత్రిగారి
దృష్టికి తెచ్చేచేమంటే All these Years you have not come across such an expe-
rience people trekking 150 K.M. by walk came here and again they went
back walking 150 K.M. చైతన్యవంతం కాని, సంతోషం కాని గ్రామీణ
ప్రజానికే యిప్పుడిప్పుడే మేల్కొంటున్నారు వారి సమస్యలను తమద దృష్టికి
తీసుకువస్తున్నారు. వారి పరిష్కారానికి చిత్తశుద్ధితో పని చేయకపోతే పరిస్థితి
ఈ రకంగా కొనసాగడమేది ప్రభుత్వం గుర్తించాలి ఈ మెమోరాండంలో
వున్న విషయాలను వివిధ క్షేత్రాల సమయంలో చర్చకు వచ్చాయి. జనరల్
ఇన్ఫర్మల వంటల భిక్షా ధరలు, అప్పులు స్టేటు మొత్తము మీద వున్న సమ
స్యలను గురించి రిప్రజెంట్ చేశాడం లేదు. పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డరు మీద చర్చను
అపొ చేశారు కాబట్టి 2 నిమిషాలు మైము యివ్వాలని కోరుకున్నాను.

re: Long March of Kisans from Nagarkurnool to Legislative Assembly.

నాగర కర్నూలు తాలూకాలో వున్న గ్రామాలు, పేమల్లో నాలుగవ భాగము గ్రామాలలో అది కూడ ఎస్. పి. ఎస్. టి లకు మాత్రమే హాస్ స్పెషల్స్ ఇవ్వడం జరిగింది. అక్క గా వెనుకబడిన వారు యింకా చాలమంది వున్నారు. గ్రామాలలో స్థలాలు యిచ్చి యిళ్లు కట్టారు. 4 గ్రామాలలో స్థలాలు ఇచ్చారు. తక్కిన చోట్ల స్థలాలు కూడ ఇవ్వలేదు. Because of the shortage of land they are facing they have taken all these pains. This is what I want to bring to the notice of the Government. అక్కడ మరొక బోర్డు కాఫ్, ఎరెన్సియల్ కమాడిటీస్ అందడం లేదు. Though there is sugar-bazaar at Nagarkurnool, the controlled commodities are not available for the poor people and Welfare Sections. ఈ గ్రామాలలో చక్కెర, కిర్రనాయిలు సక్రమంగా పంపిడి అయ్యేటట్లు చర్యలు తీసుకోవాలి. ఎంత దోపిడి జరుగుతున్నదో చెప్పడానికి వీలులేదు. బీర్ కాటర్ సుమారు 800,700 మిల్లి లీటర్ల లోపు వుంటుంది. ఆ కాటర్లో కిర్రనాయిలు పోపి లీటరు అని చెప్పి లీటరుకు ఛార్జ్ చేస్తున్నారు. మార్కెటు యార్డ్లో అఫిషియల్ ప్రో అక్కడున్న వారు రైతులను ఎక్స్ప్లాయిట్ చేస్తున్నారు. రాన్యమును యార్డ్ తీసుకువస్తే కాటా వేసేటప్పుడు ఖాళీ సంచి నిమిత్తం కోలో చేసి తూకం చేస్తారు. ఖాళీ సంచి బరువు 500 గ్రాములకంటే వుండదు. పశ్చి సంచిధాన్యానికి 4.5 వందల గ్రాముల చొప్పున రైతులకు పోతున్నది సగటున ఎన్ని చేరి బస్తాలు తూచబడుతున్నాయో చూడండి. డబ్బు వెంటనే యివ్వాలి. నెలల తరబడి ఇవ్వని సందర్భం వుంది. మార్కెట్ యార్డ్లో కొన్ని టాక్సులు కలెక్ట్ చేసి పశ్చిధాన్యానికి. రెమిట్ చేయవలసివుంటుంది. బీరో విజిలెన్ జరగడంవల్ల దీనిలో కొంత మొత్తము పోతున్నదని చెప్పారు. I am bringing to the notice of the Government certain problems which the local people are facing. పరిశీలించే తగిన చర్యలను తీసుకోవాలని మనవిచేస్తున్నాను.

(బి) ఎస్. నాసింహారెడ్డి (ముషీరాబాద్) :— స్వాతంత్ర్యం వచ్చిన సమయంలో మద్రాసు గవర్నమెంటులో అచ్చన్నగారు ఒక రైతు యాత్ర చేశారు. చాల పంపశ్చరాల జరుపాత మరల యిప్పుడు జరిగింది. నాగర్ కర్నూలు నుంచి రైతులు కిసాన్ మ్యేజిస్ట్రేట్ పార్లొనడానికి 400 కోటీ మీటర్ల దూరం నుంచి వచ్చారు అంటే వాటి సమస్యలు ఎంత పెద్దగా వున్నాయో అర్థమవుతుంది. ఆ రైతు యాత్ర వచ్చినప్పుడు ముఖ్యమంత్రి గారికి మేమోరాండం ఇచ్చాము. ముఖ్యమంత్రిగారు అక్కడకు వచ్చి ఉపన్యాసం ఇచ్చారు. అన్ని సమస్యలను పరిష్కరిస్తామని చెప్పారు. వారు 18 కోర్కెలలో ఒక మేమోరాండం ఇవ్వడం జరిగింది. 18 కోర్కెలలో పని అంగీకరించి అవలు చేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నారో ముఖ్యమంత్రిగారి తరపున హోమ్ మినిష్టరు గారు చెబితే బాగుంటుంది తెలుగుగా చెప్పా తమలోకం వు పరిస్థితి ఏర్పడుటవల్ల

రైతులు యిబ్బంది పడుతున్నారు. కరెంటు సరిగా నష్టయి అరగడం లేదు. బావులలో నీరు లేదు. ప్రతిపక్షాలతో జరిగిన చర్చలలో తక్కువ రేటుపైన కరెంటును యివ్వడానికి ప్రయత్నం చేస్తామని ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పారని విన్నాము. ఈ కోర్కెల కాపీ వుంది. కావాలంటే తమద్యారా హోమ్ మినిష్టరు గారికి సమర్పిస్తాను. దీనిపైన వెంటనే చర్య తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ కె. ప్రభాకరరెడ్డి :—గౌరవ సభ్యులు శోభనాద్రిశ్వరరావుగారు, జనార్ధనరెడ్డిగారు, నరసింహారెడ్డిగారు చెప్పినట్లు మహబూబ్ నగర్ జిల్లా వాగర్ కర్నూలు ప్రాంతములో తీవ్రమైన దుర్భిక్ష పరిస్థితులు వున్నాయనే దానిలో వాదోపవాదాలు లేవు. జిల్లా అంతా డ్రౌట్ ఎఫ్ఫెక్టెడ్ ఏరియాగా డిక్లార్ చేయడం జరిగింది. కరువు నివారణకు సహాయం నిమిత్తం డబ్బు యివ్వడం జరిగింది. ముఖ్యమంత్రిగారు నన్ను ఆ జిల్లాకు ఇన్ ఛార్జిగా పెట్టి వెళ్లవలసినదిగా ఆదేశించారు. 2, 3 రోజులలో అక్కడి శాసనసభ్యులతో సమావేశాన్ని ఏర్పాటు చేసి, అక్కడ ఏ కార్యక్రమాలను చేయగలుగుతామనేది పరిశీలిస్తాము. కలెక్టరు అధ్యక్షతన సలహా కమిటీని ఏర్పాటు చేస్తామని మనవిచేస్తున్నాను. వర్షా భావం, అతివృష్టి ఏర్పడినపుడు రైతులు ఎంతో నష్టానికి గురవుతున్నారు అని రాష్ట్ర ప్రభుత్వం తక్షణమే క్రాప్ ఇన్సూరెన్స్ ని తీసుకొనడం జరిగింది. బ్రిజ్, జవార్, ప్యాడి కొరకు అమలులోకి వస్తాయి. క్రాప్ ఇన్సూరెన్స్ వచ్చిన తరువాత వర్షాలు చేవు. నష్టము జరిగిందనే సమస్య వుండదు. బ్యాంక్స్, సహకార సంస్థలనుంచి లోన్స్ ని తీసుకొన్న రైతులు డిఫాల్టర్స్ గా వున్నప్పటికి ఋణాలు యివ్వాలనే కార్యక్రమాన్ని తీసుకొని రిషెడ్యూల్ చేయడం జరిగింది. ఎసెస్ యల్ కమాడిటీస్ గురించి చెప్పారు. దానికొరకు తాలూకా స్థాయిలో తహశీల్దారు అధ్యక్షతన సంఘాలను ఏర్పాటు చేశాము. దానిలో సంబంధించిన శాసనసభ్యులు, యితరులు సభ్యులుగా వున్నారు. కిర్సనాయిలు పంపిణీలో అవక తవశలు జరుగుతున్నాయని చెప్పారు. కలెక్టరుకు, ఇతర అధికారులకు ఆదేశాలిచ్చి చర్యలు తీసుకోవాలని మనవిచేస్తున్నాను. ఏ పేద రైతు గ్రామాల్లో బాధ పడకూడదనే ఉద్దేశ్యముతో మహబూబ్ నగర్ జిల్లాలో కూడ పెద్ద ఎత్తున కార్యక్రమాలను తీసుకొన్నాము. పల్కెస్టినిటీ గురించి చెప్పారు. ఇదివరకు వున్న ప్రకారం కాకుండా ఈ విధంగా వుంటే రైతులకు యిబ్బంది వుండదు అని ప్రతిపక్షాల నాయకులు ఆడిగినంతమేరకు, ప్రభుత్వం, ముఖ్యమంత్రిగారు అంగీకరించారు. సబ్ కమిటీలో శోభనాద్రిశ్వరరావుగారు సభ్యులుగా వున్నారు. కాబట్టి దానిని మళ్లీ సమీక్షించి అవసరం వుంటే తప్పనిసరిగా ప్రతిపక్ష 11-10 a. m. నాయకులతో మా తరపున యితర సంబంధిత నాయకులతో కలిసి సంప్రదింపులు చేసి అవసరం వుంటే ఆలోచిస్తామని మనవి చేస్తున్నాను. మార్కెటు యార్డుస్ ఎక్స్ ప్లానై చేపను సంగతి చెప్పారు. దానిని విచారణ జరుపమని కలెక్టరు గారికి ఆదేశాలు యిస్తాము.

PAPERS LAID ON THE TABLE.

G.O.Ms. No. 286, G. A. (CH-I) Department dated 15-4-80

Sri P. Venkatarao :—On behalf of the Chief Minister, I lay on the Table a copy of the notification issued in G.O.Ms. No. 286, General Administration (CH—I) Department, dated 15-4-1980, as required under sub-section (3) of section 13 of the Andhra Pradesh Payment of Salaries and pension and Removal of Disqualification Act, 1953.

Chairman —Paper laid on the Table.

G.O.Ms.No. 682, G.A. (CH—I) Department dated 29-10-1980.

Sri P. Venkatarao —On behalf of the Chief Minister, I lay on the Table a copy of the notification issued in G.O.Ms.No. 612, G.A. (Ch—I) Department, date 29-10-1980, as required under sub-section (3) of section 13 of the Andhra Pradesh Payment of Salaries and Pension and Removal of Disqualifications Act, 1953,

Chairman :—Paper laid on the Table.

P. Venkatarao —:On behalf the Chief Minister, I lay on the Table a copy of special order made in G.O.Ms.No. 124, I. & P.D., dated 10-3-1981, by the State Government under the proviso to clause (5) of article 371-D of the Constitution of India. as required under clause (6) of article 371-D of the Constitution of India.

Chairman :—Paper laid on the Table.

G.Os making amendments to certain rules.

Sri P. Seshavatararam:—Minister for Panchayati Raj : I lay on the Table copies of the following notifications in which certain amendments to rules have been made as required under sub-section 5 of section 217 of the Andhra Pradesh Gram Panchayats Act, 1964 and sub-section 2 of section 69 of the Andhra Pradesh Panchayat Samithis and Zilla Parishads Act, 1959.

Sl. No.	Reference to the G.O and date	Reference to the Gazette and date.
1.	G.O.Ms.No-383, P.R. (Sam.I) Department, dated 1-7-1980.	Published at pages 1—9 of Rules. Supplement to Part VII of the A.P. Gazette, dated the 9th October, 1980.
2.	G.O.Ms.No.300, P.R. (Sam.I) Department, dated 3-6-1980.	

Sl.No.	Reference to the G.O.s and date	Reference to the Gazette and date
3.	G.O.Ms.No.353, P.R. (Sam.I) Department, dated 19-6-1980	Published at Page 1 to 9 of Rules Supplement to part VII of the AP Gazette date 9th October, 1980.
4.	G.O.Ms.No. 323, P.R. (Sam.I) Department, dated 12-6-1980	Published at pages 1 - 4 of Rule, Supplement to Part-VII of Andhra
5.	G.O.Ms.No. 489, P.R. (Sam.I) Department, dated 29-8-1980.	Published at pages 1289-1290 of Part—I of A.P. Gazette No. 46, dated 13-1-1980.
6.	G.O.Ms.No. 347, P.R., (Sam.I) Department, Dated 17-6-1980.	Published at pages —67 of Part- VII of A.P. Gazette Issue No. 7, dated 9-10-980.

Chairman : Papers laid on the Table.

Paper Placed on the Table.

Sri P. Venkata Rao :— On behalf of the Minister for Handlooms and Textiles I place on the Table a copy of the memorandum containing the allegations made by certain directors of Andhra Pradesh State Handloom Weavers Cooperative Society Limited against its management in pursuance of the assurance given while answering LAQ No. 7819 (started) on 17-3-1981.

Chairman : —Paper placed on the Table. (Copy placed in the Library)

Presentation of the Reports of the Committee on Estimates

Sri K. Venkataramaiah :—I beg to present the following two reports of the Committee on Estimates :—

(1) Eighth Report of the Committee on Estimates (1980-81) on the action taken by the Government in respect of the recommendations contained in the Eleventh Report of the Committee on Estimates (1968-69) on the Andhra Pradesh Housing Board.

(2) Ninth Report of the Committee on Estimates (1980-81) on the Medical and Health Department (Part-II). Chairman Reports presented.

**Government Bills ;
A. P. Payment of Salaries and Pension
and Removal of Disqualifications
(Amendment) Bill, 1981.**

Presentation of the Report of the Committee on Government Assurances.

Sri Shiv Rao Shetkar:—I beg to present the Second Report of the Committee on Government Assurances of the Andhra Pradesh Legislative Assembly 1980-81.

Chairman : —Report presented.

Presentation of the Report of the Committee on Welfare of Backward Classes.

Sri L. Anjaneyulu (On behalf of the Chairman, Committee on Welfare of Backward Classes.) I beg to present the Third Report of the Committee on Welfare of Backward Classes (1980-81) on the action taken by the Government in respect of the recommendations contained in the First Report of the Committee on Welfare of Backward Classes 1976-77 (Part II) on the reservation in services etc.

Chairman :—Report presented.

GOVERNMENT BILLS

The Andhra Pradesh Payment of Salaries and Pension and Removal of Disqualifications (Amendment) Bill, 1981.

Minister for Law and Legislative Affairs (Sri E. Ayyappa Reddy):—I move for leave in introduce the Andhra Pradesh Payment of Salaries and Pension and Removal of Disqualification (Amendment) Bill, 1981.

Chairman :—Motion moved.

శ్రీ పి. సుందరయ్య :—అధ్యక్షా, ఈ బిల్లును వ్యతిరేకించవలసిన అవసరం వస్తున్నది. కారణం ఏమంటే ఏ ప్రెసిడెంట్ కు కట్టుబడి ఉండకుండా ఎంతసేపు అధికారములో వున్న పార్టీ వారికి ఎంతమందికి వుద్యోగాలు ఇచ్చుకోవాలి. ఎన్ని సౌకర్యాలు ఇచ్చుకోవాలి అనే దృష్టితో శాసనసభకు రావడం శాసనసభ గౌరవానికి మంచిదికాదు. ప్రజలు అనేక ఇబ్బందుల్లో వున్నప్పుడు మన జీతాలను సౌకర్యాలను పెంచుతున్న ఈ బిల్లును మేము వ్యతిరేకించవలసిన అవసరం వస్తున్నది. అంతేగాకుండా 54 మంది చైర్మన్ ను పెట్టుకుంటున్నారు, వారికి ఇస్తున్నారా లేదా. ఏదైనా అడుగవచ్చు. ఫర్స్ట్ హౌస్, కార్స్, మ్యూన్సిపాలిటీకి ఫీఫ్ విప్ కు స్పీకరు గారికి అందరికీ ఒకే వేతన్, ఒకే రకమైన సౌకర్యాలు, స్పీకరుకు డిప్యూటీ స్పీకరుకు ఫీఫ్ విప్ కు ఒకే సాలరీ,

The A. P. Payment of Salaries and Pension
and Removal of Disqualifications (Amend-
ment) Bill, 1981.

ఎంతసేపు మంత్రివర్గం ఎక్కువ కావాల్సివోవడం, అధికారపార్టీ వారికి ఏదో యివ్వాలనుకోవడం, యీ ప్రిన్సిపులే తప్ప, అదివరకు వున్నదే మార్పుకో వలసిందిపోయి యింకా చేస్తున్నారు. 260 మంది సభ్యులు ఉంటే అందులో 120 మందికి యివి బిల్ వెద్దే చేసుకుంటుంటే ప్రజలలో సగుజాటు అవుతుంది. అపోజిషనుకు యిస్తామంటే ఏమీ యివ్వ వద్దు. గాననా ప్రజలకు దృష్టిలో పెట్టుకోని కొంచెం మార్పుకోవాలి. ప్రిన్సిపుల్ గా వ్యతిరేకిస్తున్నాము.

Chairman : — It is convention that at the stage of leave to introduce a Bill, it is not opposed and no discussion is made. At the time of discussion on the Bill you can speak later.

శ్రీ సిపాచ్. రాజేశ్వరరావు :—అధ్యక్షా, కన్వెన్షన్ ను పాటించడం, కన్వెన్షన్ ప్రకారం మొదటి స్టేజీలో వ్యతిరేకించకపోవడం మాకు తెలుసు. అది మామూలు పద్ధతిలో అయితే, అసాధారణ పద్ధతిలో వేరు. అయితే ప్రభుత్వం తరపున సౌకర్యాల ఇవ్వడానికి వ్యతిరేకం కాదు యిన్ ప్రిన్సిపుల్. కాని సౌకర్యాల పరిధిని విస్తరించుతూ దానిలో వుండే తాంత్రికాల తేడాను పాటించకుండా పోయి అందరికీ అన్ని సౌకర్యాలు కల్పించాలని, 50 అని మళ్ళీ 71 మంత్రులకు సౌకర్యాలు కల్పించా నే పద్ధతిలో 70, 80 వరకు పోతూ వుంటే అది చేస్తూ వుంటే రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా ప్రజలలో ఒక విధమైన దురభిప్రాయం కలుగుతుంది యీ వ్యతిరేకి మీద. ఈ విధంగా జీతాలు యివ్వడం, అధికారాలు యివ్వడం, వాహనాలు యివ్వడం, యీ విధంగా పెంచుకుంటున్నారనే అభిప్రాయం వస్తుంది. ఆ దృష్టితో చూచినప్పుడు మనం ప్రజలకు సంజాయిషీ చెప్పకోవలసి వుంటుంది ప్రజల మనస్తత్వాలను ప్రతిబింబించ వలసినవారము. అందరు జాగ్రత్తతో ఆలోచించాలి. మంత్రిగారికి మంత్రిగారికి తేడాలేదు. జీతభత్యాలలో, వాహనాలలో తేడా లేదు. దానిని విస్తరించి స్పీకరుగారికి చేశారు. డిప్యూటీ స్పీకరు, అక్కడ వైస్ చైర్మన్ కు చేశారు. విప్లకు, పార్లమెంటరీ సెక్రటరీస్ కు వాహనాలు యిచ్చారు. కాబట్టి స్వీపింగ్ గా డిస్క్రిమినేషను లేకుండా వారి విధిని నిర్వహించడానికి కనీస సౌకర్యాలు, వసతులు దృష్టిలో పెట్టుకుంటే అభ్యంతరంలేదు. అలాగాకుండా డబ్బు పెంచుతూ పోతూ వుంటే రాష్ట్ర ప్రజలలో దురభిప్రాయం కలుగుతుంది. గాననసభ్యులపట్ల, వారి విధిపట్ల యిది ఒక అగౌరవమైనటువంటి పరిస్థితిలో వుంది గాబట్టి యిన్ ప్రిన్సిపుల్ దీనిని వ్యతిరేకిస్తున్నాము.

Sri Ch. Venkata Rao : — The Bill has been moved only for leave for introduction. ఈ స్టేజీలో ఎందుకు వుండాలి. అది సంప్రదాయం కాదు. ఈ బిల్లు తీసుకున్నప్పుడు Regular discussion can take place. The provisions of the Bill could be opposed at that stage.

శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసులు రెడ్డి :—అధ్యక్షా, ఇంటర్ డక్షను స్టేజీలో పప్పుడూ అపోజ్ చేసినట్లు వంటి టేబిల్ డక్షనుగాని కన్వెన్షన్ గాని లేదు. అపోజ్ చేస్తే వాయిస్ టబుల్ డెటెక్టర్ అంటే లేనిదీ తెలుపాలి. స్పీచర్స్ అసలు వుండకూడదు తరువాత వుండవచ్చు. మొదటే అపోజ్ చేయకూడదు. ఆ కన్వెన్షన్, టేబిల్ డక్షను ఎప్పుడూ లేదు. కొత్త ప్రిసిడెంటు చేస్తున్నాము. అది భావ్యం కాదు దాని మీద రూలింగ్ ఇవ్వాలని కోరుకున్నాను.

Chanman : —I agree with you, Mr. Reddy

Sri M. Venkaiah Naidu :—We all agree to disagree.

(Mr. Speaker in the Chair)

-20 a.m. శ్రీ పి. సుందరయ్య :— స్పీకరుగారికి కొన్ని బాధ్యతలు ఉన్నాయి వాయిస్ టబుల్ అవునా, కాదా అని చెప్పడం పార్లమెంటరీ సాంప్రదాయం కాదు. మని రూల్సులో క్లియర్ గా ఉంది. ఇంటర్ డక్షను స్టేజీలో కూడా దానిని వ్యతిరేకించవచ్చును.

శ్రీ ఎన్. జైపాల్ రెడ్డి :— ఇంటర్ డక్షను స్టేజీలో ఉపన్యాసాలు ఇవ్వకూడదనే సాంప్రదాయం మాకు తెలుసు. ఈ సాంప్రదాయాన్ని ఉల్లంఘించినట్లు వంటి ఘనత మీ వ్యభిచారానికి ఉంది. అది ఇటీవలే జరిగిన విషయం మరచి పోవడం భావ్యం కాదు. అంత పార్టీ మెమెరీ ఆరోగ్యకరం కాదు. ఈ హాసులో ఎన్నో రకాల సాంప్రదాయాలు దిం ఉల్లంఘిస్తున్నాము. మేలు ఉందా అని స్పీకరుగారు అడిగారు. Minister must move Demand. Ministers must supply the note; the Minister has not been specifically required under the statute to be present when the debate is there. అని రూలింగు ఇచ్చారు. కాబట్టి ఈ సాంప్రదాయాలను దినం ఉల్లంఘిస్తున్నాము. ఇప్పుడు మంచి ఉద్దేశం కోసం మనం ఉల్లంఘిస్తున్నాము. 1967లో డిఫెక్షన్స్ బాగా పెరిగినప్పుడు ఈ ఆఫీసర్ ఆఫ్ పోలిటిక్స్ అనే వాటి సంఖ్యను తగ్గించాలి. ఏరియా ఆఫ్ పాలిటిక్స్ కరప్షన్ ఇండ్యూస్ మెంటును నేరోడౌన్ చేయాలనే దృష్టితో ఆనాడు వై. బి. చవాన్ కమిటీ 11% ఆఫ్ ది లోయర్ హౌసు అన్నారు. మన అడ్మినిస్ట్రేటివ్ రిఫార్మ్స్ కమిషన్ ఓని 8% ఆఫ్ ది లోయర్ హౌసు అంది. మంత్రులు 4% మందిని పెట్టుకొని వేరే పోస్టులు సృష్టిస్తూ అంటే మంచిది కాదు. విప్ కు మినిస్టరు హోదా అంటున్నారు. అసెంబ్లీలో ఉండే గవర్నమెంటు విప్, చీఫ్ మినిస్టరు రాంకు విషయంలో వ్యత్యాసం లేదని అంటే ఇంతకన్నా హోరమైన అన్యాయం ఇంకొకటి ఉందా? ఇట్ ఈజ్ ఎ జేల్ టుట్ కేస్ ఆఫ్ పాలిటిక్స్ కరప్షన్. డెప్యూటీ లెజిస్లేటివ్ ఆఫీసరట, డెప్యూటీ మినిస్టరు అట. వీరందరినీ ఇన్ క్లూడ్ చేసేప్పుడు మిగిలిన శాసనసభ్యులకు కూడా ఆ అవకాశం

The A. P. Payment of Salaries and Pension
and Removal of Disqualifications (Amend-
ment Bill), 1981.

ఇచ్చివేస్తే పోతుంది. 204 మంది శాసనసభ్యులకు కార్లు, టెలిఫోన్లు ఇచ్చి వేస్తే పప్పేమిటి? ఎట్ హూజ్ కాస్ట్. మీ కేమైనా వెన్స్ ఆఫ్ పొప్సోర్స్ ను ఉంచా? పబ్లిక్ ఓపీనియన్ ఏవిధంగా ఉంటుందో ఆలోచిస్తున్నారా?

శ్రీ వి. రంగారావు :—మన ముఖ్యమంత్రిగారు ఒక విషయం చెప్పారు. ఇదివరకటి గవర్నర్ మెంటు ఏదో పొరబాట్లు చేసింది కాని నా గవర్నర్ మెంటులో అటువంటిది జరగదని అన్నారు. గవర్నర్ మెంటు సామ్యును తినము అని వారు ఓపెన్ గా స్టేట్ మెంటు ఇచ్చారు. అటువంటిది రుజువు చేస్తే నేను ఇక్కడినుంచి వెళ్లిపోతానని చీఫ్ మినిస్టరుగారు అన్నారు. ఇప్పుడు ఇదేమిటి? దీనిని ఏమి అంటారు. మనం చెప్పింది నిలబెట్టు కొనడానికి ధర్మం కాపాడడం కోసం ఏమి, మీరు మంచి పరిపాలకులు అని అనిపించుకొనడం కోసం దీనిని మీరు మానుకోవాలి మీరు ఏమి చెబుతున్నారో ఆ మాటలు విశ్వసించడం కోసం, ప్రజలలో వారి మీద నమ్మకం కలగడం కోసం మీరు దీనిని ఉపసంహరించుకుంటే బాగుంటుందని మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ ఎమ్. వెంకయ్యనాయుడు :—బిల్లును ఇంట్రొడ్యూస్ చేసే స్టేజీలో వారు ఓట్ డౌన్ చేశారు, తీసికొని వ్యతిరేకించడం కాదు.

శ్రీ జి. రాజారాం :—మేము దానిని రెజ్ల్యూట్ చేసుకున్నాము. ఉదయం వారిని మూవ్ చేయమని అన్నాం.

శ్రీ ఎమ్. వెంకయ్యనాయుడు :—జరిగింది గుర్తు పెట్టుకొనడం ఆరోగ్యానికి నుంచి. పాత కథలు మరిచిపోతే ఎలాగ? ఇప్పుడు దీనిలో నాన్ రికరింగు ఎక్స్ పెండిచరు 3 లక్షల 80 వేల రూపాయలు, రికరింగు ఎక్స్ పెండిచరు 1,50,240 రూపాయలు ఉంది. వైసాన్వియల్ మెమోరాండంలో ఎక్స్ పెండిచరు తక్కువ చూపించారు. యాక్చువల్ కాస్టు తీసుకోకుండా ఇంకా చాలా ఎక్కువ పెరిగే అవకాశం ఉంది. కొన్ని లక్షల రూపాయల రికరింగు ఎక్స్ పెండిచరు పెరుగుతున్నది. ఇటువంటి అసాధారణ పరిస్థితులలో దీనిని తీసుకొని వచ్చారు కనుక దీనిని ఇంట్రడక్షన్ స్టేజీలోనే మేము వ్యతిరేకిస్తున్నాము. బైట ప్రజలలో అనుమానాలు ప్రబలలే ప్రమాదం ఉంది. ముఖ్యమంత్రిగారు చెబుతూ మేము ఆర్థికంగా భారం పెంచలేదని అన్నారు. దీనివల్ల ఆర్థికంగా భారం పెరుగుతున్నది. అందువల్ల అది మంచిది కాదు. కాబట్టి ప్రభుత్వమే దీనిని ఉపసంహరించుకుంటే బాగుంటుంది.

శ్రీ ఇ.అయ్యప్ప రెడ్డి :—మెరిట్స్ ఆఫ్ ది బిల్లులోకి నేను ఎప్పుడు పోదలమకోలేదు. I am merely asking for leave of House for introduction of this Bill.

Mr. Speaker :—The question is :

That leave be granted to introduce the Andhra Pradesh Payment of Salaries and Pension and Removal of Disqualifications (Amendment) Bill, 1981.

(A Division was pressed for)

Ayes . . 89; Nocs . . 20; Neutrals . . Nil.

Sri M. Venkaiah Naidu :—The majority have decided to eat the Government money.

Sri S. Jaipal Reddy :—It is formalising corruption.

The Andhra Pradesh Appropriation Bill, 1981

Sri G. Rajaram:—I move:

That the Andhra Pradesh Appropriation Bill, 1981 be taken into consideration

(Pause)

Mr. Speaker:—Motion moved.

The question is :

That the Andhra Pradesh Appropriation Bill, 1981 be taken into consideration.

The motion was adopted.

Mr. Speaker:—The question is :

That Clauses 2,3,1, Schedule, Enacting Formula and Long Title do stand part of the Bill.

The motion was adopted and Clauses 2,3,1, Schedule, Enacting Formula and Long Title were added to the Bill.

Sri G. Rajaram:—I move:

That the Andhra Pradesh Appropriation Bill, 1981 (L.A. Bill No 17 of 1981) be passed.

Mr. Speaker:—Motion moved.

1-30 a m శ్రీ పి. సుబ్బయ్య :—ఇప్పుడు వారు ఎప్రోప్రియేషను చేయాలి. చేసేప్పుడు ప్రజలయొక్క ధనం సక్రమంగా ఖర్చు పెడుతున్నాము అనే అభిప్రాయం ప్రజలకు కలగాలి, కలిగేట్లు పంపాలన ఉండాలి. ఇప్పుడే ఒక బిల్లు ఇంటర్డ్యూస్ చేశారు. ముఖ్యమంత్రికి డిప్ కు ఒకే వేతనం ఉండేటటువంటి బిల్లు తీసుకొని వస్తూ ఉంటే అలాంటి ప్రజలు ఏమి ఆలోచన చేస్తారో నాకు అర్థం కావడంలేదు. అవ్యతా, చీఫ్ ఏజ్ క్లక డేవని. వారికి ఒక కారు. ఎలవెన్ను అది అంతా ప్రజల ధనాన్ని హరించడంకాదా అని నేను అడుగుతున్నాను. ప్రతి

The A.P. Gram Panchayats and Panchayat
Samithis and Zilla Parishads (Amend-
ment) Amending Bill, 1981

ప్రతిపక్షాల సహకారంతోనే ముందు వారు స్పాహకారులు కారని, వారు స్పాహకారం మానుకుంటే మా ప్రతిపక్షంనుంచి తప్పుకుండా సహాయం ఉంటుంది. వీటి వల్ల అభివృద్ధికార్యక్రమాలు ఎన్నో కుంటువదుకున్నాయి. దీనికి ప్రజలకి వీరే బాధ్యులు అని నేను ఆరోపణ చేస్తున్నాను.

Mr Speaker :—Now the question is that :

“ The Andhra Pradesh Appropriation Bill, 1981 be passed”.

The Motion was carried and the Bill was passed.

The Andhra Pradesh Gram Panchayats and Panchayat Samithis and Zilla Parishads (Amendment) Amending Bill, 1981

Sri P. Seshavataram : —Sir, I beg to move : that

The Andhra Pradesh Gram Panchayats and Panchayat Samithis and Zilla Parishads (Amendment) Amending Bill, 1981 be taken into consideration.

Mr. speaker :—Motion moved.

శ్రీ పి. సుందరయ్య :— ఇప్పుడు మంత్రిగారు ఏమైనా ఒక స్టేట్ మెంటు ఇస్తారని అనుకున్నాము. ఇది ఎందుకు కన్సిడరు చేయాలి? మాకు చెప్పకుండా మేము ఎట్లా కన్సిడరు చేస్తాము.

మిస్టర్ స్పీకర్ :— ఎలక్షన్లు ఎప్పుడు పెట్టేది కన్సిడరు చేసి చెబుతామని మీరు టిజినెస్ ఎడ్వైజరీ కమిటీలో అన్నారు. దానిని గురించి మీరు స్టేట్ మెంటు చేస్తారా?

శ్రీ పి. శేషవతారం : — అప్పుడు ఆగస్టు 9వ తారీఖున అని నిర్ణయం జరిగింది. మరల ఇది క్యాబినేట్ లో చర్చించిన తరువాత జూన్ 18 న ఎన్నికలు జరపడానికి నిర్ణయం జరిగింది. అనావృష్టి ఉన్న ప్రాంతాలను మినహాయించి మిగతా ప్రాంతాలలో ఎన్నికలు జరపాలని నిర్ణయం జరిగింది. అందుచేత వీటి కాలపరిమితిని సెప్టెంబరు నెలాఖరువరకు పొడుగిస్తూ చేసే ఈ బిల్లును ఏకగ్రీవంగా పాస్ చేయవలసినదిగా కోరుతున్నాను.

శ్రీ పి. సుందరయ్య :—మాకు అడుగడుగుకి చెబ్బలాడవలసిన పరిస్థితి మంత్రిగారు తీసుకువస్తున్నారు. మనం చేసిన నిర్ణయాలను నిలబెట్టుకోవాలి ఇది తేరములా ఉంది. ఇప్పుడు ఇక్కడ ఒకమాట చెప్పి రేపు మరల అనిచార్య కారణాలవల్ల జరపలేకపోతున్నాము అని వాయిదా వేసే వద్దతి మర్యాదకాదు. మేము టిజినెస్ ఎడ్వైజరీ కమిటీలో ఆగస్టు 9న జరపడం సాధ్యంకాదు. వర్షాలు వడతాయి, అందరు పనులలో ఉంటారు, ఇంకా ముందు జరపాలి అని వర్షాలు జూనులోనే వడతాయి, వడిన వెనువెంటనే పనులు ఉంటాయి కాబట్టి మే

నెలాఖరున జూన్ మొదటి వారములో జరిపితే బాగుంటుందని ప్రతిపక్షాలవారము చెప్పాము 15 రోజులకేదా తేడా అని మీరు అనవచ్చు కాని వర్షాలకు ఆ పదిహేను రోజులలోనే ఎక్కువ అవడానికి, తక్కువ అవడానికి అవకాశం ఉంది. ఎక్కడైతే కరువు ఎక్కువగా ఉండి అక్కడ కరువు పనులలో పాల్గొనవలసి వస్తుందో, ఎన్నికలలో పాల్గొనడానికి ఇబ్బంది కలుగుతుందో వాటిని మినహాయించవచ్చు కాని పేటిని మినహాయిస్తారు అనేది మీరు తేల్చలేదు ఏదో రిట్రీఫు పనులు జరుగుతున్న కొద్ది ప్రాంతాలలోతప్ప మిగతా ప్రాంతాలలో జరపవచ్చు. అగస్టులో మానివేసి ఇప్పుడు జూనుకు తీసుకువచ్చినప్పుడు 18 నుంచి కాక 1 నుంచి 7 రోజుగా మొదటి వారములో జరపలేరా? జూను 18 అని పెట్టకొని ఏబిలై మరల వాయిదా వేయవలసినదే ప్రజలకు అనుమానం కలుగుతుంది. లేదా ఆరులు మీరు జరపవలసికోలేదా అది చెప్పండి. అంతేకాని అగస్టు 9, జూను 18 అంటే న్యాయంకాదు. మంత్రులు జూను మొదటి వారములో చేస్తాము అని చెప్పినట్లుంటే ఎక్స్‌టెన్షన్ అటోమాటిక్ గా ఇవ్వడం జరుగుతుంది లేకపోతే ఎన్నికలు జరగవు వాయిదా వేడుతుంది అని మేము అనుకోవలసి వస్తుంది.

(శ్రీ) సిపెచ్ గజేంద్రరావు :— జూను 7 తి మృగశిర శాస్త్ర వస్తుంది. తెలంగాణా ప్రాంతం అంతటా వర్షంకోసం చూస్తూ ఉంటారు. జూను 18న అంటే చాల చికకుగా ఉంటుంది. జూను మొదటివారము పెట్టండి. జూను లాస్టువీకు అయితే అసాధ్యం అక్కడ వాస్తవిక పరిస్థితులు దృష్టిలో పెట్టుకొని ఆలోచించండి.

(శ్రీ) ఎస్. జై పాల్ రెడ్డి :— ఈ పంచాయతీరాజ్ ఎన్నికల విషయంలో మన గవర్నమెంటుకి ఇంటిలెక్చువల్ హానెస్టీ లేదు. బేసిక్ గా వచ్చిన ఇబ్బందికి ఒక స్పష్టమైన ఆలోచనగాని ఆలోచనలో నిజాయితీగాని లేనందువల్ల వచ్చిన ఇబ్బంది ఇది. వీటిని మేజో పెట్టాలి. కేకపోతే పెట్టడంలేదు నవంబరులోనో, అక్టోబరులోనో పెడతాము అని హానెస్టుగా చెప్పాలి. హానెస్టుగా ఉన్నప్పుడు వచ్చే సంవత్సరం లోపల జరపలేము కనుక ప్రత్యామ్నాయంగా ఏమిటి అని ఆలోచించడం కాదు. వారి హృదయ లో ఉన్నమాట చెప్పవచ్చు. ఈ ఏళ్ళలో ఉన్నమాట కాదు.

(శ్రీ) ఎమ్. వెంకటేశ్వరాయుడు :— శేషావతారంగానికి సిన్సియారిటీ ఉన్నట్లు ఉంది.

మిస్టర్ స్పీకర్ :— మొట్టాడిన అంశంలో సిన్సియారిటీ ఉందని అనుకొంటాము.

(శ్రీ) ఎమ్. వెంకటేశ్వరాయుడు :— శేషావతారంగానికి సిన్సియారిటీ ఉండటమే ఎన్నికలు జరపాలనివుంది అన్నారు. జరిపేట్లు ఉన్నారని అనుకొన్నాను. శేషావతారంగాని జరిపేట్లు ఉన్నారని అనుకొన్నాను. అగస్టు 9 అని, ఇప్పుడు

The A. P. Gram Panchayats and Panchayat Samithis and Zilla Parishads (Amendment) Amending Bill, 1981.

జూన్ 18 అంటున్నారు. ముఖ్యమంత్రి కారు నెం. 9 అలా న్యూ ను రాలి జీ ప్రకారం ఏమన్నాడంటే పెట్టకోండి. మే 27 అయినా అన్వయం లేదు. మే 9 గానీ, మే 27 గానీ పెట్టవచ్చు. జన్ మొదటి వారంలో పెడితే ఇబ్బందులు వస్తాయి. మొదటి వారానికి ముందే పెడితే బాగుంటుంది.

శ్రీ పి. శేషారాం :—అధ్యక్షా, మేము తేదీలమీద వట్టుదల ఉన్నవారం కాదు. సభ్యులు చెప్పినట్లుగా ఆగస్టు 9 అంటే దానికి ప్రాముఖ్యత ఉంది, కానీ అంతకుముందే జరపడం విషయంలో మమ్మల్ని అభినందించాలి. వారు ఇంకా ఇంకా ముందుకు జరపాలని కోరుతున్నాము నాకు అభ్యంతరం లేదు అయితే జూన్ 9వ తేదీన జరిపేందుకు అంగీకరించమనండి—చేసుకొందాము.

శ్రీ ఎమ్. వెంకయ్యనాయుడు :—జూన్ 9వ తేదీ మేము చెప్పలేదు.

శ్రీ ఎస్. జైపాల్ రెడ్డి :—ఏ డేట్ అయినా వారికి అభ్యంతరం లేదు. ఎట్లాగో ఆ డేట్ కు జరగవు కనుక. I make it very clear. This declaration about the date is very illusory.

శ్రీ కె. గోవిందరావు :—ఏ జూన్ అని వారు చెబుతున్నారు ?

శ్రీ ఎమ్. వెంకయ్యనాయుడు :—1981 జూన్ అయిపోయినా 31 జూన్ 9 అవచ్చు—ఎటూ 9 ఉండాలి కనుక.

శ్రీ పి. సుందరయ్య :—జేరం అగుతున్నట్లుగా ఉంది

మిస్టర్ స్పీకర్ :—రాజేశ్వరరావుగారు మృగశిర వట్టుంది కాబట్టి రెండు రోజులు ముందుపెట్టమన్నారు.

శ్రీ పి. శేషారాం :—రెండు మూడు రోజులు ఏమీ నమస్య కాదు. తారీకు మాకు విడిచిపెట్టమనండి.

Mr. Speaker :—Now the question is that:

“The Andhra Pradesh Gram Panchayats and Panchayat Samithis and Zilla Parishads (Amendment) Amending Bill, 1981 be taken into consideration.”

The motion was adopted.

శ్రీ పి. సుందరయ్య :—అధ్యక్షా, మీరు వోటుకు పెట్టే ముందు క్లాజుల మీద మాట్లాడాలి. జూన్ మొదటి వారం లోపల ఎన్నికలు పెడతారు అనుకోవచ్చు. కాని సెప్టెంబరు వరకు ఎక్స్ పైన్ షన్ అడుగుతున్నాము, ఆగస్టు 9 కన్నా ఆగస్టు 16 ప్రాముఖ్యమైనది. ఈ సవిత్ర దినాలు, జ్యోతిష్యాలు అనేవి రాజకీయవాదులు పెట్టుకోకూడదు. మీరు ఆగస్టు 9 ప్రాధాన్యత ఆగస్టు 16

ప్రాధాన్యత చెప్పకుండా ఉండాలింది. మేము చెప్పిన కారణాలన్నవూ మీరు జూన్ 10 లోపల పూర్తి చేస్తాము అనాలి. తరువాత వర్గాలు వస్తాయి కనుక జూన్ మొదటి వారం లోపల పూర్తి కావాలని చెప్పాము. మళ్ళీ 9వ తేదీ అన్నారు. అది తుఖవదమైనదని ఎవరు చెప్పారు? తైపాల్ రెడ్డిగారు చెప్పారు. ఎప్పుడైతేనేమీ అసలు జరుగుతాయో ఏమిటి అని. కానీ నాకు నమ్మకం ఉంది. గౌరవం ఉంది. మీరు జూన్ 7, 9 లోపల పొడిగించవలసిన అవసరం లేదు. పొడిగించాలంటే కానననభను ప్రోరోగ్ చేయకుండా అనుమతిస్తాం. ఎన్నికలు జరపాలంటే జూన్ నెల అఖరులోగా చేస్తామంటే ప్రజలకు నమ్మకం ఉంటుంది. ఈ హామీతో పాటు సెప్టెంబరు 30 కాకుండా జూన్ 31కి పెడితే మన మాటలకు విలువ ఉంటుంది.

శ్రీ పి. శేషావతారం :—సెప్టెంబరు 30 అన్నాము గానీ చివ్ ఎవర్ ఈజ్ ఎర్లీ అన్నాము. అది అంత నీరియన్ గా అలోచించవలసిన అవసరం లేదు.

శ్రీ పూల మబ్బయ్య :—ఎమెండుమెంటు తీసుకువస్తే అనుమానం లేకుండా ఉంటుంది కదా.

Mr. Speaker :—Now the question is: that

The Clauses 2, 1 Enacting Formula and Long Title do stand part of the Bill.

The motion was adopted and Clauses 2, 1, Enacting Formula and Long Title were added to the Bill.

శ్రీ పి. శ్రీరామమూర్తి :—అధ్యక్షా, ఈ బిల్లు పాస్ అయిపోతున్నది. నాకు ఒక సందేహం. చట్టం 1976లో ఉన్నట్టిది. తరువాత వచ్చినటువంటి సవరణలలోనే కన్ ఫ్యూషన్ గా ఉంది. ఎన్నికలు జరిపేటప్పుడు ఏ వర్గంలో జరుపుతాము అనేది స్పష్టంగా సభ్యులకు తెలియడానికి ఒక నోట్ చేబిల్ మీద పెట్టేటట్లు చూడాలి.

Mr. Speaker :—That stage is over.

శ్రీ పూల మబ్బయ్య :—అగస్టు 9 నుంచీ జరపాలని చెప్పాను. అప్పుడు చెప్పిన దాని ప్రకారం జూన్ 18 అంటున్నారు. 18 జూన్ ను జరిపి 9 అన్నారు. చారికీ లక్ష్మి సెంటరు అయితే చాలు. ఇక్కడ మంత్రి ఎమెండుమెంట్ తీసుకువస్తే బాగుంటుంది జనం ఎలా తీసుకుంటారు అంటే ప్రతిసారి మారుస్తున్నారు. ప్రభుత్వానికి పంచాయితీ ఎన్నికలు జరిపే ఉద్దేశం లేదు అనుకుంటారు. అందుకని మంత్రి కేటగిరికల్ గా ఎమెండ్ మెంట్ తెస్తే బాగుంటుంది.

Mr. Speaker :—Now I request the Minister to move for passing the Bill.

Sri P. Seshavatharam :—Sir, I beg to move: that

“The Andhra Pradesh Gram Panchayats and Panchayat Samithis and Zilla Parishads (Amendment) Amending Bill, 1981 be passed.”

Mr. Speaker :—Motion moved.

The question is that:

The Andhra Pradesh Gram Panchayats and Panchayat Samithis and Zilla Parishads (Amendment) Amending Bill, 1981 be passed.

The motion was adopted and the Bill was passed.

The Andhra Pradesh Gram Panchayats (Amendment) Bill 1981.

Sri P. Seshavatharam:—Sir, I beg to move:

That the Andhra Pradesh Gram Panchayats (Amendment) Bill, 1981 be taken into consideration.

Mr. Speaker :—Motion moved.

The question is:

That the Andhra Pradesh Gram Panchayats (Amendment) Bill, 1981 be taken into consideration.

The Motion was adopted and the Bill was considered.

Mr. Speaker:—The question is:

That Clauses 2, 1, Enacting Formula and Long Title do stand part of the Bill.

The Motion was adopted and Clauses 2, 1, Enacting Formula and Long Title were added to the Bill.

Sri P. Seshavatharam:—Sir, I beg to move:

That the Andhra Pradesh Gram Panchayats (Amendment) Bill, 1981 be passed.

Mr. Speaker :—Motion moved.

The question is:

That the Andhra Pradesh Gram Panchayats (Amendment) Bill, 1981 be passed.

The Motion was adopted and the Bill was passed.

ANNUAL FINANCIAL STATEMENT (BUDGET) 1981-1982
VOTING OF DEMANDS FOR GRANTS
DEMAND—MEDICAL AND HEALTH SERVICES

Minister for Medical and Health (Sri A. Madan Mohan) :—Sir, I beg to move :

That the Government be granted a sum not exceeding Rs. 116,86,12,000 under Demand No. XXI—Medical and Health Services.

Mr. Speaker :— Motion moved.

Sri Ch. Rajeswar Rao :—Sir, I beg to move :

To reduce the allotment of Rs. 116,86,12,000 for Medical and Health Services by Rs. 100.

For failure to upgrade the Taluk Headquarters Hospital of Anakapalli, Visakhapatnam district as a 30 bedded hospital with an X-ray machine although towns with a much lesser population have been upgraded.

Sri M. Omkar :—Sir, I beg to move :

To reduce the allotment of Rs. 116,86,12,000 for Medical and Health Services by Rs. 100.

By giving permission for opening Private Medical Colleges, only rich people are being provided medical education. No employment is provided to all unemployed doctors. No minimum medical facilities to common man in general and rural poor in particular are provided. The development of hospitals for chest diseases is being neglected. Many P. H. Cs and civil dispensaries are kept without doctors. Corruption is rampant.

Sri P. Janardhan Reddy :—Sir, I beg to move :

To reduce the allotment of Rs. 116,86,12,000 for Medical and Health Services by Rs. 100

గ్రామీణ పాఠశాలలలో ఆరోగ్య కేంద్రములు నెలకొల్పుటకు విరాళములు నిర్ణయించినందుకు నిరసనగా

Sri N. Raghava Reddy :—Sir, I beg to move :

To reduce the allotment of Rs. 116,86,12,000 for Medical and Health Services by Rs. 100

అసుపత్రులన్నీ ప్రైవేటు సర్కింగుహాములుగా మార్చుకొని పేదవానికి వైద్యం అందుకాటులో లేకుండా చేస్తున్నందుకు అప్పత్రుల డాక్టర్ల చర్యలను అరికట్టని విధానానికి నిరసనగా

To reduce the allotment of Rs. 116,86,12,000 for Medical and Health Services by Rs. 100.

కనీసం తాలూకా కేంద్రాలలో ఉన్న పి. హెచ్. సి లైసెన్స్ ఆఫ్ గేర్డ్ చేయని వ్యక్తుల విధానానికి నిరసనగా

Sri Ch. Vittal Reddy:—Sir, I beg to move:

To reduce the allotment of Rs. 116,86,12,000 for Medical and Health Services by Rs. 100.

రాష్ట్రములో ప్రాథమిక ఆరోగ్య కేంద్రములకు డిస్ పెన్ సరీలకు మరియు సివిల్ డిస్ పెన్ సరీలకు మందులకోటా అదనంగా పెంచనందుకు నిరసనగా

To reduce the allotment of Rs. 116,86,12,000 for Medical and Health Services by Rs. 100

మెదక్ జిల్లా నర్సాపూర్ తాలూకా కౌడిపల్లి ప్రాథమిక ఆరోగ్య కేంద్రము యొక్క స్టాఫ్ క్వార్టరుల నిర్మాణము చేపట్టనందుకు నిరసనగా

To reduce the allotment of Rs. 116,86,12,000 for Medical and Health Services by Rs. 100.

మెదక్ జిల్లా నర్సాపూర్ తాలూకాలో జిర్నారము మరియు చింతలచెరువులో డిస్ పెన్ సరీ పథకము నూతనముగా డిస్ పెన్ సరీస్ పొందగలిగినందుకు ఆదేశాలు ఇవ్వడములో తాత్పర్యము కలుచున్నందుకు నిరసనగా

To reduce the allotment of Rs. 116,86,12,000 for Medical and Health Services by Rs. 100.

మెదక్ జిల్లా నర్సాపూరు తాలూకా వాతిపూరులో విశ్రాంతి డిస్ పెన్ సరీ భవనము ఉన్నప్పటికిన్ని మరియు వెనుకబడిన ప్రాంతము అయినప్పటికిన్ని 30 బెడ్స్ పెంచగలంకు పూనుకొననందుకు నిరసనగా

రాష్ట్రములో ప్రధాన మై వైద్యగంగాలును సరిపడు డబ్బులు కేటాయించనందుకు నిరసనగా

To reduce the allotment of Rs. 116,86,12,000 for Medical and Health Services by Rs. 100.

మెదక్ జిల్లా నర్సాపూరు తాలూకా కౌడిపల్లి ప్రాథమిక ఆరోగ్య కేంద్రము భవనము తాత్కాలిక భవన నిర్మాణము లేకున్న 30 బెడ్స్ కు ఆప్ గేర్డ్ చెయ్యగలందులకు అన్ని అవకాశాలు వున్నప్పటికిన్ని, చెయ్యగలందులకు పూనుకొననందుకు నిరసనగా

Sri D. China Mallaiah :—Sir, I beg to move:

To reduce the allotment of Rs. 116,86,12,000 for Medical and Health Services by Rs. 100.

ఇందు రీలో పి.పాచ్.ఎస్. సెంటర్ ను 10,000 నిధి జమ చేయించుకొని
8, 7 సంవత్సరములనుండి మంజూరు ఇవ్వనందుకు నిరసనగా

To reduce the allotment of Rs. 116,86,12,000 for Medical and
Health Services by Rs. 100

ఇందుర్ని నియోజకవర్గములో ఒకే ఒక పాల్ట్ సెంటర్ అందులో 5 బెడ్లు
మాత్రమే వుండి ప్రజల ఆరోగ్యమునకు అనుకూలముగా మందులు కూడా లేక
పోవడము కనీసము 8 పాల్ట్ సెంటర్లు, ప్రతి సెంటరుకు 30 బెడ్లు, 3 డాక్టర్లు
అందులో స్త్రీ డాక్టరు లేక పోవడమునకు నిరసనగా

Mr. Speaker:—Cut motions moved.

(Sri A. Eswara Reddy in the Chair)

11-50 a.m. శ్రీ తె. గోవిందరావు:—అధ్యక్షా, రూ. 116 కోట్ల వద్దను మంత్రిగారు
మూన్ చేశారు. దీనితో ఇచ్చినటువంటి నోట్ చూచినప్పుడు సహజంగా ఎవరికైనా
ఏ అభిప్రాయం కలుగుతుంది అంటే మన ఆంధ్ర దేశములో మన ప్రజలకు అవసర
మైన వైద్య సదుపాయాలను మనము ఏ మేరకు అందించగలుగుతున్నాము అనే
విషయములో ఒక సరయినటువంటి, వాస్తవమైనటువంటి ఎసెస్ మెంటు చేసి
దానిలో ఉన్న లోపాలను చెప్పుకొని, హాటుల్ గా ఏకైకమై చేసి దీనిపైన ఇకముందు
ఏమి చేయాలని చెప్పి ఉంటే బాగుండేది. కాని అలా చేయడానికి బదులుగా
హాస్టెస్ అసెస్ మెంటు చేసుకోదానికి బదులుగా నోట్ లో వారు ఏమి చెబుతున్నారు
అంటే ఫస్ట్ ప్లాన్ పీరిడ్ లో మనము 8 కోట్లు ప్లాన్ బాట్ లే ఖర్చు చేస్తే ఆరవ
ప్లాన్ లో రూ. 85 కోట్లు ఖర్చు పెట్టబోతున్నామని చెప్పారు. ఈ రూ. 85 కోట్లు
మన ప్లాన్ బాట్ లేలో ఎంత భాగం? ఎంత భాగము మనము ఈరోజున ప్లాన్ లో
ఖర్చు పెడుతున్నాము అనేటటువంటిది జాగ్రత్తగా అలోచించమని కోరుతున్నాను.
వైద్య సదుపాయాలు చూడడం లేదని అన్ని తాలూకా పాడ్ క్వార్టర్లు
హాస్పిటల్స్ లోనూ, జిల్లా పాడ్ క్వార్టర్లు హాస్పిటల్స్ లోనూ, రీజనల్
హాస్పిటల్స్ లోనూ అటు ఉంటే మనము ఈ వేళ ఖర్చు పెడుతున్నది 2 శాతం
మాత్రమే నని నేను గుర్తు చేస్తున్నాను. ఇది సరిపోతుందా? నిజానికి మన
ప్రజలకు మనము సోషల్ సర్వీసెస్ ప్రావైడ్ చేయడం ముఖ్యమైన భాగం. అటు
వంటి సోషల్ సర్వీసెస్ లో ముఖ్యమైన పాల్ట్ డిమాండుకు మనము 2 శాతం
ప్లాన్ బాట్ లేలో కేటాయిస్తే మనము న్యాయము చేయగలమా అని నేను
అడుగుతున్నాను. కాబట్టి దీని గురించి రూ. 85 కోట్లు ఖర్చు పెడుతున్నాము
అంటే ప్రయోజనం లేదు. ఈ వేళ మెడికల్ రిలిఫ్ విషయములో దేశములో
మనము ఏ స్థానములో ఉన్నాము? 1978-79 లెక్కలు తీసుకున్నప్పుడు ఫామిలీ
ప్లానింగు, వల్లిక్ పాల్ట్, సానిటేషన్, వాటర్ సప్లయ వగైరాలు కలిపి చూసు
కుంటే ఆంధ్ర దేశములో 9.7 శాతం మాత్రమే మనము ఖర్చు చేస్తున్నాము.
కేరళలో వారు 10.4 శాతం ఖర్చు చేస్తున్నారు. మధ్యప్రదేశ్ లో 11.7 శాతం

4. ఖర్చు చేస్తున్నారు. రాజస్థాన్ లో 12 శాతం, తమిళనాడులో 11.1 శాతం, పశ్చిమ బెంగాల్ లో 10.5 శాతం, మన కంటే చిన్న రాష్ట్రముయిన హిమాచల్ ప్రదేశ్ లో చూసుకున్నా మనము ఈవేళ వెనుకబడి ఉన్నామనే విషయం వాస్తవమైన విషయం అవునా, కాదా? మనము అంత వెనుకబడి ఉండి కూడా వాస్తవములను అంగీకరించకుండా ఏవో కొన్ని రెక్కలు చెప్పి రూ. 118 కోట్లు ఖర్చు పెడుతున్నామని చెప్పినంత మాత్రాన ఈ బడ్జెట్ లోని విధానములో కొన్ని కోట్ల రూపాయల ఖర్చులు ఫిగర్స్ కనిపిస్తున్నాయో కాని ఆచరణలో ప్రజలకు అవసరమైన కనీస సదుపాయాలు మనము ఏర్పాటు చేయలేక పోతున్నామన్న వాస్తవం ఆర్థం చేసుకోవలసి ఉంది. ఒక లక్ష జనాభాకు ఆంధ్ర ప్రదేశ్ లో ఎంత డెడ్ స్ట్రెస్సింగ్ టెంపులు చేయగలిగాము అని చూస్తే-1978లో ఆంధ్ర ప్రదేశ్ లో 72 అయితే, హిమాచల్ ప్రదేశ్ లో 188, మన కంటే చిన్న రాష్ట్రముయిన ఉమ్మడి ఆంధ్ కాశ్మీర్ లో 69, కర్నాటకలో 84, కేరళలో 189, మహారాష్ట్రలో 145. కాబట్టి ప్రదేశములో మనము 13వ స్థానములో ఉన్నాము. ఖర్చులో మనము ప్రదేశములో 9వ స్థానములో ఉన్నాము. రోజురోజుకు మనము కనీస సదుపాయము ప్రాప్తమై చేయడములో తగ్గిపోతున్నామన్న విషయం మన ప్రజలందరూ గమనిస్తున్నారు. స్వాతంత్ర్యం వచ్చాక 38 సంవత్సరాలయినా ఈ పద్ధతి జలా ఉంది అంటే చాలా విచారకరమైన విషయం దీని గురించి సరయి ఎస్ మెంట్లు మన ప్రభుత్వాలు కాని, ప్లాన్స్ లో కాని కనిపించడం లేదు. ఒకటి రెండు ఉదాహరణలు చెబుతాను సెన్సరీ ఖాన్ ఉదంతం మన ఆంధ్ర ప్రదేశ్ లోనే కాకుండా మొత్తం భారత దేశంలోని ప్రజలందరి హృదయాలను దర్శి చేసిన సంఘటన. ఒక కన్నుకు మరొక కన్ను తీసివేయడం మనకు తెలియదా? Is there any other gross indictment of our medical services in this State, Sir? మేము ఏమి చేస్తాము అమెరికా సంపదించలేదా అనవచ్చు కాని ఏమి ప్రయోజనం, మీ నెగ్గిజెప్పు వల్ల జరిగింది. రోజురోజుకు పరీక్షలలో అనేకమైన వార్తలు. మందుకు బదులుగా డెబల్ లో హెల్త్ ఉపయోగించిన విషయం కూడా జరిగింది రెండు మూడు రోజుల క్రితం ఈనాడులో ఒక ఉదంతం వచ్చింది. నర్సరావు పేటలో ఒక గర్భవతి తాత్కాలిక దగ్గరకు వెళ్లి నాకడుపులో శిశువు కదులుతోంది అని చెప్పుకుంటూ ఉంటే ఆమె మాట వినకుండా నీ కడుపులో కాయ ఉంది ఆప రేషన్ చేస్తామని పిండము కనిపించగానే తిరిగి కుప్పేసి ఎవరితోనూ చెప్పవద్దని చెప్పి సంపించిన సంఘటన పత్రికల్లో వచ్చింది. ఇది నిజంగా ఎంత దారుణమైన విషయం. అయితే ఇలాంటి ఉదంతాలు జరుగుతున్నప్పుడు సిన్సియర్ గా పని చేసే ప్రభుత్వమే

12-00 200

అయితే మెడికల్ అండ్ హెల్త్ డిపార్టుమెంటుకు మంత్రిగారు తార్జిత తీసుకొని రాజీనామా చేయవలసినటువంటి ఉదంతాలు ఇవి, సాధారణమైన ఉదంతాలు కావు, రోజురోజుకూ జరిగేవి కావు. ఇవి చాలా ఘోరమైనవి ఇలాంటి ఉదంతాలు జరిగినప్పుడు మొత్తం ప్రభుత్వమే రాజీనామా ఇవ్వవలసిన అవసరం ఉంది. అలాంటి సంఘటనలు కూడా మనకు ఉన్నాయి. ఒక రైలు పదిపోతే రైల్వే

మంత్రులు రాజీనామా చేసేటటువంటి ఉదంతాలు మనకు లేవా? కాని ప్రస్తుతం మనం మారిపోయాం, మన కాలం మారిపోయింది. మన తొక్క దశాబ్ది అయి పోయింది అందువల్ల వారు రాజీనామా చేస్తారని నేను అనుకోవడం లేదు. కాని క్రిమినల్ నెగ్లెక్ట్, కేరెన్స్ చెస్, కరప్షన్ వీటన్నిటి ఫలితంగా వైద్య సర్వీసులు ప్రజలకు అందుబాటులో లేకుండా పోతోంటే మనం పాదుషాల్లాగా చూస్తూ ఇదంతా బాగానే ఉంది అని అనడమేనా? ఇకపోతే నేను జాగ్రత్తగా చదివాను. ఆంధ్ర ప్రదేశ్ కు ఆంబంధించినంతవరకు స్పెషాలిటీస్, సూపర్ స్పెషాలిటీస్ కు మనం ఖర్చు చేస్తున్నాం మనం క్యూరిటివ్ మెడ్ ఎక్కువ పనిచేస్తున్నాము తప్ప పాల్ ప్రమోషన్ కుగాని, ప్రీవెంటివ్ మెడ్ గాని ఎక్కువగా చూడడం లేదన్నది ఈ కానన్ సభలో కూడా అనేకసార్లు రాడంకూడా తమకు తెలుసు. ప్రీవెంటివ్ మెడ్ మనం ఎక్కువ ఖర్చుపెట్టాలి. ఎందువల్లనంటే ఎక్కువగా వస్తున్నవి కమ్యూన్ బుల్ డిసీజెస్ అనీ, అవికూడా నీటిమూలంగా వస్తున్నాయని మనకు తెలుసు. అమీబియాసిస్ వంటి తరోగాదాలు వస్తున్నాయి. అందువల్ల పీటని నివారించడానికే పరిశుభ్రమైన నీరు ఇవ్వడం అన్నది ప్రధాన సమస్య. డిస్కోస్ మనం ఏమి చేసాం? అక్కడక్కడా నూతులు త్రవ్వకున్నాం, ఏవో ప్రొటెక్టెడ్ వాటర్ సప్లయ స్కీములు చేపట్టామన్నాం అనవచ్చు కాని చేస్తున్నటువంటిదానికి వార్న్స్ లేవు, దానికి ఒక పద్ధతి లేదు. దీనిగురించి నా అనుభవం ఒకటి చెబుతాను గత సంవత్సరం సమ్మర్ లో మంచినీళ్లు లేవని ప్రజలు గోలపెడితే చివరి నిమిషంలో మీకు ఎంత డబ్బు కావాలంటే అంత ఇస్తాం, నూతులు త్రవ్వించండి అన్నారు. అది నిజమే అనుకొని నేను మా సమితిలోని అన్ని గ్రామాలు తిరిగి ఎక్కడెక్కడ ఓపెన్ వెల్స్ ఉండాలి. ఎక్కడెక్కడ వాటర్ సప్లయ స్కీముల ఏర్పాటుచేయాలి మొదలైన వాటిగురించి ఒక పెద్ద ప్రయోజనీల్ని ఉయ్యారచేసాను, వారికి వ్రాసాను తీరా వాటిని ప్రారంభించి, ప్రారంభించకముందే ఆ స్కీముకు ఆపివేయమని చెప్పితే ఆపివేసాము. అది కథ దానిగురించి ఎంచెప్పాలో అర్థమవుతోంది. అట్లాగే ప్రొటెక్టెడ్ వాటర్ సప్లయ స్కీముకు కూడా వార్న్స్ లేవు, అక్కడ పొలిటికల్ ఇన్ ఫ్ల్యుయెన్స్ ఉపయోగిస్తే అక్కడ చేయడం జరుగుతోంది. నా నియోజక వర్గంలో, సమితి హెడ్ క్వార్టర్స్ అయిన కాళింకోటలో 15 వేల జనాభా వుంది, అక్కడ ప్రొటెక్టెడ్ వాటర్ సప్లయ స్కీము కావాలంటే మీకు సెంట్రల్ అసెస్మెంట్ క్రింద ఇవ్వడానికి వీలు లేదు, 30 లక్షలు మీరు కడితే కాని మీకు స్కీము రాదు అన్నారు. ఏదో కొద్ది డబ్బు ఇవ్వగలరుగాని, అంత డబ్బు ఎక్కడినుంచి తెస్తారు? ఇది ప్రొటెక్టెడ్ వాటర్ సప్లయ స్కీముల పరిస్థితి. ఇక పొల్వూషన్ సంగతి తీసుకొంటే అనేక పరిశ్రమలను మనం పెడుతున్నాం. ఈ పరిశ్రమలవల్ల పొల్వూషన్ జరుగుతున్నది. దీనిని నివారించడానికి మనం చేసింది ఏమిటంటే ఏదో పవిత్రంగా కొన్ని తీర్మానాలు చేసుకొని మీ ఎకొలాజికల్ ప్రాంబ్లంను సాల్వ్ చేయవలసిన అవసరం ఉందంటారు, నిజమే. కాని దానికి ఒక చిన్న బోర్డు వేసి వదిలివేస్తారు, దానికి ఫండ్స్ ఉన్నాయో లేవో, అది పనిచేస్తుందో లేదో నాకు తెలియదు. ఎక్కడిక్కడ

విషయాలపై చర్చ పోల్డర్స్ గురించి చర్చించే సమయం వచ్చింది. ప్రయత్నం చేయకపోతే ఎట్లా? 75 వేల డాలర్లు అనకాపల్లి జిల్లాలో మంచినీటిలో ఐరన్ కంటెంట్ వస్తున్నది. ఈ విధంగా ఉంటే పాల్తు స్వీస్ గురించిమి చెప్పాలో అర్థం కావడంలేదు. ఇకపోతే క్యూరెటివ్ సైడ్ మనం చేస్తున్నది. మొదటిది పాల్తు ఎడ్యుకేషన్. ఇప్పటివరకు మనకు వచ్చిన డబ్బు ఇక ముందు రాబోయే డబ్బు, ఫివివ్యుత్తులో మన పాల్తు సర్వీసెస్ ప్రాజెక్టు చేయవలసిన డబ్బులకు అవసరమైన పాల్తు ఎడ్యుకేషన్ విషయంలో మనం ఏ రకమైన పాలీసీని అనుసరిస్తున్నామో అర్థం చేసుకోవాలి. మనం చిన్నప్పుడు కాలేజీలో చదివేటప్పుడు పీకె సిక్ పేరున్న చదివాం, అందులో గుర్తించినట్లుగా రెట్రోగ్రేడ్ మోషన్ లో ఎలాపోతోందో మన పాల్తు ఎడ్యుకేషన్ కు డాలర్లు ఉండి వరంగల్ లో ఉన్న ప్రైవేటు కాలేజీని పశుత్వం తీసుకొని, అలాగే కాకినాడలో ఉన్న రంగారాయ మెడికల్ కాలేజీని ప్రభుత్వం తీసుకొని ఇప్పుడు విజయవాడలో ప్రైవేటు మెడికల్ కాలేజీ ఆరంభిస్తారా? అంటే ఆర్.టి.సి.తో ప్రారంభమైన జబ్బు వైద్య రంగానికి కూడా ప్రాంతంన్నమాట. ఈ రిట్రోగ్రేడ్ మోషన్ ఎక్కడికి వెళుతుందో దాని అంతం ఎక్కడో నేను చెప్పలేను. ఇది న్యాయమేనా? మా చిన్నతనంలో ఒక కాలేజీ పెట్టాలంటే ఎంతో హైయ్యుస్టు స్టాండర్డు కావాలి. హైయ్యుస్టు ప్రాఫిషియన్స్ ఉన్న పాఠశాల గల రోజులని, ఆ కాలమంతా పోయింది. ఇప్పుడు ఫ్రైవేర్ మెడికల్ కాలేజీ పెట్టడం వల్ల జరుగుతున్నదేమిటి? ఆ మధ్య మెడికల్ గ్రాడ్యుయేట్స్ కట్నాలు కొంచెం తగ్గాయి. కానీ ఇప్పుడు ఈ ప్రైవేటు కాలేజీలు పెట్టి లక్షా, రెండు లక్షలూ కేపిటేషన్ ఫీజు వసూలు చేస్తుంటే తప్పకుండా కట్నాల కట్టకూడా పెరుగుతుంది. అందులో అనుమానంలేదు. అర్హతలు ఉన్నా లేకపోయినా, తెలివితేటలు ఉన్నా లేకపోయినా ఎవరు డబ్బు ఇస్తే వాళ్ళకు సీటు ఇవ్వడం అంటే మనం దేశానికి చాలా అన్యాయం చేస్తున్నాం కాబట్టి రిట్రోగ్రేడ్ మోషన్ ను ఇప్పటికైనా ఆపాలని కోరుతున్నాను. ఈ ప్రైవేటు కాలేజీలు పెడితే ఒక్కొక్క విద్యార్థికి 10, 12 లెడీస్ కావాలి, ఆ వసతులన్నీ కల్పించే వద్దతిలో మనం ఉన్నామా? మనం ఆ పరిస్థితిలో లేము, పాల్తు ఎడ్యుకేషన్ విషయంలో ఈ విధంగా మనం వెనక్కుపోవడం చాలా తప్పు, ఇలా చేయడం దేశానికి అరిష్టదాయకమని మనవిచేస్తున్నాను. అసలు ఎక్కువ కాలేజీలు పెట్టాలనే ఆలోచన ఎందుకు వచ్చింది? కొన్ని చోట్ల మేము డబ్బు ఇచ్చి పెట్టుకొంటాం అని అంటే అది తప్పు అనే వాదన కూడా ఉంది. ఇంజనీరింగ్ కాలేజీలు కాని, ఇతర కాలేజీలుగాని ప్రైవేటువి పెట్టకూడదా అనేది సిద్ధాంత రీత్యా అటు ఉంచండి. కాని మనం తయారుచేసిన గ్రాడ్యుయేట్స్ కి ఎంతమందికి మనం ఉద్యోగాలు కల్పించాం, ప్రతి సంవత్సరం మనం ఎంతమందిని తయారు చేస్తున్నాం అనేది ఆలోచించాలి. ఎంతో మంది ఉద్యోగాలు లేక, తిండిగతి లేక నిస్సహాయ చివరికి ఏ గత్య దేశానికో పోవలసివస్తున్నది. మనం చేసే ప్లానింగ్ కు ఏమైనా అర్థం ఉందా? ఎవరో 5 లక్షలతో లేక 10 లక్షలతో ఇస్తాం కాలేజీ పెట్టండి అంటే అనుమతించడమేనా, ఇది

చాలా చెడ్డ ప్లానింగ్. ఇప్పుడు 5 వేలమంది మెడికల్ గ్రాడ్యుయేటు నిరుద్యోగులుగా ఉన్నారు, మన దేశంలో ఉద్యోగాలు దొరక్క ఇతర దేశాలకు పోయినవారు 10 వేల మంది ఉన్నారు. ఇదిగాక ప్రతి సంవత్సరం రెండు వేల మంది డాక్టర్స్ పోర్చ్యూయ్ అవుతున్నారు, వీరిందరికీ మార్గం చూపి చకుండా We are going blindly There is no planning and no thinking. అమెరికాలోలాగా గవర్నమెంట్ ఏట్లాగు విటిని వడపడంలేదు, ప్రైవేటు వద్దకులలో పెట్టేస్తే మంచిదేమోననే పరిస్థితికి ఆఖరుకు గవర్నమెంట్ వచ్చినదేమో నాకు తెలియదు. పోషలిస్టు కంట్రీస్ లో తమ జైల్ టో కేటాయింపులో 20 వర్సంట్ వరకు పాల్ట్ సర్వీసెస్ కోసం ఖర్చు పెడుతున్నారు. ప్రతి చోట పురుషుడికి, స్త్రీకి, బిడ్డకు ఉచితమైన వైద్యం, అమృత్యువైద్యం సాంకేతిక నైపుణ్యంతో చేస్తున్నారు. నేను కూడ చూశాను. అది చేయమని అనడం లేదు. కనీసమైనదైనా చేయగలుగుతున్నారా? ఒక రకమైన పాల్ట్ సర్వీసెస్, ప్రెస్టేజిస్. ఇది ఏట్లాగు చేయలేము. కాబట్టి మెడికల్ కాలేజీ పెట్టాలన్నా, డిస్పెన్సరీ పెట్టాలన్నా, ప్రైమరీ హెల్త్ సెంటర్ పెట్టాలన్నా, ఒక ప్లీస్ రిస్టాంట్ పెట్టాలన్నా మీరు డబ్బు ఎంత యిస్తారు? This is the sorry state of affairs. ఈ పాల్ట్ సర్వీసెస్ గురించి ప్రముఖమైన కార్యతను తప్పించుకోవడం సరైన విధానం కాదు. దీనికి కావలసిన రిసోర్సెస్ ఏర్పరచుకోవడం అనేది సరైన పద్ధతి. ఇంకొం రకమైన ఆలోచన కూడ ప్రభుత్వంలో ఉన్నదని నాకు తెలిసినది. అది పొంపాటు అయితే కరెక్ట్ చేయమని కోరుతున్నాను. పొంపాటు కాకపోతే అంగీకరించమని కోరుతున్నాను. మన చేతిలో డబ్బు లేదు. మనం అప్పుకుంటుంటే టెన్ చేయలేము కాబట్టి, మందులు యివ్వలేము. డాక్టర్స్ ను ఏప్పాయింట్ చేయలేము. టెక్నిషియన్స్ ను ఏప్పాయింట్ చేయలేము కాబట్టి ఉన్న ఆస్తులు అమ్మేసి హాస్పిటల్స్ పెడితే మంచిదేమోననే ఆలోచన. రెట్రోగ్రేడ్ పద్ధతి అనకు కూలమైన ఏదేశంలో అన్నట్టి ఉంటే దీనివల్ల రోగులకు యిబ్బంది కలిగే పరిస్థితులు ఉంటే వాటిని తీసుకువెళ్లి యింకెక్కడానా పెడదామని అంటే అర్థం చేసుకోగలం కాని ఉన్న ఆస్తులను అమ్మకం చేసుకొని బెల్లం వ్యాపారస్తులు చేసే పనులు చేసే పని చేయాలి. దీనికి చాల స్టిగ్మా ఏటాచ్ అవుతున్నది. ఏదో దీని వెనుక ఉన్నదనే అనుమానాలు వస్తున్నాయి. టి. బి. కానిటోరియం విశాఖపట్టణంలో బాగా ఉంటే ఒక కాలేజీకి యిచ్చారు. మళ్ళీ అక్కడ కొంత భాగం స్టాఫ్ క్వార్టర్స్ కావాఅంటే ఏల వస్తాయి. టి. బి. కానిటోరియంలో స్థలం అక్కడున్నటువంటి పేదవారికి కొంపలు కట్టుకోడానికి యిచ్చారు. టి. బి. యిన్ సిడెంట్స్ 0.8 వర్సంట్ ఉంటే 2.4 వర్సంట్ కు పెరిగింది. ఈ రకంగా అమ్మకం మొదలు పెడితే మంచిదేనా? అమెరికన్ రిటరన్స్ డాక్టర్స్ ఉన్నారు కొంతమంది. వారు అక్కడ కొంత కాలం వని చేసి యిక్కడకు వచ్చి అమెరికాలో ఏలాగా అయితే ఉన్నదో అదే విధానాన్ని యిక్కడకు అవలంబించి ప్రైవేటు మెడికల్ సర్వీసు వ్యాపార కేంద్రాలు పెట్టుకొని చేస్తామని ఉన్నారని అక్కడున్నటువంటి పాఫిస్ట్ కేటెడ్ ప్రిన్సిప్ మెంట్ తీసుకవచ్చి అక్కడున్నటువంటి

డమైన హాస్పటల్ పెడుతున్నారని తెలిసింది చారు చేసుకుంటే తరం లేదు. బంజారా హిల్స్ లో 25 ఎకరాలు ఒకరికి, 30 ఎకరాలు కొన్ని లక్షల కోట్లు విలువ చేసే జాగాను ప్యాపాతస్థులుగా ఉన్న డాక్టర్స్ కు యివ్వవలసిన అవసరం ఏమిటి? దీని వెనుక ఉన్న సమస్య ఏమిటి? ఈ కుంభకోణం ఏమిటి? ప్రజలకు కావలసినది మనం చేయవలసి ఉండగా ఎలిమెంటరీ నీడ్స్ యివ్వలేనప్పుడు ఈ వద్దతులు ఏమిటి? అని అడుగుతున్నాను. నేను చెప్పేది తప్పు అయితే నిజం ఏమిటో వారు చెప్పితే చాలా సంతోషిస్తాను. వర్క్ లో, వర్సెస్, డాక్టర్స్, అన్ని రకాల సర్టిఫైడ్ లో తీవ్రమైన అసంతృప్తి లిగింది. ఈ అసంతృప్తికి కారణాలు ఏమిటి నేను యిక్కడ చెప్పడానికి మయం లేదు. కాని అదరికి తెలుసు. వారి యొక్క జీవిత పరిస్థితులు రోజురోజుకు అధ్వాన్నంగా అవుతున్నాయి. హాసింగ్ కానా, సి, స్కేల్ కానాలని, నీతిగా బ్రకడానికి జీతం యివ్వమని అడగడం తప్పు కాదుకదా? డాక్టర్స్ ప్లైక్ చేశారు. అగ్రిమెంట్ కు వచ్చారు. అగ్రిమెంట్ కు వచ్చిన తరువాత కూడ 90 వర్సెంట్ అమలు జరగలేదు. 90% of the demands which have been agreed to have not been implemented. ఎన్నో వ్యవస్థలూ నుంచి ఉన్న వర్క్ లో చాలా చిన్న విషయాలు అడుగుతున్నారు. వర్క్ లో డబ్బులు తీసుకుంటున్నారంటే డబ్బులు తీసుకుపోవడం గురించి సెవరేట్ గా చెప్పుతారు, వర్క్ లో అడుగుతున్న చాలా చిన్న సామాన్యమైన కోరికలు. Eversince the Pay Commission has started, the anomalies started. కార్డియాలజీ లెక్సిషియన్స్, ఇ.సి.జి. లెక్సిషియన్స్ ఒకే కాలగిరిలో పని చేస్తున్న వారికి నాలుగు డిఫరెంట్ స్కేల్స్. ఇటువంటి ఎనామలీస్ తొలగించడానికి ఒక రకమైన రేషనలైజేషన్ పెట్టి చేస్తాము అన్నారు టైమ్ టిమిట్ పెట్టి సాల్వ్ చేయడం కోసం ప్రయత్నం చేయాలని కోరుతున్నాను. బిప్ పాసెస్ అడుగుతున్నారు. ఎన్.జి.ఒ. లకు బిప్ పాస్ లు యిచ్చారు. వీరికి యివ్వక పోవడానికి కారణం ఏమిటి? ఎ. ఎన్. ఎమ్. ఎస్. హెల్త్ విజిటర్స్ కొన్ని వేల మంది ఉన్నారు. యూనిఫారమ్స్ యివ్వండి అని అడుగుతున్నారు: ఇలాంటివి రెఫ్యూజ్ చేయడం భావ్యంకాదు. కోటాను కోట్ల రూపాయలు ఖర్చు పెడుతూ ఈ బీద ఉద్యోగస్థులకు అసంతృప్తితో కూడిన సర్టిఫికేట్ తీసుకువస్తే నష్టం వస్తుందని చెప్పుతున్నాను.

రిజిస్ట్రేషన్స్ గురించి ఒక మాట చెప్పాలి. తీవ్రమైన ఆందోళన గుజరాత్ లో జరుగుతూ ఉండడం. అఖిల భారత స్థాయికి అందుకున్న సంగతి తమకు తెలుసు. హైదరాబాద్ లో కూడ నిన్నమొన్న కొంత ఆందోళన ప్రారంభం అయింది. ప్రజలు వెనుకబడి ఉన్నంత వరకు ఏదో ఒక రకమైన రిజిస్ట్రేషన్స్ ఉండడం అనే దానికి వివాదం ఉండకూడదు. అదే సమయంలో అసలు మెరిట్ అనే దానిని త్రోసిపారేస్తే అది కూడ చాలా తప్పు. దానిని కూడ ఆలోచన చేసి-చాలా డెలికేట్ అయిన సమస్యను పరిష్కరించడం కోసం ప్రయత్నం చేయాలని కోరుతున్నాను.

26th March, 1981.

Annual F
for 1981-82.

ment (Budget

Demand-Med cal and Health Services.

ఈ డిపార్ట్మెంట్ లో కరప్షన్ గురించి ఏమి చెప్పాలో బోధ వడడం లేదు.

శ్రీ ఎ. పరంధాములు (సూర్యాపేట):— రిజర్వేషన్స్ గురించి వారి అభిప్రాయం చెప్పితే బాగా ఉంటుంది.

శ్రీ కె. గోవిందరావు:— వెనుకబడినతనం ఉన్నంత వరకు రిజర్వేషన్స్ ఉండాలి అని మొట్టమొదటి సెన్సెట్స్ లోనే చెప్పాను, రెండువది, ఈ బాధ ఎందుకు వస్తున్నది అంటే-జాగ్రత్తగా అర్థం చేసుకోవాలి. ఇవ్వవలసిన పోస్ట్ యివ్వకుండా, కాంక్రెట్ అయిన పోస్ట్ నింపకుండా. కొన్ని వందల మంది వైద్యులను, ఎంతో డబ్బు ఖర్చు పెట్టి ఉన్నటువంటిది ఉపయోగం లేకుండా రోడ్స్ మీద వదలివేసినందువల్ల యిట్లాంటివన్నీ వస్తూ ఉంటాయి. అసంతృప్తి రావడం సహజం. కరప్షన్ గురించి తమకు తెలుసు. హాస్ లో అందరికీ తెలుసు. వైద్యశాలలో కరప్షన్ గురించి ఏమీ చెప్పాలో అర్థం కావడం లేదు.

శ్రీ ఎ. పరంధాములు :—అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులు రిజర్వేషన్స్ గురించి చిప్పారు, వారు సానుభూతి చూపించారు, చాలా సంతోషం, కాని, ఇప్పుడు జనరంజు వారు...

చైర్మన్ :—ఇప్పుడు మెడికల్ అండ్ పాల్స్ పై చర్చ జరుగుతున్నది. ఆ విషయం మనం తరువాత చర్చించవచ్చు.

శ్రీ కె. గోవిందరావు :—కరప్షన్ గురించి, కాంట్రాక్టునుంచి, పోస్టింగ్స్ వరకు, ట్రాన్స్ ఫర్స్ నుంచి సీట్స్ వరకు అంతా కరప్షనే అని ప్రజలు అనుకుంటున్నారు. ఇది తప్పు అని మంత్రిగారు చెప్పదలచుకుంటే నాకు అభ్యంతరం లేదు చెప్పమనండి, కాని, వారు కన్ విన్స్ చెయ్యాలి. ప్రజలు కన్ విన్స్ కావాలి. 'సథింగ్ వితాట్ పేమెంట్' అనే స్థితికి వచ్చింది. చరిత్రలో కనిపించిన ఎరుగని దశకు యీ కరప్షన్ మహా వ్యాధి చేరుకుంది. ఈ వ్యాధికి ఏమి మందు వెయ్యాలి? మొత్తం సభ అంతా ఆలోచించవలసి వున్నది. నేను ఒకటి చెప్పినా, వారు అంగీకరించకపోవచ్చు. నేను ఎస్టిమేట్స్ కమిటీ సభ్యుడిగా అనేక హాస్పిటల్స్ కు వెళ్లాను, అనేక చోట్లకు వెళ్లాను. ఏ హాస్పిటల్ కు వెళ్లినా అనేక తప్పుడు పనులు దృష్టికి వచ్చాయి. డబ్బు లేని వాడు చేస్తే అర్థం చేసుకోవచ్చు. ఒక చిన్న బంటోగ్ ముఖ్ డిగ్రీ అడిగితే అర్థం చేసుకోవచ్చు. కాని, వందలు, వేలు సంపాదించేవారు కూడా యీ స్థితికి వచ్చారంటే—చాలా బాధగా వున్నది.

ఇంక, డాక్టర్లు-500 పేకెన్సిన్ వుండగా, మనం 800 నింపాము. పాకోర్టు దానిని కొట్టివేశారు—పేజ్ బిన్ స్ట్రక్ డౌన్-ఇరెగ్యులర్—అని, దానినేమనుకోవాలి? ఎవరిపై నెపం వెయ్యాలి? చిత్తకుద్ధి వున్న గవర్నమెంటు ఆయితే, యిటువంటి స్పీకర్స్ వచ్చిన తరువాత, ఇటువంటి జడ్జిమెంట్స్ వచ్చిన తరువాత...

Sri A. Madan Mohan :—This is a very serious charge. A out the fairness, they have pointed out. About the methodology, only they have pointed out. Everybody would be having their own thinking about the methodology. ప్రైవేట్ గవర్నమెంటు సెలెక్షన్స్లో అవకతవకలు జరిగాయన లేదు. పబ్లిక్ వేరే విధంగా అనుకోవచ్చుగాబట్టి, చెబుతున్నాను ప్రైవేట్ స్పెషిక్యర్స్ పాస్ చెయ్యలేదు. సెలెక్షన్స్-పి.టి. సెలెక్షన్స్ చాలా ఫెయిర్ వున్నవన్నారు. వేరే సెలెక్షన్స్లో కూడా They pointed about the methodology. చేసినటువంటిది తప్పు అని ప్రైవేట్ అక్కడా అనలేదు. గౌరవ సభ్యులను సవరించుకోమని కోరుతున్నాను.

శ్రీ కె. గోవిందరావు :—నేను జడ్జిమెంటు ఇంకా చూడ లేదు. నా చేతికి రాలేదు

S i A. Madan Mohan :—Sir, he is a senior Member of the House about whom I have got much respect. What all that is there, I have informed. If he still feels that.....

శ్రీ కె. గోవిందరావు :—ఇ స్టా డ్ కలెక్టర్. కాని, ఇర్రెగ్యులర్ కాక పోతే ఎందుకు కొట్టివేశారు?

తరువాత, డైరెక్టర్ జనరల్ ఆఫ్ హెల్త్ సర్వీసెస్, వి. శంకరన్ గారు తన రిపోర్టులో ఒక విషయం చెప్పారు. వారు చెప్పినదే నేను చెబుతున్నాను. ఒక సందర్భంలో మేము వరంగల్లు టి.టి. హాస్పిటల్ కు వెళ్లాము. అక్కడ సూపరింటెండెంట్ పై అనేక చార్జీస్, కంప్లెయింట్స్ వచ్చాయి. వారిపైన తీసుకున్న యాక్షన్ ఏమిటి? వారిని ట్రాన్స్ఫర్ చేశారు. ఎప్పటినుంచో వారు ట్రాన్స్ఫర్ కోరుకుంటున్నారు. వారికి వచ్చింది. ఇలాంటివి ఎన్నయినా ఉదాహరణలు చెప్పడానికి అవకాశం వుంది? మంత్రిగారికి కోపం రాకపోతే నేనొక విషయం అడగదలచుకున్నాను—ఇవాళ అనేకమంది డాక్టర్లు మన రేశం నుంచి ఎక్జిట్ వెళ్లిపోతున్నారు. వారికి వర్కిట్ ఇస్తున్నారు. ఎందుకు ఇస్తున్నారు? ఇక్కడ మనకు ఇన్ని వేకెన్సీస్ వుండగా, వున్న డాక్టర్లను ఎందుకు పంపిస్తున్నారు? ప్రతి దానికి రజావు చూపమని అంటే నేను చెప్పలేను గాని, వున్న వాస్తవమిది.

తరువాత, కొన్ని స్కిములు వున్నాయి ముఖ్యంగా ఇన్ స్టిట్యూట్ ఆఫ్ మెడికల్ సైన్సెస్ గురించి చెబుతాను. ఈ పెద్ద జరావతాన్ని ఇక్కడ పెట్టాలనే మంచి ఆలోచన చెన్నారెడ్డిగారు వుండగా వారికి వచ్చింది. వారు వెట్టారు. ఇప్పటికి ముగ్గురు పెద్ద డాక్టర్లు దానికి ఆధిపత్యం వహిస్తున్నారు. సంజయ్ గాంధీ ఇన్ స్టిట్యూట్ అని పేరు పెట్టారు. పేరు బాగానే వుందిగాని. అసలు రేపి కొరకు దానిని ఇక్కడ పెట్టారు? ఉన్న ఫిక్స్ మెంటుకు కావలసిన లెక్చియర్స్ తేకుండా, మనకు కావలసిన డాక్టర్లు తేకుండా, అవసరమైన కనీస వైద్య

సదుపాయాలు చెయ్యకుండా, మంచి నీటి బావికి కూడా డబ్బు యివ్వకుండా యీ విధమైన ఫుల్ హార్డ్ స్క్రీము పెట్టుకోవడం సమంజసమేనా? అంతేకాదు, కమ్యూనిటీ హెల్త్ వర్కర్స్ స్క్రీము—రాజ్ నారాయణ్ గారు వుండగా వచ్చింది— అది కూడా ప్రోత్సాహకరంగా లేదు. అది మార్చి ఐదువేల జనాభాకు ఒక ఎ.ఎన్.ఎం, ఒక జేసిక్ హెల్త్ వర్కరు పెట్టి చేయిస్తే బాగుంటుంది. అదేవిధంగా, మూడు జిల్లాలకు వరల్డు బ్యాంక్ స్క్రీము క్రింద పెడుతున్నామని వారి నోట్ లో చెప్పారు, అట్లా గాకుండా, మొత్తంగా చేస్తే బాగుంటుంది. ఎక్స్ ప్ మెంట్ గురించి చాలాసార్లు కానన్ సభలో వచ్చింది. చాలావు 15 కోట్ల రూపాయల విలువ చేసే ఎక్స్ ప్ మెంట్ ఇప్పటివరకు మన వద్ద ఐడిల్ గా ఉన్నదని సమాచారం వచ్చింది, ఇందులో తప్పవుంటే, పదిహేనుకోట్లు కాదు అని అంటే వారు సరిచేయవచ్చు. ఎన్ని కోట్లలో వారు చెప్పవచ్చు. ముఖ్యంగా, కార్డియో థొరాసిక్ సర్జరీకి సంబంధించిన లెక్సిషియెన్స్, ఎంతమందిని శ్రేయిస్ చెయ్యాలో చూసి, వాటిని నడిపించడానికి అవసరమైన డాక్టర్లను అలిండియా మెడికల్ సైన్ సెస్ ఇన్ స్టిట్యూట్ లో, మరొకచోటికో సంపి శ్రేయినింగ్ ఇచ్చి రప్పించుకోవడమో, మరొక పర్యాటో చెయ్యాలి. మా ఊళ్ళో డాక్టర్ పంచమూర్తి అనే ఆయన మద్రాసు నుంచి వచ్చి ఓపెన్ హార్డు సర్జరీ గురించి సెమినార్ కండక్ట్ చేశారు. నాకు చాలా ఇన్ ఫ్లెన్స్ గా అనిపించింది. మన రాష్ట్రంలో అనేకమంది ఓపెన్ హార్డు సర్జరీ చేసే వారున్నారు. మనం వారిని ఫావోరింగ్ చేయడం లేదు. మద్రాసు వారు చెప్పేదేమంటే—మద్రాసుకు వచ్చే కేసులలో ఎక్కువ భాగం ఆంధ్రప్రదేశ్ నుండి వస్తున్నవని వారు చెబుతున్నారు. ఈ పరిస్థితి మారాలి.

ఇంక, ఇండియన్ మెడిసిన్ గురించి ఒక మాట చెప్పాలి. వారు కొన్ని కోరికలు కోరుతున్నారు. ఒకటి—నేషనల్ యూనివర్సిటీ ఇన్ ఇండియన్ మెడిసిన్, ఎం బి బి ఎస్. లో బాటుగా జి సి.ఐ ఎం. న్యూక్లెయిల్ గా ట్రీట్ చేశారు కాబట్టి, యీ బి.ఎ.ఎం.ఎస్. ను కూడా యూక్లెయిల్ గా చెయ్యమని వారు కోరుతున్నారు. మాకు కూడా అయిదు సంవత్సరాల నక్వియూవుర్నది కాబట్టి ఆ విధంగా చెయ్యవలసిందిగా వారు కోరుతున్నారు. వారు గ్రామాలలో పని చేయడానికి అభ్యంతరం లేని అండర్ లెకింగ్ యివ్వడానికి సిద్ధముగా వున్నారు. ఈ బడ్జెటు కేటాయింపు విధానం యిట్లాగే కొనసాగితే మన ఆవసరాలకు, మన ఎలోకేషన్స్ సంబంధం లేకుండా పోతుంది. దీనిని పెంచడానికి అవసరమైన రిసోర్సెస్ ని సంపాదించడానికి ప్రయత్నం చేయాలి. కేంద్రములోను, రాష్ట్రము లోను వారి పార్టీ గవర్నమెంట్స్ వున్నాయి. కావలసిన రిసోర్సెస్ ని సమకూర్చు కొని పాల్తు సర్వీసెస్ కి తగిన ఖర్చులను భరించడానికి సిద్ధము కాకపోతే న్యాయం చేసిన వారం కాము అని మనవిచేస్తున్నాను.

Sri H. S a t y a n a r a y a n a :—Mr. Speaker, sir, I congratulate my young Minister friend for the brave demands he has presented to give relief to the sick and the poor. With available funds

he has done his best to distribute to all the sectors. But in spite of it I have to point out that the rural sector which ought to have got more attention has not got it. Even if you take on population basis, the people that live in villages constitute about 80%; but the amount spared for that is not commensurate with that. So, I very honestly request the Honble Minister that more funds should be allocated and if possible try to get more funds either from World Health Organisation or from other agencies. In this rural sector, with lot of fan-fare it was said that they want to have some Doctors in the sub centres, of the PHCs. I have not seen any sub-Centre in our area.

Mr. Speaker, Sir, you know that there are certain villages which are about 100 miles away from the district headquarters and 30 miles away from the taluk headquarters. As you know, how much difficult it is, in case of heart diseases, it would be so difficult to reach the district headquarters hospitals where we have specialists and super-specialties. Even in the taluk hospitals, you may kindly introduce some specialities. I am happy to say that after lot of efforts, I was able to get a Blood Bank in Adoni. Like that, the Department should introduce certain specialities we can also raise locally some donations from philanthropic people and Lions' Club, etc. There are people to give donations to establish these specialities. The things connected with specialities, i.e., the Buildings, etc., are there.

The taluk hospitals are in deplorable condition, a replica of Hampi monuments. I only urge to evolve a phased programme to reconstruct all those buildings where they were constructed about 100 years ago. See that some building programme is taken up and the people are very eager to come forward with donations. They are prepared to give donations and let the Government give matching grants. If the Government evolves a policy, coming out with its programme that it is going to give particular cash grant, then the people may come forward. I am telling with particular reference to Adoni having a population of 1 lakh and being an industrial place, it has got only 50 bedded men and 40 bedded woman hospital. Men's hospital is in a deplorable condition. That is why, the construction of the hospital may be taken up immediately. There are people to donate funds for purchase of instruments to super-specialities, which or specialities, would be possible for us to house valuable instruments in the hospital.

As it is, the speciality is that there are no medicines and super-speciality is that they are in a deplorable condition, There is no cleanliness in the hospitals. Let the authorities take care to see that the hospitals are little bit clean so that the patients who come from lower strata feel that that is the hospital where they can stay for the treatment.

My friend has made a mention of providing the Ambulances, for taluk hospitals. None of the taluk hospitals in Adoni area is having an ambulance and Adoni should get ambulance.

With regard to functioning of the E.S.I. hospitals, Mr. Speaker Sir, I got lot of interest in the functioning of the E. S. I. Hospitals. So many labourers feel that they are unfortunately contributing small amounts and they do not get the return of that they should get from it.

There are absolutely no medicines in E.S.I Hospitals. There is one Ambulance in Adoni which is very hopeless condition. They spend about Rs 40,000 for its repairs. They are prepared to spend 40,000 instead of getting a new one. In a E.S.I Hospital, the Doctors are intended to give leave to give leave to the workers, then giving medicines and treatment. What I say it that the E.S.I Hospitals must function in such a way for which they were intended to do. There must be more medicines and more facilities to cater to the growing needs of the labourers. The E.S.I hospitals should cater to needs of the workers to the maximum extent.

Now, in regard to filling up of the vacant posts, Sir, there are vacancies of nurses and also doctors which were yet to be filled in various reasons, whether they have got better opportunities in various countries or any other reason, they have not joined. Let them and there is no objection. But unfortunately for the last five years vacancies were not filled up. Those doctors who did not return and join the duty their services should be terminated and other should be appointed so that the Doctors who are without jobs could get those posts.

Coming to Ayurveda it is not getting treatment which it deserves. It is getting step motherly treatment. Much research has not been done. Andhra Pradesh has got so many places like Srisailem and other places where you have got valuable herbi trees. We have not taken any care to see that research is done. In this context also the Government should take care to see that the Ayurveda system also improves and the doctors increased.

There are no hospitals even within the range of 20 to 30 miles. Let there be either allopathy hospital, Homeopathy hospital or Ayurveda hospital. I respectfully urge the honble Minister for Ayurveda to establish Ayurveda dispensaries within the reach of every village.

About the medical colleges, I made a mention that because There are medical colleges outside the State collecting the capitation fees, people are going and joining. That should not be our idea. I on

feel that the medical colleges do not charge capitation fees, the disease prevalent in other states we are importing and this is a very bad thing you start more colleges and give place for merit. Then, the people who are capable of paying the capitation fees of Rs. 50,000 or more will pay and join the private colleges. With these observations, I will take my leave, Sir.

శ్రీ బి. సీతారామయ్య (సుజాతనగర్):—అధ్యక్షా, అమామృతలు 12-40 p.m.
ప్రవేశ పెట్టిన డిమాండును బలపరుస్తూ తమ ద్వారా కొన్ని సూచనలు చేస్తాను. ముఖ్యంగా చాలా మందికి మెడికల్ సీట్లు నిషయంలో దుర్భిప్రాయం ఏర్పడి ఉంది. ఎంట్రెన్స్ ఎగ్జామినేషను వ్యవహారములో కాని అదే మాత్రం సరైన అభిప్రాయం కాదని తమ ద్వారా మనవి చేస్తున్నాను. ఎందుకంటే ఎంట్రెన్స్ టెస్ట్ చాలా స్పెక్టిక్ గా జరుగుతున్నది. రాష్ట్రములో అత్యున్నతమైనటువంటి అధికారములోవున్న అధికారి మొదటి కుమారుడికి యగ్ డి లో సీటు దొరకకపోతే మద్యములో చదువుతున్నాడు రెండవ కుమారుడు యం. బి. బి. ఎస్. ఎంట్రెన్స్ టెస్ట్ లో పాసు కాలేదు. ఆతను బి. ఎస్. సి. చదువుకుంటున్నాడు అంత అధికారములో వున్న అధికారి కుమారులకు సీట్లు దొరకకపోతే దాగలో ఏదో కు భకోణం జరుగుతుంది అనుకోవడం అంత మంచిది కాదు. అంటే ప్రతి విషయాన్ని మనం అనుమానించే దశకు వచ్చామని స్పష్టంగా కనబడుతున్నది. రెండవ విషయం మా ఖమ్మం గురించి. అక్కడ సంవత్సరం దాటిపోయింది సూపరింటెం డెంటు లేడు. ఇంచార్జి సూపరింటెం డెంటు వుంటే పూర్తి అధికారాలు ఉండవు. ఇంచార్జి గాజెట్టి డిస్ ప్లెస్ మేంటేన్ కావడం కష్టం, ఏ డిపార్టుమెంటులో అయినా యిచార్జి వుంటే యీ య్యూని వుంటుంది. మేము యాక్టర్ లేడను, ఆ అధికారిని కేర్ చేసేది ఏమిటి అని సబార్డినేట్లు ప్రవర్తించడం, దానిద్వారా అక్కడి ప్రజలకు తగిన సేవ ఏ మాత్రం జరుగకపోవడం జరుగుతుంది. ఏ డిపార్టుమెంటులో అయినా సరే, అందుకని మంత్రీవర్యులు వెంటనే సూపరింటెం డెంటును అక్కడ పోస్ట్ చేయాలని అభ్యర్థిస్తున్నాను. తరువాత హార్డు డిస్ కెస్ నకు సంబంధించి చాలా అభిప్రాయ భేదాలున్నవి యూనిట్సు విషయముతో మదరాసుతో గాని యితర రాష్ట్రాలతో గాని పోల్చి చూచుకుంటే యీ రాష్ట్రములో పరిస్థితులు భిన్నంగా వున్నవి. కాబట్టే ఆర్థికల్ 371 (డి) రావడం, ఎడ్యుకేషనల్ ఫెసిలిటీస్ కు సంబంధించి మరోదానికి సంబంధించి జోన్సు రావడం, సెక్షన్ స్టేట్స్ వుండడం ఆంధ్ర రాష్ట్రములో వుంది. వాటిని దృష్టిలో పెట్టుకొని తెలింగాణ ఆంధ్రా ఉద్యమాలను దృష్టిలో పెట్టుకొని మదరాసుతో పోలిస్తే మదరాసుతో ఒక యినిస్టిట్యూట్ ఆఫ్ కార్డియాలోజీ యూనిటు వుంది. అట్లాగే ఒకటి మైదరాబాదులో పెడితే సరిపోతుందనే వాదం వుంది. కాని ఆ వాదం సరైనది కాదని మనవి చేస్తున్నాను. గుంటూరులో చాలామంది పాగాకు వ్యాపారస్తులు

ہے کہ نسرین بانو اسی ایک لڑکی کی اچھی خاصی آنکھ نکال کر انکو اندھا بنا دیا جاتا ہے۔ یہ سلسلہ ہمیں ختم نہیں ہونا بلکہ نلگندہ میں ایک لڑکے ۵ آبرسن کہ جانا ہے اور وہ لڑکا اندھا ہو جاتا ہے۔ اسی طرح دبیر بورہ میں ایک لڑکے کا آبرسن کبہا گیا اور وہ اندھا بن گیا۔ نیلوفر دواخانے میں بچوں کو ڈیٹال ملا دیا جاتا ہے اسکے باوجود منسٹر صاحب صرف یہی کہتے ہیں کہ سخی سے مدد ملے دیگئی ہے۔ یہاں انسانیت کا تماشہ بنا ہوا ہے۔ اور اب صرف اسی برا کھانا کرتے ہیں۔ ہمارے دواخانوں میں ڈاکٹروں کا بہ حال ہے کہ ۲۰-۲۰ برس سے یہیں پر ہیں لیکن انکا تبادلہ نہیں کیا جاتا۔ میں ایک ایک کا نام لکھتا سکتا ہوں۔ ڈاکٹر سہا اور ان کے سوہر جو سیرنٹنڈنٹ ہیں وہ گرنسہ (۲۰) سال سے حیدرآباد میں ہی ہیں۔ ایسے کئی ڈاکٹر ہیں جو ۱۹-۲۰ سال سے یہیں پر ہیں لیکن انکا تبادلہ نہیں کیا جاتا۔ جن ڈاکٹروں کا کوئی برسان حال نہیں ہونا ان کا ہی تبادلہ کیا جانا ہے۔ اس طرح کا ایک عجیب و غریب دھندا حل رہا ہے۔ دواخانہ عنانیہ جو ہماری ریلوے کا سب سے بڑا دواخانہ ہے وہ تقریباً ۵۰-۶۰ سال پہلے بنایا گیا تھا۔ اب جبکہ سسر کی آبادی کافی بڑھ گئی ہے اس دواخانہ میں کوئی ترقی نہیں ہوئی۔ اس دواخانہ کی حالت اگر دیکھی جائے تو معلوم ہوگا کہ دواخانہ عنانیہ سب سے گندہ دواخانہ ہے۔ گرنسہ میں برس سے وہاں کھلنے کوئی اڈوائزری کمیٹی نہیں بنی گئی۔ اس لئے نہیں بنائی گئی کہ وہاں دھندے چلتے ہیں۔ مریضوں کے لئے جو دودھ آنا ہے اس میں خرد برد کیا جاتا ہے۔ ڈاکٹروں کی جانب سے پریسٹر ہونا ہے کہ کمیٹی نہ بنائی جائے۔ وہاں کی گندگی کی یہ حالت ہے کہ ناک پر دسوی رکھ کر جانا پڑیگا۔ کبھی منسٹر صاحب نے وہاں جا کر دیکھا ہے کہ مریضوں کی کیا مسکلات ہیں انہیں کیا تکالیف ہیں؟ کم از کم آبادی میں اضافہ کے پیس نظر دواخانہ عنانیہ کی ترقی کی طرف توجہ دیجانی چاہئے۔ پرانے شہر میں بیچے جب بیمار ہوتے ہیں تو انہیں نیلوفر دواخانہ کو لیجانا پڑتا ہے۔ اس لئے دواخانہ عنانیہ میں ہی بچوں کے پریسٹر کے لئے ایک علیحدہ سکتن کھولنا چاہئے نہ لیکن اس کا کوئی انتظام نہیں کیا گیا۔ نیلوفر اور فیور ہاسپٹل گرنسہ (۳۰) برس پرانی عمارتوں میں ہیں۔ فیور ہاسپٹل کے متعلق نو روزانہ اخبارات میں شکایاں آتی رہتی ہیں کہ وہاں کی حالت خراب ہو چکی لیکن اس پر کوئی توجہ نہیں دیجاتی۔ انکی اصلاح کے لئے کوئی

کونرس نہیں کیجائی۔ دواخانوں کے حالات بر غور کرنے کے لئے ایم۔ ایل۔ ایز کی ایک کمیٹی بنائی جائے تاکہ وہ غور کرے کہ روپہ کا صحیح مصرف ہو رہا ہے یا نہیں۔ عام طور پر لوگ دواخانہ عثمانیہ میں جانے کی بجائے خانگی ڈاکٹروں سے علاج کروانے کو ترجیح دیتے ہیں۔ آپریشن کے لئے اگر دواخانہ میں شریک ہونا ہے تو پہلے ڈاکٹر کے گھر رجوع ہونا پڑتا ہے اور خانگی ہسپتال بننے پر دواخانہ عثمانیہ میں آپریشن ہو سکتا ہے۔ ہم یہ تمام حیرت منسٹر صاحب کے علم میں لاتے ہیں لیکن ان کا یہ حال ہے کہ وہ اکثری ہوئی قسم کی باتیں کرتے ہیں۔ جسکی وجہ سے ہمیں تکلف ہونی ہے۔ ہم نے اپنے زمانے میں کئی چیف منسٹروں کو یہاں آئے جانے دیکھا ہے۔ آپ تو صرف ناننگانہ ہسپتال کی پیداوار ہیں۔ ہم نے سنجیوا ریڈی صاحب کو، سنجیویا صاحب کو، برہنندا ریڈی صاحب کو یہاں آتے اور جاتے دیکھا ہے۔ لیکن ان میں سے کسی میں بھی اتنی رعوت نہیں تھی جتنی کہ آپ میں ہے۔ میں یہ کہہ دینا چاہتا ہوں کہ افتدار دائمی نہیں رہا۔ اگر افتدار دائمی ہونا تو مغلوں کا افتدار بھی ہمیشہ ہی رہتا۔ خود آپ بھی اس حادہ سے دو جا رہے ہیں۔ کسی پارٹی کو بھی ہمیشہ کے لئے افتدار حاصل نہیں رہا۔ جب ہم کوئی چیز منسٹر صاحب کے سامنے لانے میں نو گردن اکڑا کر یہ کہہ دیتے ہیں کہ میں نے جو کر دیا کر دیا۔ گویا یہ بھی نظام صاحب کا فرمان ہوا کہ اس میں کوئی تبدیلی ہی نہیں آ سکتی۔

وہاں کے این۔ جی۔ اوز۔ ہڑتال کر رہے ہیں ان کے کچھ مطالبات مان لئے گئے تھے لیکن ان پر برابر عمل نہیں ہو رہا ہے۔ ایک شخص اس سلسلہ میں بھوک ہڑتال کرنا ہے تو پولیس اس کو پکڑ کر لے جاتی ہے کہ کہیں وہ بھوک ہڑتال سے مر نہ جائے۔

12-50 p.m. چیف منسٹر صاحب یہاں موجود نہیں ہیں میں ان سے کہہ دوں گا کہ اس محکمہ پر کافی توجہ دینے کی ضرورت ہے۔ جو نا انصافیاں یہاں ہو رہی ہیں وہ نا قابل برداشت ہیں۔ ان نا انصافیوں کو ختم کرنا چاہئے۔ آیور ویدک اور یونانی دواخانوں کے مسائل کے متعلق میں ہیگروا چاری صاحب سے کہہ دوں گا کہ وہ بھی ان پر توجہ دیں۔ جناب چیر من صاحب میں آپ کا شکور ہوں کہ آپ نے مجھے ترمیم کے لئے وقت دیا۔

డాక్టరు వి. శివరామకృష్ణారావు:—అధ్యక్షా, ఈనాడు ఆరోగ్య శాఖ మా క్షుల్ల పరిశోధన పెట్టిన డిమాండ్స్ను బలపరుస్తూ కొన్ని సూచనలు చేయదలచుకున్నాను. ప్రభుత్వం వెనుకబడిన ప్రాంతాలలో ప్రపంచ బ్యాంకు ఎస్సెస్మెంట్తో ఇండియన్ పాపులేషన్ ఫోజిట్వు పెట్టి వాటిద్వారా ప్రజల ఆరోగ్య పరిస్థితులను మెరుగు పరచడానికి చర్యలు తీసుకొంటున్నది. చిత్తూరు, కడప, అనంతపురం జిల్లాలలో ఉన్న హాస్పిటల్స్ను అభివృద్ధిచేసి ప్రజల ఆరోగ్య పరిస్థితులను మెరుగు పరచడానికీ చర్యలు తీసుకున్నారు. ఈ సందర్భంలో ప్రభుత్వానికి న్యూనతలు తెలియజేస్తున్నాను. ఈ మెడికల్ అండ్ హెల్త్ డిపార్టుమెంటులో ఫంక్షనింగు బాటుండాలోనే ఉద్దేశ్యంలో రిజిస్టర్ అఫీసులు పెట్టడం జరిగింది. ప్రతి రీజియన్లో ఒక అఫీసు పెట్టి అడ్మినిస్ట్రేషను డిపెంట్రీలైజు చేసి ఉన్నటువంటి ప్రాంతమును సాల్వేషియాలిజే unfortunately all the officers are functioning from Hyderabad and not from Headquarters. మరి దీనికి ఎందుకుగాను మనం అఫీసర్స్ను ఆక్కడ వేసుకోవలెనునా దానికి ఏమైనా లెక్కలతో రీజన్లు ఉన్నాయో లేక అడ్మినిస్ట్రేటివ్ రీజన్లు ఉన్నాయో మాకు తెలియదు. కాని ఈ నాడు ప్రతి పేషెంట్ హైదరాబాదుకి తీసుకొనిరాబడి ఇక్కడ ఉండేటటువంటి ఇన్ చార్జ్ రిజిస్టర్ డైరెక్టరుగా చేసిన అధ్యక్షుల వేసుకోబడి అక్కడ అడ్మినిస్ట్రేషను జరుగుతూ ఉంది. కాబట్టి మైక్రింగు కోరేది ఏమిటంటే విలువైన థింగ్స్లో వెంటనే దీనికి ఇదమిద్దమైన అఫీసర్స్ నియమించి దేశీయమే ఈ రిజిస్టర్ అఫీసర్స్ నియమించబడినాయో ఆ థింగ్స్ని వెనకేర్చవలసిందిగా కోరుతున్నాను. ఈ ప్రయిమరీ హెల్త్ సెంటర్స్ ఫస్ట్ క్లాస్ నింగు గురించి నేను ప్రతిసారి చెబుతూనే వస్తున్నాను. అక్కడ ఇక్కడ డాక్టర్లకు బదులు ముగ్గురు వేళారు ఈ ముగ్గురు డాక్టర్లు రోజు ఒకరు చొప్పున నిలిచేస్తూ ఉండారు. దీనివలన మొదటి రోజు ఒక డాక్టరు చూసిన పేషెంట్లను మూడవరోజు ఇంకో డాక్టరు చూడడం జరుగుతుంది. రోగికి ఇబ్బంది కలగడమే కాకుండా డాక్టర్లలోకూడా గొడవలు వస్తాయి. అట్లా కాకుండా మూడు ప్రియాన్స్ గా డివైడు చేసి ఒక్కొక్క పరియాకు ఒక్కొక్కరిని వేస్తే రాదాపు అంత ప్రాంతానికి వైద్య సదుపాయము కలగజేసేవారము అవుతాము వాళ్ళలో వాళ్ళకి గొడవలు లేకుండా పోతాయి.

1-00 p m

RESOLUTION

re : Re-affirming the Policy of Reservation.

Mr. Speaker :—I request the Member to resume his seat for a moment. I am introducing a Resolution in the House and I hope the House accepts it unanimously. I move:

“This House re-affirms its commitment to the policy on reservations as enshrined in the Constitution”

The question is:

“This House re-affirms its commitment to the policy on reservations as enshrined in the Constitution”

The resolution was adopted, unanimously.

(Sri A Eswara Reddy in the Chair)

ANNUAL FINANCIAL STATEMENTS (BUDGET)

Demand—Medical and Health Services.

డాక్టర్ వి. శివరామకృష్ణారావు :—ప్రజల వేటు మెడికల్ కాలేజీలు పెట్టడం ఎంతవరకు సబబుగా ఉంది, ఎంతవరకు సబబుగా లేదు అనే మీమాంస జరుగుతున్నా ఉంది. కాని మెడికల్ కాలేజీలు పెట్టవలసిన అవసరం ఎంతైనా ఉంది. ఇక్కడ మన హైదరాబాదు సీటులు దొరికక ఇతర రాష్ట్రాలకు పోతున్నారు. కాబట్టి మన రాష్ట్రంలో ఎందుకు పెట్టకూడదు అనే వాదన కూడా ఉంది. కాని ప్రజల వేటు మెడికల్ కాలేజీలు పెట్టినా రాంట్లో 75 శా.ము సీటుల వర్ష మెటు కంట్రోలు గేసి అవి మెరిట్ మీద ఇవ్వాలి. మిగతా 25 శాతము సీటుల మాత్రమే మేనేజిమెంటు వారికి ఉచ్చి చాలించి గౌరవ పథ్యులు చెప్పి ట్యు మెరిట్ పైన మిమమ్ బేరెస్టు క పేటేదను ఫీజు మాత్రమే వసూలు చేసి ఇస్తే బాగుంటుందని నేను పథ్యుల వారిని కోరుతున్నాను ఎందుకంటే దాదాపు లక్షన్నర మొదలకొని లక్ష వంతు—తీసుకుంటున్నట్లు మాకు వాస్తవం ఉన్నాయి అది చాల దారుణమైన పరిణామం. దీనిని కూడా కంట్రోలు చేయాలని నేను కోరుతున్నాను ఇంతకముందు కూడా రెండు మూడు సార్లు చెప్పడం జరిగింది. కానీ అసెంబ్లీ గవర్నమెంట్ వేకెన్స్ లో ఫిలప్ చేయడం జరగడంలేదు. ము కోర్టులలో ఉన్న సెషన్లు విత్ కా చేసుకోవడమో లేకపోతే దానికి ఒక సెషన్లము ఆలోచన చేసో మే స్పీస్ ని వెంటనే ఫిలప్ చేయక పోతే రురల్ ఏరియస్ లో వైద్య సదుపాయము లేక ఇబ్బంది అవుతున్నది. తరువాత మెడికల్ డిపార్టుమెంటు ఈ డైరెక్ట్ ఏలోకేషన్లు చేస్తున్నది బాగా మెడికల్ కాలేజీ డిప్లొమీ సీట్స్ కోర్సుస్ కోర్సుస్ చేయడమే జరుగుతున్నది. నుటికి 80 శాతము పాపులేషన్ గ్రామాలలో ఉండగా ఇక్కడ ఏలోకేషన్లు ఎక్కువ చేయకుండా 20 శాతము జనాభాగల సిటీస్ లోనే ఎక్కువ ఏలోకేషన్లు చేయడం జరుగుతోంది. అనేకసార్లు మేము చెప్పినప్పటికీ దీనిలో మార్పు రాలేదు. అందు చేత దీనికి ఒక పారిటీవదిక ఏర్పాటు చేసుకొని కనీసం ఎచ్చే సంవత్సరానికి అయినా ఈ రూరల్ ఏరియాస్ కి ఎక్కువ వైద్య సదుపాయము ఏరకంగా ఇవ్వగలుగుతామో చూడాలని కోరుతున్నాను. ముంజీ-ట్రైల్ మెడికల్ సిస్టమ్ ఇంటర్ డ్యూస్ చేయడం జరిగింది. కాని ముఖ్యమంత్రిగా అంజయ్యగారు వస్తే చదువాల ఇది బాగా లేని తీరువేయడం జరిగింది. దానికే నేను వారికి ధన్యవాదాలు తెల్పుతున్నాను. అందరికీ కూడా ఒకే రకం ట్రోట్ మెటు ఇవ్వడం మంచిదని నా అభిప్రాయము. కోర్టుగా పెట్టే హాస్పటల్స్ అన్ని కూడా మొదలరాబాదు, విజయవాడ, విశాఖపట్టణము వంటి పారిశ్రామికాలలోనే పెడుతున్నారు కాని ఏ డిస్ట్రిక్టులో అయితే మెడికల్ ఎయిడు లేనిగా లేనో అటువంటి డిస్ట్రిక్టు లో పెట్టడంలేదు. ఎక్కడైతే మెడికల్ ఎయిడు బాగా ఉందో అక్కడనే

పెనుసున్నారు. హైదరాబాదులో ఎస్పీహాస్పటల్ను ఉండగా మళ్ళీ కింగ్ కోటిలో 300 బెడ్లు గల ఆస్పత్రి పెట్టడం జరిగింది. దీనికి ఒక ప్లాను పెట్టినాని ఎక్కడైతే సరిగా హాస్పటల్ను లేవో అక్కడ కొంతవి ఏర్పాటు చేయడం మంచిదని మనవి చేస్తున్నాను. డౌక్టర్లు ఏఫెక్టెడ్ పరియన్స్ లో ముఖ్యంగా బ్యాక్ వర్డ్ పరియన్స్ లో ప్రభుత్వము మెడికల్ పయిడ్ ఎక్కువ చేయాలి అన్న, హాస్పిటల్స్ ఎక్కువ కట్టాలి అన్నా దోషమున్న కావాలి అని అడుగుతున్నారు. మా ప్రాంతంలో దోషమున్న కట్టాలి అంటే ఎవరూ కట్టగలరు. దోషమున్న కట్టకుండానే అటువంటివి ఏర్పాటు చేయాలని కోరుతున్నాను. ఎల్. ఎఫ్ డిస్ పెన్సరీస్ వితాల్ స్టాఫ్ మాకు ఇచ్చినట్లుతే ఆ స్టాఫ్ ని మేము వేరే తెచ్చి వాడుకుంటాము. అని రిజిస్ట్రార్ జన్ పాస్ చేసి సంపదం జరిగింది. అట్లాంటివి మా జిల్లాలో వెంపల్లి, పోరుమామిళ్ళపల్లిలో ఉన్నాయి. మేము రికమెండు చేసి ఫైల్స్ కూడా మీరు పంపించినాము. వెంటనే వాటిని అంగీకరించమని మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను. ఇక ఇండియన్ మెడిసిన్ డిపార్టుమెంటు చాలా విచిత్రంగా తయారయింది. దీని డైరెక్టరుని నాన్ టెక్నికల్ మాన్ ని వేశారు అయినకు ఏమీ తెలియదు. మరి దీంతో ఉండేది కేవలం ఎడ్మినిస్ట్రేషన్ కాదు కదా. ఎలోపతికి టెక్నికల్ డైరెక్టరునే వేస్తారు. మరి ఇండియన్ మెడిసిన్ కి ఎందుకు వేయకూడదు? దీనికి ఐ.పి.ఎస్ ఆఫీసరుని ఎందుకు వేస్తారు? దీనికి ఒక టెక్నికల్ డైరెక్టరుని వేయవలసిందిగా కోరుతున్నాను. ఆర్. ఎం. సి.కి ప్రతి సంవత్సరము 250 రూపాయలు సబ్సిడీ ఇస్తున్నాము. కాని ప్రతి సంవత్సరము ఆ డబ్బు డిపార్టుమెంటు కాంక్షను చేయడం జాగానే ఉంది గాని అప్పాయింట్మెంటు కూడా ప్రతి సంవత్సరము రేటిఫై చేయాలి అంటారు. అప్పాయింట్మెంటు కూడా మళ్ళీ రేటిఫై చేయాలి అనడం చాలా దురదృష్టకరమైన విషయము. ఒకసారి అప్పాయింట్మెంట్ చేసిన వరువాత మళ్ళీ దానికి ప్రతి సంవత్సరం రేటిఫై చేయమని అవసరము లేకుండా ఏర్పాటు చేయాలని కోరుతున్నాను. మనకు ఉండే వనరులలో అయినా లేకపోతే ముఖ్యమంత్రి గారిని అడిగి అయినా తీసుకొని ప్రతి తాలూకాకి ఒక డిస్పెన్సరీ, ప్రతి జిల్లాకి ఒక 30 బెడ్ల హాస్పటల్ ఏర్పాటు చేయమని కోరుతున్నాను. లేకపోతే అటు ఎలోపతి లేక ఇటు హోమియోపతి లేక ప్రజలు ఇబ్బంది పడతారు. కడప జిల్లాలో ఎక్కడ కూడా ఎక్స్ పరే ప్లాంటు లేదు. అందుచేత జిల్లాలో ఒక రెండు మూడు తాలూకాలో ఎక్స్ పరే ప్లాంటు, ప్రతి తాలూకాలోను 30 బెడ్ల హాస్పటల్ ఏర్పాటు చేయవలసిందిగా కోరుతూ ఈ అవకాశం ఇచ్చినందుకు నా ధన్యవాదాలు తెల్పుకుంటూ శలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ డి. కొండలరావు (చింతపల్లి):— అధ్యక్షా, ఆరోగ్య శాఖామాల్యులు 1-10 p.m. ప్రవేశ పెట్టిన డిమాండును నేను బలపరుస్తూ ముఖ్యంగా నా నియోజకవర్గమునకు సంబంధించిన, గిరిజన ప్రాంతం విషయంలోని కొన్ని సమస్యలను తమ ద్వారా మంత్రికి తెలియజేసుకొంటున్నాను. ముఖ్యంగా మా విశాఖపట్టణం జిల్లాకు సంబంధించినటువంటి గిరిజన ప్రాంతం—సుమారు మూడవవాటా గిరిజన ప్రాంతం

ఉంది. 8 వంశాయతీ సమితిలు ఉన్నాయి. కానీ గత చెన్నారెడ్డిగారి మంత్రి వర్గంలో గిరిజన శాఖ నిర్వహించిన పట్టనాథరాజుగారు మా 8 సమితిల లోని గిరిజన ప్రాంతానికి ఒక డివిజన్ లో హెడ్ క్వార్టర్స్ తీసుకురావడం జరిగింది. ఆ డివిజను హెడ్ క్వార్టర్స్ పాడేరులో పెట్టడం జరిగింది. చింతవల్లి పీఠాలో రెండు రెసిడెన్షియల్ స్కూల్స్ పెట్టడం జరిగింది. అప్పర్ సీలేరులో ఒక ఐ. టి. ఐ. పెట్టడం జరిగింది. మాకు వైద్య సౌకర్యానికి మార్గం కొంత జబ్బుగా ఉంది. అక్కడక్కడ చిన్నచిన్న ఆస్పత్రులు ఉన్నాయి. వాటిలో డాక్టర్లు ఉండరు. డాక్టర్లు ఉంటే మందులు ఉండవు గిరిజన ప్రాంతంవారికి ఇంగ్లీషు మందులు అంటేనే నమ్మకం లేదు. వారిలో నమ్మకం తీసుకురావాలంటే అక్కడ విస్తృతంగా ఆస్పత్రులు పెట్టి, డాక్టర్లను వేసి, సమృద్ధిగా మందులు సరఫరాచేయాలి. ఆస్పత్రి ఉంటే డాక్టర్లు ఉండడు, డాక్టర్లు ఉంటే మందులు ఉండవు అనేటువంటి పరిస్థితి మార్చాలి. డాక్టర్లు ఉండకపోవడం లోపం కాదు. వారికి అక్కడ ఉండడానికి వసతిలేదు. చింతవల్లి తాలూకా హెడ్ క్వార్టర్స్, అయినా ఇప్పటికీ 16 వడకలు నవ్వు ఎక్కువ అవడం లేదు. హుకుంపేటకు 30 వడకలు, అరకుకు 30 వడకలు ఇచ్చారు. డాక్టర్లు ఉండడానికి ఇల్లు లేదు. ఎక్స్ ప్రెస్టాంటు మంజూరు కిచ్చారు. కానీ ఇంతవరకు వచ్చినట్లు లేదు. గిరిజన ప్రాంతాల, గిరిజన ప్రజల సేవ చేసుకోవాలన్న ఆ మూగజీవులను ఆదుకోవాలన్నా—సేవ ఒక గిరిజన శాసనసభ్యుడిగా తమ సమస్యలు తెలుపుకోవడానికి వచ్చినప్పుడు—ముఖ్యమంత్రి సభలో ఉండడం నా అదృష్టం. మాకు ఒక మొబైల్ యూనిట్ ఇచ్చారు. అది మౌళికతాలూకాలు తిరగాలి. దానిలో మందులు లేవు, ఎక్స్ ప్ మెంట్ లేదు, డాక్టర్లు ఏమి చేస్తారు? సేవ కోరేది ఏమంటే—ఒక వ్యాను, దానిలో పరికరాలు పెట్టి మందులు పెట్టి సక్రమంగా చేసినప్పుడే ఆ గిరిజనులకు సేవ చేయడానికి అవకాశం ఉంటుంది. హైదరాబాదులో, విజయవాడలో, విశాఖపట్టణంలో ఆస్పత్రులు పెసేతే ఏమి లాభం? ఆ గిరిజన ప్రాంతాలలో పెట్టి వారికి సేవ చేసినప్పుడే కేదల నాయకుడు ముఖ్యమంత్రిగారికి పేరు రావడం జరుగుతుంది. ఈ మధ్యన మా జిల్లా కలెక్టరు అధ్యక్షతన, మా జిల్లా మెడికల్ ఆఫీసు అధ్యక్షంలో ఉయరోగ నిపుణులు అనేక సెంటర్లలో పరీక్ష చేస్తే సుమారు 3 వేల మంది మూడు సెంటర్లలో ఉయరోగులు ఉన్నారని తెలిసింది. ఇంకా మొత్తం 8 గిరిజన సమితులలో ఉన్న గిరిజనులలో ఎంతమంది ఉయరోగులు ఉన్నారో గుర్తింపు రాలేదంటే విచారించదగ్గ విషయం. ముఖ్యమంత్రిగారికి, ఆరోగ్యశాఖా మంత్రిగారికి నా విజ్ఞప్తి ఏమంటే—విశాఖపట్టణం జిల్లాలో 8 గిరిజన సమితులు ఉన్నాయి. వాటిలో ఎంతోమంది గిరిజనులు ఉన్నారు. డాక్టర్లు లేరు. డాక్టర్లు ఉంటే వారికి సౌకర్యాల లేవు. ప్రతి తాలూకాకు ఒక 30 వడకల ఆస్పత్రి, ఒక మేల్ డాక్టరు, ఒక లే డాక్టరు తప్పకుండా ఉండాలని మనవి చేస్తున్నాను. మొబైల్ యూనిట్ లో డాక్టరును ఇస్తే సరిపోదు. ఏజెన్సీ పీఠాలో ఉయరోగులు విపరీతంగా

ఉన్నట్లు జిల్లా మెడికల్ ఆఫీసరు బృందం సర్వే చేసినప్పుడు తెలిసింది. అందువల్ల ప్రత్యేకించి ఈ 8 గిరిజన సమితులకు ఒక మొబైల్ వ్యాను అక్కడ ఉంచి, అందులో డాక్టర్లు మందులు, ఎక్స్రే ప్లాంటు ఇతర పరికరాలు ఏర్పాటుచేసి ఈ గిరిజనులకు వైద్య సౌకర్యం ఇతోధికంగా కలుగజేయాలని మనవిచేస్తున్నాను. ఇటువంటి పరిస్థితులలో ఈ గిరిజన ప్రాంతాన్ని బాగా దృష్టిలో పెట్టుకొని చారిక సహాయం చేయాలని ఆరోగ్య మంత్రిగారికి స్పెషల్ గా మనవి చేస్తున్నాను. ఒక్క సారైనా ఆరోగ్యమంత్రి గిరిజన ప్రాంతానికి వచ్చారా అని అడుగుతున్నాను. ఏదో సర్వే రిపోర్టులు వస్తున్నాయి. జిల్లా ఆఫీసర్ల రిపోర్టులు చూసి ఇస్తున్నారు. తప్ప - ఒక్క మంత్రి అయినా గిరిజన ప్రాంతానికి వచ్చి చూశారా? ఆ మూగ జీవులకు సేవ జేయడానికి వారికి జరగవలసిన కార్యక్రమాలు ప్రారంభం చేసుకొని, తక్షణమే ఆదేశాలు ఇవ్వబోతే - వారిని బాగుచేయలేదు. కొన్ని కోట్ల రూపాయలు వెచ్చిస్తున్నారు. ఏమి లాభం? ఆరోగ్యమే మహాభాగ్యం అన్నారు. ఆరోగ్యం బాగుంచేనే అన్నీ బాగుండేది. ఆరోగ్యమంత్రి సరైన శ్రద్ధ తీసుకొని గిరిజన ప్రాంతాల పరిస్థితి బాగుచేస్తారని నమ్ముతూ సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి :- అధ్యక్షా, అసలు ఈ మెడికల్ డిమాండు ఏదైతే పెట్టారో ఆ డిమాండుతోనే అలుస్తున్నది దాని సంగతి, 300 తాలూకా లకు మాత్రమే అన్నత్రులు పెట్టగలిగాము. ఇంకా 120 తాలూకాలకు అన్నత్రులు కూడా గిట్టలేదు. ఆ పెట్టిన వాటిలో కూడా 65 అన్నత్రులకు మాత్రమే 30 పడకలు ఉన్నాయి. మిగతా వాటిలో 5 మంచి 29 దాకా పడకలు ఉన్నాయి - అని చెప్పారు. దీనిని ఒట్టి చూస్తే మనము ఏ స్థితిలో ఉన్నాయో తెలుస్తుంది, లక్షా, లక్షన్నర జనం ఉన్న తాలూకాలో అన్నత్రు లేకపోవడం అశ్చర్యంగా ఉంది. అదేవిధ గా ప్రాథమిక ఆరోగ్య కేంద్రాలను చూస్తే - నాటిలో డాక్టర్లు లేరు. లక్షా, లక్షన్నర జనానికి ఒక ప్రాథమిక కేంద్రం ఉంటే బానిలో డాక్టర్లు ఉండడు. డాక్టరును చేస్తే వెళ్లడు. మందులు ఉండవు. ఈ పెద్ద అన్నత్రులు సిటీలో ఉన్నాయని ఇక్కడికి ఖర్చుపెట్టుకొని వల్లెల నుంచి వస్తే-డబ్బు లేకుండా ఏ ఆసుపత్రిలో అయినా సీటు దొరుకుతుందా? ఆపరేషను జరుగుతుందా చెప్పమనండి-నుంత్రిని. మొత్తం అన్నత్రులు వ్యాపారంగా సాగుతున్నాయి. జిల్లాలలో, రాజధానిలో డబ్బు లేకుండా ఒక్క రోగిని కూడా పరిశీలించరు. అందువల్ల వారు ఎవో చెట్ల మందులతో, పవర్లతో కాలక్షేపం చేయవలసి వస్తున్నది. దానంతట అది పోవాలి తప్ప ఏవిధమైన మార్పు లేదు, గాగ్గిమాలలో ఉన్న డొర్రాగ్గి స్థితిని మనం తెలుసుకోవలసిన ఆవసరం ఉంది. అందుకనే ఈ గాగ్గిమిణ జనాభాకోసం కాలూకాకు ఒక్కటైనా తాలూకా అన్నత్రు పెట్టకపోతే, కనీసం తాలూకాకు అయినా అన్నీ సౌకర్యాలు ఉన్న అన్నత్రు పెట్టకపోతే, స్పెషా లి టీ వ్ ఇ వ్య క పో తే ఇంకా మీరు చేసింది ఏమిటి అని అడుగుతున్నాను. ఈ అన్నత్రులలో కూడా చేరిన తరువాత చూస్తే-రోగికి రోజుకు మూడు న్నర

రూపాయలు తిండి క్రింద ఇస్తారు. అందులో పాలు, పళ్ళు, రొట్టె ఏమీ తిని రోగి బ్రహ్మాండంగా ఉంటాడు? అటువంటి పరిస్థితి చూస్తున్నాము ఎన్నాళ్ళున్నా ఆ మూడున్నర రూపాయలు మారదు మంజులకు కేటాయించిన డబ్బు మారదు. ఆస్పత్రులలో ఉండే షిట్ల సంఖ్య మారదు. ఉస్మానియా గాంధీ ఆస్పత్రులలో, గుంటూరు, తిరుపతి, విశాఖపట్టణం ఆస్పత్రులలో మంచాల ప్రైవేటు చాలకుండా ఉంటుంది. ఆస్పత్రులలో క్రింద పడుకోపెట్టడం మామూలు అయిపోయింది. 800 ఉన్నచోట 1000 మందిని తిసుకుంటారు రెండు, మూడు రోజులు అవుతూనే పొమ్మంటారు. వారు ప్రాణాలు చేతిలోపెట్టుకొని పోవలసిన స్థుంది.

1.20 p.m.

ముఖ్యముగా వ్యవసాయకూలీలు, వారిజనులు, బలహీనవర్గాలు, బడుగువర్గాలు అని మనము ఆ ప్రమాను చెపుతామే వారి కొరకు మనము చేసేది ఏమిటని ప్రశ్నించుకోవలసి వస్తోంది. వారు గామీమాలలో టి. బి. జబ్బుకు గురయితే - వ్యవసాయ కూలీలు, వారిజనులు డాక్టరు దగ్గరకు పోతే మా దగ్గర వడకలు లేవు. మీరు వెళ్లబోవచ్చు, మందులు తీసుకొని పోండి, ఆరు నెలలు కష్టము అనుభవించాలి అని చెబుతారు. పూట పనిచేస్తేనే కాని వారికి భోజనము లేదు. వారు అప్పు తెచ్చుకొని మందులు తెచ్చుకోవాలి. ఇంక భోజనము ఎట్లాగ? అందుచేత కనీసం టి. బి. వచ్చిన వ్యవసాయ కూలీలకు ప్రయోగిటీ ఇచ్చి తప్పనిసరిగా హాస్పిటల్ పతి కల్పించాలి. లేదా, మీరు మందులు ఇంటికి ఇస్తే వాడికి జబ్బు నయము ఆయ్యేవరకు అవసరమైన డబ్బు కేటాయించమని నేను అడగదలచుకున్నాను. గామీమాలలో వారిజనులు రక్తనాళ కుక్కుతూ ఉంటే వారిని మేము హాస్పిటల్స్ కు తీసుకుపోతే ఇక్కడ ఇది డబ్బులు ఇస్తే తప్ప కుదరదు మీరు రికమెండు చేస్తే మా దగ్గర మంచాలు లేవని అక్కడి వారు అన్నరు చెబుతున్నారు. అటువంటి పరిస్థితిలో ఇక్కడ దగ్గర వడలేని ఉదవారణలు నేను ఎన్నో చెప్పగలను. ఈ మంగళగిరి టి. బి. హాస్పిటల్ పరిస్థితి గరించి దయచేసి ఈ ఫోటో చూడండి. అక్కడ లిటెరేన్స్ చెడిపోయి ముక్లంప లిటెరేన్స్ కి చెట్టి బయటకు బైలికి వంపించడం జరుగుతూ ఉంది. ఇది ఎందుకు జరుగుతుంది? అక్కడ ఫిజిక్ చెడిపోయి తొమ్మిది సంవత్సరాలు అయింది. ౪౫ ఏళ్ళకుండా ఉన్న పరిస్థితి ఎందుకు ఉండాలి. ఈ ఆసుపత్రిలో ఆపరేషన్ టుం ఉంటే 8 సంవత్సరాల నుంచి అనస్తీషియన్ లేకుంటే గుంటూరు పంపుక్ష పరిస్థితి ఉంది. ఇది ఎందుకు ఉండాలి? అసలు మనకు డాక్టర్లు లేరా? డాక్టర్లు పని లేక బజార్లలో తిరుగుతూ ఉంటే డాక్టరు లేకుండా హాస్పిటల్ ఎందుకు ఉండాలి? ఇంతకు ముందు మిత్రులు ఒకవైపు గాట్ మాట్లాడారు. ఒక డాక్టరు 20 సంవత్సరాల నుంచి టీచింగు హాస్పిటల్ లో ఉండడం వల్ల వారు ప్రైవేటు ప్రాక్టీసు చేసుకోవడం వల్ల విద్యార్థులకు నేర్పే శక్తి లేకుండా పోయింది. వారు ప్రైవేటు ప్రాక్టీసు చేసుకోవడమే తప్ప వీళ్ళని గురించి పట్టించుకొనే పరిస్థితి లేదు. ఆ విధంగా ఉండడం వల్ల భావి డాక్టర్లు ఎలా తయారవుతారు అన్నది మనము

Demand-Medical and Health Services.

అర్థం చేసుకోవలసి ఉంటుంది. అందు కోరకు డాక్టర్లను మూడు సంవత్సరాలకు ఒక సారి మార్పు చేయకపోతే ప్రభుత్వ పరికరాల తోటి బిజినెస్ చేయడం అవుతుంది.

గత సంవత్సరం కరీంనగర్ జిల్లా వేములవాడలో కలరా వచ్చి ఎంత మంది చనిపోయిందీ మనందరికీ తెలుసు. నల్గొండలో కరువు వస్తే అప్పుడు కలరా వస్తే మేము వెల్లి డి.పాచ్ సిలు అడిగితే ఈ వ్యాన్సేషన్ అవసరం లేదండి. దానిని తగ్గించమన్నారు మా పెద్దలు, ఎంత తక్కువ వీలయితే అంత తక్కువ చేయమన్నారు అని చెప్పారు. ఇది వరకు మంచి నీళ్లలో మంచు కలిపేవారు. కావులలో, కుంటలలో మంచు కలపని పరిస్థితి ఉంటే మన ఆరోగ్యం ఎలా ఉంటుంది? నల్గొండ జిల్లాలో బోదకాలు వ్యాధి చెందుతోందని చెప్తి నోరు కొట్టుకొని చెప్పుకున్నాము. ఈ వ్యాధిని నివారించడానికి కావలసిన డాక్టర్లను ప్రొవైడ్ చేయమని అడుగుతున్నాము. గత సంవత్సరం డైరక్టు గారి దృష్టికి మంత్రిగారి దృష్టికి తెచ్చినా ఏమీ పట్టించుకోని పరిస్థితి ఉంది మీరు గతములోని లెక్కలు తీయండి. మలేరియా ఎరాడికేట్ చేస్తున్నామంటున్నారు. మలేరియా పెరుగుతోంది. బోదకాలు వ్యాధి పెరుగుతోంది. అసలు ఎక్కడో కోస్తా ప్రాంతాలలో ఉండే బుడ్డలు ఈవేళ సర్వేసర్వత్రా ఆంధ్రప్రదేశ్ అంతా వ్యాపిస్తూ ఉంది. ప్రభుత్వం పట్టించుకోనట్టి పరిస్థితి ఉంది. ఇలా ఉంటే మన ఆరోగ్యం ఎలా బాగువుతుంది? వీటిని ఏమీ కాకు చేయకుండా గ్రామీణ ప్రాంతాలలో వైద్య సౌకర్యాలు సక్రమంగా ఎలా చేయగలమని అడుగుతున్నాను. పి.పాచ్ సిలు అప్పుడు మొదటి ప్రణాళికలో పెట్టినవే తప్ప వాటిని పెంచడం జరగలేదు. వైద్య అవసరములు పెరుగుతూ ఉంటే గ్రామాలలో వాటిని ఎక్కువ చేయలేదు. సమాధి సమయములో వోజరు కావడానికి సరయిన మంత్రసానులకు తెలియనింగు ఎప్పించండి. వారికి రూ. 50, రూ. 60 ఇచ్చి ఉంచినట్లయితే కాగుంటుంది. ఇప్పటికీ గ్రామాలలో చిలుము పట్టిన కొడవలితో బొడ్డులు కోస్తే ధనుర్వాతము వచ్చి చచ్చిపోయిన పరిస్థితి ఉంటూ వచ్చింది. దాని నుంచి విముక్తి చేయండని అంటే అది ఎందుకు చేయరో మాకు అర్థం కాదు. ఈ చిన్న వ్యవహారం కూడా చేయలేదు. రాజ్ నారాయణగారి స్కీము క్రింద గ్రామాలలో హెల్త్ వర్కర్స్ కు కనీసం మందులు సప్లయ చేస్తే వారి ద్వారా నయినా గ్రామీణ జనానికి. గర్భిణీ స్త్రీలకు, ఇతర స్త్రీలకు కావలసినటువంటి వైద్య సౌకర్యము కలుగ చేసినట్లువుతుంది. ఇప్పటికీ గ్రామాలలో చిన్న పిల్లల చావులు ఎక్కువ అవుతున్నాయి. జాలింత మరణాలు కూడా ఉన్నాయి. వీటి నుంచి దూరము చేయకపోతే మనము ఏమాత్రము ప్రజల ఆరోగ్యం విషయములో శ్రద్ధ తీసుకొనే వారము అవుతాము. కలరా వచ్చినప్పుడు కలరాకు కావలసిన మందులు కూడా మనము ప్రొవైడ్ చేయలేని పరిస్థితి ఎందుకు రావాలి. దీనికి మంత్రిగారు సమాధానం ఇవ్వాలని, నాకు ఈ అవకాశం ఇచ్చిన మీకు ధన్యవాదాలు తెలుపుకుంటూ తెలుపు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ ఎ. వరంధాములు:—అధ్యక్షా, సూర్యాపేట తాలూకా దానిప్రక్కనే సక్రికల్, దానిప్రక్కనే ఇంకొక నియోజకవర్గం తుంగూర్తి. అది నేషనల్ హైవే రోడ్డు. అటువే అక్కడ అనుప్రతిలో డాక్టరు లేక కొన్ని సంవత్సరాలుగా శాధవశుతున్నారు. నేషనల్ హైవే రోడ్ మీద కోదాడ నుంచి మొదలు పెట్టుకొని సక్రికల్ వరకు ఎక్స్ ప్రెస్ అవుతున్నాయి. జెడ్స్ లేవు. డాక్టర్లు సరిగా లేరు. మంత్రిగారికి కూడా చెప్పడం జరిగింది. కాబట్టి దయచేసి సూర్యాపేట నియోజకవర్గంలోని హాస్పిటల్ కు రక్షణ కల్పిస్తారని చెప్పి కోరుతున్నాను.

10 p. m. Chairman: The House now stands adjourned till 4 p.m today
(The House then adjourned)

The House reassembled at 4 p. m.

(Mr Speaker in the Chair)

శ్రీ కె. బి. చెన్నమల్లప్ప:—అధ్యక్షా, ఆరోగ్య శాఖామాత్యులు ప్రవేశ పెట్టిన బడ్జెట్ ను బలపరుస్తూ మీద్యారా కొన్ని సూచనలు చేయదలచుకొన్నాను. ప్రస్తుతం ఉన్న పరిస్థితి చూస్తే ఏ 50 వేల మందికో 80 వేల మందికో ఒక హాస్పిటల్ చొప్పున ఉంది. రోగాల విషయం చూస్తే కొత్త కొత్త రోగాలు సృష్టి అవుతున్నాయిగాని ఆసుపత్రుల సంఖ్య మాత్రం పెరగడం లేదు కనీసం ఒక్క ఫిర్యాకు అయినా ఒక హాస్పిటల్ ను ఏర్పాటు చేస్తారా? ఇక తే నా నియోజకవర్గంలోని దీరెవాళ్ళలో 10 వడకల ఆసుపత్రిని ప్రారంభించడంకోసం శ్రీరాములు ఎం. పి గారు కాంట్రీబ్యూషన్ ఇస్తామని కూడా వాగ్దానిచ్చారు. కాని ఇంతవరకూ అవిషయం ఏమైందో మాకు తెలియడం లేదు. ఇక ఇప్పుడు ఉన్న ఆసుపత్రులకూడా సక్రమంగా పని చేసేటట్లు చూడాలి, తాలూకా హెడ్ క్వార్టర్స్ హాస్పిటల్ లోను కన్ను, చెవి, ముక్కుకు సంబంధించిన స్పెషలిస్టులను నియమించాలని కోరుతున్నాను. ముక్కుకు గాని కంటిగాని సంబంధించిన డాక్టర్లు పోస్టులు ఉన్నాయి కాని వాళ్ళను ఇంతవరకూ పోస్టు చేయలేదు. ఇటువంటి పరిస్థితులు చాలా చోట ఉన్నాయి కాబట్టి వెంటనే డాక్టర్లను పోస్టుచేసి రోగుల ఇబ్బందులను తొలగించాలని కోరుతున్నాను. ఇక పోతే ప్రస్తుతం దాదాపు 100 మంది లేడీ డాక్టర్ల కొరత ఉన్నట్లు తెలుస్తున్నది. హైకోర్టులో రిట్ కూడా ఉంది కాబట్టి దానిని పరిష్కరించి త్వరలో కనీసం తాలూకా హెడ్ క్వార్టర్స్ హాస్పిటల్స్ లోనైన లేడీ డాక్టర్లు పోస్టుచేయాలని కోరుతున్నాను. ఇక అడ్మినిస్ట్రేషన్ విషయం చూస్తే డాక్టర్లు సరైన టైముకు వచ్చి సక్రమంగా వాళ్ళ విధులను నిర్వహించడం లేదు. నేను కొన్ని హాస్పిటల్స్ ను చూశాను. నేను గవర్న మెంటు చీఫ్ విప్ మరియు మంత్రిని లక్షి చేవిగారు ముగ్గురం దాదాపు 9-10 గంటల ప్రాంతంలో ఒక హాస్పిటలుకు పోతే అక్కడ ఎవరూ లేరు. దాదాపు ప్రతి హాస్పిటల్ లోను ఈ విధమైన పరిస్థితులు

ఉన్నాయి. ఇలా అంటే రోగులు బాధలు ఎలా తీరుతాయి? వాళ్లు తమ విధులను సక్రమంగా నిర్వహించేటట్లు చూడాలని మంత్రిగారి దృష్టికి తెస్తున్నాను. ఇక పాల్తె సెంటర్స్ విషయం చూస్తే అవి వృధాగా ఉంటున్నాయి. అనేక మార్లు జిల్లా అధికారుల దృష్టికి ఈ విషయం తీసుకువచ్చాను. అక్కడ వున్న వాళ్లు ఎవరూ ఆ విలేజ్ కు పోయి మకాం పెంకనీసం హాస్పిటల్ తాళాలు కూడా తీసిన పాపాన పోలేదు. నేను ఒక హాస్పిటల్ విజిట్ చేశాను. అక్కడ తాళానికి ఉన్న దుమ్ము అలాగే ఉంది. ఈ విధంగా పరిస్థితి ఉంది. ప్రభుత్వం యంత్రాంగం అధికారులూ హాస్పిటల్స్ ను ఎట్లా నిర్వహిస్తున్నారో మీ దృష్టికి తెస్తున్నాను. ఇకపోతే మందులు కూడా ఉండడంలేదు, కాబట్టి ఇంకా ఎక్కువ మందులు సరఫరా చేయాలని కోరుతున్నాను. ఇకపోతే ఒక చిన్న తాలూకా పాడ్ డాక్టర్స్ ఉంటే అక్కడ 80 బెడ్స్ హాస్పిటల్ పెట్టడం, అదే రకంగా ఎక్కువ పాపులేషన్ ఉన్న చోట కూడా 30 బెడ్స్ హాస్పిటల్ అనే విధంగా కాకుండా పాపులేషన్ ను బట్టి పడకలను పెంచడని మనవి చేస్తున్నాను. ఇక మెడికల్ కాలేజీలో సీట్ల విషయం చూస్తే పోయినసారి బడ్జెట్ సందర్భంలో కూడా మంత్రిగారికి నేను సెలవిచ్చాను. మెడికల్ ఎంట్రెన్స్ ఎక్సామినేషన్ లో ఉత్తీర్ణులైనవారికి సంబంధించిన వివరాలను చూస్తే డాక్టర్లు సంబంధించిన వారు, వారి బంధువులే ఎక్కువగా ఉంటున్నారు. వేరే వారికి సీట్లు దొరకడం లేదు. ఈ విషయం పోయినసారి బడ్జెట్ సందర్భంలో కూడా మనవి చేశాను. కాని వారు ఏ చర్యలు తీసుకున్నారో నాకు తెలియడం లేదు. ఇక లేడి డాక్టర్లు విషయం తీసుకొంటే 100 మంది లేడి డాక్టర్లు లేరని చెప్పినమాట అవాస్తవం, ఏ డాక్టరు అయినా మీ గ్రామంలో వచ్చి నేను స్వర్ణ చేస్తానని చెప్పితే ఆదిద నేటివ్ డిస్ట్రిక్టుకు చెందింది కాబట్టి ఆ డిస్ట్రిక్టులో పోస్టు చేయకూడదని పోస్టు చేయడం లేదు. 10, 15 సంవత్సరాలుగా ఒకే చోట వని చేస్తున్న డాక్టర్లు ట్రాన్స్ ఫర్ చేయకుండా లేడి డాక్టర్లు తమంత తామే వచ్చి వని చేస్తామంటే వాళ్ళను చేయకున్న సందర్భాలు కూడా ఉన్నాయి. 10, 15 సంవత్సరాలుగా ఒకే చోట వనిచేస్తున్న డాక్టర్లు విషయంలో మీరు తీసుకోబోయే చర్య లేమిటని అడుగుతున్నాను. ఇకపోతే లాస్టు టైం ఎక్స్ ప్లోంట్లు నా నియోజకవర్గంలో పెడతామని చెప్పి పెట్టారు. కాని అది మూలవడి ఉంది. ఇది ఇలాగే మూలవడి ఉంటే కొన్నాళ్ళకు చెదిపోతుందని లెక్సిమియన్స్ ను అడిగితే చెప్పారు. పోయిన నెల వారి దృష్టికి ఈ విషయం తీసుకువస్తే హాస్పిటల్ లో ఏదో ఒక రూము తీసుకొని పెట్టారు. మేము కరువు ప్యాంథానికి చెందినవాళ్ళం. మేము 25 వేల రూపాయలు కాంట్రీబ్యూషన్ ఇచ్చి దాదాపు ఒక సంవత్సరం అయింది, నేను డైరెక్టరేట్ కు దాదాపు 10, 12 సార్లు పోయాను. ఇంతవరకు ఎక్స్ ప్లోంట్లు అట్లాగే ఉంది. ఎస్పి మేట్స్ అట్లాగే ఉన్నాయి. దానికోసం రూమ్ కన్స్ట్రక్షన్ చేయలేదు. కాబట్టి అందుకు వెంటనే చర్యలు తీసుకోవాలి. ఆరోగ్యమే మహాభాగ్యమన్నారు.

కాబట్టి ప్రజలకు ఆరోగ్యాన్ని ప్రసాదించడానికి ఇప్పుడున్న లోటుపాట్లు సరిదిద్దు
కొని ఈ శాఖ కృషి చేయాలని కోరుతూ నాకు ఈ అవకాశం ఇచ్చినందుకు మీకు
భవ్యవాదాలు తెలుపుతూ సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

4.10 p.m.

శ్రీ బి. ఆర్. దొరస్వామి నాయుడు (కుప్పం):— అగ్గివా 11¹ కోట్ల
రూపాయలపై న ఉన్న ఈ పద్దులు ఈ రోజు పాస్ అవుతాయని మంత్రిగారు
చెప్పారు. తాలూకాలో హెడ్ క్వార్టర్స్ హాస్టల్స్ ఉన్నాయి ఒక్కొక్క
సమితికి ప్రైవేటీ హెల్త్ సెంటర్ వున్నది ఇదే కాకుండా ఫీల్డ్ వర్క్స్,
మల్టి పర్పస్ హెల్త్ వర్క్స్, జేసీక్ హెల్త్ వర్క్స్, కమ్యూనిటీ హెల్త్
వర్క్స్, మలేరియా డిపార్టుమెంట్, యితర డిపార్టుమెంట్స్ ఎం.గో ఫీల్డ్
వర్క్స్ చేసే వారు ఉన్నారు. ఎస్సెషల్ పి.హెచ్.సి.ఎస్. ఉన్నాయి;
ప్రభుత్వం ఎక్కువ డబ్బు ఖర్చు పెడుతున్నది. ఈ హెల్త్ సెంటర్లపై పెట్టి
నటువంటిది రూరల్ హెల్త్, బీద ప్రజానీకానికి చేరుకోదా అనేది ముఖ్యమైన
విషయం పి.హెచ్.సి.లో డాక్టర్స్ ఉంటారు. రెండు మూడు గ్రామాలకు
ఉపయోగపడుతుంది గాని ఆ సమితిలో పి.హెచ్.సి.లు ఏ మాత్రం ఉపయోగ
పడడం లేదని మనం చెబుతున్నాం ఇంత డబ్బు ఖర్చుపెట్టి కూడ ప్రజానీకానికి
అందుబాటులో లేని ఈ హెల్త్ సెంటర్లు ఎందుకు అని అడుగుతున్నాను. కమ్యూనిటీ
హెల్త్ వర్క్స్, జేసీక్ హెల్త్ వర్క్స్ అని ఈ విధంగా పెట్టి ఆ ఫీల్డ్ పైన
వని చేయకుండా అవసరంగా జీతాలు తింటూ వుంటే మన ప్రభుత్వానికి వచ్చేది
ఏమిటి అని అడుగుతున్నాను ప్రభుత్వంలో ఉద్యోగాలు కల్పించాలనే ధోరణిలో
యిటువంటి ఉద్యోగాలు కల్పించి ఉంటే సంతోషమే. వారు ఉండినా గాని
వల్లెటూళ్ళలో ఉండే బీద ప్రజానీకానికి తల నొప్పి, కడుపు నొప్పి వస్తే
ఎక్కడికి పోవాలి? హెడ్ క్వార్టర్ హాస్టల్స్ పోవాలన్నా, పి.హెచ్.సి.కి
పోవాలన్నా 20 మైళ్ళు పోవలసి వున్నది. కాబట్టి దీనిని గురించి ఏమి చేస్తారు?
ఒక్కొక్క తాలూకాలో 8, 4 ఫిరకాలు ఉంటాయి. కాబట్టి ఫిరకాకు ఒక
హాస్పిటల్ కలుగజేస్తే మెరుగుగా ఉంటుంది. ఇంతకుముందు ఒక స్కీమ్
వున్నది. ఎక్కడైనా డిస్ పెన్సరీ పెట్టాలంటే రూ. 30 వేలు, 40 వేలు కంటే
బ్యూజెట్ యిస్తే హాస్పిటల్ కడతారని 1978 లో జి. ఓ వచ్చినది. అనంతపురం,
చిత్తూరు జిల్లాలలో ఆ విధంగా కంట్రీబ్యూషన్ లెక్కు చేసి డిస్ పెన్సరీ పెట్టు
కోవాలంటే ఏ విధంగా వీలు పడుతుందని మంత్రిగారిని అడుగుతున్నాను. ఫీల్డ్
ఒక్కొక్క ఫిరకాకు ఒక్కొక్క డిస్ పెన్సరీ పెట్టడానికి చర్య తీసుకొని ఒక్కొక్క
తాలూకాలో ముగ్గురు నలుగురు డాక్టర్స్ డిస్ పిన్సియల్ అయ్యేటట్లు చేయాలి.
ప్రైవేటీ హెల్త్ సెంటర్ లో ముగ్గురు డాక్టర్స్ ఉంటారు. ఒక డాక్టర్
ఏ ఎచ్.సి.లో ఉంటారు. మిగిలిన యిద్దరు యింటి దగ్గర ఉంటారు. ఫీల్డ్ వర్క్
అని వ్రాసుకుంటారు. ఫీల్డ్ వర్క్ చేయడంలేదు. వారు వసులు చేయకుండా
ఒకరు పి.హెచ్.సి.లో అవుట్ ఫెమెంట్స్ ను చూసే దానిన్నా ముగ్గురిని
డివైడ్ చేసి మూడు ఫిరకాలు చేసి డిస్ పెన్సరీ పెట్టి ఆ పరియంలో ఉండే ఫీల్డ్

వర్కర్స్ ను వీరి ఆధీనంలో పెట్టనట్లయితే అక్కడున్నటువంటి ప్రజానీకానికి అందుకాటులో ఉంటుంది, ఇది తేస్తే బాగా ఉంటుంది. మా కాలూకాకు ఎక్స్ ప్రెస్ లాంటి యిచ్చారని తెలిసినది. అందుకు ధన్యవాదాలు చెబుతూ అధ్యక్షుల వారు ఈ అవకాశం యిచ్చినందుకు ధన్యవాదాలు తెలుపుకుంటూ విరమిస్తున్నాను.

(శ్రీ ఎన్.ఎస్.ఎస్.రెడ్డి:—అధ్యక్షా, నేను ఈ ఆరోగ్యవైద్య కాలిజియేట్ ను నమర్దించ లేకపోతున్నాను. ఈ రాష్ట్రంలో రెండు వేలమంది డాక్టర్స్ ను అర్జంట్ గా నియమించవలసి వున్నది. భాళిలు ఉన్నాయి. వై.మరి హెల్త్ సెంటర్స్ లో డాక్టర్లు లేకుండా ఉన్నారు ప్రభుత్వం చేసినటువంటి పొరపాటు వల్ల సివిల్ అసిస్టెంట్ సర్జన్ పోస్ట్ మెరిట్ మీద కేసాము అన్నారు. చాలా తప్పు చేశారు. దీని మీద హెల్త్ డెవిలప్ మెంట్ యిచ్చినది. ఇంతకాలం పనియారిటీ లేని మీద పెల్ట్ చేసి యివ్వరు ఎందుకు సీనియారిటీ మానివేసి మెరిట్ పెట్టారు? పాత ఎమ్.బి.బి.ఎస్. పాస్ అయితే చదువు రాదా? మంత్రిగారు తెలియచ్చారు మా అల్లుడు పెల్ట్ కాలేదని, మా అఫీసర్స్ పిల్లలు చాలమంది కాలేదని. వారి అల్లుడు పిల్లలోపులో చేరిపోయివారు. కనుక వారికి అవకాశం లేదు. ఇప్పటికే వా వరే హెల్త్ రానివి కొట్టవేసి సీనియారిటీ లేనిస్ ముందరినీ జడ్జిమెంట్ యిచ్చినది కనుక రాని ప్రకారం 700 పోస్ట్ అర్జంట్ గా ఫిలెన్ చేయాలని నిర్ణయం తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను. పి. హెచ్. పి. లో డాక్టర్ ఉండడం లేదు. విశాఖపట్టణం పెద్ద పట్టణం. ఆ ఇంటర్ నేషనల్ డిసిసెస్ ఎక్కువ అవుతున్నాయి. ఫారెన్ కంట్రీస్ నుంచి వస్తూ ఉంటారు. వెనీషియల్ డిసిసెస్ ఎక్కువ అయ్యాయి. విశాఖపట్టణం లో రెండుపోస్ట్ భాళిగా ఉన్నాయి. కార్మిక్ డాక్టర్స్ ఉన్నా ఎందుకు వేయడంలేదో అర్థం కావడం లేదు. డిపార్ట్ మెంటుల ప్రొమోషన్ కమిటీ యిచ్చాక పోస్ట్ భాళిగా ఉంటే నంబర్ 10 పోయినా కమిటీ అవుతుంది. పోస్ట్ భాళి అవుతాయని తెలుసు కనుక ఫారెన్ తయారు చేసుకొని ఫారెన్ ప్రకారంగా డాక్టర్స్ ను పెల్ట్ చేయాలి. రానివి గురించి ఆలోచించ మని మనవి చేస్తున్నాను. మంత్రిగారు విశాఖపట్టణం వచ్చారు. ఆయన అక్కడ మాట్లాడేప్పుడు Not even a stone is added to K.G. hospital అని అంటే రు. 5 లక్షలు యిచ్చాను అని ఘంత్రిగారు చెప్పారు. కె. జి. హాస్పిటల్ పెద్ద హాస్పిటల్. నాలుగు కిల్లా ప్రజల అవసరాలను తీరుస్తున్నది. 1100 బెడ్స్ ఉన్నాయి. మంచినీటికి రెండు లక్షలు యిచ్చాను అని చెబుతారు. చాలా విపరీతమైన పరిస్థితులు ఉన్నాయి ప్లేట్ ఫ్లాంట్ వస్తున్నది. హాస్పిటల్ పెద్దదిగా చేయాలి. కోటి రూపాయలైనా యివ్వకపోతే యిచ్చండి అయిన పరిస్థితి వస్తుంది. మెంటల్ హాస్పిటల్ వున్నది. ఆయన ఆ హాస్పిటల్ కు వెళ్లేలేమో. మెంటల్ హాస్పిటల్ లో మంచినీళ్ళు లేక కాధ పడుతున్నారు, బడ్జెట్ లో అందుకు అవకాశం కల్పించాలి. విక్టోరియా హాస్పిటల్ వున్నది. ఈనాడు పేదరులో చూసినట్లయితే డ్రైవర్ కూడ లేకుండా దుప్పటిలో కట్టి పని కూసలను తీసుకు వెళ్ళే పరిస్థితి వున్నది. గైన్స్ వార్డు ఓకే పేల్. కంపు-వెళ్ళలేము. హాస్పిటల్

నీట్ గా కనబడేట్లు చేయాలి. ఇంటెన్సివ్ కేర్ అని ఓపెన్ చేశారు. మంత్ర అకు చాల అవసరం. మినిష్ట్రీ ఎప్పుడు పోతుందోనని బ్లడ్ ప్రెషర్ పెరుగుతూ ఉంటుంది. ఈ బడ్జెట్ ను పెంచాలి. గోవిందరావుగారు చెప్పారు. 2వ రౌంట్ వున్నది. ఆరోగ్యమే మహా భాగ్యం అని చెబుతున్నారు. Prevention is better than Cure. అందరికీ తెలుసు దానికోసం కావలసిన ఆలోచన చేయకుండా ఉన్నట్లు యితే మొత్తం అంతా కల్తీ. ఆహార పదార్థాలు కల్తీ, మానెం కల్తీ, మంత్రవర్తలు కల్తీ అంతా కల్తీ అయిపోయిన తరువాత ప్రజా ఆరోగ్యం పాడై పోతుంది. డబ్బు దుర్వినియోగం కాకుండా కల్తీ లేకుండా చూడాలి. హాస్పిటల్ లో కన్సల్టింగ్ ఫీజు 20 రూపాయలు. షెడ్ కు 50 రూపాయలు యివ్వాలి. 5, 10 రూపాయలు యిస్తే గాని బ్లడ్ ప్రెషర్ చూడరు రాజుండులు, రాజసులు అయి తినిపేసున్నారు. దానినంతా స్క్రీమ్ లైన్ చేసి మెయిన్ టెయిన్ చేయాలి. ట్రాన్స్ ఫర్ చేస్తారు. మా పీరియాలో డాక్టర్ ను సంవత్సరన్నరకే ఎందుకు ట్రాన్స్ ఫర్ చేసినారని అడిగాను. ఎవరో ఆఫీసర్ విశాఖపట్టణం వెళ్ళాడట. ఆయనను గౌరవించలేదట. అందుకని ట్రాన్స్ ఫర్ చేసినామని చెప్పారు. You suspend him, you punish him but do not transfer. ఎవరో మంత్రిగారిని పట్టుకుంటే కాకినాడ వెళ్లారు. మళ్ళీ నిజామాబాద్ వెళ్ళారు.

శ్రీ ఎ. మదన్ మోహన్ :—భాతరు చేయలేదని ట్రాన్స్ ఫర్ చేశారంటే నన్నా, మా ఆఫీసర్ నా?

శ్రీ ఎన్ ఎస్.ఎస్. రెడ్డి :—మదన్ మోహన్ గారి యింటికి వెళ్ళాను విశాఖపట్టణంలో ఒక హాస్పిటల్ కు వాన్ కావాలని చెప్పాను. ఈ డాక్టర్ ను ఎందుకు ట్రాన్స్ ఫర్ చేసినారంటే చెప్పాడు సంవత్సరన్నర తరువాత నిజామాబాదు వెళ్ళారు. మళ్ళీ కాకినాడ వెళ్ళి తరువాత కాకినాడ కాన్సిల్ చేసి మళ్ళీ నిజామాబాదు వెళ్ళారు. ఇట్లా ఎందుకేస్తున్నారు ?

Sri A. Madan Mohan :—I totally refuse this allegation because it has no foundation.

Sri N. S. N. Reddy :—I am ready to prove. Let him verify అధ్యక్షా. యీ మంత్రిగారు పాపం ఒడిగట్టుకుంటున్నారు. ఒక టి. టి. పా చేశారు-భార్యాభర్తలను ఒక చోటనే వుంచానని. భార్యా భర్త ప్రేమికుంటారుగదా, వారు ఒక దగ్గరే వుండాలి. వి. కాయమ్మ అనే నర్సు వున్నా ఆమె విశాఖ పట్నం సెంట్రల్ జైలులో స్టాఫ్ నర్సు, హాస్పెండ్ నర్సింగ్ సూపరింటెండెంట్. నర్సులను ఎత్తుకుపోయినారనే విషయంలో ఆయన కర్నూలు వెళ్ళారు. ఆయన కర్నూలులో, యీవిడ విశాఖపట్నంలో వున్నాడు

పనివ్ మెంటు అన్నప్పటికీ, భార్యాభర్తలను ఒక చోటనే వుంచాలి గదా, జి. ఓ. పాస్ చేశారు కాబట్టి, భార్యాభర్తలను ఒకేచోట వుండేటట్లు చూడాలని నేను మనవి చేస్తున్నాను.

ఉదయం మా మిత్రుడు కొండలరావుగారు ఓడెక్సిస్ గురించి చెప్పారు, ఇది తయార్యానికి ఎక్కువ వుపయోగపడుతుంది. రీ అతలవుతుంది, విశాఖ పట్నంలో టి. వి. హాస్పిటల్, డాక్టర్లు వున్నారు. అదనంగా చెయ్యవలసిందేమీ లేదు. యీ యంత్రం మాత్రం కొనాలి. టి. వి. వ్యాధికి యిది తప్పనిసరి కనుక దీనిని అక్కడ ఏర్పాటు చెయ్యవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

తరువాత, ప్రస్తుతం డాక్టరు సమస్య ఎక్కువగా వున్నది. వర్కర్లు డాక్టర్లను కొడుతున్నారు. హాస్పిటల్స్ లో చాలా సమస్యగా వుంది. దీనిపై మంత్రిగారిని సరియైన చర్య తీసుకోమని చెబుతున్నాను.

ఇంక, హాస్పిటల్స్ లో, మందులకు సంబంధించి ఫిల్ ఫరేజ్ ఎక్కువగా వుంది. 10 పర్సెంట్ బయట అమ్మేస్తున్నారు. మంత్రిగారు కూడా మొన్న అంగీకరించారు. ఫిల్ ఫరేజ్ ప్రతి హాస్పిటల్ లోనూ జరుగుతున్నది. దీనిపై కఠిన చర్యలు తీసుకోవాలి.

గ్రామాలలో చాలా ఇబ్బందిగా వుంది. ప్రైమరీ హెల్త్ సెంటర్స్ లో డాక్టర్లు రోడ్డు వున్నాయి. ప్రెస్టిజ్ ఫిల్ గాకుండా, వెంటనే కమిటీని ఏర్పాటు చేసి, యీ రెండు వేల రోడ్లలో కనీసం ఏడేనిమిది వందలయిదా వేల వేల ఫిల్ చెయ్య వలసిందిగా కోరుతున్నాను. ప్రజారోగ్యం కాపాడాలని మరొకసారి వారికి మనవిచేస్తూ వెంటనే తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ కె. పావయ్య (రామన్న పేట):—అధ్యక్షా, వైద్య శాఖామంత్రిగారు వ్యవసాయ బడ్జెట్ ను బలపరుస్తూ మీ ద్వారా కొన్ని సూచనలు చెయ్యవలసివున్నాయి.

ఈ బడ్జెట్ 118 కోట్లు. ఐదవప్పటికీ, పట్టణ ప్రాంతాలలోనే వైద్య పోకర్తలు ఎక్కువ చేయడం జరుగుతున్నది. గ్రామీణ ప్రాంతాలలో వైద్య పోకర్తల మొత్తం మెరుగుపడలేదు, డాక్టర్లు కూడా పట్టణాలలో వుండేందుకే యిష్టపడుతున్నారు. ప్రైమరీ హెల్త్ సెంటర్స్ లోలాగాని, కాబాకా హాస్పిటల్స్ లోలాగాని డాక్టర్లు సరిగా వుండడం లేదు. వైద్యాధికారులను అడిగితే—రోడ్డు చేసినప్పటికీ పోవడం లేదు అంటున్నారు. అదేగాక, ప్రతి ప్రైమరీ హెల్త్ సెంటరులోనూ, కాబాకా హాస్పిటల్ లోనూ లేదీ డాక్టర్లు వుండడం చాలా అవసరం. ఇప్పుడు ఏ ఆసుపత్రిలో చూసినా లేదీ డాక్టర్లు లేరు. భార్యాభర్తలుగావున్న డాక్టర్లు ఎందరో వున్నారు. అటువంటి వారిని యిటువంటి గ్రామ ప్రాంతాలలో రోడ్డు చేసినట్లయితే వారు సేవ చేసే అవకాశం ఉంటుంది.

మా ప్రాంతంలో— వేములకొండలో ఒక సంవత్సరం నుంచి డాక్టర్లు లేరు. అది ముగ్గురు డాక్టర్లు వుండవలసిన హాస్పిటలు. ఒక లేడి డాక్టర్లు కూడా ఉండాలి. అక్కడ ఎవరూ లేరు, రామన్న పేట తాలూకా హాస్పిటల్‌లో ఎక్స్‌రే ప్లాంట్ అమర్చారు. అమర్చి ఆరు మాసాలు ఐనప్పటికీ, ఇప్పటికీ అది పనిచెయ్యడం లేదు. ఇప్పటికయినా శరీర్థ తీసుకుని, దానిని పనిచెయ్యించవలసిందిగా కోరుతున్నాను. తాలూకాలెవెల్‌లో కూడ సరియైన వైద్య సౌకర్యాలు లేని తాలూకాలు చాలా వున్నాయి. అటాకాకుండా, తాలూకా హాస్పిటల్‌స్ పరిస్థితి మెరుగుపరచాలి. ఇటీవల రిఆర్గనైజ్ చేసి, తాలూకాలను ఎక్కువ చేశారు. అటువంటి తాలూకాలో కూడ ప్రశ్నకేక్ మైన—తాలూకా హాస్పిటల్‌ను ఏర్పాటు చెయ్యవలసి వుంది. అక్కడి ప్రాథమిక ఆరోగ్య కేంద్రాలను అదే తాలూకా హాస్పిటల్‌గా అప్‌గ్రేడ్ చేసి, అక్కడ కూడ యీ ఎక్స్‌రే ప్లాంట్స్ అమరిస్తే బాగుంటుంది.

మా నియోజకవర్గంలో నదీ ప్రవాహం వలన రెండు ప్రాంతాలుగా వున్నది. అది ఒక లక్ష జనాభా గలిగిన పంచాయతీ. అక్కడ ఒక ప్రాథమిక ఆరోగ్య కేంద్రం ఉన్నది. అది ఇప్పుడు ప్రధానమైన తాలూకా అయింది కాబట్టి, దానిని ఒక తాలూకా హాస్పిటల్ గా మారిస్తే బాగుంటుంది. ఈ ప్రాథమిక కేంద్రాన్ని నది యివకలి ప్రాంతానికి మారిస్తే బాగుంటుంది. ఆ విధంగా చెయ్యవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

ఇంక, మోదుకూరు ప్రాంతంలో పైలేరియా కంట్రెయింట్ వున్నది. వది కిలోమీటర్ల పొడితంలో యీ దోమకాటువల్ల తోడకాలు సంభవిస్తున్నది. ఇంకవరకు అక్కడ పైలేరియా కంట్రోల్ యూనిట్ ఏర్పాటు చెయ్యలేదు. దానిని ఏర్పాటు చెయ్యవలసిన అవసరమున్నదని మనవిచేస్తున్నాను.

అంతేగాక—రామన్న పేట నియోజకవర్గంలో కొన్ని గ్రామాలలో ఉన్నవారు అక్కడఉండే నీరు వాడడంవలన కొందరికి లెప్టోసీ కూడా వస్తున్నది. దీనికి సంబంధించిన కంట్రోలు యూనిట్ కూడా ఆ గ్రామాలకు సమీపంగా పెడితే బాగుంటుంది. నా నియోజకవర్గంలో క్లోరైడ్ కంటెంట్ వున్న వాటర్ గల గ్రామాలు కూడా ఉన్నాయి. అక్కడ 30 సంవత్సరాలకే ముసలివారై పోతున్నారు. కాళ్ళు ఇకర అవయవాలు పంకడ్లుపోతున్నాయి. ఇటువంటి అవలక్షణాలతో బాధ పడుతున్నారు. అక్కడ ప్రొటెక్టెడ్ వాటర్ సప్లయ్ స్కీము అమలుపరచవలసినదిగా నేను చాలా కాలం క్రిందటనే రిప్రజంతుషన్ ఇచ్చాను. నెడర్లాండ్ ప్రోగ్రాంలో దీనిని కూడా ఇంక్లూడ్ చేసి, యీ సౌకర్యం అక్కడ కలుగజేస్తారని ఆశిస్తున్నాను. అలాగే తాలూకా హాస్పిటల్స్‌లో అంబులెన్స్ వాన్స్ సౌకర్యం కలిగించాలి. ఇప్పటికీ కల్పించలేదు. గ్రామ ప్రాంతాలలో వైద్య సౌకర్యం కల్పించవలసిందిగా మరొకసారి కోరుతూ నెలపు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ కె. వెంటటరామయ్య :— అధ్యక్షా, పోల్ట్ మినిష్టరుగారు ప్రవేశ పెట్టిన డిమాండ్ ను పోల్ట్ చేస్తూ కొన్ని సూచనలు చేస్తున్నాను. మన మిమలు చెప్పినట్లు లేడి డాక్టర్స్ కొరత పోవుగా వుంది. మెడికల్ కాలేజీ ఆడియన్స్ లో ఇప్పుడున్న పెర్సనల్ ఆఫ్ రిజిస్ట్రేషన్స్ కన్న ఎక్కువ చేసినట్లయితే లేడి క్యాండిడేట్స్ ఎక్కువగా వచ్చి చదువుకొనడానికి అవకాశం వుంటుంది. 40 కాశం నీట్లు లేడిస్ కి ఇయర్ మార్కు చేయాలి. సగం జనాభా అడవారు కాబట్టి దీనిని మెడికల్ ఎడ్యుకేషన్ లో అయినా గుర్తించి 40 కాశం నీట్లు లేడిస్ కి యిస్తే లేడి డాక్టర్స్ రావడానికి అవకాశం వుంటుంది. నేను ఎస్టిమేటు : మిటి డైరెక్టుగా వెళ్లి చూశాను. ప్రతి కోట లేడి డాక్టర్స్ లేరు. ఇది మెడికల్ డిపార్టుమెంటుకు తెలిచిన విషయమే. ఏ విధంగా కొరత తీరుస్తారో ఆలోచించి సామ్యమైనంత త్వరగా లేడి డాక్టర్లను నియోజకేయం అవసరం. ఈ నోట్ 9వ పేజీలో పి. హెచ్. సి. గురించి ఇట్లా వుంది. “Under this Programme 420 Primary Health Centres and 3,982 sub-centres have been serving the villagers under medical care.” జాగానే వుంది. 50,000 మినిమమ్ పాపులేషన్ ఫర్ పి. హెచ్. సి. అన్నారు. పోయినసారి మనవి చేశాను. లక్ష జనాభా వున్నప్పటికీ ఒకటే పి. హెచ్. సి వుంది. 20 మైళ్ల దూరం నుంచి రావాలంటే చాల ఇబ్బందిగా వుంది. ఈ నోట్ లో చెప్పిన దాని ప్రకారం ఇంకొక పి. హెచ్. సి. యివ్వాలని కోరుతున్నాను. పెద్దలు ఊటుకూరులో బిల్డింగ్ కట్టారు, ఏ కొరత లేదు. అక్కడ ఇంకొక పి. హెచ్. సి. పెడితే బాగుంటుంది. డాక్టర్స్ ఒకే స్థలములో 10 సంవత్సరాల నుంచి పని చేస్తున్నవారు వున్నారు. వెస్టెడ్ ఇంప్రోవ్డ్ పెరుగుతున్నాయి. ఏ విధంగా జరుగుతున్నది అంటే గాంధీ హాస్పిటల్ లో 3 సంవత్సరాలు, ఉప్పాని యాలో 3 సంవత్సరాలు మూడున్నట్లే వుంటుంది కాని ప్రైవేట్ హాస్పిటల్ లోనే వుంటారు. 3 సంవత్సరాలు కాదు, 4 సంవత్సరాలు పెట్టినా ఫరవాలేదు. 4 సంవత్సరాలకు ఒకసారి మార్చేస్తే బాగుంటుంది. లేకపోతే వెస్టెడ్ ఇంప్రోవ్డ్ ఏర్పడి రోగులకు సహాయం చేయలేకపోతున్నాం. అందువల్ల 3 సంవత్సరములలో 4 సంవత్సరములలో ఒక యార్డ్ స్పేస్ పెట్టుకొని చేస్తే ఎవ్వరూ అడగడానికి వీలు వుండదు. తాలూకా హాస్పిటల్స్ లో గాని, జిల్లా హాస్పిటల్స్ లో గాని నీటి వసతి తక్కువగా వుంది. రాయలసీమలో అనలే నీరు లేదు. హాస్పిటల్స్ లో దిక్క లేదు. నీటిని గురించి ఈ స్కీము అని, ఆ స్కీము అని పోల్ట్ రిపోర్టులో 20 పేజీలు తీసుకువచ్చి పెట్టారు. వాటర్ సప్లయ ప్రోగ్రామ్ అని 31వ పేజీనుంచి 38వ పేజీవరకు 8, 7 పేజీలలో యిచ్చారు. ఈ ఇచ్చిన ప్రోగ్రామ్స్ హాస్పిటల్స్ ని సంబంధించి కాదు. దీనిని ఎందుకు తీసుకువచ్చి పెట్టారో అర్థం కాదు.

శ్రీ ఎ. మదన్ మోహన్ :— మొదటనుంచి వర్తిక పోల్ట్ కూడ మెడికల్ డిపార్టుమెంటులో వుంది. ఇప్పటివరకు దీనిలో చేర్చుకున్నది. మెడికల్ డిపార్టుమెంటుకు సంబంధం లేదు. డిమాండ్ ని క్లర్క్ చేసినపుడు వస్తున్నది.

శ్రీ కె. వెంకటరామయ్య :— ఇది డిమాండ్ కి సంబంధించినది కాదు. 20 పేజీల వరకు వుంది. పత్తి హాస్పిటల్ లో వాటర్ ఫెసిలిటీ వుండాలి. సాల్ట్ వాటరా, సాఫ్ట్ వాటరా గుర్తించవలసిన అవసరం వుంది. మెడికల్ కాలేజీలో సీటుకు 50 కాశం మార్కులు డిగ్రీ క్లాస్ లేక ఇంటర్ మీడియట్ మార్కులు ఎంట్రీస్ మార్కులు తీసుకొంటే న్యాయంగా వుంటుందని ఇప్పటికే రెండుసార్లు మనవి చేశాను. ఎంట్రీస్ ఎగ్జామినేషన్ కు ఎజ్జెక్టివ్ లైవ్ క్యక్చర్స్ యిస్తారు. ఎ. బి. సి. డి. అని నాలుగు యిచ్చి రైటు టోక్ పెట్టమంటే అది ఒక ఛాన్స్. 3 సంవత్సరాలు డిగ్రీ కోర్సు కష్టపడి చదివి 70, 80 పెర్సెంటు మార్కులు తెచ్చుకొన్న తెలివైన పిల్లలకు కూడ సెలక్షన్ రావడం లేదు. అందు వల్ల 50 కాశం అకాడెమిక్ ఎగ్జామినేషన్ మార్కులు. 50 కాశం ఎంట్రీస్ మార్కులు తీసుకోవాలని మనవి చేస్తున్నాను. బ్లడ్ బ్యాంక్, పెద్ద శ్రేడ్ అరుగుతున్నది. హాస్పిటల్ లో కత్తెట్టు చేస్తున్న బ్లడ్ షేడ్ ప్రజానీకమునకు అందడం లేదు. మోనోవలీ సిస్టమ్ ఏర్పడి వుంది. ప్రాణము పోతూ వున్నారే ఆ వ్యక్తికి కావలసిన గ్రూప్ బ్లడ్ లేకపోతే 50 రూపాయలైనా యిచ్చి బయట కొనుక్కోవలసిన పరిస్థితి ఏర్పడుతున్నది. ప్రైవేటు పీపుల్ వద్దకు వెళ్ళి మీరే తెచ్చుకోవడం రోగులకు చెప్పడం కంటే హాస్పిటల్ లోనే సక్రమముగా ఏర్పాటు చేసుకొంటే క్లాక్ మార్కెట్ కు అవకాశం వుండదు. డాక్టర్లు హాస్పిటల్స్ ని తమ స్వంత యిల్లులాగా చూసుకొంటున్నారు. మా యిష్టము వచ్చిన మందులు యిస్తాము అనే తెండెన్సీ పెరుగుతున్నది. ఎక్కువ కాలము ఒకేచోట వుండుట వల్ల వెస్టెడ్ ఇంట్రెస్టు పెరుగుతున్నాయి. డాక్టర్లు మానవతా దృష్టితో ఆలోచించే దానికి ఒక స్కీమును చూడవలసినదిగా కోరుతున్నాను. మందులు ఎటూ యిస్తున్నారంటే రోగి పోగానే మాత్రం చేతిలో పోస్తున్నారు. వారు సంచిలో తీసుకొని యింటికి వెళ్ళివచ్చి ఆకు, వక్క, సున్నముతో కలిసిపోతున్నాయి. కాగితాలలో వేసి యివ్వాలని ఎన్నిసార్లు చెప్పినప్పటికీ అమలు జరగడంలేదు. ఖరీదైన మందులు యిస్తున్నారు. కానీ చెమటతోనో, సంచిలోవున్న ఇతర వస్తువుతోనో కలిసి పాచై పోతున్నాయి. కనుక పేపరులో పెట్టి యివ్వాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ వి. కోభవాద్రీశ్వరి రావు :— అధ్యక్షా, మిత్రులు చాల విషయాలు చర్చ సందర్భంలో చెప్పారు. కొద్ది విషయాలను వమ ద్వారా మంత్రిగారి దృష్టికి తెచ్చి కలవు తీసుకొంటాను. మాకు ఇచ్చిన నోట్ లో “Keeping in view the huge admission of students for securing seats in Medical Colleges of the fact large number of candidates now are securing by paying huge capitation fees.” అని చెప్పారు. వాస్తవంగా అంత డిమాండ్ వున్నపుడు గత కొన్ని సంవత్సరాలలో మన రాష్ట్రములోని మెడికల్ కాలేజీలలో సుమారు 100 పీట్లను ఎందుకు తగ్గించవలసిన పరిస్థితి వచ్చినదో మంత్రిగారు వారి సమాధానంలో చెప్పాలని కోరుతున్నాను. లోగడ కాకినాడ, వరంగల్లు మెడికల్ కాలేజీలలో కాపిటేషన్ ఫీజు వుండేది. సుమారు 12 వేల

నుంచి 16 వేల వరకు వుండేది. ఈ కాలేజీలను గవర్నమెంటు టేక్ ఓవర్ చేయకపోతే ఇందులో ఇస్తున్న డిగ్రీలను డిరికగ్నయిజ్ చేయవలసివుంటుందని ఇండియన్ మెడికల్ కౌన్సిల్ వారు వార్నింగ్ ఇచ్చారు. ఆ కరుణాక వాటిని గవర్నమెంటు టేక్ ఓవర్ చేశారు. ఈ పరిస్థితులలో విజయవాడ ప్రైవేటు మెడికల్ కాలేజీ పెర్మిషన్ ఇచ్చారు. అక్కడ ఈ సంవత్సరం 120 సీట్లతో కాలేజీ ప్రారంభించడం జరిగింది. అయితే మన రాష్ట్రం నుండి యితర రాష్ట్రాలకు డబ్బు పోతుంది గాబట్టి మన రాష్ట్రములోనే మెడికల్ కాలేజీలు పెనుకున్నామన్నారు. సంతోషం; యిప్పటికైనా ఆ రకంగా ఆలోచన చేసినందుకు. కాని పోషకతం గురించి చెబుతున్నారు. పోషకతను పెటర్న్ ఆఫ్ సానైటీని స్థాపించడమే మాధ్యమం అని చెప్పకునే ప్రభుత్వం లాగా పాతిక వేల కేపిటేషను ఫీజు ఎట్లా ఎలా చేసిందో మామూలుగా మా పూహకు అందడం లేదు. కొద్ది సంవత్సరాల క్రితం యింజనీరింగు కాలేజీలో 15, 20 వేలతో మొదలెట్టారు. ఈ సంవత్సరం పాతిక వేలకు పోయింది. In the case of some students they have collected even 40,000 4-40 p. to 50,000 rupees also. ఈ సంవత్సరం లాగాపాతిక వేలతో మొదలెట్టారు, వచ్చే సంవత్సరానికి ఎక్కడికి వెళుతుందో తెలియదు. ఇతర కేసులో దాలర్లు చే చేసేవారి నుండి రెండు లక్షలు కట్టించుకుంటున్నారు. అక్కడ స్టాండర్డ్ ఆఫ్ లివింగు కాగుంది. అక్కడ నుండి ఫారిన్ ఎన్స్క్రేప్డ్ వచ్చేదాని గురించి కాద పడవలసిన అవసరం లేదు. లాగా పాతిక వేల కేపిటేషను ఫీజు ఎవరు కట్ట గలరు ? లంచం వట్టి లక్షలు సంపాదించిన యింజనీర్ పిల్లలా, లంచం వట్టి డబ్బు యిస్తేనే బెడ్ యవ్వని చాక్లర్లు-రోజుకు వంద రూపాయల నుండి మూడు వేల వరకు సంపాదించే -ప్రొఫెసర్లు, వారి పిల్లలనే చేర్చుకుంటారా ? లేకపోతే చేసేది ఏ ప్రద్యోగం అయినా లక్షలు సంపాదించిన ఉద్యోగుల పిల్లలా, నగరాల్లో, పట్టణాల్లో కాంట్రీ క్లబ్బులు చేసి నల్లవర్ణపారం చేసి మిలియన్లన్నీ అయిన న్యూయో రిచ్ వారి పిల్లలను, ఎం ఎల్.ఎ.లుగా వుండి, మినిస్టర్లుగా వుండి పొలిటికల్ కరప్షన్ ద్వారా లక్షలు సంపాదించినవారి పిల్లలు చేరవలసినదే కన్య Is there any scope for a middle-class boy to join in that college ? అని అడుగుతున్నాను. త్యాండు సీలింగు 18 ఎకరాలు పెట్టారు. మా కృష్ణా జిల్లాలో 18 ఎకరాలు వున్నవారు లాగా పాతిక వేల కట్ట శకు పిల్లలను చేర్పించే పరిస్థితి లేదు. There should be some reasonable limit; but sky should not be the limit. The founders of that Institute are my best friends. I have no grouse against them. I do not question their integrity.

శ్రీ ఎస్.విజయరామ రావు : -అధ్యక్షా, గౌరవనీయ సభ్యుల ఎకాడమిక్ క్వాలిఫికేషన్లు ఏమిటి ?

Sri V.Sobhanadreeswara Rao:—I am B.Sc., B.E.నేను దోనేషను కట్టి రెండుగూరులో చదివాను. But it should be within the reach of middle-class family. దీనిని ఉపేక్ష చేస్తే ప్రజలు, ముఖ్యంగా యువకులు, విద్యార్థులు సహించే పరిస్థితిలో వుండగని సభినయముగా నునది చేస్తున్నాను. 20 సీట్లు

ప్రభుత్వానికి ఇస్తామన్నారు. పరంగల్లో కాకినాడలో వదిలీటు అనాడే ప్రభుత్వానికి పుచితంగా ఇచ్చారు. ప్రభుత్వం వారికుండి డబ్బు వసూలు చేయడమే గాకుండా Either the State Government or the Central Government gives lakhs of rupees to that Institute for maintenance. గాంటు రూపములో ఇస్తారు. and previously the Government was selecting the boys and it used to admit the boys. ఇవాళ 68 ఎకరాలు ఇచ్చారు. దాని విలువ చూస్తే Rs. 2 crores worth of land is given by the Government of Andhra Pradesh to that College. మీరు ఇస్తున్నది 20 సీట్లు. చాటికొరకు మంత్రి పిల్లలను పంపించాలా ఎవరిని పంపించాలి అనేది ఇప్పటికీ చర్చ తెగ లేదు. భాయంలేదు. అసెంబ్లీలో చర్చ అయింది. అందుకని అలా పాఠిక వేలు గాకుండా 25, 80 వేలు అని తీసుకురావలసిన అవసరం వుంది. అది చేయడంలో విఫలం అయితే తీవ్రమైనటువంటి పరిణామాలు ఎదుర్కోవలసి వస్తుంది. మెరిట్ ద్వారా సెలెక్ట్ చేస్తున్నామన్నారు. Merit among whom? నేను ఇంచాజ్ చెప్పినటువంటి కేటగరీస్ పిపుల్స్ లో These affluent people can afford to pay Rs.1,25,000 or Rs.2,50,000 but not the common people. కాబట్టి దయచేసి అ విషయములో అగ్రిడ్ చేయకూడదని మనవి చేస్తున్నాను. పోతే ప్రభుత్వం ఇంత డబ్బు ఖర్చు పెడుతున్నది మెడికల్ వద్ద మీద. దురదృష్ట కరమైన విషయం. Really this medical help intended by the Government is not going to the people అని మనవి చేస్తున్నాను. చాలా చోట్ల యీ హాస్పిటల్స్ లో ప్రభుత్వం పంపించిన మందులు వ్రజిలకు అందడం లేదు. మందులు ప్యాక్స్ కు వెళ్లిపోతున్నాయి, డాక్టర్స్ తబుల్లో డబ్బు పెడుతున్నది. ఉదయం గోవిందరావు గారు చెప్పారు. ఒక కన్ను అవలేదు చేసేది వుంటే రెండవ కన్నును తీరారు, కొండ నాలుకకు మందు పెట్టేది పొయి అసలు నాలుకను తీసివేసేట్లు తిరిగి ఆ వివరాలలో నేను పోదలచుకోలేదు. కాని ఇట్లా ఎందుకు జరుగుతున్నది? మనం ఎంత డెవలప్ మెంటును సాధించాము. ముందుకు పోతున్నామనుకుంటే మెడికల్ సైన్స్ లో Why the Doctor who operated as so irresponsible? ఇంత ఇర్రెస్పాన్సిబుల్ గా, కేరలేస్ గా వీహేవ్ చేస్తున్నారంటే వారి మోటివ్ ఒకటే. పిపుల్స్ వర్క్స్ చేయడం కాదు, సాయంత్రం వెళ్లివచ్చుకు 500. వేము రూపాయలు తీసుకుపోవాలనేది మనీ మోటివ్ ఒక్కటే, సర్వీస్ మోటివ్ తో చేస్తే ఇది జరుగదు. అందుకని దీనిలో మార్పు తీసుకురావలసిన అవసరం వుంది. ఉదాహరణకు There are some Doctors, there are some senior Professors who do not go to their houses without having atleast Rs.3,000 in their bag అని మనవి చేస్తున్నాను. దానిలో కొంత మార్పు తీసుకురావలసిన అవసరముంది. అనేక చోట్ల ఏ. హెచ్. సి లు తెచ్చి దీక్షను ప్రకారం నిర్వహించి పూర్తికాలేదు. ఇన్ వెంటునును పరండాలో వదుకోలేట్ట వలసిన పరిస్థితి వుంటున్నది. వీరంగిలాకులో ఎన్నో సంవత్సరాల క్రింద ఏ. హెచ్. సి పెట్టారు. తేవలం నాలుగు రూములు మాత్రం వున్నవి. దాదాపు 26 గాగ్గిమాం మండి ప్రతి రోజు కొన్ని వందల మంది వస్తారు. ఫ్యామిలీ

పానింగు ఆవరేషను చేయడానికి వీలు లేదు. చేస్తే బయట వరండాలో పడుకో బెట్టవలసిన అవసరం ఏర్పడుతుంది. దానిని 30 చెడెడ్ హాస్పిటల్ స్టాయికి పెంచాలని మనవి చేస్తున్నాను. కంకిపాడు పంచాయతీ సమితి లో ఒక పి హెచ్. సి వుంది, అందులో కేవలం మూడు రూమ్సు వున్నవి. ప్రిలిమినరీ ఖవన నిర్మాణాన్ని త్వరగా పూర్తిచేయాలని కోరుతున్నాను.

ఇండియన్ మెడిసిన్ హోమియోకు సంబంధించినంతవరకు గత శాసనసభ సమావేశాల్లో అధికార పక్షం ప్రతిపక్షాల నుండి చాలా మంది సభ్యులు మన భారతీయ వైద్యానికి కేటాయింపులు పెంచాలని అడిగారు. ఇవాళ కూడ ఏగిసంత పెంపుదల జరుగ లేదు. మనకు తెలిసిన విషయం - ఇంగ్లీషు వైద్యం చేసే డాక్టరు కురుపు లేస్తే, 15 రూపాయలు మందులు వ్యాస్తాడు. అదే ఇండియన్ మెడిసిన్ హోమియోలో అయితే చాలా తక్కువ ఖర్చుతో అయిపోతుంది. It is within the reach of the common man. ఇండియన్ మెడిసిన్ ను, హోమియోను బాగా ప్రోత్సహించవలసిన అవసరం వుంది. ఇప్పటికైనా మంత్రిగారు ఎప్రోప్రియేషనులో తగినటువంటి కేటాయింపులు చేయాలని మనవి చేస్తున్నాను. 1977 వ సంవత్సరం నుండి, జనతా పార్టీ కేంద్రీయులో అధికారములోకి వచ్చిన తరువాత, గామీణ ప్రజలకు త్రాగే నీటి సదుపాయం పెంచడానికి మినిమం సిడ్స్ ప్రోగ్రాం కింద కేటాయించి యంతకుముందు వున్నదాని కంటే ఎన్నో రెట్లు పెంచి మంచి నీటి సదుపాయం కల్పించడానికి కార్యక్రమం తీసుకున్నది. దీనిని లోగడ బాగారెడ్డిగారు బాగా చేశారు. ఇప్పుడు యువకుడు పాలడుగు తెంకట్రావుగారు సమర్థవంతంగా యీ కార్యక్రమాన్ని బాగా ముందుకు తీసుకుపోవాలని మనవి చేస్తున్నాను. కృష్ణా జిల్లాలో ఇబ్రిహీంపట్టణం, గుంటుపల్లి, రాయనపాడు, యిట్లా దాదాపు పది గామీణకు సంబంధించి శెడర్ ల్యాండ్స్ వారి సహకారముతో ప్రియెక్టెడ్ వాటరు సప్లయ స్కీము పెడితే అది వుపయోగం లేకుండాపోయింది. ఆల్ మోస్ట్ ఎకాడన్ అయిపోయింది. ఓవర్ హెడ్ వాటర్ ట్యాంక్ నుండి మంచి నీరు రావడం లేదు, ఏమైనా చేసి మంచినీటిని అందించడానికి ప్రయత్నం చేయాలని మనవి చేస్తున్నాను.

Sri Ch. Venkata Rao :- It is in my Constituency. It is functioning, I can say. ఇంకా అభివృద్ధి కావాలి.

శ్రీ వి. శోభనాద్రీశ్వర రావు :- ఈ మధ్యన చేశారేమో తెలియదు. నా నియోజకవర్గంలో తోట్లవల్లూరు పెద్ద పంచాయతీ. ప్రియెక్టెడ్ వాటరు స్కీము గురించి చెప్పాలి బహుళ : మంత్రిగారికి తెలిసి వుండవచ్చు; పంచాయతీ యిన్కం తక్కువ. పది వేల జనాభా వుంది మామూలుగా రూల్సు ప్రకారం కంట్రీబ్యూషను కట్టవలసిన పరిస్థితి ఆ పంచాయతీకి లేదు. బహుళ : కలెక్టరు నుండి వచ్చి వుంటుంది. ప్రత్యేక మైనటువంటి కేసు. దాని అర్థిక వనరులను దృష్టిలో పెట్టుకొని రూల్సును రిలాక్స్ చేసి ప్రియెక్టెడ్ వాటరు సప్లయ స్కీమును కల్పించాలని కోరుతూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ ఎన్. విజయరామరాజు : అధ్యక్షా, 1981-82 వ సంవత్సరానికి గౌరవనీయులు మా పక్షి గ్రూప్ అయినటువంటి ఆరోగ్య శాఖామంత్రిగారు 116 కోట్ల పై చిల్లన కొరకు ప్రజే పెట్టిన బడ్జెటును హృదయపూర్వకంగా సమర్థిస్తూ కొన్ని సూచనలు చేసి మీరుయిచ్చిన టైములో నా వుపన్యాసాన్ని పూర్తి చేయడలచుకున్నాను.

4-50 p m

నాకున్నా ముందు చాలా మంది పెద్దలు మాట్లాడారు. వారిలో ఈ కుటుంబ నియంత్రణ గురించి ఒక్కరు కూడా మాట్లాడలేదు. ఈనాడు మొత్తం మనదేశాన్ని పీడిస్తున్న పెద్ద సమస్య ఈ జనాభా పెరుగుదల. ఈ జనాభా పెరుగుదలను అరికట్టడానికి ప్రభుత్వం ఇప్పుడు తీసుకున్న చర్యలు ఏమీ చాలవు. ప్రజలను ఒప్పించడానికి ఇంకా ఎక్కువ చర్యలు తీసుకోవలసిన అవసరం ఎంతైనా ఉంది మనవి చేస్తున్నాను. 1971-81 మధ్యలో అంటే 10 సంవత్సరాల కాలంలో మన రాష్ట్రంలో 90 లక్షల వెచిలుకు జనాభా పెరిగింది. ఇంకొక 90 సంవత్సరాలలో మన రాష్ట్రం ఏమీ కాస్తాన్నతో ఊహించడానికి కూడా నాకు భయంగా ఉంది. ఆ దోహదగా ఉంది. ధనిక వర్గాలకు చెందిన ప్రజలు ఈ కుటుంబ నియంత్రణ పాటిస్తున్నారు కాని దేదీ ప్రజలు పాటించడం లేదు. వారిని బ్రతివలొడిచేస్తే లాభం లేదు. దీనికి ప్రత్యేకంగా ఒక చట్టం ఏమైనా తీసుకొని వచ్చి ప్రతివారు పాటి చేట్టు చేయవలసిన అవసరం ఎంతైనా ఉందని మనవిచేస్తున్నాను. ప్రాస్తు మొదలైన దేశాలలో జనాభా తక్కువ ఉన్నారు. వారు జనాభాను పెంచడానికి కొన్ని ఇన్ సెంటివులు ఇస్తున్నారు. మొదటి కాన్పుకు అయితే 10 వేలు, రెండవ కాన్పుకు అయితే 20 వేలు, ఈ విధంగా పెంచి ఇస్తున్నారు. ఇక్కడ ఎవరైనా కుటుంబ నియంత్రణ ఆపరేషను చేయించుకుంటే 80, 90 రూపాయలు ఇస్తున్నాము. ఇది చాలదు. దానిని కనీసం 2 లేక 3 వేలు అయినా చేయాలని నేను కోరుకుంటున్నాను. ఉదాహరణకు ఎవరైనా ఈ ఫ్యామిలీ ప్లానింగ్ ససరేషను చేయించుకుంటే ఒకటి లేక రెండు ఇంక్రిమెంటు ఇస్తున్నారు. ఉద్యోగులు కానివారు ఎవరైనా చేయించుకుంటే అప్పుడు 80 లేక 90 రూపాయలు మాత్రం ఇస్తున్నారు. ఆ తరువాత వారికి ఏమీ ప్రభుత్వం అదజేయడం లేదు. అందుచేత వారికి కూడా ప్రతివెలా 25 లేక 30 రూపాయలు ఇస్తే బాగుంటుందని మనవిచేస్తున్నాను. ప్రజారోగ్య విషయంలో గ్రామీణ ప్రాంతాల్లో ఎంత ఆలస్యం చేస్తున్నారో చెప్పడానికి నేను భాధపడుతున్నాను. గ్రామీణ ప్రజలు సరైనటువంటి వైద్యసహాయం లేక దినదిన గండం నూరేళ్ళ ఆయుష్యుల అన్నట్లుగా బ్రతుకుతున్నారు. ఒక్కడున్నటువంటి నాటువైద్యులు, ఒకరి వైద్యులు వారికి ఒక సమస్యగా ఉంటున్నారు దొంగ రిజిస్టర్లు ప్రాక్టీసనర్లు సరైన మందులు ఇవ్వక, సరైన ప్రెజ్రిప్ట్ మెంట్ ఇవ్వక సరైన డయాగ్నోసిస్ చేసి లేకుండా మరో యముడు తయారవుతున్నారు. ఈనాడు మనకు పబ్లిక్ హెల్త్ సెంటర్లు ఉన్నాయి. ఒక లక్ష జనాభాను ఒక రేడియన్ గా తీసుకొని పబ్లిక్ హెల్త్ సెంటర్లు స్థాపించారు. అప్పటికి ఇప్పటికి ఈ జనాభా ఇంచుమించుగా రెండు లక్షలు పెరిగింది, ఆ రంగంగా చూస్తే

పి. హెచ్. సిలో నలుగురు డాక్టర్లను పోస్టు చేయవలసిన అవసరం ఎంతైనా ఉందని మనవి చేస్తున్నాను. అందుచేత యచేసి ఇకముందైన జాబ్ రెండు లక్షలుగా ఉంటున్నారు కనుక పి. హెచ్. సిలో ఇద్దరు డాక్టర్లు కాకుండా నలుగురిని వేసే ప్రతిపాదనను తొందరలో చేపట్టాలని కోరుతున్నాను. ఇద్దరు డాక్టర్లను వేస్తున్న చోట కూడా అటు లేడి డాక్టరు లేకుండా మగ డాక్టర్స్ ఉంటున్నారు. అక్కడకు డెలివరీ కేసులు ఏమైనా వస్తే ఇబ్బందిగా ఉంటుంది కనుక ఇద్దరు డాక్టర్లు ఉన్న పి. హెచ్. సిలో ఒక లేడి డాక్టరును నియమించవలసిన అవసరం ఎంతైనా ఉందని మనవి చేస్తున్నాను. పి. హెచ్. సిలో ఒక డాక్టరును సీనియారిటీకి సంబంధించి, అడ్మినిస్ట్రేషనుకు సంబంధించి వారిలో వారు పోట్లాడు కొంటున్నారు. అక్కడున్నటువంటి 60, 70 మంది స్టాఫ్ను రెండు గ్రూపులుగా డివైడ్ చేస్తున్నారు కొంతమంది ఒక డాక్టరు పైడు ఉండి అసలు ఎవరూ పని చేయడం లేదు. అందుచేత వారికి పరియాసు పంచి ఆ ఇద్దరు డాక్టర్లను వేళ్ళేరు చోట్ల పెడితే బాగుంటుందని మనవి చేస్తున్నాను. ఈ గ్రామీణ ప్రాంత ప్రజలకు సరైన మంచినీటి సదుపాయం లేదు. They are providing that protected water to drink. ఈ గ్రామీణ ప్రాంతాలలో ఏమియరిక్ డిసెంట్రి ఎక్కువగా ఉంది. 80% to 90% people are suffering from amebic dysentery. ఈ ఏమియరిక్ డిసెంట్రి ఒకసారి వస్తే త్వరగా పోదు. కనీసం 4, 5 కోర్సులు తీసుకోవాలి. మన శాసనసభలోని మెంబర్లులో చాలామంది డాక్టర్లు ఉన్నారు. వారికి ఈ విషయం తెలుస్తుంది. దయచేసి ఈ వ్యాధిని పూర్తిగా నిర్మూలిచవలసిన అవసరం ఎంతైనా ఉందని మనవి చేస్తున్నాను. గ్రామీణ ప్రాంత ప్రజలు ఈ నాడు ఏమిర్కొంటున్న సమస్య ఇంకొకటి ఉంది పిచ్చి కుక్క కాటువల్ల ప్రైడ్లో ఫోబియా వస్తుంది. పిచ్చి కుక్క కరిస్తే అక్కడున్నటువంటి నాటు వైద్యుడు వసరు పోస్తున్నాడు. Nobody is taking the patient to the Hospital. అది కరిచిన తరువాత మనిషి బ్రతకుతానని లేదు. పిచ్చి కుక్క కరవడంవల్ల ప్రైడ్లో ఫోబియా వచ్చి సంవత్సరంలో చచ్చిపోతాడని ఫ్యామిలీ ప్లానింగు గురించి ఏ విధంగా వర్గిసీటి ఇస్తున్నారో అదే విధంగా దానికి కూడా వర్గిసీటి ఇవ్వడం ఎంతైనా అవసరం. పిచ్చి కుక్క కరచి ఎవరైనా హాస్పిటలుకు వెళితే అక్కడ యాంటి రాబిట్ ఇంజక్షన్లు ఉండవు. పి. హెచ్. సిలో ఉండవు. తాలూకా హాస్పిటల్స్ లో ఉండవు, ఏక్కడా ఉండవు. పిచ్చి కుక్క కరిచిన తరువాత ఏవరైనా వెళితే అప్పడు కూమారు ఫోను చేస్తారు, I do not know where is Koonoor situated, as an M. L. A. అది వచ్చేప్పటికి నెల పడుతుంది. మెదడు దగ్గర ఎక్కడైనా కరిస్తే వారంరోజులలో చనిపోతారని డాక్టర్స్ కు తెలుసు. అందుచేత యాంటి రాబిట్ ఇంజక్షన్లు తెప్పించి ప్రతి పి. హెచ్. సిలోను, తాలూకా హాస్పిటల్స్ లోను ఉంచవలసిన అవసరం ఎంతైనా ఉందని మనవి చేస్తున్నాను. పి. హెచ్. సి. కి మందులు సరఫరా చేస్తున్నారు. పి. హెచ్. సికి 20 వేళ్ళ

5-00 p.m. దాకా. దయచేసి ఆరోగ్య శాఖామంత్రిగారు వచ్చిన సి.ఐ.బి.డిపార్టుమెంటు ద్వారా అక్కడ ఉన్న మందులు ఎలాగ ఉపయోగ పడుతున్నాయో తెలుసుకుంటే చక్కగా తెలుస్తుంది. More than Rs. 10,000 worth of medicines have expired. పోనీ ఏదో ఒక డాక్టరు వచ్చాడండి కర్నూలూ, అమ్మలేదు, కాస్త ఆ డాక్టరు వోనెట్టు. అతడు పమిచేస్తున్నాడు అంటే ఈ ప్రజలకు మందులు ఇవ్వడం ఈ పేద ప్రజలు బాగా ఉండడం ఇష్టములేదో ఏమో వాటిని ఎక్స్‌పైరు చేసి పారేస్తున్నాడు. కాని ఆ మందు వినియోగించడం లేదు. నా నియోజక వర్గానికి సంబంధించి మొత్తంగా పి.హెచ్. సి. భద్రగిరి సమితిలో ఉంది. నేను పోయి ప్రస్తుతం ఉన్న డాక్టర్ కూర్మినాయుడు, ఎం. బి. బి. ఎస్.ని కలిసి అడిగితే ఆయన నాకు చూపించాడు. ఎక్స్‌పైరు అయిపోయిన మందులను నాకు ఎగ్జిబిట్ చేశాడు. అవి అలా పడి ఉన్నాయి అది మంచినీ కాదు. ఈ మందులు ఏ ప్రజలకైతే ఉపయోగించాలని తాము ఇస్తున్నారో ఆ ప్రజలకు ఈ మందులు వినియోగించేటట్లు చూడాలని ఈ మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను, డిస్ట్రిక్టు హాస్పిటల్స్‌లో ఇ. ఎస్. టి. ఆప్తమాలతి. ఆర్టోపీడిక్, చిల్డ్రన్ స్పెషలిస్టులు మొదలైనవి 5. రివిభాగాలు వీటికి సివిల్ సర్జన్సుని వేయాలి అనే ఆలోచన మూడు నాలుగు సంవత్సరాలనుంచి ఉంది. అది ఇప్పటికి ఆలోచనలోనే ఉంది తప్ప ఆచరణలోనికి రాలేదు తరువాత మిత్రులు వెంటకరామయ్యగారు చెప్పారు—ఈ డాక్టర్లు మొనావలి చేస్తున్నారని, దీనికి ఏమీలేదు. సెంట్రల్ గవర్నమెంటువారు బాస్ చేసినట్లు ప్రయివేటు ప్రాక్టీసు బాస్ చేస్తే చాలు మూడు సంవత్సరాలు కాదు రెండు సంవత్సరాలకే బదిలీ చేయించుకుని పోతాము అంటారు. తరువాత ఈ మధ్య మహారాష్ట్ర గవర్నమెంటువారు, గుజరాత్ గవర్నమెంటువారు సెంట్రల్ గవర్నమెంటుకి 31 సంవత్సరములు ఎం. బి. బి. ఎస్. డిప్లమా కోర్సు పెట్టమని రికమండు చేశారు. అది చాలా చక్కనిది. అట్లా చేసినట్లుంటే గ్రామీణ ప్రాంతాల్లో హానరోరియంతో మీరు వేసిన మెడికల్ ప్రాక్టీషన్స్ వారికి ఇచ్చే 500 రూపాయల హానరోరియంతో పని చేయడం అసాధ్యము. అందుచేత ఈ మూడు సంవత్సరముల్లో మూడున్నర సంవత్సరములో డాక్టర్లు డిప్లమా కోర్సు ప్రవేశ పెడితే బాగుంటుందని మనవి చేస్తూ ఈ అవకాశం ఇచ్చినందుకు కృతజ్ఞత తెలుపుకుంటూ శలవు తీసుకుంటున్నాను.

(శ్రీ పి. అమ్మిరెడ్డి (అనవరతి):—అధ్యక్షా, గౌరవనీయులైన మంత్రిగారు పోవేశపెట్టిన డిమాండ్సుని హృదయపూర్వకముగా బలపరుస్తూ కొన్ని సూచనలు నేను తమ ద్వారా చేయదలచాను. ఇప్పటి వరకు ఫేమిలీ ప్లానింగుని గురించి చెప్పారు. అయితే ఫేమిలీ ప్లానింగుకి గవర్నమెంటు ప్రోత్సాహం ఇవ్వడం సబబుగానే ఉంటుందిగాని అందులో 50 శాతము దుర్వినియోగము అవుతోందేమో అనుకుంటాను. ఎందుచేతనంటే గతములో చేయించుకున్న ఆపరేషన్లు కేసులు నూటికి 50 కేసులు నిజంగా ఫేమిలీ ప్లానింగు అవసరములేకపోయినప్పటికీకూడా మనము ఇచ్చే బెనిఫిట్స్ కోసము భార్యలేని వారు, భర్తలేనివారు లేకపోతే పిల్లలు లేనివారు 50 పర్సెంటు కేసులు ఈ రకమైన కేసులే ఉన్నాయి కాబట్టి

ఫామిలీ ప్లానింగు కేసులు చేసినప్పుడు తప్పనిసరిగా వారి హార్వర్టులను ఆలోచించి చేయించడం మంచిదని మనవిచేస్తున్నాను. హార్వర్టులో కొన్ని చోట్ల ఎక్స్ప్రెస్ మెంటు ఉంటుంది డాక్టర్లు ఉండరు. కొన్నిచోట్ల డాక్టర్లు ఉంటారు ఎక్స్ప్రెస్ మెంటు ఉండదు. దీనిని సరిగా చేయనిచో మనం 116 ట్యాబ్లెట్లు ఇచ్చినా ఉపయోగము ఉండదని మనవిచేస్తున్నాను. అట్లాగే గవర్నమెంటు డాక్టర్లకి ప్రయివేటు డాక్టర్లకి పోల్చుకుంటే ప్రయివేటు డాక్టరు పేషెంటుమీద చూపించిన శ్రద్ధ ఆదరాభిమానాలు గవర్నమెంటు డాక్టరు చూపడంలేదు. గవర్నమెంటు హాస్పిటల్లలో పేషెంటుని నిర్లక్ష్యం చేయడం జరుగుతుంది. ప్రభుత్వ డాక్టర్లు డబ్బులు తీసుకుని ప్రభుత్వ మందులతో ప్రభుత్వ హాస్పిటల్లలో ప్రయివేటు వైద్యము చేయడం కూడా జరుగుతున్నది. ఈ నిషయం మీద మంత్రిగారు తగుచర్య తీసుకోకపోతే మనం బడ్జెట్ లో ఎంత కేటాయించినప్పటికీ ఇందులో 50 వర్సంటు కూడా సద్వినియోగం కాదని మనవి చేస్తున్నాను. హాస్పిటల్లు లోను, పాపులోనూ కూడా మందులు ఎక్స్పైరు అయిపోవడం జరుగుతుంది. మరల ఆ డేబు కొట్టివేసి ప్రక్కన మరొక డేబు వేసి అమ్ముతూ ఉంటారు. ఇది ఆలోచించి చూసేవారు చాల తక్కువ ఉంటారు. డ్రగ్సు కంట్రోలు ఆఫీసు వారు రెయిడ్లు చేసి ఇది పట్టుకుని సీరియస్ వక్స ను తీసుకోకపోతే ఆ మందులు రీవక్స ను ఇచ్చే ప్రమాదము కూడా ఉంటుంది. జనరల్ హాస్పిటల్లలో మేల్ నర్సులు పోలిరిసు ఇంజక్షన్లు చేసుకుని కూర్చుంటారు. వారే చేసుకుంటారు. హాస్పిటల్లలో ఉన్నవి బయటనుంచి తెచ్చుకుని ఇవి చేసుకుని కూర్చుని రోగులను నిర్లక్ష్యం చేయడం జరుగుతుంది. ఈ దురలవాటుని చెక్ చేయాలని మనవి చేస్తున్నాను.

ఇండియన్ మెడిసిన్ లో ఆయుర్వేదము ఉంది. ఆయుర్వేద కళాశాలలో యోగాసనాలు ఇంటర్డ్యూస్ చేయడం జరిగింది. ఈ ఆననాలవలన ఎంతో తక్కువ ఖర్చుతో ఎంతో ఎక్కువ రిలీఫ్ ఇచ్చే అవకాశం ఉంది. ఉదాహరణకు సికిందరాబాదులోని వేమన యోగా ఇన్స్టిట్యూట్ ఉంది. అక్కడ రోజు రమారమి 200, 300 మంది వచ్చి ఒక నెల యోగాసనాలు చేసినంత మాత్రంగా అన్నిటికంటే ఎంతో బాగా పనిచేసి అనేకమంది పెరాలసిస్ రోగులు, డైబిటీక్ రోగులు క్యూరు చేసుకునే సావకాశం వుంది. కాబట్టి, శవ్వనిసరిగా యోగాసనాలకు కూడా ఇంపార్టెన్సు ఇచ్చి కాలేజీలలో విద్యార్థులకు కూడా యోగాసనాలను ప్రవేశ పెట్టాలని మంత్రిగారికి మనవిచేస్తున్నాను. ప్రతి ఇన్స్టిట్యూట్ లోనూ యోగాసనాలు ప్రవేశపెట్టాలని కోరుతున్నాను. నా తాలూకా పాడ్ క్వార్టర్ల అయినటువంటి రాయవరంలో అది తాలూకా పాడ్ క్వార్టర్ల అయినప్పటికీ ఒక హాస్పిటల్ కూడా లేదు. అక్కడ తప్పనిసరిగా ఒక 30 బెడ్లు గల హాస్పిటల్ ఈ సంవత్సరం నిర్మించడానికి ఏర్పాటు చేయాలని మనవి చేస్తున్నాను. రామచంద్రపురము, రాయవరము తాలూకాలలో హైడ్రోసిల్, పై లేరియా చాల ఎక్కువ ఉంటుంది డెబ్బా వీరియా అవడంవల్ల. అందుచేత అక్కడ ప్రొటెక్టెడ్ వాటర్ నల్లయి చేయాలని చాల గ్రామాలనుంచి దరఖాస్తులు పెట్టడం జరిగింది.

బిక్కవోలు గ్రామంలో రమారమి 15 వేల జనాభా ఉంటుంది. అక్కడ ప్రొటెక్టెడ్ వాటర్ సప్లయికొరకు పీపుల్స్ కంట్రీబ్యూషన్ రమారమి 2 లక్షలు కట్టడం జరిగింది. తప్పనిసరిగా అక్కడ ప్రొటెక్టెడ్ వాటర్ సప్లయ స్కీముని ఏర్పాటు చేయాలని కోరుతూ ఈ అవకాశము ఇచ్చినందుకు ధన్యవాదాలు తెలుపుకుంటూ శలవు తీసుకుంటున్నాను.

5.10 p.m.

శ్రీ కె. వి. సుబ్బారెడ్డి (నెల్లూరు):—అధ్యక్షా, ఈ వైద్య, ఆరోగ్య పద్ధతులపై అనేకమంది పెద్దలు మాట్లాడారు. ఇది చాల ముఖ్యమైన డిమాండు. ముఖ్యంగా గవర్నమెంటు హాస్పటల్ కి బలహీన వర్గాలు, పేదవారు వెదుతూ ఉంటారు అందుచేత టౌనులకు సంబంధించి, గ్రామాలకు సంబంధించి ఈ పద్ధతులో ఉన్నంతవేరకు సక్రమంగా పంపిణీ జరిగినా కూడా జనాభా ప్లప్టిలో వెట్టుకొని చూస్తే పీటికి చాల తక్కువ మొత్తాన్ని కేటాయించడం జరిగిందని చెప్పకతప్పదు. జనాభాలో 80 వర్సంటు పేదవారు, రైతులు గ్రామాలలో ఉన్నారు. కాని గ్రామాలకు ఈ వైద్యము అందడంలేదు. టౌన్సులో కూడా ఈ రోజు సక్రమంగా జరుగుతున్నదా అంటే అది చాల విమర్శలకు గురి అవుతున్నది. ఈ రోజు చూసినట్లయితే మిషన్ హాస్పటల్స్ చాలా బాగుంటున్నవి. అక్కడ డాక్టర్స్ ఎక్కువ సేవా తత్పరతతోనూ, నైపుణ్యము లోనూ పని చేస్తున్నారు. ఆస్పత్రిలో డాక్టర్లకు సేవాతత్పరత పోతున్నది. వారి నైపుణ్యం పోతున్నది. ప్రజలకు సేవ చేయడం లేదు. ఈవిధంగా జిల్లా అంతటికి తగిన వైద్య సౌకర్యం చేయలేము. జిల్లా హెడ్ క్వార్టర్స్ ఆస్పత్రులు అన్ని విధాల సుసంపన్నంగా ఉంటే కనీసం పేదవారికి—జిల్లా నలుమూలల నుంచి వచ్చే పేదవారికి న్యాయం చేయాలగుతాము. నెల్లూరు జిల్లా హెడ్ క్వార్టర్స్ ఆస్పత్రిలో ఎక్స్రే ప్లాంటు ఉంది గాని ఫిల్మ్స్ లేవు అంటారు. జబ్బు వచ్చిన వారికి పోటో తీయమంటే ఫిల్మ్ లేదు అంటారు. డాక్టర్లు మంచివారు ఉన్నారు. కాని పరిశుభ్రత లేదు. స్టాఫ్ తక్కువ ఉండికాదు. తగినంత స్టాఫ్ ఉన్నా కూడా అనేక ప్రదేశాలలో పరిశుభ్రత లేదు. డబ్బుకు లోపంలేదు. అక్కడ ఉన్న డాక్టర్లు, నూపరించేండెంటు క్రమశిక్షణతో చర్యలు తీసుకోవాలి. ప్రతి జిల్లా హెడ్ క్వార్టర్స్ ఆస్పత్రిలో కరంటు పోయినప్పుడు—ఆ పరేషను చేస్తున్నప్పుడు ఇబ్బంది కలుగుతున్నది. ఒక చిన్న జనరేటర్ అందుబాటులో లేకపోతే మేజర్ ఆపరేషన్లకు ఇబ్బంది కలుగుతున్నది. నెల్లూరులో ప్రభుత్వ మెటర్నిటీ ఆస్పత్రి ఉంది. దాని దుస్థితి చూస్తే విచారకరంగా ఉంటుంది. దేశ జనాభాలో స్త్రీలు 50 శాతం ఉన్నారు. పేద వర్గాల స్త్రీలు అక్కడికి పోయినప్పుడు—కనీసం వారిని తెప్ప చేసేందుకు ఒక బల్ల గానీ, మరే వసతి గానీ సరైన పద్ధతిలో లేదు. డాక్టర్లును అడిగినప్పుడు తమకు వసతులు అన్నీ ఇవ్వడం లేదని, చాలా ఇబ్బందిగా ఉందని ఫిర్యాదు అందింది. సంత్రీగారిని నేను ప్రత్యేకంగా కోరేది ఏమంటే—ఈ స్త్రీల మెటర్నిటీ ఆస్పత్రిని జిల్లా

పాడ్ క్వార్టర్స్ ఆస్పత్రి నుంచి వేరుచేసి ప్రత్యేకంగా ఉంచినట్లు యితే బాగుంటుంది. ఆపగోషను చేసేటప్పుడు చిన్న చిన్న మందులు కూడా బయటనుంచి తెచ్చుకో మంటున్నారు. అందువల్ల చాలా ఇబ్బంది పడుతున్నారు. ఇది ప్రైవేటుకు సంబంధించినది కాబట్టి దీనిని ముఖ్యంగా తీసుకోవాల్సి వేసుకోరుతున్నాను. ధవనం సరిగా లేదు. నిధుల కొరత ఉంది. అందుకోసం భూమి విరాళాలు ఇచ్చేవారు ఉన్నారు. కేవలం ప్రభుత్వ వ్యయంతో అన్ని వనతులు కలుగజేయడం కష్టం. ఎవరైనా దాతలు ముందుకు వచ్చినప్పుడు — ఒక కమిటీ ఏర్పాటుచేసి, నిధులు సేకరించి, ప్రతి జిల్లా పాడ్ క్వార్టర్స్ లో కావలసిన వనతులు చేసుకోవ సిన అవసరం ఉంది. దీనికి గాను కలెక్టరు, స్థానిక తెజస్వీటర్స్ పూనుకొని గట్టిగా కృషి చేయవలసి ఉంటుంది. ఫ్యామిలీ ప్లానింగ్ చాలా ముఖ్యమైన సమస్య. అంధ్రప్రదేశ్ లోనే కాదు మొత్తం భారతదేశాన్ని పీడిస్తున్న సమస్య — కుటుంబ సంరక్షణ. స్వాతంత్ర్యం వచ్చినప్పటి నుంచి జనాభా రెట్టంపు అయింది. జనాభా పెరుగుదలతో జబ్బులు ఉన్న స్థితి మెరుగు కావడం లేదు. అందువల్ల దాతలనుంచి డబ్బు సేకరించి ఫ్యామిలీ ప్లానింగ్ కార్యక్రమాన్ని గట్టిగా అమలు చేసే ఏర్పాటు చేయాలి. టి. బి. ఆస్పత్రి ఉంది. దానికి ఎక్స్ ప్లెంట్లు ఇటీవల తీసుకోచ్చారు. కాని దాని ట్యూబ్ బరస్ట్ అయింది. లక్ష రూపాయలు ఖర్చుపెట్టి తెచ్చారు. టాట్ పేమెంట్ వార్డు ఉంది. ఈ టి. బి. సెంటర్ లో టి. బి. సినివారించాలంటే ఫస్టు ఎయిడ్ గా మందులు ఇస్తున్నారు. కానీ సెకండ్ రేట్ మందులు లేవు, ఆ మందులు వంటబట్టి జబ్బు నయం చేయడం లేదు. అక్కడ ఈ సెకండ్ రేట్ మందులు కూడా ఉండాలి. ఫ్యామిలీ ప్లానింగ్ డాక్టరు నెల్లూరులో ఉన్నారు. ఆ లేడీ డాక్టరుకు 10 నెలల నుంచి జీతం రావడం లేదు. అది సెంట్రల్ గవర్నమెంట్ నుంచి రావలసిన డబ్బు. ముందు మునిసిపాలిటీ ఇవ్వాలి — తరువాత రీయంబర్స్ చేసుకోవాలి — అంటే మునిసిపల్ కమిషనర్ నాకు సంబంధం లేదు అంటారు. దాదాపు సంవత్సరం నుంచి జీతం లేకపోతే డాక్టరు ఎలా పనిచేస్తారు? ఇటువంటు ఫ్యామిలీ ప్లానింగ్ లాంటి సెంట్రల్ ఎయిడ్ వచ్చేవాటికి వెంటనే డబ్బు తీసుకువచ్చి పని చేయవలసిన అవసరం ఉంది. ప్రయిమరీ హెల్తు సెంటర్స్ లో డాక్టర్లు అక్కడ ఉండడం లేదు. వేసిన ప్రతి డాక్టరు గానీ, నర్సు గానీ పాడ్ క్వార్టర్స్ చేరుతున్నారు. అందువల్ల అక్కడ ప్రజలకు న్యాయం జరగడం లేదు. తురిమెల్లలో అక్కడి ప్రజలు డాక్టరును నిలదీసి అడిగినందువల్ల అక్కడ వండ్లం వస్తున్నది డాక్టర్లు అక్కడవుంటే వారికి కొంత మానసిక తృప్తి ఉంటుంది. కనుక అక్కడ డాక్టర్లు ఉండేవిధంగా చేయాలి. ముఖ్యంగా వారికి సేవా తత్వరత ఉండాలి. డాక్టర్లు ప్రయివేటు సర్కిల్ హోమలలో తమ స్కిల్ ఉపయోగిస్తున్నారు తప్ప పేద వారికి వారి స్కిల్ అందించడం లేదు. ప్రయివేట్ ప్రాక్టీసును రద్దు చేయడంలో విఫలమయ్యాం. వారు సక్రమంగా డ్యూటీ చేసి పేదవారికి సేవచేయవలసిన అవసరం ఉంది. మంత్రి విస్తృతంగా టూర్ చేసి, సర్ ప్రయిజ్ విజిట్స్ చేసి, అక్రమాలను అరికట్టాలని మనవిచేస్తూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ బి. సుందరరామిరెడ్డి (ఆత్మకూరు):—అధ్యక్షా, హెల్తు మినిష్టరుగారు ప్రతిపాదించిన డిమాండును బలపరుస్తూ కొన్ని విషయాలు ప్రస్తావన చేస్తాను. బడ్జెటులో 9 శాతం కేటాయింపు ఈ ఆరోగ్యానికి ఉంది. దేశంలో అనేక రాష్ట్రాలకంటే చాలాతక్కువగా కేటాయింపు జరిగింది. దానికి మనం చేయగలిగింది ఏమీ లే పోయినా—మన రాష్ట్రం ముఖ్యంగా వ్యవసాయక రాష్ట్రం కాబట్టి, ఎక్కువ నిధులు న్యవసాయానికి, విద్యుచ్ఛక్తి కేటాయింపాము—వైద్యానికి ఎక్కువ కేటాయింప లేకపోయాము. ఉన్న వనరులతోనే ఆరోగ్య వ్యవస్థను పటిష్ఠంగా ఆర్గనైజ్ చేయ వలసిన అవసరం ఉంది. ముఖ్యంగా ఎక్కువమంది ప్రజలు నూటికి 80 మంది ప్రైవేటు గ్రామీణ ప్రాంతాలలో ఉంటున్నారు. వారికి మెడికల్ అండ్ హెల్తు సర్వీసుకు సరబంధించి ప్రయిమరీ హెల్తు సెంటర్లు ఉన్నాయి. ఆ కేంద్రాలలో ఇద్దరు, ముగ్గురు డాక్టర్లు, వారికి సహాయం చేయడానికి—పేరా మెడికల్ పర్సనల్, హెల్తు ఎడ్యుకేటర్లు, హెల్తు అసిస్టెంట్లు, మెటర్నిటీ అసిస్టెంట్లు, జాక్ ఎడ్యుకేటర్లు మొదలైన స్టాఫు అనేకమంది ఉన్నారు. అయినప్పటికీ గ్రామీణ ప్రాంతాలలో మనం అందచేయవలసిన ఆరోగ్య పథకాలను సక్రమంగా వినియోగించ లేకపోతున్నాము. అమలుపరచలేక పోతున్నాము. అనేక ప్రోగ్రాములు ఉన్నాయి. కొన్ని క్యూరేటివ్, కొన్ని ప్రీవెంటివ్ అనెక్టు ఉన్నవి ఉన్నాయి. నేషనల్ ప్రోగ్రాము కొన్ని ఉన్నాయి. ఫ్యామిలీ ప్లానింగ్ నేషనల్ మలేరియా ప్రోగ్రాము, నేషనల్ ఫైలేరియా ప్రోగ్రాము మొదలైనవి ఉన్నాయి. మంచి పథకాలు కూడా ఉన్నాయి. ఇవి సక్రమంగా అమలు జరిగినప్పడు మనం ఈ డిపార్టుమెంటుకు కేటాయించిన నిధులకు వ్యాయం చేకూర్చినవారం అవుతాము. కాని లోపం ఎక్కడ ఉంది? డాక్టర్లు ఉన్నారు—ప్రయిమరీ హెల్తు సెంటర్లుకు వారిని పోస్టుచేస్తే, వారు అక్కడ ఉండడం లేదు. దానికి కారణం ఏమిటి తెలుసుకోవాలి. చాలామంది డాక్టర్లు అర్బన్ ఓరియంటెడ్ అయిపోయి — పట్టణాలలో పుట్టి, పెరిగి, అక్కడే చదువుకొని, వైద్యవిద్య అభ్యసించి, గ్రామాలకు పోమ్మంటే—అక్కడికి వెళ్ళి గ్రామాలకు అలవాటు పడలేని స్థితిలో ఉన్నారు. కొంతమంది గ్రామాలలో పుట్టి, పెరిగి కూడా ఆ గ్రామాలో నివశించలేని దుస్థితి ఉంది. దానికి రూట్ కాక్స్ ఏమిటో అలోచించి పరిష్కారం చేయవలసిన అవసరం ఉంది. చాలాచోట్ల ప్రయిమరీ హెల్తు సెంటర్లు లోనే డాక్టర్లు నివశిస్తున్నారు. వారికి అక్కడ వసతి లేదనేది మనందరికీ తెలుసు.

5-20 p.m.

ఏ విధంగా వసతి కల్పించగలం? హెల్తు మినిష్టరుగారు డబ్బు లేదంటున్నారు కేటాయింపులు కూడా చాలా తక్కువగా ఉన్నాయి. ప్రాథమిక కేంద్రాలలో ఇళ్లు ఉంటే కాని డాక్టర్లు అక్కడ ఉండడం లేదు. డాక్టర్లు ఉంటే అనుకంటే ఇళ్ళు కట్టాలి, ఇళ్ళు కట్టాలి అంటే డబ్బు కావాలి, కాని మన దగ్గర డబ్బు లేదు. నూటికి 80 మంది గ్రామాలలో నివసించే వారికి ఆరోగ్యాన్ని అందించాలి అంటే డాక్టర్లు విధిగా అక్కడే ఉండేటట్లు చేయాలి. చాలా మంది డాక్టర్లు పట్టణాలలో ఉండి ఉదయం పోయి మధ్యాహ్నమునకు తిరిగి వచ్చే

పరిస్థితి ఉంది. ఏవో ఫ్లయింగ్ విజిట్స్ లాగ ఉంది. అలా ఉంటే జబ్బులు ఎలా నయమవుతాయి? డాక్టర్స్ సర్వీసెస్ డే అండ్ నైట్ ఉండడం అవసరం. విధిగా ప్రాథమిక ఆరోగ్య కేంద్రాల్లో డాక్టర్స్ ఉండేటటు చూడవలసిన బాధ్యత ఉంది. దాని కొరకు మేము ఎకానుడేషన్ ఫెసిలిటీస్ ప్రొవైడ్ చేయాలి. ఆర్థికంగా ఆ దుకు వనగులు కల్పి చుకోవాలి. తక్కువ కేటాయింపులు ఉన్నాయి. నికి నుంము డబ్బును ప్రూప్ చేసుకోవాలి. ఎకనామిక్ పొజిషన్ ఇంప్రూవ్ చేసుకోవాలి అన్నప్పుడు ఏదైనా సెన్ మూలకంగా రూ. 50 కోట్లు లేక రూ. 60 కోట్లు ఈ మెడికల్ అండ్ హెల్తు బడ్జెటు క్రింద మనము ఖర్చు పెట్టినప్పుడు ఈ సమస్యను పరిష్కరించగలము. లేకపోతే దీనికి గత్యంతరము లేదు. పథుత్వం పెటనె ఆ గోచించి ఏ విధంగానైనా నిధులు ఎక్కువ రాబట్టుకొనే దానికి ప్రయత్నము చేయాలి. ఈనాడు మన రాష్ట్రములో వైద్య సౌకర్యాలుకు ఇంత కంటే తక్కువ నిధులు కేటాయించలేని పరిస్థితిలో ఉన్నాము. నిధులు ఎక్కువగా అభివృద్ధి చేసుకోవాలి అన్నప్పుడు పబ్లిక్ మీగ మెడికల్ సెన్ నిధించి దాని వల్ల ఎక్కువ డబ్బు సమకూర్చుకొని ఈ ప్రాథమిక ఆరోగ్య కేంద్రములకు కావలసిన ఇన్ ఫ్రాస్ట్రక్చర్ ఫెసిలిటీస్ కల్పించి గ్రామీణ ప్రాంతాలకు ఆరోగ్య పథకాలు అందించాలి. ఆ విధముగా చేసినప్పుడు ప్రొగ్రాము క్రమముగా ఇంప్లి మెంటు చేయగలము. ఈ ప్రొగ్రామును ప్రయోజనకరం అప్పుడే చేయగలమని మనవిచేస్తున్నాను. అనేక మంది పబ్లిక్ హెల్తు పెరసానెల్ ఉన్నారు ప్రాథమిక కేంద్రాల్లో. డాక్టర్స్ ఉన్నారు. డాక్టర్స్ యం. బి. బి. యస్. చదివిన తరువాత ముఖ్యముగా ప్రివెంటివ్ అస్పెక్టు ఎక్కువగా ఎడ్యుకేట్ కావడం లేదు. They are more interested in curative side when they are posted in Primary Health Centres. They are not interested in the Public Health Programme and that is why అందుచేత రూరల్ హెల్త్ పానిటేషన్ ఇంచుమించు దెబ్బతిన్న విషయం కూడా మంత్రిగారి దృష్టికి తీసుకువస్తున్నాను. పబ్లిక్ హెల్త్ పెరసానెల్ ఉన్నారు, హెల్త్ విజిటర్స్, సానిటర్ ఇన్ స్పెక్టర్స్ ఉన్నారు. వారికి వివిధ రకాల కార్యక్రమాలు ఎన్నడం కూడా జరుగుతోంది. దాని కోసం కనీసం ఒక డాక్టరును పబ్లిక్ హెల్త్ లో క్వాలిఫైడ్ అయిన వారిని పోస్టు చేసే పరిస్థితిలో లేము. ఒక సీనియర్ హెల్త్ ఇన్ స్పెక్టర్ ను ప్రాథమిక ఆరోగ్య కేంద్రం లెవెల్ లో పోస్టు చేస్తే ప్రివెంటివ్ అస్పెక్టు మీద దృష్టిని కేంద్రీకరించే దానికి ఈ పబ్లిక్ హెల్త్ పెరసానెల్ కన్వల్యూషన్ సమీక్షించే దానికి అవకాశం కలుగుతుందన్న విషయం కూడా మంత్రిగారి దృష్టికి తీసుకువస్తున్నాను. So there is definite need to post a Health Inspector at the Primary Health Centres level to supervise the work of the public health personnel mostly village sanitation and Public Health. చాలా అధ్వాన్న పరిస్థితిలో ఉంది. సిహెచ్ ఆఫీసు అమలు పరచలేని పరిస్థితిలో ఉన్నాము. హెల్త్ డిపార్టుమెంటు సెలరేట్ గా ఉండి హెల్త్ పెరసానెల్ ఈ నాడు గ్రామీణ ప్రాంతాల్లో కనిపింలడం లేదు.

ఇప్పుడు ఎమర్జెన్సీ అయింది మెడికల్ సర్వీసెస్, పాల్ సర్వీసెస్, ఇప్పుడు నేషనల్ పాలసీ క్రింది మద్రాసు రాష్ట్రము తప్ప తక్కిన రాష్ట్రములు ఈ పాలసీని ఒప్పుకున్నాయి. సెంట్రల్ లెవెల్ లో కూడా రెండు డిపార్టుమెంట్సు ఎమర్జెన్సీ అయ్యాయి సెవరేట్ గా పోస్టు చేసే దానికి ఓలు కాదు కాబట్టి ఓ సీనియర్ ప్రాథమిక ఆరోగ్య కేంద్రం లెవెల్ లో అయినా ఒక సీనియర్ పాల్ ఇన్ స్పెక్టరును పోస్టు చేసి పబ్లిక్ పాల్ ఆఫీసు సక్రమంగా అమలులో దానికి గ్రామీణ లెవెల్ లో సానిటరీ పబ్లిషన్ ఇంప్రూవ్ చేయాలి. తాలూకా హాస్పిటల్స్ లో డెప్యూటీ సీల్ సర్జన్ పోస్టు క్రినెట్ చేశారు, చాలా మంది వర్క్ చేస్తున్నారు. ఒక్కొక్క తాలూకాలో రెండు మూడు ప్రాథమిక ఆరోగ్య కేంద్రాలు ఉన్నాయి తాలూకా హాస్పిటల్స్ డెప్యూటీ సీల్ సర్జన్ ఒక లేడి డాక్టరు ఉంటారు. తాలూకాలలో 3 డాక్టర్లు ఉన్నారు. ఈ డెప్యూటీ సీల్ సర్జన్ కు కొన్ని అధికారాలు ఇచ్చి, స్టాఫ్ ను సూపర్ వైజ్ చేయడానికి కొన్ని పవర్స్ ఇస్తే ఈ ప్రోగ్రాము సక్రమముగా జరిగే దానికి అవకాశం ఉంటుందన్న విషయం మనవి చేస్తున్నాను. జిల్లా హాస్పిటల్ కు, తాలూకా హాస్పిటల్ కు, ప్రాథమిక ఆరోగ్య కేంద్రానికి ఒక దాని కొకదానికి సంబంధములేకుండా ఫంక్షన్ అవుతున్నాయి. ప్రాథమిక ఆరోగ్య కేంద్రము నుంచి డాక్టరు ఒక పేషెంటును తాలూకా హాస్పిటల్ కుగాని, జిల్లా హాస్పిటల్ కుగాని పంపిస్తే సక్రమముగా బాధ్యత తీసుకొని వైద్యం చేయడం అరగడంలేదు. ఆ పేషెంటు మరల ఇంటికిపోయేప్పుడు డాక్టరు ఒక రిఫరెన్సు లెటర్ ఇచ్చి ప్రాథమిక ఆరోగ్య కేంద్రము డాక్టరుకు పంపిస్తే జాగుంటుంది. At the root level he can follow up the cases and he can treat and attend that patient for further follow up and line of treatment. ఇది కూడా దృష్టిలో ఉంచుకొని తాలూకా, జిల్లా హాస్పిటల్ డాక్టర్లకు స్పెషిలైజ్డ్ ఇన్ స్ట్రక్షన్స్ ఇవ్వాలని కోరుతున్నాను. ప్రాథమిక ఆరోగ్య కేంద్రము నుంచి పేషెంటును పంపిస్తే వెంటనే అటుండు అయి తరువార ప్రాథమిక ఆరోగ్య కేంద్రమునకు తిరిగి పంపిస్తే ఫాలో అప్ అవచ్చునని మనవి చేస్తున్నాను.

డ్రగ్స్ విషయం నేను మనవి చేయాలి. ప్రాథమిక ఆరోగ్య కేంద్రాలకు రూ. 20 వేలు ఇచ్చారు. తాలూకా హాస్పిటల్స్ లో టాట్ పేషెంటుకు 75 పైసలు ఇన్ పేషెంటుకు రూ. 2,000 ఇచ్చారు. మందులు అన్నీ డి.ఎం. అండ్ హెచ్.ఎ. లెవెల్ లోనే సెంట్రలైజ్డ్ అయిపోయాయి. ఈ ప్రాథమిక ఆరోగ్య కేంద్రాలకు కావలసిన మందులు, తాలూకా, జిల్లా హాస్పిటల్స్ కు కావలసిన అనేక రకాల మందులు ఆయనే కొన్ని వీటికి డిస్ట్రిబ్యూట్ చేస్తున్నారు. ఇది చాలా పొరపాటు. దీనివల్ల చాలా ఇబ్బందులు జరుగుతున్నాయని మంత్రిగారి దృష్టికి తెస్తున్నాను. డి.ఎం. అండ్ హెచ్.ఎ. ఆయన ఇష్టము వచ్చిన మందులు కొంటున్నారు. ఎక్కడైతే ఎక్కువ కమిషన్ అయ్యక వస్తోందో ఆ కంపెనీల మందులు ఆయన కొంటున్నారు. ఆ మందులు ప్రాథమిక ఆరోగ్య కేంద్రాలకుగాని, తాలూకా, జిల్లా హాస్పిటల్స్ కుగాని అవసరం ఉన్నా

శేకపోయినా బలవంతంగా ప్లయ చేస్తున్నారు. ఇప్పుడే మిత్రులు చెప్పారు. దీనివల్ల కొన్ని మందులు రూ. 10 వేల ఖరీదైనవి ఎక్స్‌పయర్ అయ్యాయని మీ దృష్టికి తీసుకొవచ్చారు. అటువంటివి జరగకుండా వాయిడ్ చేయాలి. ప్రాథమిక ఆరోగ్య కేంద్రము, తాలూకా, జిల్లా హాస్పిటల్స్‌లోని డాక్టర్లను, వేరే హాస్పిటల్స్‌లోని డాక్టర్లను ఇంజెంటు చేసిన, అవసరమైన మందులను సెస్సిఫిరేషన్స్ ప్రకారం, స్టాండర్డ్ కంటెనీల నుంచి కాని సప్లయ చేస్తే ఆ మందులు ఉపయోగపడతాయని మనవి చేస్తున్నాను.

మెడికల్ ఎడ్యుకేషన్ గురించి కొన్ని విషయాలు చెప్పదలుచుకొన్నాను. యం.బి.బి.ఎస్. కొర్సు నాలుగన్నర సంవత్సరములు ఫస్ట్ జక సంవత్సరం ఇన్‌టెర్మీడియట్ చాలామంది డాక్టర్లు మిత్రులు ఉన్నారు. ఎం.బి.బి.ఎస్. డాక్టర్లు ఉన్నారు. డాక్టర్లను గవర్నమెంటు షిఫ్టులో ఎబ్ సార్వ్ అయిపోవటమే they are being posted to Primary Health Centre level. I would like to draw the attention of our Hon'ble Minister that they are not able to treat and see simple case such as typhoid etc., because they do not have the practical knowledge at all. అందుకని ముఖ్యంగా దృష్టికి తెస్తున్నాను. ఈ డాక్టర్లను వారి కాలేజీ చదువు పూర్తవుగానే వెంటనే ప్రాథమిక ఆరోగ్య కేంద్రాలకు పోస్తే చేయించడా వాలుగైదు సంవత్సరాలు ఏ తాలూకా హాస్పిటల్‌కో, జిల్లా హాస్పిటల్‌కో పంపిస్తే వారికి ప్రాక్టికల్ నాలెడ్జ్ ఉంటుంది. ఇప్పుడు ఎక్కువగా థియరీటికల్ నాలెడ్జ్ ఉంది. ప్రెజ్ డాక్టర్లకు ఈ ఫిరస్టిటి ఉంది. ప్రాక్టికల్ నాలెడ్జ్ చాలా తక్కువగా ఉంది ఇది కూడా దృష్టిలో పెట్టుకొని కొంత అవకాశం వారికి కలిగిస్తే బాగుంటుంది. వారు పెద్ద హాస్పిటల్స్‌లో పని చేసే దానికి they become fulfilled doctors instead of secondary doctors, దానివల్ల గ్రామీణ ప్రాంతాలలో సీనియర్ డాక్టర్లను ఈ ప్రాథమిక ఆరోగ్య కేంద్రాలకు పోస్తే ఉపయోగముగా ఉంటుందని మనవి చేస్తున్నాను. 5-30 p.m.

ఇకపోతే బనరలో హాస్పిటల్స్‌లో ఇన్ - పేషెంట్స్‌కు పూటకు 4 వేల రూపాయలు, పాడ్ క్వార్టర్స్ హాస్పిటల్‌లో 2,500 రూపాయలు, తాలూకా హాస్పిటల్‌లో 2 వేల రూపాయలు, టి.బి. హాస్పిటల్‌లో 2,500 రూపాయలు ఇస్తున్నారు. ఈ డిస్పారిటీ ఎందుకు ఉండాలని ప్రశ్నిస్తున్నాను. బనరలో హాస్పిటల్‌లో 4 వేల ఇస్తుంటే తాలూకా హాస్పిటల్‌లో 2 వేల ఇచ్చి ఈ విధంగా డిస్పారిటీ ఎందుకు చూపిస్తున్నారు? కాబట్టి ఇలా డిస్పారిటీ చూపించకుండా పట్టణాలలోని ఆసుపత్రిలోని పేషెంట్స్‌తో సమానంగా తాలూకా హాస్పిటల్స్‌లోని పేషెంట్లకు సౌకర్యాలు కలుగజేయ వలసిన అవసరం ఉంది. జిల్లా హాస్పిటల్‌లో ఇన్ - పేషెంట్లకు ఏ విధంగా ఇస్తున్నారో అదే విధంగా తాలూకా హాస్పిటల్స్‌లోని ఇన్ - పేషెంట్స్‌కు ఇచ్చినట్లయితే అక్కడ స్టాండర్డ్ ఇంఫూర్మ్ చేయడానికి అవకాశం ఉంటుందని మనవిచేస్తున్నాను. నేను ముందుగా మనవిచేసినట్లు 80 శాతం మంది ప్రజలు గ్రామాలలో నివసిస్తున్నారు కాబట్టి పట్టణ పాఠశాలలోని ప్రజలకూ, గ్రామీణ పాఠశాలలోని ప్రజలకు మధ్య వ్యత్యాసం

చూపించకూడదు. ఇకపోతే డైట్ విషయంలో కూడా కొంచెం డిఫరెన్స్ ఉంది. జనరల్ హాస్పిటల్ లో డైట్ కోసం రోజుకు 3.50 రూ.లు ఇస్తున్నారట. తాలూకా హాస్పిటల్ లో 3 రూపాయలు ఇస్తున్నారు. ఈ విధమైన డిస్పారిటీ చూపించకుండా జనరల్ హాస్పిటల్ లోనూ, తాలూకా హాస్పిటల్ లోనూ, హెడ్ క్వార్టర్స్ హాస్పిటల్ లోనూ అందరికీ సమానంగా ఇస్తే బాగుంటుందని మనవిచేస్తున్నాను. ఇకపోతే మా ప్యాంక్షన్ లో సంగం గ్రామం విషయం తమ దృష్టికి తేదలచుకొన్నాను. ఏ వెసుకబడిన ప్యాంక్షన్ లోనైనా డిస్పెన్సరీ ఓపెన్ చేయడానికి అక్కడి ప్రజలు ఉదారంగా 1.0 శాతం డబ్బు కాంట్రీబ్యూషన్ గా ఇచ్చినట్లయితే అక్కడ డిస్పెన్సరీ ఓపెన్ చేయాలని జి. ఓ. ఉంది, అక్కడ మా జిల్లా కలెక్టరు, డి. ఎం. అండ్ హెచ్. ఓ. అందరం కూర్చుని సంగం గ్రామాన్ని సెలెక్ట్ చేసుకోవడం, ఆ ఊరిలోని మా స్నేహితులంతా కలిసి ఒక లక్ష రూపాయల విరాళం ఇవ్వడం కూడా జరిగింది. 80% of the people are living in Rural areas so there should not be any discrepancy from urban people. One year back they deposited Rs. 1.00 lakh. I have represented a number of times and I don't know as to what happened to this paper. కాబట్టి ఈ విషయాన్ని కూడా దృష్టిలో పెట్టుకొని సంగం గ్రామంలో వెంటనే గవర్నమెంట్ డిస్పెన్సరీని సాంక్షన్ చేయాలని కోరుతున్నాను. ఇకపోతే ఫ్యామిలీ వెల్ఫేర్ పోగ్రాం గురించి మితులు చెప్పారు. ఈ సందర్భంలో నేను ఒక విషయం మనవిచేయదలచుకొన్నాను. గవర్నమెంట్ సర్వెయ్స్ ఫ్యామిలీ ప్లానింగ్ చేయించుకొంటే ఫ్యామిలీ ప్లానింగ్ చేయించుకున్న సర్టిఫికేట్ గవర్నమెంట్ డాక్టర్ నుంచి తేవాలంటున్నారు. They are insisting on certificates from the Government doctors only but there are some voluntary organisations involved in Family planning programme. అందువల్ల వాలంటరీ ఆరిగైజేషన్ లో గాని, ప్రైవేటు హాస్పిటల్ లోగాని ఆపరేషన్ చేయించుకొని ప్రభుత్వోద్యోగులు అక్కడినుంచి ఫ్యామిలీ ప్లానింగ్ సర్టిఫికేట్స్ తెచ్చుకున్నట్లయితే వాటిని గవర్నమెంట్ డిపార్టుమెంట్స్ అధికారాలు ఒప్పకొని వాళ్లకురాసలసిన సెర్టిఫికేట్స్ ఇచ్చేవిధంగా ప్రభుత్వం చర్యలు తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను. ఇకపోతే వాక్సిన్ ఇమున్ షేషన్ పోగ్రాం ఉంది. మన దగ్గర వాక్సిన్ స్టాకు సఫల్యంతోగా లేక చాలా మంది మితులు చెప్పారు. యాంటిరైబ్ వాక్సిన్ కానివ్వండి, టెటానస్ టాక్సిడ్ టైఫాయిడ్ వాక్సిన్ కానివ్వండి మనకు సోషల్ అండ్ వీల్ వెంటివ్ మెడిసన్ ఉంది. We do not have sufficient stock of vaccines. అందువల్ల దాని మాన్యుఫ్యాక్చరింగ్ ను ఎక్కువ చేసి మన రాష్ట్రంలో ఒక్కొక్క ఊరికి ఎంత వాక్సిన్ అవసరమందో చూసి సప్లయ్ చేయాలి. They are manufacturing in the department but they do not have sufficient stock to supply. ఉదాహరణకు బిడ్డను ఇమునైజ్ చేయడానికి వాక్సిన్ కావాలి. దేని దేనికి ఎంత వాక్సిన్ కావాలి అవన్నీ దృష్టిలో పెట్టుకొని మన వాక్సిన్ ప్యాంక్షన్ ను

ఎక్కువ చేసి, ఇమ్మ్యునైజేషన్ ప్రోగ్రామును కూడా ఇంకా ఎక్కువచేస్తే బాగుంటుందిని మనవిచేస్తూ నాకు ఈ అవకాశం ఇచ్చినందుకు మీరు ధన్యవాదాలు తెలుపుతూ నెలపు తీసుకొంటున్నాను.

శ్రీ పిరారెడ్డి (అమర్ చింత) :- అగ్రిజ్, వెడిల్ ఆండ్ పాల్పు సిస్టెమ్స్ మరియు కండియన్ మెడిసన్ కాలనీ మంత్రులు ప్రవేశపెట్టిన డిమాండ్స్ను బలపరుస్తూ కొన్ని సూచనలు చేయదలచుకొన్నాను ఈనాడు మనం “ఆరోగ్యమే మహాభాగ్యమని” మాటకి 80 మంది పేద ప్రజలు వివేకస్థున్న గ్రామీణ ప్రాంతాలలో సరియైన వైద్య సదుపాయాలు కల్పించక వైద్య సదుపాయాలు ఎక్కువగా పట్టణ ప్రాంతాలలోనే కల్పించడం జరుగుతున్నది. మనం గ్రామీణ ప్రాంతాలలో ప్రైవేటీ హెల్తు సెంటర్స్ ద్వారా సేవ చేస్తున్నాం. అయినప్పటికీ అక్కడ డాక్టర్లు సరిగా లేకపోవడంవల్ల వారు అన్ని గ్రామాలు తిరిగి ప్రజలకు సేవ చేయడానికి, మరియు సేషన్ హెల్తు ప్రోగ్రాము వాళ్ళు సరిగా యింట్లో మెంట్ చేయడానికి సమయం చాలడం లేదు. అందువల్ల ఈజర్గ్ వైజేషన్ పట్ల, డాక్టర్ల పట్ల ప్రజలలో ఆసక్తి వస్తుంది. ప్రస్తుతం 50, 60 వేల జనాభాకు ఒక ప్రయిమరీ హెల్తు సెంటర్ మాత్రమే వుంది, కాబట్టి ఎక్కువ సంఖ్యలో ప్రయిమరీ హెల్తు సెంటర్స్ను ప్రారంభించవలసిన అవసరం ఉంది. ఒక మనసికి అపాయం తిరిగి నవ్వుడు వెంటనే చికిత్స చేయడానికి పట్టణాలలో అయితే వాకబుల్ డిస్పెన్సరీలోనే వైద్యపదుపాయాలు లభిస్తున్నాయే, కాని గ్రామీణ ప్రాంతాలలో ఆ విధంగా వైద్య సదుపాయాలు లేకపోవడంమూలంగా చాలామంది ప్రజలు రోగాలలో బాధపడుతూ చనిపోతున్నారు. కాబట్టి రూరల్ పరియోన్లో కనీసం 10 కిలో మీటర్ల డిస్టెన్స్లో ఒక డిస్పెన్సరీని ప్రారంభించే ఒక పథకాన్ని రూపొందించాలని కోరుతున్నాను. ఇకపోతే తల్లిగర్భంలోని శిశువు రోగాలను పరీక్షించి చికిత్స చేసేటంతగా వైద్య విజ్ఞానం అభివృద్ధి చెందిన ఈ రోజులలో ప్రయిమరీ హెల్తు సెంటర్స్లో ఎక్స్రే సదుపాయాలుగాని, లాబొరేటరీ సదుపాయాలుగాని లేక రోగులు ఇబ్బందిపడుతున్నారు. కాబట్టి గ్రామీణ ప్రాంతాలలో ఉండే ప్రతి హాస్పిటల్లోనూ ఎక్స్రే సదుపాయాలు కల్పించాలని, లాబొరేటరీస్ కూడా ఓపెన్ చేయాలని మీద్యారా ప్రభుత్వానికి సూచిస్తున్నాను. ఇకపోతే గ్రామీణ ప్రాంతాలలో పనిచేయడానికి డాక్టర్లు ఇష్టపడడంలేదని ఎన్నోసార్లు మనం ప్రకటనల ద్వారా తెలుసుకొంటున్నాం. అయితే ఈనాడు ఎంతోమంది డాక్టర్లు నిరుద్యోగులుగా ఉన్నారు. ఎవరైతే గ్రామీణ ప్రాంతాలలో పనిచేయడానికి ముందుకు వస్తారో వారికి ఉద్యోగాలు కల్పించి గ్రామీణ ప్రాంతాలలో పనిచేయించాలని కోరుతున్నాను. ఈ విషయంలో నేను ఒక సలహా ఇవ్వదలచుకొన్నాను. ఏ విధంగానైతే మనం ట్రాన్స్పోర్ట్ కార్పొరేషన్, టెక్స్టైల్ కార్పొరేషన్ మరియు తదితర కార్పొరేషన్ పెట్టామో ఆదేవిధంగా గ్రామీణ ప్రాంతాలలో వైద్యసదుపాయాలు కల్పించడానికి ఒక రూరల్ హెల్తు కార్పొరేషన్ పెట్టి, తద్వారా గ్రామీణ ప్రాంత ప్రజలకు వైద్య సదుపాయాలు కల్పించాలని సూచిస్తున్నాను.

చై ర్మన్ :—దానికి నిధులు ఎలా ?

శ్రీ వీరారెడ్డి :—నిధులు ప్రభుత్వం సమకూర్చాలి. అవినీతితో కోట్లాది రూపాయలు తినేస్తున్నారు. దానిని ఎవరూ పట్టించుకోవడం లేదు. అవినీతిని అరికట్టిన రోజున రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఇటువంటి కార్పొరేషన్లను ఎన్నింటిలో పెట్ట వచ్చునని నా అభిప్రాయం ఇకపోతే గ్రామీణ ప్రాంతాలలో కనీసం ప్రతి 10 వేల మంది జనాభాకు ఒక డాక్టరును ఏర్పాటు చేయవలసిన అవసరం ఉంది. వల్లె ప్రాంతాలలోని ప్రజలకు ఎనన్నో కార్యక్రమాలు చేస్తున్నామని అంటున్నారు, అదేవిధంగా వైద్య సదుపాయాలు కల్పించడంలో శ్రద్ధ తీసుకో వాలని కోరుతున్నాను ఇకపోతే మూడు కన్సల్టేట్ కమిటీలు జిల్లా స్థాయి లోనూ ఉన్నాయి. కానీ అవన్నీకూడా ఈనాడు 'నామ్ కేపాస్తే' ఉన్నాయికప్ప న క్రమంగా వాటి సమావేశాలు జరిగడం లేదు. మూడు సంవత్సరాలు అయినా ఇంతవరకూ సమావేశాలు జరిగలేదు, అధవా సమావేశాలు జరిగినా వాటికి ఎవీ అధికారాలు లేవు. కాబట్టి ఈ కమిటీను రి-ఆర్గనైజ్ చేసి వాటికి వరైన పవర్స్ డెలిగేట్ చేసి అవి సక్రమంగా మీట్ అయ్యేట్లు చూడాలని మీద్యారా మంత్రి గారికి మనవి చేస్తున్నాను. ఇకపోతే సివిల్ హాస్పిటల్స్ లో లేడీ డాక్టర్లు తేరని ఇక్కడ చాలామంది సభ్యులు మాట్లాడుతూ చెప్పారు మన జనాభాలో స్త్రీలు 50 శాతం మంది ఉన్నప్పటికీ వాళ్ళకు శరీర స్థాకర్యాలు లేక ఇబ్బందులకు గురి అవుతున్నారు కాబట్టి వాళ్ళకు హాస్పిటల్స్ లో శరీర సదుపాయాలు కల్పించాలని ప్రతి సివిల్ హాస్పిటల్స్ లోనూ లేడీ వెడికల్ ఆఫీసర్లను నియమించాలని మీ ద్వారా ప్రభుత్వానికి విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. 50 పడకలు హాస్పిటల్ ప్రతి తాలూకా కేంద్రంలో నిర్మింప చేస్తామని సిద్ధయం తీసుకొన్నామని ఎన్నో సార్లు చెప్పడం జరిగింది. మూడు సంవత్సరాలవరకు ఎక్కడ జరుగుతోందో తెలియదు అయితే మూడు తాలూకాలో వొండలో 20 పడకలు హాస్పిటల్ చేపట్టాలని కోరుతున్నాను. మొత్తం పాల్తు యూనిట్స్—ఒక్కొక్క కాలేజీకి మూడు యూనిట్స్ చొప్పున 6,7 లక్షల రూపాయలు పెట్టి ఏయిర్ కండిషన్ యూనిట్స్ తీసుకోవడం జరిగింది. అయితే యివి ఎక్కడ పని చేస్తున్నాయని మంత్రిగారిని అడుగుతున్నాను. ఈ రోజు కనీస అవసరాలు తీర్చలేని మనం ఏయిర్ కండిషన్ యూనిట్స్ తీసుకువచ్చి, లక్ష రూపాయలు యిన్ వెస్టు చేసి తీసుకువచ్చినవి ఏ విధంగా వినియోగిస్తామని అడుగుతున్నాను. ఈ డబ్బును డాక్టర్స్ మీద వినియోగించి హాస్పిటల్స్ లో ఎప్పాయింట్ చేస్తే బాగా ఉండేది. వచ్చిన వాటిని వరైన విధంగా వినియోగించే దానికి చర్య తీసుకోవాలి. గామాలో స్టూడెంట్స్ ఈ మొత్తం యూనిట్స్ ను మీకు తీసుకుపోయి సరిగా పని చేసేటట్లు చేయాలని కోరుతూ ఈ అవకాశం యిచ్చినా ధన్యవాదాలు చెపుతున్నాను.

శ్రీ పి. రామచంద్రయ్య (బుర్గంపాడు):—అధ్యక్షా, వైద్యశాఖామాత్యులు ప్రోపోజెట్టిన 116 కోట్ల రూపాయల వైద్య ఆరోగ్య పద్ధతులకు సంబంధించి కొన్ని మూలనలు మనవి చేస్తున్నాను. మా నియోజకవర్గంలో తాలూకా హెడ్

క్వార్టర్స్ హాస్పిటల్ వున్నది. నిజాం ఆస్పత్రు కాలనీలో ఆ భవనం నిర్మాణం చేశారు. ఆస్పత్రులో హాస్పిటల్ నిర్వహిస్తున్నాము. ఆ భవనానికి ముఖ్యకాల లేదు. ఈ ముఖ్య సెలిక్షన్స్ కార్యక్రమాలలో హాస్పిటల్ కు వెళ్ళినప్పుడు చాలామంది స్త్రీలకు అనారోగ్యం చేయడం జరిగింది. అక్కడ సూత్రశాస్త్రం లేనిపోవడంతో అనేక యిబ్బందులకు గురి అయినారు. సరిహద్దు ప్రాంతాల్లో వ్యాధులలో గేజెట్ గాడిదలు పనిచేసే అవకాశం వున్నది. కాబట్టి, దీనిని గురించి ప్రత్యేక శ్రద్ధ తీసుకోవాలని కొందరు మున్నాను. మా సేటివ్ పోలితం నూలగరి పోలితం కేంద్రం 1968 వ సంవత్సరంలో పోలితం ఉంచిన తరువాత క్వాశితమైన చివన నిర్మాణం లేదు. ఆ భవన నిర్మాణం కొరకు ఆర్. అండ్. బి. డిపార్టుమెంట్ ను అనేకసార్లు రిక్వెస్టు చేసుకుంటున్నామే అయినా చేసినది ఏమీలేదు. 12 న టెండర్ పెట్టి 21వ తారీఖున టెండర్ కోట్ చేశారు. ఎడ్మినిస్ట్రేటివ్ శాంక్షన్ లేదు అన్నారు. హెల్తు డిపార్టుమెంట్ యివ్వలేదు అన్నారు. సెక్రటరీగారి దగ్గరకు వెడితే డైరెక్టరుగారి ఆమోదం లేదు. సూర్య శివ తారీకున ప్రాజెక్టు అని చెప్పారు. ప్రాథమిక కేంద్రాలకు 70, 80 కిలో మీటర్ల దూరం నుంచి గిరిజనులు రావలసి ఉంటుంది. అనేక బాధలు మధ్య దూరములో చనిపోవడం జరిగింది. ఈ ప్రాథమిక కేంద్రంలో డాక్టరు లేడు. 70 మంది అధికారులు ఆరోగ్య కేంద్రం ఉన్న ఎల్లెందు, కొత్త గూడెంలో నివసిస్తున్నారు. హాస్పిటల్ లో ఎవరు ఉంటున్నారనే విషయం కూడా అగమ్యగోచరంగా వున్నది. ట్రైబల్ డివిజన్ లో అనేక యిబ్బందులకు గురి అవుతున్నారు. వారి ఆరోగ్యాన్ని కాపాడమని ఆరోగ్యశాఖామంత్రులకు మీ ద్వారా మనవి చేస్తున్నాను. నేను కొత్తగా శాసన సభకు ఎన్నికైన తరువాత వారికి మెమోరాండం సమర్పించాను. దాని మీద యిప్పటికి కూడా ఎటువంటి చర్య తీసుకోలేదంటే విచారకరం? వారు ప్రవేశపెట్టిన పద్ధతిలో ఈ ప్రాథమిక కేంద్రం విషయం ఉన్నదా అని వెతికిచేసినట్లయితే ఇలాంటి దుర్గతి గిరిజన ప్రాంతాలలో ఉన్నది. కాబట్టి, తక్షణమే ఈ కార్యక్రమాన్ని తీసుకోని గిరిజనులకు సహాయం కల్పించాలని మనవి చేస్తున్నాను. చిరపాక అనే ప్రాథమిక కేంద్రం, భూవతిరావుపేట అనే కేంద్రం నిర్మిస్తున్నారు. ఏతపాడు భవనం మధ్యలో ఆపు చేశారు. భూవతిరావుపేట పాడ్ క్వార్టర్స్ లో డాక్టరు ఉండడానికి చివనం లేదు. డాక్టరు అనేక యిబ్బందులకు గురి అవుతున్నాడు. సత్వరమే ఈ కార్యక్రమాలు తీసుకుంటే బాగా ఉంటుంది. మంచివాడ సమితి పాడ్ క్వార్టర్ లో డాక్టర్స్ ఉండడం లేదు. వ్యాధి సోకిన వారు యితర దేశాలకు వెళ్ళి చికిత్స పొంద గలిగిన భవనములకు తప్ప యితరులకు సౌకర్యాలు లేకపోవడం, గిరిజన ప్రాంతాలు, గిరిజన ప్రాంతాలే కాకుండా రాష్ట్రంలో పాడ్ క్వార్టర్స్ లో కూడా భవనాలు లేక హాస్పిటల్ లో పనకులు లేక యిబ్బంది పడుతున్నారు. దయ చేసి ఆ కార్యక్రమం చేపట్టి తగిన పనులు కల్పించాలని కోరుతూ ఈ అవకాశం యిచ్చినందుకు తమకు ధన్యవాదాలు చెబుతూ ముగిస్తున్నాను.

శ్రీ డి. కె. సమరసింహారెడ్డి:—అధ్యక్షా, ఆరోగ్యశాఖ మంత్రిగారు సభ ముందు ఉంచిన దరిదాపు 117 కోట్ల రూపాయల పద్ధను నేను సంపూర్ణంగా

సమగ్రమూ తన ద్వారా కొన్ని సూచనలు చేయదలిచాను 117 కోట్ల రూపాయలలో ఈ పద్దు ఎంత అందంగా ఉన్నదంటే ఆ పద్దుకు సంబంధించిన వ్యక్తులు చక్కగా డ్రెస్ చేసుకొని హాస్పిటల్ లో ఉంటారు. ఆ పద్దు ద్వారా ట్రీట్ చేయబడే పేషెంట్స్ జబ్బుతో బాధపడుతూ వికృతంగా ఎలా ఉంటారో ఆ విధంగా ఈ డిపార్టుమెంటు వున్నది. ఆ జబ్బు వున్నదని ననవి చేస్తున్నాను. సంవత్సరం సంవత్సరానికి డబ్బులు అయితే ఎక్కువ చేస్తున్నారు గాని చావులలో ప్రొగ్రెస్ అవుతున్నాము. మనకు ఫర్నిచర్ చేయబడిన హిండు బుక్ ఆఫ్ స్టాటిస్టిక్స్ చూస్తే పేజీ 123 లో చూడండి. కిలరా వల్ల 1977వ సంవత్సరంలో 182 మంది చనిపోతే 1978 సంవత్సరంలో 582 మంది చనిపోయారు. రెస్పిరేటరీ డిస్టెన్స్ వల్ల 18 వేల మంది చనిపోతే 1978 తరువాత 20 వేలకు మించి చనిపోయారు అదర్ డిస్టెన్స్-చైల్డు డెత్స్ మొదలైనవి-వ్రతి సంవత్సరం నీకి 1000 లోపల డెత్స్ పెరిగినాయి. డిపార్టుమెంటు యొక్క ప్రాస్పెరిటీని మనవి చేయకలగ్గుదు. డిపార్టుమెంటును అభివృద్ధిలోకి తేవడానికి మంత్రులు రాత్రున పగలనక ఉప్పవడుతూనే ఉంటారు. కాని డిపార్టుమెంటు బాగుపడడం లేదు. ముఖ్యంగా ఈ డిపార్టుమెంటును పీడియన్లది ప్రైవేట్ పార్టీకిన్. టోకేన్ గా ఒక హాస్పిటల్ గురించి మనవి చేస్తాను కర్నూలు జనరల్ హాస్పిటల్. కర్నూలు జనరల్ హాస్పిటల్ గురించి చెప్పవలసిన వస్తే వ్రతి శాసన సభ్యుడు కూడ బాధ పడుతున్నాడు. ఈ హాస్పిటల్ లో ఎడ్మిషన్ దొరకాలంటే 50 రూపాయలు యివ్వాలి. 50 రూపాయలు ఒక చారం వరకే. మళ్ళీ డబ్బులు యిస్తే ఫర్ డర్ గా ఎక్స్ టెండ్ అవుతుంది. హాస్పిటల్ లో మెడిసిన్స్ లేవు. పేషెంట్స్ మారిస్తే లెడపీట్స్ మార్చారు. కెమిల్, అదర్ టెబ్లెట్ వలె తే ఉన్నాయో అవి లైట చేయించుకు రమ్మంటారు. మా హాస్పిటల్ లో రిజిస్ట్రీలో రావు అని చెప్పతారు. శాసితేషన్-ముక్కు మూసుకొని పోవాలి తప్ప ప్రావర్ గా మెయిన్ టెయిన్ చేయరు. స్పెషలైజేషన్ వాడ్లు-కర్నూలు పట్టణంలో మంత్రిగారికి తెలిసే ఉంటుంది. ఖాత్ బంగాళా అని విలుస్తారు. అక్కడిపోతే నేషనల్ లైటకు వస్తాడో, అక్కడనే ఉండిపోతాడో తెలియదు.

5-50 p. m. ఈ పరిస్థితిలో ఆ హాస్పిటల్ వున్నది. ఆ హాస్పిటల్ లో ఫోర్టు క్లాస్ స్టాప్ మెన్ ఎవరికీ కంట్రోలు లేదు, డాక్టర్లు కూడా ఫోర్టు క్లాస్ స్టాఫ్ చెప్పినట్లుగా నడవవలసివస్తున్నది. There is no Pediatrician it is vacant and no Thoracic Surgeon is posted for the last ten years. This is the state of affairs of that hospital. ఇంక, స్టూడెంటు విషయం చూస్తే-పోస్ట్ గ్రాడ్యుయేట్ సెంటర్ మెడికల్ కాలేజీ స్టూడెంటుకు హాస్పిటల్ గూమ్మంలో ఎకామెడేషన్ లేక వరండాలో పడుకోవలసి వస్తున్నది. మరొక ఫ్లోర్ కన్ స్పెక్ట్ చేస్తామని నిర్ణయించు వెళ్ళనప్పుడు హామీ ఇచ్చారు. కాని, ఇంతవరకు దానికి సంబంధించి చర్య తీసుకోలేదని వారి దృష్టికి తీసుకువస్తున్నాను. ఇటు తెంగాడాకు, అటు రాయల సీమకు అత్యంత ప్రధానమైన హాస్పిటల్ యిది. ఈ హాస్పిటల్ యీ విధంగా వున్నది అంటే-దీనికి కారణం ప్రైవేటు ప్రాక్టీస్

అని నేను మనవిజేస్తున్నాను. ఈ ప్రైవేటు ప్రాక్టీసు బాక్ చెయ్యండి. అవసరమైతే సగాని కంటే ఎక్కువ జీతాలు వారికివ్వండి. ర్యాలేదు. ప్రైవేటు ప్రాక్టీసు మాత్రం బాన్ చెయ్యవలసిన అవసరం ఎంతయినా వున్నదని మంత్రిగారి దృష్టికి తీసుకువస్తున్నాను.

తరువాత, యీ మధ్యనే యీ పోస్టు గ్రాడ్యుయేట్ కోర్సెస్ కొరకు వైవావాసి కండక్ట్ చేశారు. ఇంటర్వ్యూలో—it was admittedly found to be defective. ఇప్పుడు ఏమి చెయ్యాలో వారే నిర్ణయించుకోవాలి. నా సజేషన్—యీ వైవావాసి ఇంటర్వ్యూను లేవ్ రికార్డు చెయ్యవలసిన అవసరం ఎంతయినా వున్నదని తమద్వారా మంత్రిగారి దృష్టికి తీసుకువస్తున్నాను.

పాల్కు డిపార్టుమెంటులో కొన్ని కోట్ల రు.ల విలువైన ఎలక్ట్రిక్ ల్, ఎలక్ట్రానిక్ ఎక్విప్ మెంట్ వర్ ఫేజ్ చేశారు. The equipment purchased is lying idle i.e., the E. C. G., X-ray machines, Artificial kidneys-pathological and bio-chemistry equipment etc. ఇవన్నీ కూడా, ఎంతో కాలం నుంచి మన హాస్పిటల్స్ లో వేస్తుగా పడివున్నాయి. వీటిని రిచేర్ చెయ్యాలంటే ఎక్కడికో రాసి, డబ్బిచ్చి మెకానిక్స్ ను తెప్పించుకుని ఎంతో ప్రయాస పడవలసి వస్తున్నది. అందువలన చాలావరకు వేస్తుగా పడివుంటున్నవి, అట్లాగాక ఏవిధంగా నయితే పాల్కు డిపార్టుమెంటు వారికి ట్రాన్సుపోర్టు కొరకు ఒక ఇంజనీరింగు విభాగం పెట్టుకున్నారో అదేవిధంగా ఒక ఇంజనీరింగు సెల్ దీనికి సంబంధించి కూడా ఏర్పాటు చెయ్యవలసిన అవసరమున్నదని నేను మంత్రిగారి దృష్టికి తీసుకువస్తున్నాను.

తరువాత, యీనాడు లేడి మెడికల్ ఆఫీసర్లును కొన్నిచోట్ల పోస్టు చేస్తున్నారు, కాని, వారికి తగిన ఎకామెడేషన్ ప్రొవైడ్ చెయ్యడం లేదు. అందువలన వారు అక్కడవుండకుండా పోతున్నారు. వారికి ఎకామెడేషన్ ప్రొవైడ్ చెయ్యడం డిపార్టుమెంటు తరపునుంచి లేకపోవడం చెయ్యవలసిన అవసరమున్నదని మంత్రిగారి దృష్టికి తీసుకువస్తున్నాను.

ఇంక, యీనాడు యీ ఎగ్జామినేషన్లు ఏవయితే జరుగుతున్నవో ఆ ఎగ్జామినేషన్ లో ఇంటర్నల్ ఎవరయితే కలెక్షన్ చేస్తున్నారో వారిని పెట్టుకుండా, పీరియం తవరకు ఎక్స్ పర్నల్ ఎగ్జామినేషన్లు పీరియడ్ వారిలో చేయించవలసిన అవసరమున్నది. మెడికల్ డిపార్టుమెంటులో యీ మార్పు తేవడం చాలా అవసరమని మనవిచేస్తున్నాను. ఈ మధ్య వరల్డ్ హెల్త్ ఆర్గనైజేషన్ వారు ఒక ఒపీనియన్ ఎక్స్ ప్రెస్ చేశారు, అండర్ డెవలప్డ్ కంట్రీస్ లో డబ్బు ఎక్కువగా స్పెషాలిటీస్ వైఖర్లు పెడుతున్నారు. మామూలుగా వచ్చే డిజిజెస్ కు సంబంధించిన ప్రీవెంటివ్ మెడిసిన్స్ వైఖర్లు పెట్టడంలేదు— అని తమ ఒపీనియన్ ఎక్స్ ప్రెస్ చేశారు. ఆ సూచనను దృష్టిలో వుంచుకొని యీ బడ్జెట్ లో కొన్ని మార్పులు చేర్పులు చేసుకోవలసిన అవసరమున్నదని మంత్రిగారి దృష్టికి తీసుకువస్తున్నాను.

ఇంక నా నియోజకవరం గురించి ఒక విషయం చెప్పాలి. గవ్వాల డివిజన్ లో పాడ్ కార్పర్సు—అక్కడ లేడి డాక్టర్లు లేరు. డెంటల్ సర్జన్ లేరు. పోస్టు వెకెంట్, స్టాఫ్ మీగర్. ఆ హాస్పిటల్ వీళ్ళు కట్టినది కాదు సంసార కాలంలో కట్టినది. పైనాన్నియల్ ఇంస్టిట్యూట్ను తేవు. దానిని 50 బెడ్లతో అప్ గ్రేడ్ చెయ్యాలి. ఉన్న బిల్డింగు, ఎకామెడెషన్ సరిపోతుందని రిప్రజెంట్ చేశాము ఇప్పటికయినా ఆ రిప్రజెంటేషన్లును కన్సిడర్ చెయ్యవలసిందిగా మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను. ఘోస్ట్ డిస్పెన్సరీలో ఇంతవరకూ ఒక లేడి డాక్టర్లు లేరు. వెంటనే ఒక డాక్టర్లను పోస్టు చెయ్యాలని కోరుతున్నాను.

ఇంక సరోజినీదేవీ హాస్పిటలుకు పరిమితించి ఒక విషయం మంత్రిగారి దృష్టికి తీసుకువస్తాను. పేదవారు, డబ్బులేక, హాస్పిటల్ లో పోయి ఆపరేషన్ చేయించుకుంటే, జనరల్ హాస్పిటల్ లో, కంటికి వారు ఆపరేషన్ చేయించుకుని కదలని పరిస్థితిలో వుంటే వారికి యూఎస్ హాటిల్ ఇవ్వాలంటే ఒక రూపాయి మైనేగాని అది యివ్వరు. ఈ విధంగా వుండి అక్కడ ఈ పరిస్థితిని బాగు చెయ్యాలి. తమరు యీ అవకాశం ఇచ్చినందుకు కృతజ్ఞతలు తెలియజేస్తూ సమయంతక్కువగా వున్నందు వలన యితరతో సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

6-00 p. m.

శ్రీ జి. సిద్దయ్య (చెరియాల):— అధ్యక్షా, ఆరోగ్య శాఖామంత్రిలు ప్రవేశ పెట్టిన బడ్జెట్ డిమాండ్స్ ను సేను హృదయపూర్వకంగా బలపరుస్తున్నాను. వారిని విమర్శించకుండా, మీద్యారాకొన్ని సూచనలు మాత్రం చెయ్యదలచు కున్నాను. ఈ డిమాండ్స్ మెంటుకు కేటాయించిన పద్దు—చాలా చిన్న మొత్తంలో కేటాయించడం జరిగింది. రాష్ట్ర సంక్షేమాన్ని కోరి ఆరోగ్య శాఖకు పెద్ద మొత్తంలో కేటాయించినట్లయితే, రాష్ట్రంలో సలువైపులా దానిని పంచడానికి వీలవుతుంది. కాని తక్కువ మొత్తం కేటాయించి, వున్న దానిలో కొట్లాట పెట్టుకొని—నాకు రాలేదు, నాకు రాలేదు అని అడుకుంటే, ఎవరిని సంకల్ప పరచలేము, అన్ని మూలలకూ యివ్వలేము, కాబట్టి ఎక్కువ మొత్తాన్ని తీసుకునే ప్రయత్నం చెయ్యాలని మంత్రిగారిని కోరుకుంటున్నాను. నా మిత్రులు చాలామంది మాట్లాడారు. ఈనాడు దేశం ఎదుర్కొంటున్న ప్రధాన సమస్య జనాభా సమస్య, దేశంలో జనాభా పెచ్చు పెరిగి పోతున్నది. ఫ్యామిలీ ప్లానింగ్ కు యంతకు ముందు ఎంత ప్రాధాన్యత ఇచ్చారో, ఎంత వ్యతిరేకత ఇచ్చారో, యీ నాడు మన రాష్ట్రంలోనేగాక, మనదేశంలోనే అంత ప్రాధాన్యత ఇవ్వడం లేదని నేను మనవిజేస్తున్నాను. మన భాగ్యనగర్—ఒకప్పుడు 7, 8 లక్షల జనాభా కొరకు తయారుజేసిన పట్టణం—యీనాడు 25 లక్షలకు పెరిగింది. వల్లె ప్రాంతాలలో వున్న ప్రజలందరూ—పట్టణాలలోనయితే హాస్పిటల్స్ వుంటాయి. స్పెషాలిటీస్ వుంటాయి. ఇతర సౌకర్యాలుంటాయని యిక్కడికి తరలినస్తున్నారు. మన మహాత్ముడు గాంధీజీ కన్న కలలు—వల్లెసీను స్వర్గసీమగా మారాలనే మాట మాటగానే మిగిలిపోతున్నది. అందువలన, ఇప్పుడు పట్టణ ప్రాంతాలు బాగుచెయ్య వలసిన అవసరమున్నది. ఈనాడు ప్రాథమిక ఆరోగ్య కేంద్రాలు వున్నాయి. ఒక

విషయం చెప్పింది. గ్రామీణ ప్రాంతాలలోని యీ కేంద్రాలలో ఇద్దరు
 డాక్టర్లు వుండాలి. వుంటే రోగి వచ్చేటటు కేంద్రాలలో ఒక్క డాక్టరు మాత్రమే
 వున్నారని చాచింది. ఏమి ఉంటుంది. ఆరోగ్యమంటే తియ్యదు, “మీ జీవు
 హాస్పిటల్ లోనే వుంచుకుంటావేమి, మీరు టూర్ చేసి ఫామిలి ప్లానింగ్ కు
 సంబంధించి పోవచ్చువేమి” అని అడిగితే— “నెలకు 200, 300 రూ.లు ఇస్తారు,
 అదంతా ఒక్క రోజులోనే అయిపోతుంది” అని అంటున్నారు, తరువాత, ప్రతి
 డాక్టరును ఎం. ఎ. బి. ఎస్ కాగానే అయిదు సంవత్సరాలు రూరల్ ప్రాంతంలో
 పి. హెచ్. సి. లో పనిచేస్తేనే తరువాత వారిని తాలూకా హాస్పిటల్ కు, ఆ
 తరువాత వేరే చోటికి పని రూపువున్నాయి, కాని అవి మర్చిపోయారు,
 అయితే దానిలో మా హాస్పిటల్ ప్రెవెన్స్ కూడా ఉన్నాయి. పట్టణ ప్రాంతం
 లోని డాక్టరును గ్రామీణ ప్రాంతానికి వేస్తే మేము పోయి మంత్రివర్గంలకు
 చెబుతాము, ట్రాన్స్ ఫర్ చెయ్యమని అడుగుతాము.

రాజకీయ వర్తిదలకు, డాక్టర్లు తేచ్చే వర్తిదలకు గురి కాకుండా 6-10 p.m.
 గ్రామీణ ప్రజలను దృష్ట్యలో పెట్టుకొని గ్రామీణ ప్రాంతాలలో కూడా డాక్టర్స్ ని
 పోస్ట్ చేయాలి, 5 సంవత్సరాలు పి. హెచ్. సి. లో పని చేసిన తరువాతనే తాలూకా
 హెడ్ క్వార్టర్స్ హాస్పిటల్ లో పేయాలనే ఆర్డరును అమలుచేస్తే పట్టణ
 ప్రాంతాలలో డాక్టర్స్ పని చేస్తారు కనుక వున్న జి. ఓ. ను అమలుచేయాలని
 చెబుతున్నాను. బాగా చదువుకొన్న డాక్టర్స్ శలవు పెట్టి విదేశాలకు పోయి
 డబ్బు ఎక్కువగా సంపాదించుకొంటున్నారు. వారి పోస్టులు ఇక్కడ ఖాళీగా
 వుంటున్నాయి. ఒక వర్గికి రెండు ఉద్యోగాలు యిచ్చే పద్ధతి వుంటే మనం
 అన్ ఎంప్లాయిమెంటు ప్రాబ్లమ్ ని తీగ్గలేము. విదేశాలకు పోయిన డాక్టర్ల
 వర్సిక్యులర్స్ తీసుకుని, నోటిసులు యిచ్చి డెర్మినేట్ చేసేదానికి చర్య తీసుకో
 వాలని మనవిచేస్తున్నాను. చాలా ప్రాంతాలలో లేడి డాక్టర్లు, మంచిగా పని
 చేసే డాక్టర్లు వుండడం లేదు. స్పెక్టిక్ గా అమలుచేసే పద్ధతి చూడాలి. పట్టణ
 ప్రాంతాలలో అనేక హాస్పిటల్స్ ని పెట్టడం జరుగుతున్నది. మారుమూల
 ప్రాంతాలలో హాస్పిటల్స్ పెట్టాలంటే కంట్రీబ్యూషన్ తీసుకురండి అంటున్నారు.
 పేద ప్రజానీకం ఏమి యిస్తారు? కంట్రీబ్యూషన్ లేకుండా సంవత్సరానికి 2
 తాలూకాలలో అయినా పెట్టే పద్ధతి ఏర్పాటు చేస్తే బాగుంటుంది. కొన్ని
 ప్రాంతాలలో కంట్రీబ్యూషన్ యిచ్చే పద్ధతి వుంది. మా దగ్గర యిచ్చే పరిస్థితి
 లేదు. ఆ పద్ధతికి స్టైన్స్ చెప్పి ఎక్కువ కేటాయింపులు యిచ్చి గ్రామ
 ప్రాంతాలలో కూడ వైద్య సౌకర్యాలను ఎక్కువ చేయవలసి వుంది. పేద
 ప్రజలలో ఈ నాటికి ఒక నమ్మకం వుంది. హాస్పిటల్ లో వుట్టిన బిడ్డ బ్రతుకు
 తాడో లేదో అని డాక్టర్స్ మీద నమ్మకం వుండదు. ఏ పోచమ్మకో మొక్కితే
 బ్రతుకుతాడనే మాట ఈ సవిన యుగములో కూడ వుంది. అంటే మనము పేద
 వారికి ఏమి సహాయం చేస్తున్నామనేది ఆలోచించాలని కోరుతున్నాను. ఇది
 నిమగ్నంగా కాకుండా సూచన ప్రాయంగా చెబుతూ అధ్యక్షుల వారికి ధన్యవాదాలు
 చెబుతూ శలవు తీసుకొంటున్నాను.

శ్రీ బి. నారాయణస్వామి (తెక్కలి) :—అధ్యక్షా, ఈ వద్దు 116 కోట్లు. సామాన్య ప్రకారం ఆరోగ్య శాఖకు కేటాయింపు జరిగినదా అనేది చూస్తే లేదని చెప్పాలి. తెక్కలి తాలూకా జనాభా 1,17,000. ఒకేఒక సమితి డెస్పెన్సరీ వుంది. పి.హెచ్.సి.లో ఒక్క డాక్టరే వున్నారు. బ్రిటిష్ గవర్నమెంటు కాలము నుంచి 12 పడకల హాస్పిటల్ గానే వుంది. దానికి సరియైన బిల్డింగ్ లేదు. కాంపౌండ్ వాల్ లేదు. ఏ విధమైన సౌకర్యాలు లేవు. 10 సంవత్సరాలనుంచి వున్న డాక్టరే ఇప్పటికీ వున్నారు, ఆ డాక్టరును అనిస్థితి ఆరోపణలపై 1978లో ట్రాన్స్ఫర్ చేస్తే వారు బొబ్బిలవల్లికి వెళ్లి స్టే తెచ్చుకొన్నారు. దాని వెకేషన్ గురించి ఏమీ చేయలేదు. ప్రభుత్వం దీనిలో వున్న రహస్యమును ఆలోచించాలని కోరుతున్నాను. షల్లెలు నిర్లక్ష్యం చేయబడుతున్నాయి. అనే దానికి పత్యక్ష నిదర్శనం ఫలానా తాలూకా నో గాం కొండల ప్యాంథములో 35 పెర్సంటు గిరిజనులు, 20 పెర్సంటు హరిజనులు, 40 పెర్సంటు సన్నకారు వ్యవసాయ కార్మికులు, 5 పెర్సంటు మధ్యతరగతి రైతులు వున్నారు. వెనుకబడిన ప్యాంథానికి చెందినవారు. 12 చ.కి. మీటర్ల విస్తీర్ణము వుంది. అక్కడ రోడ్ లేదు, హాస్పిటల్ లేదు. 35 వేల జనాభా వున్న ప్యాంథం. 78 కి పూర్వం సంగతి విడిచిపెట్టండి. నేను సభ్యునిగా వచ్చి నప్పటి నుంచి ఎన్నోసార్లు పరిశీలించాను. 35 వేల జనాభా వున్న ఈ ప్యాంథంలో ఒక డిస్పెన్సరీ పెట్టాలని అడిగితే అది రూపాయల విలువగల బిల్డింగ్, 75 వేల విరాళంయిస్తేగాని ప్రభుత్వ విధానం ఒప్పుకోదు అని ఎండార్స్ మెంట్ ఇచ్చారు. ఆ ఎండార్స్ మెంట్ కి తమ ద్వారా మంత్రిగారికి పంపు తున్నాను. తమరు పరిశీలించాలని కోరుతున్నాను. ఆయుర్వేద, హోమియో పతి డిస్పెన్సరీలు వున్నవి. తీర ప్యాంథము. సామాన్య ప్రజలు వుంటున్న ప్యాంథం. 5 వేల జనాభాకు ఒక డిస్పెన్సరీ అయినా పెడితే ఉపయోగం వుంటుంది. ఆరోగ్యమే మహాభాగ్యము అంటారు. ఇది సామాన్య ప్రజలలో లేదు. మహాభాగ్యము వుంటే తప్ప ఆరోగ్యం దొరకకుండా వుంది. ప్రైవేటు డాక్టర్స్ దగ్గరకు వెళ్లి వైద్యము చేయించుకొనే పరిస్థితి లేదు. పేద ప్రజలు రోజంతా కష్టపడి ఏ రూపాయలు సంపాదించుకొని ఈ అధిక ధరలలో కాలం గడపాలనుకొనే పరిస్థితిలో అనారోగ్యం వస్తే వారి పరిస్థితి ఏరకముగా వుంటుందో వారు ఏ రకముగా బాగు చేసుకొనగలుగుతారో ఆలోచించాలి. తెక్కలి 5 తాలూకాలకు డివిజన్ హెడ్ క్వార్టర్స్. అక్కడ తప్పనిసరిగా 30 పడకల హాస్పిటల్ చేయాలని కోరుతున్నాను. నౌపాడలో ఉప్పు కార్మికులు 20 వేల వరకు వున్నారు. ఉప్పు తయారు చేసే కార్మికుల ఆరోగ్యము కోసము ఖర్చు పెట్టే మొత్తములో 50 శాతం సార్ట్ సెప్ నుంచి యివ్వడానికి సంబంధించిన డిపార్టుమెంటు అంగీకరించినది. గవర్నమెంట్ లో పెండింగ్ లో వుందంటున్నారు. ఏ స్టేజీలో వుందో తెలియదు. ఈ విషయం గురించి మంత్రిగారు చూస్తారని కోరుతూ నాకు ఈ అవకాశం ఇచ్చినందుకు తమకు ధన్యవాదాలర్పిస్తూ కలవ్ర తీసుకొంటున్నాను.

श्री शिव गाल (कांग्रान). अध्यक्ष महोदय। स्वास्थ्य मंत्री जी ने जो डिमांड रखे हैं उनका समर्थन करते हुए मैं मंत्री जी की प्रशंसा किए बिना नहीं रह सकता। वास्तव में स्वास्थ्य मंत्री जी की सेहत तो अच्छी नजर आ रही है लेकिन हैद्राबाद नगर की जनता की स्वास्थ्य खराब हो रही है। इन के कारण की मैं आप के माते रखता है। हैद्राबाद नगर में उसमानिया दवाखाना है नीलोफर हासपिटल है सरोजनी देवी हासपिटल है लेकिन मैं आप का ध्यान गोलकुंडा हासपिटल की तरफ आकर्षित करता चाहता हूँ। इस हासपिटल में पचास ता सी गांव से लगभग हर रोज १५० पेशेंट इलाज के लिये आते हैं। वहां पलंगों की संख्या १०५ है लेकिन स्टाफ की कमी है। जहां १२ नर्सिंग को ज़रूरत है वहां केवल ८ नर्सों ही हैं। इन हासपिटल में सारे इन्सट्रुमेंट्स मौजूद हैं लेकिन जब मरजिन नहीं तो अच्छा थेटर रखने में क्या फायदा है। दो मान से मुप्रेडेंट का पोस्ट खाली है लेकिन इसको भरती नहीं किया गया। आम जनता में यह बान है कि जब कि बहुत से डाक्टरों वेरोज़गार है और नौकरियों के लिये हड़ताने कर रहे हैं और जब डाक्टर मिल सकते हैं तो वहां उनकी पोस्टिंग क्यू नहीं की जाती। उसमानिया जनरल हासपिटल के बारे में मैं यह कहूँ कि किसी मरीज का इलाज सबी बीमारी की इन्वेस्टीगेशन पर होता है। वहां पैथालॉजिकल लेबोरेटरी से जो भी रिपोर्ट आती है वह सही ढंग से नहीं आती और डाक्टर सही डेगनोस नहीं कर सकते। मैं समझता हूँ कि वहां किसी को सही कलचर रिपोर्ट नहीं मिलती। वहां के रसोई घर का हाल यह है कि आर. एम. ओ. कैसा कंट्रोल करते हैं मालूम नहीं, हासपिटल में जो दूध डबल रोटी सेवा अच्छा आता है वह आर. एम. ओ. के घर चला जाता है। फिर उसके बाद पेशेंट को दिया जाता है। गोलकुंडा हासपिटल में अमबुलेस तो है लेकिन पेट्रोल नहीं रहता। इसी तरह उसमानिया में ६ अमबुलेस है लेकिन उनको बारबर उपयोग नहीं किया जाता। मंत्री जी इसपर ध्यान दें तो अच्छा होगा।

हिन्दुस्तान की प्रधान मंत्री जी की कास्टीटैबेनसी मेडक के प्रकाल ग्राम में एक प्राइमरी हेल्थ सेंटर है उसकी तामीर १८ साल से चल रहा है लेकिन अभी तक उसको पूरा शेष नहीं दिया गया। वहां फैमिली सेंटर तैयार हो चँका है लेकिन अबतक उसको चालु नहीं किया गया। ईस्ट गोदावरी के बरदोल पेट में एक पुराना ७ बेड का हासपिटल है वहांकी आबादी ३०, ३५ लाख की है लेकिन वहां कोई डाक्टर नहीं है, न वहां ऐसा कोई इन्नेजाम है कि पेशेंट वहां रहकर अपना इलाज करा सके। मेरी अपनी कास्टीटैबेन्सी में एक सिवल डिस्पेन्सरी है जहां लीपरेसी का युनिट चलाया जा रहा है। आप जानते हैं कि लेपरेसी का रोग कैसा आता है और उसको कैसे इलाज किया जाता है। वहां के लोगों को यह डर है कि इस युनिट के वहां रहने से आबादी में यह रोग फैल जाएगा इसलिए इस युनिट को आबादी से हटाकर दूर रखा जाना मँनासिब होगा। फविर हासपिटल में वाएरस से फैलने वाली बीमारियों का इलाज होता है। लेकिन यहां के मरीजों पर बराबर ध्यान नहीं दिया जाता, और मच्छरों के द्वारा तमाम शहर में बीमारियाँ फैलती हैं।

मैंने विश्वास है कि हेल्थ मिनिस्टर साहब इन बातों पर ध्यान देंगे। मैं उनके काम करने की गति और उनके टयलेन्स की प्रशंसा किये बिना नहीं रह सकता। धन्यवाद।

श्री वि. रंगारामः— అధ్యక్షా, ఆరోగ్యం, వైద్యం పైన చెప్పలు చాలా మంది విప్లవీకరించి మాట్లాడారు. ప్రతిపక్షాలవారి కంటే స్వపక్షాలవారే బాగా మాట్లాడరనే వుద్దేశం కలుగుతున్నది. ప్రతిపక్షాలు, స్వపక్షాలు అని కాదు. ఇది అయిదు కోట్ల జనాభాకు సంబంధించిన సమస్య. మన మంత్రిగారు చాలా సినియరు. కొత్తగా వచ్చినవారు కాదు. అయితే వారు ఏమీ అనకపోతే ఒక

1-20 p. m.

మాట చెప్పడలచుకున్నాను. వారు మంత్రిగా మన రాష్ట్రములో వున్నటువంటి ఆసుపత్రులను ఎన్నిటిని స్వయంగా చూడగలిగారు అనేది కూడ ఒక సమస్య. మొదటి నుండి చెబుతున్నాను. మంత్రిగారు అయినా పదివి తీసుకున్నప్పుడు తన ధర్మంగా చేయాని మేము చెప్పింది వినడం కన్నా స్వయంగా చూస్తే ఎక్కువగా జాధ్యతను గుర్తించగలుగుతారు.

చైర్మన్ :— టూర్లకు ఎక్కువ వచ్చారు, టో చెలింగు ఎలాన్ను ఎక్కువ అయిందని మళ్ళీ మీరే అంటారు.

శ్రీ వి. రంగారావు :— అది మీ వూహ తప్ప కరెక్టు కాదు. అయితే వూహదండలు వేసుకోవానికి వస్తే ఆ మాట నిజం కాని ఎప్పుడైతే మంత్రిగారు ఆ కార్యక్రమం తీసుకొని ఆ పాఠశాలను విజిట్ చేస్తే వారి గౌరవం, ఉన్నత స్థాయి, గీరత్వం పెరుగ తుంది. ఈ రెండు సంవత్సరాలలో అయినా ఈ రాష్ట్రం అంతా తిరిగి పరీక్షి అనుపత్తిలో వుండే అవసరాలను స్వయంగా గుర్తించాలని వయస్సులో పెద్దవాడిగా సలహా ఇస్తున్నాను. ఎన్ని కోట్లు ఎక్కువ తక్కువ అనేది కాదు. కేంద్రం నుండి అట్టడుగు వరకు ఒకరే దేశములో గామనీమలు ఎక్కువగా వున్నవి. గామనీమలు మీనే మన విద్యార్థు ఎక్కువగా ఆధారపడి వుందని సూత్రీప్రాయంగా ఒప్పుకున్నాము. అయితే లాగా కేటాయింపులు చూడండి. గ్రామనీమల్లో 80 వర్సంటు పక్షాలు వుంటున్నారు. ఆ గామనీమలకు ఎంత డబ్బు కేటాయించారనేది చూచుకుంటే చాలా అన్యాయం చేస్తున్నామని, మన దృష్టి పాక్షికంగా వుందని వేరే చెప్పనక్కరలేదు. మీరు ఏమి చేసినా చేయకపోయినా ఒకటి అందరు గుర్తించాలి. ఆ గుర్తింపు ఏమంటే, గామనీమలలో బీద కుటుంబాలతో వున్నవారు విడ్డూరు కనేప్పుడు ఏ విధమైనటువంటి జాధ్యతకు గురి అవుతున్నారో అందరికీ తెలుసు. పరీక్ష మనిషికి తెలిసిన విషయమేగాని తెలియని విషయం కాదు. కనీ ధర్మం ఒక్కొక్క గామనీమలకి ఒక్కొక్క మంత్రసానిని ఏర్పాటు చేయలేనప్పుడు మీ బడ్జెటు ఎన్ని కోట్లు అయితే ఎవరికి కావాలి? ఇదేమి బడ్జెటు. మీ సూత్రం, మీ విధానం, మీ నడక ఎలాగుందో మాకు కావాలి, డబ్బు ఎంత ఖర్చు పెట్టారని కాదు. మాటికి 80 మంది పేద పజలు గ్రామాలలో నివశిస్తూ ఉంటే వారి గురించి మీరు ఆలోచించడానికి ఒక్క నిమిషం కూడా టైము లేకపోతే ఈ బడ్జెటువల్ల నాకు ఏమి లాభం? అందువల్ల మీ దృక్పథం, మీ విధానం, మీ ఆలోచనా విధానం మారితేతప్ప ఈ దేశంలో ఉన్నటువంటి పేద ప్రజానీకానికి మీరు సహకారం చేయలేరు. ఆంధ్రప్రదేశ్ లో రాయలసీమ, తెలంగాణా, కోస్టల్ డిస్ట్రిక్టులో మెట్ట పాఠశాలలో అనేక పేద పాఠశాలు ఉన్నాయి. అక్కడ సౌకర్యం ఉందా? ఎక్కడైనా ఒక తల్లిని కాన్పుకు హాస్పిటలుకు తీసుకొని వెళ్ళాలంటే ఎన్నో మైళ్ళు తీసుకొని రావాలి. ఆ విధంగా తీసుకొని రావడానికి మార్గాలేమీ ఉన్నాయి. అక్కడకు కష్టపడి తీసుకొని వచ్చినా మంత్రసాని ఉండదు. కాబట్టి, మనం ఎంత దుస్థితిలో ఉన్నామో అర్థం చేసు

కోవాలి. వేను ఏదో కడుతో, కోవతో చెప్పడం లేదు. మన విధానంలో పెద్ద లోపం ఉందని ప్రభుత్వానికి మనవి చెప్పన్నాను. మానం చాలా అఖివృద్ధి చెందామని చెబుతున్నాము, బాగానే ఉంది. భారతదేశంలో ఉన్న కుష్టవ్యాధిని గురించి మీరు ఒక సారి పునరాలోచన చేయండి. వారిని గాలికి పదిలివేస్తున్నారు. ప్రజలు బజారులో పోతూఉంటే బోర్డులు పెట్టుకొని గుంపులుగా వచ్చి కాళ్ళకు అడ్డంపడి చిత్తం బాబూ ఏ పైలు వేస్తారా అంటారు. వారికి తిండి, బట్ట ఇచ్చి పునరావాస సౌకర్యం కలిగి చేకర్చి లేదా మరలు. ఈ ప్రభుత్వం ఎంత దిగజారి పోయింది? మీకు ప్లాను లేదు, ఆలోచన లేదు. మీకు ఆలోచనా లోపం తప్ప ఏమీ కాదని వనవిచేస్తున్నాను. జాతీయోక్త ఆరోగ్యాన్ని పెంపొందించాలంటే చాలా పథకాలు కావాలి, చాలామంది కోఆర్డినేషను కావాలి ఎన్నోవిధాలుగా ఆలోచన చేస్తే తప్ప ఈ జాతికి ఆరోగ్యం ఇవ్వలేము. ఆరోగ్యం కలుగజేసే దానిలో మునిసిపాలిటీకి కొంత భాగం ఉంది, ఈ కాళ్ళకు కొంత భాగం ఉంది, పబ్లిక్ హెల్త్ డిపార్టుమెంటువారికి కొంత భాగం ఉంది కాని ఒకరికొకరికి సంబంధం లేకుండా ఉంటున్నారు. పబ్లిక్ హెల్త్ ఉంచినీసు యివ్వాలంటే పబ్లిక్ హెల్త్ డిపార్టుమెంటువారు ఇవ్వాలి. హాస్పిటలుకు బిల్డింగ్ కట్టాలంటే ఆర్ అండ్ బి వారు కట్టాలి. వీరికి చాలా లుక్కలు ఉన్నాయి డబ్బు లేదనే మాటను నేను ఏ మాత్రం అంగీకరించడం లేదు. రికోట్ల రూపాయలతో ప్రారంభమైన మన ప్లాను ఈ వేళ వందల కోట్లకు వచ్చింది. మీరు ఆలోచించండి. ఇన్ని కోట్లు మనం ఉపయోగిస్తున్నా ఈ డబ్బు ఎవరికి ఉపయోగపడుతున్నది? ఏ విధంగా ఉపయోగపడ తున్నదనేది చూడాలి. ఆ విధంగా పర్యవేక్షణ లేకపోతే మీరు ఎంత ఖర్చు పెట్టినా దుర్వినియోగం అవుతుంది కాని సద్వినియోగం కాదు. మా దగ్గర పెడన అనే గ్రామం ఉంది. అక్కడ వీవర్సు ఉంటారు 30 వేల మంది జనాభా ఉన్నారు. ఆ 30 వేల మంది జనాభా ఉన్న ఆ గ్రామానికి మంచినీటి వధకం అమలుపరచలేకపోయింది ఈ ప్రభుత్వం. అదే విధంగా హాస్పిటలు పెట్టారు. కాని అక్కడ మందులు లేవు. డాక్టరు లేడు. డాక్టరు ఉంటే నర్సులు లేరు. ఆ విధంగా దానికి కావలసినటువంటి సౌకర్యాలు లేవు. ఉన్న వారితో చెప్పకోవాలా? ఎందుకు చెప్పకోవాలి? ప్రభుత్వానికి బాధ్యతలేదా? దీనికి సంబంధించినటువంటి మంత్రిగారు, అధికారులు వాటిని చూస్తే మేము ఉపయోగిస్తామన్నా ఎక్కువ తెలుస్తుందని నేను అభిప్రాయ పడుతున్నాను. నేను 2, 3 విషయాలు మీ దృష్టికి తీసుకొని వస్తాను అని ఎంతవరకు సబబుగా ఉన్నాయో ఆలోచించండి. జిల్లా హెడ్ క్వార్టర్సులో ఉన్న హాస్పిటల్సులో పెద్దపెద్ద డాక్టర్లు ఉంటారు. అక్కడ కలెక్టరు ఉంటాడు, పెద్ద పెద్ద ఆఫీసర్లు ఉంటారు. మీరు ఏ హాస్పిటలుకు వెళ్ళినా మరుగుదొడ్లు సరిగా ఉండవు. అక్కడ రోజుకు 100, 200 మందిని పడుకోబెట్టినప్పుడు వారికి కావలసిన కనీస సౌకర్యం లేకపోతే వారు ఎలాగుండగలరు. ఆ మరుగుదొడ్లకు డబ్బు తక్కువ అయిందా? ఎక్కడా మరుగుదొడ్లు లేవు. శుభ్రత లేదు. వారికి మంచి ఆహారం లేదు. ఫుడ్ సప్లయి చేయుటకు కాంట్రాక్టర్లకు ఇస్తున్నాము. వారికి

ఎక్కువ ధరే ఇస్తున్నాము. శ్రద్ధ తీసుకొని సరైన పర్యవేక్షణ చేయకపోవడం వల్ల సరైన ఆహారం సప్లయ కావడం లేదు. ఇది అధికారుల లోపం తప్ప ఏమీ లేదు. వారికి సరైన ధర ఇస్తున్నాము కాని సరైన ఫుడ్ మాత్రం సప్లయ కావడం లేదు. అదేవిధంగా మిల్కు సప్లయ చూడండి. ప్రభుత్వంవారు దగా చేసి వెన్న తీసుకొని ఎందుకూ పనికి రాని పాలు పోస్తూ ఉంటే దానితో కూడా దగా చేస్తున్నారు. అదేవిధంగా కూరలు, పళ్ళు సప్లయలో కూడా దగా జరుగుతున్నది. ఇదంతా ఎవరు చూడాలి, చేయాలి? ఈ ప్రమత్వాన్ని పటిష్టంగా పరిపాలనచేసి అందరూ భాగస్వాములు అయి పనిచేస్తే తప్ప ఇది సాధ్యమని మనవి చేస్తున్నాను. పూర్వం ఒక సామెత ఉంది. అది డాక్టర్స్ చెబుతూ ఉండేవారు. ఒక డాక్టరు కడుతో ఒక వ్యక్తిని కొట్టాలని బయలుదేరాడు. అయితే ఆ వ్యక్తి ఒక యాక్సిడెంటులో చావు బ్రతుకుల మధ్య ఎదురు అయ్యాడు. ఆ వ్యక్తిని చూసిక వెంటనే ఆ డాక్టరుకు కడుపోయింది. ఆ వ్యక్తిని ఆ డాక్టరు తీసుకొని వచ్చి హాస్పిటల్‌లో ప్రవేశపెట్టుకొని బ్రతికించి అన్ని సౌకర్యాలు చేసి పంపించాడట. ఆ వ్యక్తి అంత ప్రాణాలతో కూడినవాడట. కాని ఈవేళ ఇది డాక్టరు లోపం అని నేను అనడం లేదు ఈ లోపం ఎక్కడ ఉందని మీరు గ్రహించాలని నేను విధేయత చెబుతున్నాను. డాక్టరు చదువును మీరు శ్రేష్ఠ చేశారు. మీరు వ్యాపారంగా భావించారు లక్ష రూపాయలు దొనేషను కట్టుకొని ఇంకోకొన్ని లక్షల రూపాయలు ఖర్చు పెట్టుకొని బెటకు వచ్చిన ఆ వ్యక్తి అభిప్రాయం ప్రజా సేవకు అంకితం కాదని నేను మనవిచేస్తున్నాను. అందువల్ల దేశానికి అపారమైన నష్టం వాటిలుతున్నది. అతను వ్యాపార దృష్టితో బెటకు వస్తున్నాడు. నేను ప్రజాసేవ చేయాలి, నేను చదువున్న జ్ఞానం ఈ దేశానికి ఉపయోగపడాలి అనే అభిప్రాయం ఆ డాక్టరుకు కలుగజేయడం లేదు. ఇది మీ విధాన లోపం మీకు అలోచనా శక్తి లేకపోవడం. మీకు ప్రజలమీద నమ్మకం లేకపోవడమే దీనికంతటికీ కారణం. ప్రభుత్వ విధాన లోపమే కాని డాక్టరు చదువు లోపం కాదు. వాని ప్రజా సేవకులు. అందుకే వారు ఆ వ్యక్తి కావాలని కోరకుంటారు. మీరు వ్యాపార దృష్టిగా మార్చారు కనుక ఆయనకూడా వ్యాపారిగా మారిపోయాడు. ఆయన ధర్మాన్ని ఆయన సెర వేర్పడం లేదు నేను ఉదాహరణ చెబుతాను. మరల ఒక డాక్టరు ఇంటికి పోయినప్పుడు ఆయనకు ఇవ్వవలసిన ఫీజు 25, 50 రూపాయలు ఉన్న ఆ వ్యక్తిని తీసుకొని వచ్చి ఆ హాస్పిటల్‌లో అడ్మిట్ చేసుకొని మిగిలిన డిషంట్సు కన్నా ఎక్కువ శ్రద్ధగా చూస్తున్నారు. అక్కడ లక్షం రూపాయలు ఖర్చు పెట్టుకున్నాడు కనుక అది ఇంకోక రూపంలో రావాలి. మీరు లక్షల రూపాలు దొనేషను తీసుకోకుండా అతని శాధ్యత మీరు తీసుకొని చదువు నేర్పి ఉంటే తన ధర్మాన్ని నేర్పి ఉంటే ధర్మపరుడుగా ఉపయోగపడే వాడు. ఈ రోజున ఒక ప్రక్కన ఇది అంతా శ్రేయంగా మీరు ప్రారంభించి బయటవాడికి ఇది అమ్మివేసేసి నానా చిందువందర చేసి రాష్ట్రంలో ఈ విధంగా ఈ వ్యక్తికి కళంకం కల్పించి అప్రగిష్టపాలు చేశారని ప్రభుత్వాన్ని నింద చేస్తున్నాను.

డాక్టర్లుని నేను నిండచేయడం లేదు. ఎందువల్లనంటే ప్రభుత్వముగాని, పెద్దలుగాని, గురుకులాలుగాని, సురాధిపతులుగాని దేశ సేవను ప్రోత్సహించడానికేగాని, తప్పులు చేయడానికి, కొల్ల గొట్టు కుతినడానికి కాదు. మనం దురలవాటు మనకు మనంగా అలవాటు చేసి వాళ్ళు జనాన్ని పీడించుకొని తినడానికి మనం తయారు చేస్తున్నాము తప్ప ఇది వారి లోపము కాదేమోనని నేను అభిప్రాయపడుతున్నాను. మన దేశంలో ఒక స్థాను కావాలి. మన ఆర్థిక వనరులనుచరించి మనం ఒక్కొక్క డిపార్టుమెంటులో సంవత్సరానికి ఎన్ని ఉద్యోగాలు కల్పించగలము. అదుకుగాను మనం ఎంత మందిని తయారు చేయాలి ఎంతమంది నిరుద్యోగులు కాకుండా సాధ్యమైనంత వరకు చదువుకున్న వారికి ఉద్యోగాలు కల్పించాలి అని ఒక రీతిగా ఒక 5 సంవత్సరాల్లో, 10 సంవత్సరాల్లో మనకు ప్లాను కావాలి. అటువంటి ప్లాను లేకుంటే గాలుతనాన్ని మనం సృష్టిస్తాము. అధ్యక్షా, ఈ ప్లానంలో ఉంటే నేను చెప్పేది అంతా మీరు చెబుతారు. అందుచేత మనం దీనిని ఏదో విధంగా ఆలోచన చేయాలని మనవి చేస్తున్నాను. ఇప్పుడు మనం 80 కోట్ల మంది ప్రజానీకం బాధ్యత తీసుకుంటున్నాము. ఈ భారత దేశంలో 80 కోట్ల ప్రజానీకం ఉన్నాడు. ఈ వేళ వారందరి బాధ్యత మనది. మనం వాళ్ళకి పెత్తందార్లుగా పరిపాలకులుగా వచ్చినప్పుడు మనకు ఎంతో బాధ్యత ఉందనేమాట మరచిపోతే దేశానికి ఏ స్థితి, గతి పడుతుందో ఆలోచన చేయవచ్చు. అందువల్ల ఏమీ ఆలోచన చేయకుండా అనేక రకాలుగా డబ్బే ప్రధానంగా చేసుకొని ప్లాను లేకుండా మనం ఇట్లా కాలేజీస్ పెట్టుకుంటూపోతే కాగుండదు. తెలవాడలో లక్షా 20 వేలు డోనేషను తీసుకుంటున్నారు. అది ఎంత అన్యాయం. ఇప్పుడు యింజనీరింగుకి చూడండి కాస్త మార్కులు బాగానే వచ్చినా సీటు రాలేదు. కాని అతనికన్నా తక్కువ మార్కులు వచ్చినా అతను ధనవంతుడు అయితే డోనేషను కట్టి వేరే కాలేజీలో చదివి అతను ఇంజనీరు అయిపోతున్నాడు. దీనివల్ల క్వాలిటీ పడి పోతుంది. ఇది చాల సున్నితమైన విషయం. ఇవి అన్ని చెబితే ఏదో తెల్లవారేట వృత్తికి మార్పు వచ్చేస్తుందని కాదు. ఏదో నాలుగుసార్లు చెబితే మీరు ఎప్పటికైనా బాధ్యత తీసుకుంటారేమోనని చెప్పడం. ఉన్న లోపాలను పెద్దల దృష్టికి తీసుకువస్తే పరిపాలనలో కొంత మార్పు వస్తుందేమోనని అభిప్రాయం. మా మంచినీటిపట్టణం చాల పురాతనమైన పట్టణం. అక్కడ ఎప్పుడో డచ్చివారు కట్టిన హాస్పిటలు ఉంది. కొన్ని వందల సంవత్సరాలు అయింది. ఇప్పటికీ కూడా ఏమీ ఇంఫర్మేషన్ మెంటు లేదు. అక్కడ లక్షా 20 వేల జనాభా ఉన్నారు. శుంఠి గారు మంచినీటిపట్టణం ఒక సారి వచ్చి చూడండి. నేను ప్రతిపక్షంలో ఉన్నా వారికి ఏమైన లోపము లేకుండా హాందాగా ఉండేట్లుగా అన్ని ఏర్పాట్లు చేసి మీకు చూపిస్తాను. వారు వ్యయంగా చూస్తే తప్ప మేము ఇక్కడ ఎంత చెప్పినా ప్రయోజనం లేదు. మందుల గురించి చాలమంది చెప్పారు. చెప్పిందే చెప్పడం సమంజసం కాదు. మంచినీటిపట్టణానికి కావలసిన సహాయం చేయమని కోరుతూ, చేస్తారని ఆశ్చర్యం తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ టి. హయగిరివాచారి అగ్రణా, నే ౧౭-౧-౧౯౭౭ వేషిరి ఉండదు కనుక నేను కొద్ది నిమిషాలలో ము నాను తగ్గ వార చెబుతురు. అగ్రణా, వ్రజల ఆరోగ్యం బాగుదాలి. ముఖం గోగోష్ఠి కు ఆరోగ్యపాకర్యం కల్పించాలని చాల మంది గౌరవ శుభలు అంజలితో పంపిం కాదు అది నిజమే, గాగ్రమస్తుల విషయ లో వ్యూహం తీర్చి పంపిం పరిపోతుంటు దానికి ఒకటే కారణం. మన దృక్పథం ముగిసి రాలిపోయింది. ఎందుకేద వైద్యాన్ని గ్రామాలలో ఉన్న మూలికలను వానిని వాడటానికి తీసుక రావడాన్ని ప్రయత్నం చేస్తు లి. సుద్యం ప్రతి పులిన విన్న వద్యకాలలాగ ఉండేది. చాల వాకు చిన్న చిన్న వ్యాధులు వచ్చినా చివరకు వ్రజీ కూడా ఇంటిలో ఉన్న సామాన్యమందులకు వైద్యము కలుగిం దు. ఒకరి దృక్పథం పోలిండా ఇంటిలో ఉన్న వస్తువులను వ్రజీలో వున్నా లిం దు కాడి వైద్యము చేసుకునేవారు. దీనివలె ఎక వ వాగ్గు వ్రజీలో మనగ వన ఆరోగ్యాన్ని కాపాడుకునే అవకాశ ఉండేది. ఇప్పుడు వ్రజీలో వ్రజీ వాగు తు అదా యంకో ఒక్కవ వా ము వైద్యులు కొరం ఖర్చుపెట్టే వ్యామోహము వ్రజలలో పెరిగి పోయింది. వ్రజీ వైద్యాన్ని కేవల అవరముకొరకే, ఏ సర్జికో ఏ ఆపరేషన్ కో వాడుకో. లి గాని వ్రజీ గోష్ఠి తలనోప్పి కూడా ఆధునిక వైద్యము మీద ఆధార డగ్గ మంచిది ఉదు వన ఆలవాటు మార్పు కుంటే కొద్ది ఖర్చుతో ఆయుర్వేద వైద్యులను, ట్యూటోనూ వ్యాధులు తగ్గించుకోవదు ను. మన దృక్పథంలో మార్పు రావాలి. ఇప్పుడు మన సికింద్రాబాదులో వెమన యుగ ఇంట్టూట్ ఉంది. కే.లం ప్రాచార్య మంకో ఎన్నో రకాలైన వ్యాధులను నం చేసి దరి లగుతున్నది. దానిని మన గాంధీ హాస్పటా ను చి కూడా ఆ గురు డాక్టరును పంపి వారిని అక్కడ పెట్టి చేమిట్టు వస్తే సాదా అధునిక మెడిసిన్ తో అతనికి ఏమి ఇబ్బంది ఉంది అనేది పరిశీ చేసి వైద్యుల చేసి చెబుతారు. దీనిన తరువాత డయాగ్నోసిక్ అయిన తరువాత అనేకమైన వ్యాధుల ప్రాచార్యమం తోటి, అనాల తోటి వాగు అవుతున్నాయి. వ్రజీ ఖర్చుతోటి వీలైనవరకు తక్కువ ఖర్చుతోటి ఆరోగ్యం కాపాడుకోవాలి దృక్పథం కావాలి. అనుమక్చర్ అనే వైద్య విధానం ఒకటి ఉంది చైనాలో శిక్షణ పొందిన డాక్టరు మిట్రా అనే ఆయన ఇక్కడ ఉన్నాడ చాలా ఆశ్చర్యం అవుతుంది. మందులు అక్కరలేదు మాది పొడినై వ్రజీ ఆపరేషన్ చేయవచ్చు మత్తు ఇవ్వకండా చేయవచ్చు. కొద్ది శ్రమతో, కొ ఖర్చుతో ఆపరేషన్ చేయవచ్చు. థాయిలెండ్ లో ఎని స్త్రీపియా లేకుండా ఆపరేషన్ చేస్తున్నారని చెప్పారు. ఈ ఎక్స్ పీరిమెంట్ ను ప్రోత్సహించాలి. ప్రభుత్వ ప్రోత్సహించాలని అనుకొంటున్నది. ఏది అవర మో అది వాడుకోవాలి క్రేజ్ ఉంటు మందులే కావాలంటే ఏమీ చేయలేము. అందుకని మన దృక్పథంలో మార్పు రావాలి. మన రాష్ట్రంలో అనేక ఆశ్చర్యాలు గలవారు, అనేక మతాల వా అనేక వైద్య విధానాల వారు ఉన్నారు. యూనాని, ఆయుర్వేదం, హోమియో

నేచర్ క్యూర్, గెయింగ్, ఆట, స్పర్స్ వైద్య విధానాలు ఉన్నాయి. కొందరికి ఒక వైద్య విధానం మీద నమ్మకం ఉంటుంది అందునల్ల అన్ని విధాల సమానుగా అభివృద్ధి అయవలసిన అవకాశం ఉంది. అన్నిటికీ కొంత కొంత బిడ్డ కేటాయిస్తున్నాము. అయినా అన్నిటికీ సరిగ్గా సుశ్రుతి చేయలేకపోతున్నాము. స్క్రిల్ తవగకు ప్రయత్నం చేస్తున్నాము. రెండు, మూడు సంతకాలలో కాంటా ఎడ్యుకేషన్ పెంచడం జరుగుతుంది. డాక్టర్లను అలోపతి డాక్టర్లు మదిలిగా గెజిటెడ్ చేసి వారిలో ఫ్రీప్రెస్ రాకుండా చేస్తున్నాము. వారికి కూడా గెజిటెడ్ ఆఫీసర్లుగా మార్చి గ్రామాలలో కొన్ని ఆసుపత్రులు తెరిచి వాటిలో వాని చేస్తున్నాము. కాలేజీ విద్యార్థులకు స్టయిపెండ్ పెంచాము. స్టూడెంట్స్ పెంచుతున్నాము. మలక్ పేటలో ఒక ఇండియన్ మెడికల్ రిపర్టి ఇన్స్టిట్యూట్ పెట్టాము. అక్కడ మందులు తయారవుతున్నాయి అక్కడ పరిశోధనలు జరుగుతున్నాయి. పరిశోధనలు చేసి అధునిక విద్యార్థులకు ఈ మందులు గురించి శాస్త్రీయంగా చెప్పాలి. పార్లు మొదలైన వాటిలో ఏమి గుణం ఉంది వారికి చెప్పగలిగితే విద్యావంతులకు నచ్చే అవకాశం ఉంది. అందుకని అక్కడ ఈ పరిశోధనలు జరుగుతున్నాయి. ఈ పరిశోధనకు రెండు సంవత్సరాలు అయింది. ఇంకా ప్రచారం చేయాలని ఉంది. ఇందులో కూడా పోస్ట్ గ్రాడ్యుయేట్ కోర్సులు ఉన్నాయి. బొల్లి అనే వ్యాధి ఉంది. శరీరం అంతా తెల్లబడుతుంది దీనికి పరిశోధన చేశారు. ఇది కేంద్ర ప్రభుత్వ సహాయంతో జరుగుతున్నది. ఇది నీలోఫర్ అస్పత్రి దగ్గర ఉంది. వారికి చికిత్సచేసి పూర్వపు శరీర ఛాయ తేవడానికి అవకాశం ఉంది, ఈ విధంగా అనేక రుగ్మతులు నయం చేయడానికి అవకాశం ఉంది ప్రయమిరీ హెల్త్ సెంటర్లలో మూడవ డాక్టరు కూడా ఉండాలి అన్నప్పుడు అక్కడ ఈ హోమియో యూవానీ,

అయిచ్చేదం డాక్టర్లను నియమించడం జరిగింది. వారికి అధునిక వర్ధమంలో శిక్షణ ఇచ్చి గ్రామాలకు పంపడం జరుగుతున్నది వీరు గ్రామాలకు పోవడానికి సిద్ధంగా ఉంటారు. వారికి గ్రామాలకు సీయి, గ్రామాలలో పనిచేసే అవకాశాలు ఉంటున్నాయి. గ్రామాలలో పెట్టే ఆస్పత్రులకు మినిఫారమ్స్ పెట్టాము. వారికి కావలసిన మందులు అందులో తయారుచేసుకుంటున్నారు. ప్రాచీన గ్రామాలలో ఉన్న ప్రభుత్వ ఫారమ్స్ లో కొరత పెరిగిపోతున్నది కనుక ప్రతి ఆస్పత్రికి ఒక చిన్న ఫారమ్స్ ఇచ్చి మందులను తయారుచేసుకుంటే బాగుంటుందని ఆ విధంగా చేస్తున్నాము. పూర్వకాలంలో కొన్ని మందులు తెచ్చి తయారుచేసి అందరికీ ఇచ్చే వర్ధతి ఉండేది. యూవానీ, అయిచ్చేదంలో ఒక డ్రగ్ కనిపెట్టారు. దాని ద్వారా ఫామిలీ ప్లానింగ్ అమలు చేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. కొన్ని ఆస్పత్రులకు భవనాలు లేవు. కొన్ని చోట్ల కాలేజీలకు భవనాలు లేవు. వీటి అన్నిటికీ దీని పంచవర్ష ప్రణాళికలో కొన్ని భవనాలు కట్టించాలని ఉంది. విద్యార్థులకు ఇంకా ఎక్కువ సౌకర్యాలు కల్పించాలని ఉంది. యూవానీ వారికి ఛార్మినార్ వగైరా పెద్ద ఆస్పత్రి ఉంది.

శ్రీ టి. హయగ్రీవాచారి :- చార్మివార్ ఆస్పత్రిలో ఆయుర్వేదానికి ఇచ్చిన భాగం కాక ఇంకా ఎంతో ఉంది. యూనాని కచ్చా చేసుకోవడం లేదు. అక్కడ పి. జి. సెంటరు, ఆస్పత్రి - యూనానికి ఉన్నాయి. గత సంవత్సరము ఒక ఖననము కట్టించాము. ఈ సంవత్సరం ఇంకో రెండు కట్టించాలని అనుకుంటున్నాము. యూనాని ఆస్పత్రిని ఆయుర్వేదంగా మార్చే సమస్యలేదు. కొన్ని ఊళ్ళలో యూనాని ఆస్పత్రులు ఉన్నాయి. వేములవాడలో ఒక యూనాని ఆస్పత్రి ఉంది. యూనానీలు లేదీ డాక్టర్లు చాలామంది ఉన్నారు. వారికి స్థానిక భాషతో పరిచయము లేకపోవడం వలన చారినీ పట్టచాలకు మారుస్తున్నాము. అంతేగానీ యూనాని ఆస్పత్రులను ఆయుర్వేదంగా మార్చడం లేదు.

شری سائی - ہیکروا چاری -- ہم کسی یونانی دواخانے کو آجوزینڈک دواخانے میں تبدیل نہیں کر رہے ہیں۔ بلکہ دوٹوں ہاسپٹلس مساوی طور پر کھولے جا رہے ہیں۔

شری سلطان صلاح الدین اویسی - اس کے علاوہ ہونانی کالج کے لئے
برنسپل بھی نہیں ہے۔

شر، ٹی۔ ہیگرو چاری۔ یہاں کے جو ہرنسپل سری ظہور الحسن تھے وہ گویت چلے گئے ہیں۔ اور ہمیں فخر ہے کہ وہ وہاں بہت اچھا کام کر رہے ہیں یہاں انہوں نے ایک بہت اچھا ہاسٹل کھولا ہے۔

شری سلطان صلاح الدین اویسی :- ہندوستان میں نو فخر نہیں کرتے لیکن
 سب کویت جاتے ہیں تو آپ فخر کرتے ہیں ۔

شری ٹی۔ ہیگروا چاری — ہم سب کو اس پر فخر ہے۔ کالج کے پرنسپل کا تقریبی سلکشن ہونے والا ہے۔

తొందరలో సెలక్టు చేసి యునాని పీర్స్ పాల్ ను ఏర్పాటు చేస్తున్నారు. పీర్స్ సెంటర్ ఉంది. యునాని, ఆయుర్వేదం అనే బేధభావం లేదు. యునాని తీసివేయడం జరగదు. యునాని వారు గ్రామాలలో ఉండలేరు కనుక వాళ్ళ పట్టణాలకు మారుస్తున్నాము. ఈ విద్వలను మీరు ఆందరూ ఆమోదించాలి మనవిచేస్తూ సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

శ్రీమతి మల్ల స్వరాజ్యం: వారు ఉపన్యాసాల ద్వారా మమ్మల్ని సంకృప్తిపరచవచ్చు కానీ బయట మీరు ఏ వైద్యాన్ని ప్రోత్సహించాలని చెప్పారో ఆ వైద్యంలో చదువుకొని నిరుద్యోగులుగా ఉన్న వీర్లు ఎందరు ఉన్నారో చెప్పండి. వారికోసం కనీసం ఒకటి, రెండు సంవత్సరాలలో ఉద్యోగాలు కల్పించి వారిని వల్లెలకు వంపించి వల్లె వ్రజలకు ఈ వైద్యం అందేట్లు చేస్తారా? ఈ వైద్యం వారికి అందుబాటులో లేక వారు ఆల్లోపతికి, సూదుల మందులకు ఎగబడుతున్నారు. ఇప్పుడు ఒక వుకారు ఉంది. కానీ అది వాస్తవమే. వారు ఈ పదనితోకి వచ్చిన తరువాత ఆయుర్వేదాన్నే ఎక్కువగా ప్రోత్సహిస్తున్నారు, హోమియోలను ఆశ్చర్య చేస్తున్నారు అన్న ఒక మాట ఉన్నది. దానికి వారు ఏమి చెబుతారు?

శ్రీ డి. చినమల్లయ్య:—మంత్రిగారు చాలా బాగా చెప్పారు. కాని గ్రామంలో రూరల్ మెడికల్ పార్కిటీషన్స్ ఆర్. యం. ఏస్ ఉన్నారు. ఆ రోడ్లు ప్రతి నమితికి ఒకటి రెండు మాత్రమే ఇచ్చారు. వారు పరిగా పని చేయడంలేదు. వారికి ఇచ్చిన మందులు కూడా సరిగా ప్రజలకు ఉపయోగించడం లేదు. వీటిమీద గట్టిగా చర్య తీసుకొని ప్రతిగ్రామానికి ఏర్పాటు చేసే ఆలోచన ఏమైనా ఉందా?

శ్రీ యం. ఓంకార్:—గవర్నమెంటు డబ్బు ఇచ్చే లేక పహకార పాత్ర పదిక మీదనో ఆయుర్వేదం మందులు ఉత్పత్తి చేస్తున్నారు. బి. డి. వోలు. వి. హెచ్. సి. లకు ఈ ఆయుర్వేదం మందులు గవర్నమెంటు ఫార్మాసీస్ నుంచి కొనకుండా ప్రైవేటు వారి దగ్గర నుంచి కొనడం అరుగుతోంది. దాని వల్ల కల్తీ ఎక్కువ అవుతున్నది. అంతేకాకుండా కమిషన్ దొరకుతుందని కూడా వీటిని కొంటున్నారు. దీని వల్ల అక్కడి డాక్టర్లు ఆందోళన చెందుతున్నారు. ఆ విషయం పరిశీలిస్తారా?

శ్రీ కొరటాల సత్యనారాయణ:—ఆర్. యం. ఏస్, ఈ మధ్య రిజిస్ట్రేషన్ అవు చేశారు. వారు కాపన సభ్యులకు, అందరికీ మేమొరాండమ్ ఇచ్చారు. వారికి ఎక్జామినేషన్ పెట్టి, రీటరియం చేషన్ కోర్సు పెట్టి వర్టిఫికేట్స్ ఇస్తే బాగుంటుంది. వ్యాయముగా వారు గ్రామీణ ప్రాంతాలలో తీవ్రతరాలు లేకుండా సర్వీసెస్ చేస్తున్న పెరసాసెల్. అవసరం అయితే వారికి ఒక టెన్టు పెట్టండి. లేకపోతే రీటరియం చేషన్ కోర్సు పెట్టండి. హోమియో డాక్టర్లు గ్రామ్యుయేట్స్ అయినవారిని అందరినీ డాక్టర్లుగా గెజిటెడ్ చేస్తామని చెప్పారు. ఆ విషయంలో ప్రభుత్వం తి. వో. ఇన్ఫోర్మ చేసిందా?

శ్రీ టి. హయగీవాచారి :—హోమియోపతి డాక్టర్లకు ఇంతవరకు డిప్లొమో ఉంది. డిగ్రీ లేదు. ఇప్పుడు ఉన్న కాలేజీ లో గత సంవత్సరం డిగ్రీగా మార్చినప్పుడు థర్డ్ ఇయర్ లో ఉన్నారు. ఇంకో రెండేళ్ళలో పూర్తయి డిగ్రీ హోల్డిర్లు వస్తారు యునాని. ఆయుర్వేదంలో డిగ్రీ హోల్డిర్లు ఉన్నారు. డిప్లొమో హోల్డిర్లు ఆయునప్పటికి సమానముగా గెజిటెడ్ చేయడం జరిగింది. హోమియోపతి, యునాని. ఆయుర్వేదం అందరికీ సమానముగా లాస్టియర్ పే కమిషనరు రిపోర్టు ప్రకారం పే రివైజు చేసి రూ. 750 స్కేలు ఏర్పాటు చేశారు. వారి జీతాలు పెరిగిపోయాయి, దానిలో చిక్కు ఏమీ లేదు.

శ్రీ కొరటాల సత్యనారాయణ :—అమలు జరుపుతున్నారా?

శ్రీ టి. హయగీవాచారి :—అమలు జరుపుతున్నారు. కావాలంటే జీవో పంపిస్తాను. మొన్న 17 మందిని అప్పాయింట్ చేశాము. వారికి అవే జీతాలు ఇచ్చాము. వారు చాలా సంతృప్తిగా ఉన్నారు. వారు మమ్ములను అనేకసార్లు ఫెసిలిటేట్ చేశారు. బేధము ఏమీ లేదు. 15,20 పోస్టులు వెకెంట్ గా ఉంటే సర్వీస్ కమిషన్ కు పంపుతున్నాము. వియన్ ని వారు రెండవ తారీఖున ఇంటర్వ్యూ చేస్తున్నారు. దానివల్ల 40,50 పోస్టులు యునాని, ఆయుర్వేదంనకు సంబంధించినవి వస్తున్నాయి. పూర్తిగా భర్తీ అవుతాయి. సీనియర్ మెడికల్ ఆఫీసర్లు ఉన్నారు. ప్రొఫెసర్స్ ఉన్నారు. పోస్టు గ్రాడ్యుయేట్ ఒకటే లేదు, హోమియోపతి డిగ్రీ పూర్తయిన తరువాత ఈసారి పోస్టు గ్రాడ్యుయేషన్ కు అవకాశం ఉంటుంది. డిగ్రీ కానిదే ఏమి చేస్తాము. ఓంకార్ గారు గవర్నమెంటు ఫార్మసీస్ లో మందులు కొనకుండా ప్రైవేటుగా కొంటున్నారు అన్నారు. గవర్నమెంటు ఫార్మసీస్ లో ఉన్న మందులు సరిపోవు, రూ. 7 లక్షలు లేక రూ. 8 లక్షలు మందులు మాత్రమే తయారు చేస్తున్నాము. ఫండ్లు లేక పోవడం వల్ల. గవర్నమెంట్ హాస్పిటల్స్ అన్నిటికీ ఈ మందులు ఇస్తున్నాము. ఇందులో రెండు విషయాలు ఉన్నాయి. జిల్లా పరిషత్, మున్సిపాలిటీస్ ఏర్పాటు చేసిన డిస్పెన్సరీస్ ఉన్నాయి. పూర్తి ఇండియన్ మెడిసన్ డిపార్టుమెంటు ఏర్పాటు చేసిన హాస్పిటల్స్, డిస్పెన్సరీస్ ఉన్నాయి. లోకల్ ఫండ్ నుంచి నడవబడుతున్న డిస్పెన్సరీస్ కొరకు ఈ గవర్నమెంటు ఫార్మసీ మందులు సరిపోవు. కొన్ని మందులు మద్రాసు నుంచి, కోవరేటివ్ సొసైటీల నుంచి కొంటున్నారు. ప్రైవేటు ఫార్మసీస్ నుంచి కొంటున్నారు. ఈ ప్రైవేటు ఫార్మసీస్ సరిగా చేసేది చూడడానికి మొన్న మొన్న డ్రగ్స్ ఇన్స్పెక్టరును అప్పాయింట్ చేశాము. ఈ సంవత్సరం బడ్జెటులో రీజిస్టర్ డెవలప్మెంట్ డైరెక్టర్లను పెట్టే దానికి అవకాశం

ఉంటుంది. మందులు కొనడం ప్రత్యేకంగా వారి మెహర్బానీ కోసం కాదు చిన్న మలయ్యగారు చెప్పారు—ఈ చిన్న చిన్న హాస్పిటల్స్, సమీక్షలో ఆర్ యంపీస్ పనిచేసేవి 100 సంవత్సరాల క్రింద లోకల్ ఫండ్ క్రింద ఏర్పాటు అయినవి. ఆర్ యంపీస్, కొంతమంది పూర్తిగా డాక్టర్లు ఉన్నారు. మున్సిపల్ హాస్పిటల్స్లో డాక్టర్లు ఉన్నారు. డాక్టర్లు జీతాలు యునియన్ తో సమానంగా ఉండేవి. ఇప్పుడు ఉన్న పంచాంగ తీసుకొని, జిల్లా ఎడికల్ గోపల వారు బాధ పడుతూ ఉంటే అన్నిటని కో ఆర్డినేట్ చేయాలని ఈ మధ్య పంచాయితీ రాజ్ మినిస్టరు గారితో వారందరిని తీసిపారేయకూడదని, మున్సిపల్ వారితో కూడా మాట్లాడి వారిని తీసిపారేయకూడదని నేను వనవి చేశాను. వీలైనంతవరకు నిరుద్యోగ సమస్య తగ్గించడానికి హాస్పిటల్స్ పెడుతున్నాము. పాస్ అయిన వారందరికీ ప్రభుత్వ ఉద్యోగాలు రావాలి. నాకు అవకాశం కాదు. కీర్తి వస్తుంది. నేను ఇండియన్ మెడికల్ తీసుకున్నాను. నాకు అభిరుచి ఉంది. ఎవరూ కూడా కాదనలేదు. తప్పులు ఉంటే చెప్పే తప్పుకుండా వెరించుకుంటాము. పెర్సనల్ గా ఈ ఆయుర్వేదం, యునాని

ఇది బుగ్గిడివనల్ గా వస్తున్నాయి. గామీమాలలో కూడా బిల్డింగ్స్ తీసుకొని చేయడానికి ప్రయత్నము చేస్తున్నాము. ఆర్ యంపీస్ రిజిస్ట్రేషన్ వద్దని చెప్పి పెంట్రీల్ అట్టు వచ్చింది 1977లో. అట్టు మారితే కాని చేసే దానికి వీలు లేదు. ఇంతవరకు 81000 ఆర్ యంపీస్ ఆంధ్ర తెలంగాణాలో ఉన్నారు. ఇంకా కొంత మంది కావాలన్నారు. పెంట్రీల్ అట్టు మార్చాలని వ్రాశాము. అట్టు మార్పు చేస్తే ఒక శతాబ్ద ఇచ్చి స్టాండర్డు పెంచాలని అనుకున్నాము. ఈ మధ్య మహారాష్ట్ర ప్రాంతములో 8 సంవత్సరములు కొర్సు పెట్టారని వచ్చింది. మదన్ మోహన్ గారికి కూడా తెలుసు. మెడికల్ కాన్ఫిరమ్ వారు అప్పుకోలేదు. మాచేతిలో ఉన్న సమస్య కాదు. ప్రార్థనలు డాక్టరు శివరామ కృష్ణారావుగారు మార్చాడుతూ ప్రతి సంవత్సరం రిజిస్ట్రేషన్ ఏమిటి అన్నారు. డాక్టర్లు రిజిస్ట్రేషన్ ప్రతి సంవత్సరం చాలా అవసరం. ఆర్ ఎంపీకు వీలైనంతవరకు చేస్తున్నాము. రు.150, రు.200 వరకు ఇచ్చి మందులు ఇస్తున్నాము. రూరల్ మెడికల్ ప్రాక్టీషన్—చేర్ ఫుట్ డాక్టర్స్—స్కీముల క్రింద కొంత మందిని ఎంపాయింటు చేసి పని చేయిస్తున్నాము.

శ్రీమతి మల్ల స్వరాజ్యం : వేసు అడిగిన దానికి సమాధానం రాలేదు. తమరు ఎప్పుడయినా తెప్పించి ఇచ్చినా వరే. హామీయో, ఆయుర్వేదం. యునాని చదివిన వారు ఎంతమంది ఉన్నారు మన రాష్ట్రములో? మీ పంచకములో పోస్టుల ఎలా ఇచ్చారు?

شری پتھر آغا — میں صوفیوں کو لے جاتا ہوں کہ آجیورڈ ک اور
ہماری دوا کو کسی دوا کو اثر ہوتی ہے۔ کہ معزز منسٹر صاحب کو اس
- عیہ

غری ٹی۔ ہیگروا چاری — یہ نو میں نہیں بنا سکتا کہ کونسی دوا ٹھیک
ہے کونسی دوا ٹھیک نہیں ہے۔ یونانی دوائیں بھی ٹھیک ہوتی ہیں آیورویڈک
دوائیں بھی ٹھیک ہوتی ہیں۔ میں کوئی ڈاکٹر تو نہیں ہوں کہ کہہ سکوں۔
آپ کو معلوم ہوتا چاہئے۔

শ্রী. প্র. হায়াগ্রীসাবারি : ఇది చాలా విచిత్రమైన పరిస్థితి. ఏది
ఎక్కువ కాగుంది అంటే చెప్పడం కష్టం అయ్యేదం, యువాని ఈ రెండూ
కూడా ఉన్నాయి. ఇప్పుడు ఫార్మసీస్ లో సల ఈ రెండింటిలో ఏది కాగుంది
అంటే చెప్పడం కష్టం.

شری امان اللہ خان — کیا آپ نے کبھی کبھتہ بھی استعمال کیا ہے۔

شری ٹی۔ ہیگروا چاری — کبھتہ کیا چیز ہے مجھے معلوم نہیں۔

శ్రీ. ప్ర. హయాగ్రీసావారి: — కొన్ని మందులు ప్రత్యేకంగా మాకు
కావాలని మంత్రులు అడుగుతున్నారు. కుప్తా కావాలని అడుగుతున్నారు. ఆ
డాక్టరును సంపించి ఆవకాశం ఉంటే చూసి మందులు ఇవ్వమని చెప్పాను.
ఇకపోతే ఎంత మంది చదువుకున్నవారు ఉన్నారని గౌరవ సభ్యులు అడిగారు,
ఇప్పుడు నా దగ్గర కలెక్ట్ లిస్ట్ లేదు. అయితే చదువుకొన్నవాళ్లకు ప్రపోజ్
నేట్ గా ఉద్యోగాలు ఇస్తున్నాం. హోమియోపతిలో డిగ్రీ ఉన్నవారికిగాని,
డిప్లామా ఉన్నవారికి గాని ఉద్యోగాలు ఇస్తున్నాం. అయ్యేదం మరియు
యువానిలలో మొదట డిప్లామా ఉండింది, ఆ తరువాత డిగ్రీ వచ్చింది. ఎప్పుడో
10 సంవత్సరాల క్రితం డిప్లామా పూర్తి చేసినవారు ఉన్నారు కాబట్టి, వాళ్ళను
ప్రోత్సహించకుండా కేవలం డిగ్రీ చదువుకున్నవారికే ఉద్యోగాలు ఇస్తే కాగుండదు
కాబట్టి డిప్లామా పాసైన వారికి 50 శాతం, డిగ్రీ పూర్తిచేసిన వారికి 50
శాతం చొప్పున ఉద్యోగాలు ఇవ్వాలని నిర్ణయించడం జరిగింది. డిగ్రీ పూర్తిచేసిన
వారిని ప్రోత్సహించడానికి పబ్లిక్ సర్వీస్ కమిషన్ వారు కూడా ఒప్పుకొనడం
జరిగింది, కాబట్టి ఆ విధంగా పెట్టడం జరుగుతున్నది.

7-00 p.m.

శ్రీ ఎ. మదన్ మోహన్:—అధ్యక్షా, సుమారు 28 మంది గౌరవ సభ్యులు
ఈ డిమాండుపై జరిగినచర్చలలో పాల్గొనడం జరిగింది. చాలామట్టుకు కన్ స్టిట్యూట్
సెక్షన్స్ ఇవ్వడం జరిగింది. అక్కడక్కడ ఎవరైనా క్రిటెరియా చేసినా వాటిని
కూడా సెక్షన్స్ గానే వేసు భావిస్తాను, కాని వేరేవిధంగా మాత్రం కాదు. గౌరవ
సభ్యులు అనుమతిస్తే సభాసముఖంగా పెట్టిన లిఖిత పూర్వకమైన ఉపవాదాన్ని

తిరిగి తోడకుండా వారు ఇచ్చిన సూచనలకు మాత్రం జవాబు ఇస్తే త్వరగా సమావేశాన్ని ముగించుకోవచ్చునని నేను అనుకుంటున్నాను. కాకపోతే కొన్ని మూల సూత్రాలను మాత్రం, అంటే ప్రభుత్వం రూరల్ పెట్రోలులో ఏమి చేస్తోంది, డిస్ట్రిక్ట్ హాస్పిటల్స్ ను దృష్టిలో పెట్టుకొని ఏమి చేస్తోందనే విషయాలను గురించి సభ్యులకు కొంత తెలియజేయడం అవసరమని నేను భావిస్తున్నాను. బడ్జెట్ లో రూ. 118 కోట్లు ఉన్న సంగతి గౌరవ సభ్యులే చెప్పడం జరిగింది. బడ్జెట్ ప్రతిపాదనలు పట్టణాలను దృష్టిలో పెట్టుకొని చేయడం జరుగుతున్నదని, రూరల్ పీరియాప్ ను పూర్తిగా నెగ్లెక్ట్ చేయడం జరుగుతున్నదని చాలా మంది గౌరవ సభ్యులు చెప్పడం జరుగుతున్నది. ఒకసారి లెక్కలు చూపినట్లయితే వారు చెప్పింది సబబుకాదేమో అనిపిస్తుంది. ఏమైనాకూడా నేను ఒక్క విషయం మాత్రం ఒప్పుకోవడం అవసరం. అదేమిటంటే గ్రామీణ ప్రాంత ప్రజల సౌకర్యార్థం గత వరి సంవత్సరాలుగా ఏమేరకు మనం వైద్య సౌకర్యాలు కల్పించాలనుకొన్నామా ఆ మేరకు మనం విజయవంతంగా ప్రగతి సాధించలేదనేమాట వాస్తవం, అయితే ఈవాడు మనం చేస్తున్నది పూర్తిగా సరిపోతుందని చెప్పే వరి ప్లిగి లో నేను లేను. కాని డబ్బుతా పట్టణ ప్రాంతాలలో ఖర్చుపెడుతున్నామనే విషయం మాత్రం వాస్తవం కాదు. గత మూడు సంవత్సరాలుగా చూపినట్లయితే గ్రామీణ ప్రాంత ప్రజల వైద్య సదుపాయాలను దృష్టిలో పెట్టుకొని బడ్జెట్ ను పెంచడం జరుగుతున్నది. నా వద్ద ఉన్న ఫిగర్స్ మీ ద్వారా గౌరవ సభ్యులకు అందజేస్తాను. గ్రామీణ ప్రజల వైద్య సౌకర్యార్థం మనం 75 శాతం డబ్బు ఖర్చు పెడుతున్నాం; పోతే మిగతాది మాత్రం పట్టణాలకు పరిమితమై ఉంది. అందువల్ల ప్రతిపాదనలో చాలవరకు మార్పు వచ్చిందనే విషయం మీ ద్వారా మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ యం. ఓంకార్ :—పబ్లిక్ హెల్త్ డబ్బు కూడా కలుపుకొని ఈ బడ్జెట్ రూపొందించింది?

శ్రీ ఎ. మదన్ మోహన్ :—అన్నీ కలుపుకొనే చెప్పడం జరుగుతుంది కదా. ఉన్న విషయం అది.

శ్రీ యం. ఓంకార్ :—వాటర్ సర్ప్లయి, పబ్లిక్ హెల్త్ సర్ప్లయ్ వగైరా అన్నీ కలుపుకొని బడ్జెట్ రూపొందించారు. అసలు మొత్తం బడ్జెట్ లో వైద్య సదుపాయాలకోసం ఖర్చుపెట్టేది 25 శాతానికి మించదుకదా? మిగతావి తీసివేసి అసలు అందులోనూ మీరు గ్రామాలకు ఎంత ఇస్తున్నారు?

శ్రీ ఎ. మదన్ మోహన్ :—పబ్లిక్ హెల్త్ వాటర్ సర్ప్లయి కూడా హెల్త్ కు సంబంధించిన విషయం కాదని ఎలా అంటారు? ఓంకార్ గారు మన్నిస్తే ఒక విషయం మనవి చేస్తాను. ఇప్పుడు మనం ఏదైతే చేస్తున్నామో అది నాకు కూడా సంతృప్తికరంగాలేదని మనవి చేస్తున్నాను. ఇందులో రేఘానిప్రాయంలేదు.

(శ్రీ) వడ్డే రంగారావు :—ఇది మూడు భాగాలుగా ఉందని చెప్పాను. మంచినీటి పథకాలకు కోట్లాది రూపాయలు ఖర్చు పెట్టి సీటింగ్ లాభం పొందాము. వాటిని కూడా కలుపుకొంటే మాకు అభ్యంతరంలేదు. అయితే కేవలం వైద్య సదుపాయాలను తీసుకున్నప్పుడు అంటే డాక్టర్ల కోసం, మందుల కోసం, ఆసుపత్రులకోసం ఖర్చు పెట్టింది మనం చూస్తే గ్రామాలను నిర్లక్ష్యం చేస్తున్నారని మేము అభిప్రాయపడుతున్నామని మనవి చేస్తున్నాను.

(శ్రీ) ఎ. మదన్ మోహన్ :—ప్రాచుర్వెడ్ వాటర్ సప్లయ కూడా పబ్లిక్ హెల్త్ కు సబ్సిడీనిచ్చింది. ఎందుకంటే చాలా రోగాలు సీటింగ్ మూలంగా వస్తున్నాయన్న అంగతి తేల్చే మొండి కాబట్టి గ్రామీణ ప్రజల సౌకర్యార్థం ప్రాచుర్వెడ్ వాటర్ సప్లయ స్కెమ్ను చేయడం జరిగింది. కానీ ప్రాచుర్వెడ్ వాటర్ సప్లయ ఖర్చు పెట్టే విషయంపై ఉండో దానిని ఇందులో ఇన్ క్లూడ్ చేసే సుచేష్ట ఉండాలి. ఏ ఏప్రిల్ 1980-81 లో ఆదిలాబాదులోని బహింసా, మహిల్ మరియు అరకు, ఈ మూడు స్టాంకాలలో 85 వేల రూపాయలదానే మేన్ లైన్ అంబులెన్సులు కొనడం జరిగింది. అరకులో 10 వడకల ఆసుపత్రిని ఏర్పాటుచేయడం జరిగింది. ఇంకొకటి 81-82లో భువనగిరిలో ఆదనంగా విస్తరింపజేయాలనే ఆలోచన కూడా ఉంది. అదేకూడిరిగా 12 ఆసుపత్రులలో $\times$ —రేస్టాంటు ఇవ్వడం జరిగింది. ఈ స్టాంకాలు అరకు, పరిసా, అనకాపల్లి, రామచంద్రాపురం, నందిగూడ, నల్లెనపల్లి, రాయచోటి, కొత్తూరు, బొమ్మిలి, బాన్స్ వాడ, బారువా మరియు సిరిసిల్ల ఇవే కాకుండా వాన్—ప్లాను క్రింద 80 వడక గదులు తీసుకోవాల్సి 1980-81 లో 17 అప్ గ్రేడింగ్ ప్లాన్. సి. లో, 18 విజయనగరం హాస్పిటల్ లో కూడా తీసుకోవడం జరిగింది. అంతకాకుండా 1980-81లో విజయనగరంలో మొత్తం 1050 వడకలు పెంచాం. 1981-82లో కూడా ఆదనంగా ఇంకో 218 వడకలు పెంచాలని ప్రభుత్వం ఆలోచిస్తున్నది అన్ని వివరాలలో సోకుండా ప్రభుత్వం పరిశీలించగలిగింది అనే విషయాలను నేను మనవిచేసున్నాను అప్ గ్రేడెడ్ ప్రెమరీ హెల్త్ సెంటర్స్ విషయంలో కూడా 1979-80లో 7, 1981-82లో 18 అంటే మొత్తం 25 ఏర్పాటుచేయడం జరిగింది. ఇంకో 9 కన్స్ట్రక్షన్ లో ఉన్నాయి, అంటే అన్ని కలుపుకొని 82 పాంక్షన్ చేయడం జరిగింది. వాటి వివరాలుకూడా నాదగ్గర ఉన్నాయి. అదేవిధంగా కాంట్రీబ్యూషన్ స్కెమ్ క్రింద 14 సెవ్ డిస్పెన్సరీలు తీసుకోవడం జరిగింది. అంతేకాక 1981-82లో కొన్ని చోట్ల డొనేషను ద్వారాను మరియు చోట్ల డొనేషను లేకుండా శ్రీశైలం దేవస్థానం వద్ద, అట్లాగే అన్నదేవరవేట, కడల, కుందుపల్లి వంటి పట్నం, మండవరీ, శ్రీధరగట్టు, తిమ్మనముద్రం, వనస్థలిపురం, మున్నగుకోట సెనిల్ డిస్పెన్సరీలకూడా తీసుకోవడం జరిగింది. ఎక్కడైతే జిల్లా హెడ్ క్వార్టర్స్ ఆసుపత్రులలో కక్కున వడకలు ఉన్నాయో అక్కడ వడకలు పెంచే ఉద్దేశంతో పరిగారెడ్డిలో 100 వడకల గది మరియు డ్వాట్ ఫేమెట్ గదులు ఏర్పాటు

2 లక్షలు కాంట్రీబ్యూషన్ ద్వారా తీసుకొని మిగిలాది ప్రభుత్వం ఇంకాడం జరుగుతున్నది. అక్కడ 100 బెడ్లు అదనంగా సాంక్షన్ చేయడం జరిగింది. అంగోలు లో కూడా 100 బెడ్లు సాంక్షన్ చేయడం జరిగింది. అదేమోదిరిగా విజయనగరంలో కూడా అదనంగా 200 బెడ్లు ఇవ్వడంకూడా చేస్తున్నాం. ఇకపోతే కొన్ని ప్రాంతాలలో 8-12 సీట్ల అంతగా పనిచేయడం లేదని కొంత మంది గౌరవ వ్యక్తులు చెప్పడం జరిగింది. అటువంటప్పుడు 3 ప్రైవేట్ సర్జన్లు విజయంలో ప్రభుత్వం ఒక నిర్ణయం తీసుకోకుండా ఎక్కడైతే సరిగా పని చేయకుండా అక్కడి నుండి తీసివేయాలనే ఆలోచనకూడా ప్రభుత్వానికి ఉంది. ఇకపోతే అర్థిసిపియల్ లింట్ సెంటర్స్ ప్రాదరాబాదు, వైజాగ్, కర్నూలులో పెనుకున్నాం. చాటి టెలిగ్రాఫ్ కూడా పూర్తి అయినాయి, బహుశా ఈ సంవత్సరంలోనే కమిషన్ చేయవచ్చు ఇకపోతే ఎం.ఎన్. కె. కేప్స్, హాస్పిటల్ లో ప్రస్తుతం 150 పడకలు ఉండగా మూడు పుస్తక పెర్షిఫర్ను దృష్టిలో పెట్టుకొని అదనంగా మరో 100 బెడ్లను పెంచడం జరిగింది. అంటే మొత్తం ఇప్పుడు 200 బెడ్లు ఉన్నాయి అంతకా ఒక బ్లడ్ బ్యాంకును ఏర్పాటు చేయడం, కాకినాడలో మెటర్నిటీ హాస్పిటల్ ను ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది. అదేమోదిరిగా తిరువతి, వరంగల్ మరియు కర్నూల్, ఈమూడు ప్రాంతాలలో కోర్ట్ థెరఫీ సెంటర్ల బాక్స్ తీసుకోవడం జరిగింది. ఫెటిలాతి బ్లాక్స్ తిరువతి, విశాఖపట్టణం మరియు కర్నూలులో తీసుకోవడం జరిగింది.

డెర్మటాలజీ బ్లాక్స్ తిరువతి, విశాఖపట్టణంలో తీసుకున్నాం. విద్యార్థుల 7-10 p.m. సౌకర్యార్థం; యీ కార్యక్రమం జరుగుతున్నది. ఇప్పటివరకు మేము ప్రాదరాబాద్, వైజాగ్, కర్నూలులో ఇవ్వడం జరిగింది. తిరువతిలో ఇవ్వలేదు, తిరువతిలో కూడా ఇవ్వడానికి ప్రయత్నిస్తున్నాం.

ఇంక, అనరరీ రూరల్ మెడికల్ ప్రాక్టీషన్స్ విషయం మీకు తెలుసు, పోయినసారి అంతగా దీనికి రెస్పాన్స్ రాలేదు. ఇప్పుడు కోమటి రెస్పాన్స్ పెరుగుతున్నది. ఇదివరకు వుండే 200 గాక అదనంగా మరో 200 పెరచి, యిచ్చి, అనరరీ రూరల్ మెడికల్ ప్రాక్టీషన్స్ క్వాలిఫైడ్ ప్రాక్టీషన్స్ వున్న వారి సౌకర్యం కొరకు చేయడం జరుగుతున్నది. మునుపటికంటే మెరుగైనది.

కర్నూలు డెర్మటాలజీ విషయం చెప్పాను. తిరువతిలో కోర్ట్ థెరఫీ సెంటర్లు గురించి చెప్పాను.

శ్రీ కె. వెంకటరామయ్య:—రాయలసీమలో మునుపటికంటే అదనంగా పన్నీ బెడ్స్ ఇచ్చారా?

శ్రీ ఎ. మదనమోహన్:—ఇది చాలా పెద్ద శాఖ. మొత్తం అంతా కూడా చాలేస్ చేయడం కొరకు ఒకటి పట్టి ఉంది. మరొకటి మరొకటి

యివ్వడం జరుగుతున్నది. There is equal shares and the Hon. Members need not be apprehensive about it. బ్లాక్ కన్స్ట్రక్షన్ - 20 ప్రైమరీ హెల్త్ సెంటర్లలో బ్లాక్ కన్స్ట్రక్షన్ కార్యక్రమం జరుగుతున్నది. స్టాఫ్ క్వార్టర్లు కార్యక్రమం కూడా తీసుకుంటున్నాం. అలాగే నల్ - సెంటర్లు కన్స్ట్రక్షన్కు సంబంధించి 40 వరకు తీసుకోవడం జరిగింది.

అలాగే, మినిమమ్ సిడ్స్ పోగ్రాం ఉంది. దీనిలో రూరల్ పీరియాల్ చాలావరకు కవర్ అవుతున్నది. ఐ. పి. డి. కింద వరల్డ్ బ్యాంక్ అసిస్టెన్స్, సెంట్రల్ గవర్నమెంటు నుంచి 24 కోట్ల వరకు వచ్చే అవకాశముంది. అనంతపురం, కడప, చిత్తూరులలో వచ్చే అయిదు సంవత్సరాలలో - ఇన్ ఫ్రాస్ట్రక్చర్ ప్రోగ్రెస్ చెయ్యడం కాటాకా హాస్పిటల్స్ 80-లెడెడ్ చెయ్యడం, ఆఫీసులు, స్టాఫ్ క్వార్టర్లు, ఫామిలీ వెల్ ఫేర్ కార్యక్రమాలు మొదలయినవి లేకన్ చేసి ప్రభుత్వం చురుగ్గా పని చేస్తుందని మనవి చేస్తున్నాను నేషనల్ మలేరియా, మెలేరియా, లెప్టోసి, టి. బి. యీ మొదలయిన వాటి ఇరాడికేషన్కు సంబంధించిన కార్యక్రమం చాలా చురుగ్గా సాగుతున్నది, ఒక్క విషయం నేను యీ వందర్సంలో గట్టిగా చెప్పాలి. ఇంకా తీవ్రంగా, చురుగ్గా గ్రామీణ పాపొంచాలలో ప్రజల సేవ కొరకు, ప్రజల ఆరోగ్యం కొరకు కృషి చేయాలనే ఉద్దేశంతో ప్రభుత్వం వున్నది. ఎక్కువ హాస్పిటల్స్ విస్తరించే యోజన అలోచన వున్నది...

శ్రీ వి. రంగారావు :—ప్రతి గ్రామంలోను మంత్రసానులను ఏర్పాటు చేయాలి. అది కనీస ధర్మం ఈ సాకర్యమైనా గ్రామాలలో కల్పించాలి, అక్కడ చాలా బాధపడుతున్నారు. మంత్రిగారు ఆ విధంగా ఏర్పాటు చేస్తారా?

Sri A. Madan Mohan:—I have not touched the Points raised by the Hon. Member. ప్రభుత్వం తప్పకుండా ఆ విషయం కూడా అలోచిస్తుంది మనవి చేస్తున్నాను I seek your protection. I should not be disturbed time and again. Let me answer. If there is anything left out the Hon. Members can certainly ask me. మంత్రసానుల విషయంలో రంగారావు గారు చాలా అందోళన వెలిబుచ్చారు. వారి ఇన్ ఫర్ మేషన్ కొరకు చెబుతున్నాను—మన వద్ద ఇప్పుడు 26 వేల మంది అయాలను ట్రైనింగ్ చేశాము. 1980-81లో యింకో 8 వేలమందిని తీసుకోవడం జరుగుతుంది, మొత్తం 34 వేల మంది ట్రైనింగ్ మంత్రసానులు వున్నారు, అందువలన, రంగారావుగారి, వేరే సోదరులుగాని యీ విషయంలో కంగారు పడవలసిన అవసరం లేదు.

శ్రీ వి. రంగారావు:— మా పాపొంచంలో, గ్రామాలలో ఎవరూ లేరు. మంత్రిగారు 84 వేలమంది వున్నారు అంటున్నారు, వారంతా ఎక్కడ వున్నారో?

శ్రీ వి. నరసింహారాయణ :—ప్రతి గ్రామానికి వుండాలిగదా.

శ్రీ ఎం. చెంకయ్యనాయుడు :—వ మంత్రం నీ పనిని పూర్తి చేస్తారో చెప్పండి.

శ్రీ ఎ. మధనమోహన్ :—అదృశ్యం, నావ్వు లెక్కా నన్నాయి, ఇవ్వడానికి నాకు అత్యంతరం లేదు. రూరల్ హెల్త్ లో ఏమి అవుతుంది నరి కాదు, అతే, నాకు చెప్పిన మాటలన్నీ కూడా నిర్వహించడానికి వీలేదు, కదన్నో విషయం చెప్పారు. ఇది ఒక్క మెడికల్ అండ్ హెల్త్ సర్వీసులలోనే వున్నది? అన్ని డిపార్టుమెంట్లలో, సమాజంలో లేదా? మెడికల్ అండ్ హెల్త్ ఇన్స్టిట్యూషన్స్ అన్న సక్రమంగా వున్నాయని నీకు విషయం లేదు. సమాజంలో వున్నది ఇక్కడ కూడా కొంత వ్యాపించి ఉండవచ్చు, అలాంటి చర్యలు వచ్చినప్పుడు అలాంటినే కరెక్షన్ వున్నది. ప్రతివారి సమస్యలు చెప్పడం సహజం. ఇది కొత్త విషయమేమీ కాదు.

శ్రీ ఎన్. రామచంద్రన్ :—మిగతా డిపార్టుమెంట్లలో వున్న వంట, విని చెడుతుంది కాని ఇక్కడదంతా పూర్తిగా పోతుంది.

శ్రీ ఎ. మధనమోహన్ :—అంత ప్రమాదకరమైన పరిస్థితులలో మా కాలి వని చెప్పడం లేదు అప్పుడప్పుడు డబ్బులకు కక్కుర్తి పడవచ్చుగాని, డబ్బులు లేకపోతే అసలు వని చెప్పనే దౌర్భాగ్య పరిస్థితిలో మా దాక్టర్లు లేరని నేను చెబుతున్నాను. గా. సభ్యులు ఎన్నో సూచనలు చేశారు అన్నీ నేను పోట్ చేసుకున్నాను. To the extent that is possible, we will try to implement. దీనిలో మాకు చిత్తశుద్ధి వుంది. వ్యక్తిగతంగా నాకు కూడా చిత్తశుద్ధి వున్నదనే విషయం ఎవరికీ తెలుసు. వారికి వున్న అబద్ధం, అవేదన మాకు కూడా వున్నాయని మనవి చేస్తున్నాను. మాకు వుండే పరిధిలో నాటిని కప్పకుండా అమలుపరుపుణామని మనవి చేస్తున్నాను. నేను గా. సభ్యులను కోరేదేమంటే - గత రెండు సంవత్సరాలలో - డిమాండ్స్ సందర్భంలో - 79-80, 80-81 లలో - నేను పర్సనల్ రిక్వెస్టు చేసి వచ్చాడు - I am grateful to them that they have withdrawn all the cut motions. ఈసారి, నిన్నటి వరకు కేవలం రెండు కట్ మోషన్స్ వచ్చాయి, అవి సరిపోవనుకుని వికల్ రెడ్డిగారు, గోవిందరావుగారు కూర్చుని, నిన్న సాయంత్రం వరకు ఎక్సర్ సైజ్ చేసి యింకా 11 యాడ్ చేశారు. వారు చెప్పిన విషయాన్ని అన్నింటికీ సంబంధించి నేను పూర్తి చేశాను, దయచేసి గా. సభ్యులు యీసారి కూడా, సాంప్రదాయం ప్రకారం కట్ మోషన్స్ వికల్ చేసుకుని, యీ ప్రతిపాదనలను ఉన్నకోవనిందిగా కోరుకూ నెలపు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ జయకామలు :- గ్రామీణ ప్రాంతాలలో క్లినిక్స్ ఏర్పాటు చేసే విధికిం వున్నది అన్నారు. ప్రజలు చంచాలు ఇచ్చి విల్లింగు కట్టి ఇస్తే క్లినిక్ ఓపెన్ చేస్తారా ?

శ్రీ వి. సద్యరాజు (బాదుగుపూడి) :- మార్పు గోదావరి జిల్లాలో రాజమండ్రి చాలా ప్రసిద్ధమయిన బస్టి అక్కడ వున్న హెడ్ క్వార్టర్స్ హాస్పిటల్ లోగులకు సరిపోవడం లేదు. చాలా ఇబ్బందిగా వుంది, దానిని ఎక్స్టెండ్ చేసే యోచన ఉందా ?

శ్రీ కె. వెంకటరామయ్య :- ఆదర్శంగా, అడిగిన గానీ అమ్మం నా పెట్టరు. అన్నారు. రాయల సీమలో బెడ్ స్ట్రెంత్ ఏమాత్రం పెంచలేదు. అక్కడేమి అరగడ సేవయం మారు ఉంది. అవిధంగా కాక, అక్కడ తగినంత బెడ్ స్ట్రెంత్ కలుగజేస్తారా ?

7.20 p. m శ్రీ కె. నవ్యవారాయం :- మంగళగిరి టి. డి. హాస్పిటల్ లో వదిలకులరు, ల విలువగలిగిన పామాసు వది ఉంది. ఇంతేగాక, ప్రాంతీయ వైద్య కేంద్రంగా అభివృద్ధి పరుస్తున్నారు. దీనిని ప్రాంతీయ వైద్య కేంద్రంగా అభివృద్ధి చేయడానికి అలోచిస్తున్నారా ?

శ్రీ డి. చిన్న మల్లయ్య :- నేను ఉస్మానియా హాస్పిటల్ విషయం చెప్పాను, అక్కడ నీళ్ళు లేవు. కేయింగ్ రూమ్స్ లో ఇతరత్రా కూడా నీలు లేవు. నీళ్ళు సరఫరా చెయ్యాలి, రెండవది - మందులకై 20 లక్షల రు. పు కాక వది ఉన్నది. అది తీర్చిది మందుల సరఫరా అక్కడ కష్టం. ఆ విషయం ఆలోచించాలి. మూడవది - అస్సాబాద్ కాలూకా సెంటర్, అక్కడి రెగెడ్ హాస్పిటల్ ను 80-బెడ్ హాస్పిటల్ గా చేస్తారా. ఇందుల్లో వది వేల రు.లు రాఖలు చేశారు. అక్కేయింది అక్కడ కనీసం ఆక ప్రాక్టీసింగ్ సెంటర్ ఇచ్చారా ?

ان شری ایمان اللہ خان - ہمارے مسٹر صاحب نے جو جوابات دیے ہیں ان میں ہر ایک شہر میں ایک نئے دواخانے کے قیام کا تذکرہ نہیں ہے۔ اس کے علاوہ ہر ایک شہر میں بڑھتی ہوئی آبادی کے لئے وہاں ایک دواخانہ کی ضرورت ہے۔ دوسری چیز یہ ہے کہ حیدرآباد کے دواخانوں کی حالت زار اس کی اصلاح کے متعلق بھی الیہوں نے ذکر نہیں فرمایا۔

శ్రీ కె. వి. సుబ్బారెడ్డి :- ఇటీవల వైద్యశాలా మంత్రిగారు రిజిస్టర్ అ హాస్పిటల్స్ మూడుచోట్ల పెడతామన్నారు చెలూరులో కీ. కే నేదురుమల్లి కాంక్రెట్టారెడ్డి పేరుతో ఆక కమిటీ ఏర్పడి వారికి ఆక మెమోరండం ఇవ్వడం అరిగింది. కొంత మొతాన్ని వసూలు చేశారు. అది ఏ దశలో ఉంది. ఇది చెల్లారు వచ్చే ఏర్పాటు చేస్తారా ?

శ్రీ మతి జి. ధనసూర్యవతి:-మచిలపట్నంలో విద్లింగు చాలా లోకేషన్ లో వుంది. తుఫాను వచ్చినప్పుడు చాలా ఇబ్బంది పడ్డారు. అవినీతి చాలా పెరిగి పోయినట్లు తమకు తెలుసు, గుంటూరులో లోకేషన్ పెద్ద పెద్ద విద్లింగు కట్టమని అందోళన చేస్తున్నారు, ఆ విధంగా చేస్తారా? రెండవది - విజయవాడ - ఇ. ఎస్. ఐ. హాస్పిటల్ కు వెళ్లాలంటే చాలా ఇబ్బందిగా వుంది. బస్సు స్టాండులో అగ్ని, మెలు మెలున్నర వెళ్లవలసి వస్తున్నది. రికాబు, ట్యాంకులు లేవు. ప్రయాణం చాలా ఇబ్బందిగా వుంది. అక్కడ సరిగా డాక్టరు గాని, వెడ్స్ గాని లేవు. వారికి తగు వసతులు కల్పిస్తారా?

శ్రీ జి. వెంకటేశ్వరరావు (చింతలపూడి) :-చింతలపూడి తాలూకాలో త మూడు పంచాయతీల నాడు 30 పడకల ఆసుపత్రి కొరకు డబ్బు, స్థలం ఇచ్చాము, రెండేళ్ల మంచి జడిగో, ఇదిగో అంటున్నారు. మూడేళ్ల మంచి లేడి డాక్టరు కూడా లేరు, చాలా పార్లు ప్రాజెక్టు, అడిగాము, ఆ పని చేస్తారా?

శ్రీ కె. వి. చిన్న మల్లప్ప :-నేను ఇంతకుముందు చెప్పాను. కంట్రీ బ్యూజన్ కట్టి మూడేళ్లయింది. దానిపైన వెంటనే చర్య తీసుకుంటారా?

శ్రీ ఎం. టి.కార్ :-అధ్యక్షా, రెండు ప్రశ్నలు., Vibrators లాంటి పరికరాలు-ఒకటిన్నర కోట్ల రూపాయల విలువైనవి తెప్పించమని తెండర్లు లేకుండా ప్రైవేటు సంస్థకు అప్పగించడం జరిగింది. ఇందులో మూడు 50 మంచి 20 పర్సెంట్ వరకు వుంటుందని తెలుస్తున్నది. ఇది అక్రమం. దీనిపై విచారణ చేస్తారా? ప్రైవేట్ ప్రాక్టీస్ బాన్ చెయ్యమని మూడిమాండు, కనీసం టివింగు హాస్పిటల్స్ లో పని చేస్తున్న వారి పైన ఐవా బాన్ పెడితే పిల్లలు బాగు పడతారు. లేకపోతే గుండె కుడివైపున వున్నదో ఎడమ వైపున వున్నదో కూడా తెలియని విధంగా తయారు కాకుండా వుంటారు తరువాత ప్రాథరూబాద్ సిటీలో గత 20 ఏళ్ల మంచి కొంతమంది డాక్టర్లు ఇక్కడనే వున్నారు. మెటర్నిటీ హాస్పిటల్ సూపరించెండ్లెంట్; 20 ఏళ్ల బట్టి యిక్కడనే ఉంటున్నారు. దీని వలన చాలా అనర్థాలు ఏర్పడతాయి. హాస్పిటల్స్ వారి స్వంత గృహాలుగా వున్నాయి కాబట్టి ఎలాంటి రాజకీయ ప్రభావాలకూ లోను కాకుండా మూడేళ్లు పూర్తయిన వెంటనే ట్రాన్స్ ఫర్ ఆయ్యేటట్లు చూస్తారా?

శ్రీ ఎ. మదనమోహన్ :-అధ్యక్షా, చాలామంది గౌరవనీయులు చెప్పారు "Hardly two percent of the total plan allocation" వేరే రాష్ట్రాలతో పోల్చితే మన యీ డిపార్టుమెంటుకు చాలా వ్యయారీటి యిచ్చి పనులు చేస్తున్నాం, ప్లాన్ వ్యయారీటిస్ చూస్తే -యీ కొద్ది మొత్తంలో వీరికి యంత, వారికి ఇంత అని కమిట్ అయ్యే పరిస్థితి లేదు. వీలయినంత వరకు, చేద్దాం అనే ఆలోచనతో వున్నాం. ఈ సందర్భాన్ని పురస్కరింస్తున్నీని ఒకటి రెండు విషయాలు మనవిచేస్తాను. ఒకటి-ఇండస్ట్రియల్ యూనిట్స్ పై అదే విధంగా ల్యాండ్ డెవలప్ మెంట్, ప్లాన్ ట్రయేట్ చేసి చెయ్యాలని వుంది.

తేజోశే, దూరల్ పరియాన్లో త్వరగా రేవల్వ్ చెయ్యడం కష్టమవుతుంది. అందుకని ఎంటర్ ప్రైస్ మెంట్ లో కొంత శాగం, ఇండస్ట్రియల్ యూనిట్స్ పై కొంత, లాండ్ రెవెన్యూ నుండి కొంత - బాట్ పేమెంట్స్ కొరకు తీసుకుని యీ కార్యక్రమాలు అమలు జరపాలనే ఆలోచన వున్నది. గౌరవ సభ్యులు సహకరిస్తే యిది చురుకుగా చెయ్యడానికి వీలవుతుంది. ఇంక, యీ డిపార్టుమెంటుకు చెందిన ప్యాపర్స్ విషయం ప్రభుత్వంలో ఒక లాండ్ ట్రస్ట్ వుంది. కొన్ని సిటీస్ లో, టౌన్స్ లో వున్న వాటిని కమ్యూనిటీగా అమ్మివేసి, కాగుంటుందనే ఆలోచన వుంది. ఇది in public industrial units. ఇవాళ రియల్ ఎస్టేట్ పరిస్థితి ఏవేళంగా వుందో మీకు తెలుసు, కరీంనగర్ లో ఆ విధంగా చేస్తే రెండు కోట్లు రూ. ౧౦ వచ్చాయి. అక్కడ ఒక కొన్ని కోట్ల మేము యీ లాండ్ ను పునర్నిర్మించుకునే పరిస్థితి లేదు. కాబట్టి కామ్యూనిటీస్ కు ఇన్-ప్లాన్ డెవలప్ మెంట్ లు చేసి, వేసి పరిస్థితి లేదు కాబట్టి, ఆ కార్యక్రమం, వారి ద్వారా చేయించి, వాటిని అమ్మి, 20 వార్షికోత్సవం అక్కడ బిల్డ్ చేయి, 20 వార్షికోత్సవం అక్కడ తీసుకుని, దూరల్ మెడికల్ కేంద్రం దానిని పునర్నిర్మించి, విస్తరించే కార్యక్రమం ఆలోచన వుంది. ఇది మ. వి. ఆలోచన అని నక అనుకుంటే-చెయ్యాలని వుంది. అంతేకాని, కావాని ప్రభుత్వం నెట్లైన్ చేసుకొని నిదలు మొయ్యాలని లేదు. దాక్షిణ్య పరిశోధనకు ఎక్కువగా ఒక చోట వుండడం గురించి చెప్పారు. ఇందులో రెండు మూడు సమస్యలు వున్నాయి. ప్రత్యేకంగా కొన్ని ఇన్ స్టిట్యూషన్స్-ఉదాహరణకు-విజం ఆర్థోపెడిక్స్ వంటి ఇన్ స్టిట్యూషన్స్ వున్నాయి. అక్కడ స్పెషాలిటీ లో-జూనియర్స్ ను తీసుకువచ్చి యిటువంటి ప్రైవేయర్ ఇన్ స్టిట్యూషన్స్ లో పెట్టలేము. గదా. స్పెషలిటీస్ ను యిటువంటి చోట వుంచకపోతే ఎట్లా అనే విషయం వుంది,

7-30 P. III. ఈ విషయం అక్కడ వర్తిస్తుందో ఆలోచించవలసి వుంటుంది కొంత మంది ఇండివిడ్యువల్స్ ఒక ఇన్ స్టిట్యూషన్ మాదిరి రేవల్వ్ చేసిన పరిస్థితి తెలుసు. వారు అక్కడ వుండి పోతే హాని కలుగుతుందనేది వుంది. వారు ఇన్ డిస్పెన్సరీ లో అటునవ్వుటికి వాని నర్స్ పై ప్రజలు అందారి, ప్రజలు లాభం పొందారి అనే ఆలోచన వుంది. ప్రభుత్వం ఈ ఆలోచనతో రై రెక్కరును సమాచారం సేకరించాలని చెప్పడం జరిగింది. గౌరవ సభ్యులు తప్పుగా భావించకపోతే, దురుద్దేశ్యముగా భావించకపోతే ఒక విషయం మనవిచేస్తాము. దాక్టర్స్ లో వున్న సంఖ్య బాంధవ్యాలవల్ల అనేక రకాలైన వర్తిదులు తీసుకురాగలుగుతారు, అటువంటి సందర్భములో నిష్పక్షపాతముగా వారిని విడిచి చేయాలంటే దానిని ఎదుర్కొనగలుగుతామా లేదా అనే ఆలోచన వుంది. ప్రజల ఆరోగ్యాన్ని త్రోసివేసి ఆయా దాక్టర్లను అక్కడే ఉంచాలనే ఆలోచన ప్రభుత్వానికి ఎన్నడూ లేదు. అవసరం వున్నప్పుడు విడిచి వేస్తానే వున్నాము. కొంత మంది విడిచి వేసి దాని విషయం తెలుసు. వాటిని రూపిలో పెట్టుకొంటాను. టర్లో సిటీలో హాస్పిటల్ విషయం. అప్పటికి యిప్పటికీ ఎట్లాగే వుండవేది కాదు. ఉన్నాయి మా హాస్పిటల్ ఎట్లా పెరిగినదీ అందరకు తెలుసు. టర్లో సిటీ హాస్పిటల్ లో హాస్పిటల్ ని పెట్టడం జరిగింది. గౌరవ సభ్యులిచ్చిన సూచనలను రూపిలో పెట్టే

కొని సరిచేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తాము. కటిన్నర కోట్ల కొనుగోలు కుంభ
కోణం ఐడిల్ గా వుందని ఇవాళనే సొరవ నట్టులు చెప్పడం జరిగింది. నేను
తెలుసుకొనకుండా ఇప్పుడే చెప్పడం వాస్తవికత రహితంగా వుంటుంది. అనేక
సందర్భాలలో ఎన్నో సమాధానాలు యివ్వడం జరిగింది. 10 లక్షల మెషీనరీ
ఐడిల్ గా వుంది అని గట్టిగా చెప్పడం జరిగింది. వారు ఇప్పుడే కొత్తగా చెప్పారు
కనుక అది విజమా అనేది తెలుసుకొని వారికి : మాచారం అందచేస్తాను.

Chairman :—Now the Cut Motions No. 223 to 235 are before the House.

The question is.

To reduce the allotment of Rs 116,86,12,000 for Medical and Health Services by Rs 100.

For failure to upgrade the Taluk Headquarters Hospital of Anakapalli, Visakhapatnam district as a 30 bedded hospital with an X-ray machine although towns with a much lesser population have been upgraded.

To reduce the allotment of Rs. 116,86,12,000 for Medical and Health Services by Rs. 100.

By giving permission for opening private Medical Colleges, only rich people are being provided medical education. No employment is provided to all unemployed doctors. No minimum medical facilities to common man in general and rural poor in particular are provided. The development of hospitals for chest diseases is being neglected. Many P.H.Cs. and civil dispensaries are kept without doctors. Corruption is rampant.

To reduce the allotment of Rs. 116,86,12,000 for Medical and Health Services by Rs. 100.

గ్రామీణ ప్రాంతములలో ఆరోగ్య కేంద్రములు నెలకోల్పుటకు విరాళములు నిర్ణయించినందుకు నిరసనగా

To reduce the allotment of Rs. 1 6,86,12,000 for Medical and Health Services by Rs.100.

అనునామలన్నీ ప్రైవేటు నర్సింగు హోములుగా మార్చుకొని పేదవానికి వైద్యం అందుబాటులో లేకుండా చేస్తున్నందుకు అనునామల దాక్టర్ల చర్యలను అరికట్టని విధానానికి నిరసనగా

To reduce the allotment of Rs. 116,86,12,000 fo. Medical and Health Services by Rs. 100.

కవీనం తాబాకా కేంద్రాలలో ఉన్న ఏ.పాచ్, సి.ఐ వై నా ఆఫ్ గేడ్ చేయని ప్రభుత్వ విధానానికి నిరసనగా

To reduce the allotment of Rs 116,86,12,000 for Medical and Health Services by Rs. 100.

రాష్ట్రములో ప్రాథమిక ఆరోగ్య కేంద్రములకు డిస్ పెన్ సరీస్ లకు మరియు సివిల్ డిస్ పెన్ సరీస్ లకు మందులకోటా అదనంగా పెంచనందుకు నిరసనగా

To reduce the allotment of Rs. 116,16,12,000 for Medical and Health Services by Rs. 100.

మెదక్ జిల్లా నర్సాపూర్ తాలూకా కౌడిపల్లి ప్రాథమిక ఆరోగ్య కేంద్రము యొక్క స్టాఫ్ క్వార్టరుల నిర్మాణము చేపట్ట నందుకు నిరసనగా

To reduce the allotment of Rs. 116,86,12,000 for Medical and Health Services by Rs. 100.

మెదక్ జిల్లా నర్సాపూరు తాలూకాలో జన్నారము మరియు చి తలచెరువులో డొనేషన్ పథకము నూతనముగా డిస్ పెన్ సరీస్ ప్రారంభించుటకు ఆదేశాల ఇవ్వడములో జాప్యము కల్గుచున్నందుకు నిరసనగా

To reduce the allotment of Rs. 16,86,12,000 for Medical and Health Service by Rs. 100

మెదక్ జిల్లా నర్సాపూర్ తాలూకా పాతికూరలో విస్తృతమైన డిస్ పెన్ సరీ భవనము ఉన్నప్పటికినీ మరియు వెనుకబడిన ప్రాంతము అయినప్పటికినీ 80 బెడ్స్ పెంచగలందుకు పూనుకొనందుకు నిరసనగా—

To reduce the allotment of Rs. 116,86,12,000 for Medical and Health Service by Rs. 100.

రాష్ట్రములో ప్రధానమైన వైద్యరంగముకు సరిపడు డబ్బులు కేటాయింప నందుకు నిరసనగా—

To reduce the allotment of Rs. 116,86,12,000 for Medical and Health Services by Rs. 100.

మెదక్ జిల్లా నర్సాపూరు తాలూకా కౌడిపల్లి ప్రాథమిక ఆరోగ్య కేంద్రము, భవనము తాత్కాలిక భవన నిర్మాణము లేకున్న 80 బెడ్స్ కు ఆప్ గ్రేడ్ చెయ్య గలందులకు అన్ని అవకాశములు వున్నప్పటికినీ చెయ్యక లందుటకు పూనుకొనందుకు నిరసనగా

To reduce the allotment of Rs. 116,86.12,000 for Medical and Health Services by Rs. 100.

ఇందులో పి.హెచ్.ఎస్. సెంటర్ ను 10.000 నిధి జను చేయుచుకొని 6, 7 సంవత్సరములనుండి మంజూరు ఇవ్వనందుకు నిరసనగా—

To reduce the allotment of Rs. 116,86.12,000 for Medical and Health Services by Rs. 100.

ఇందులో నియోజక వర్గములో ఒకే ఒక హెల్త్ సెంటర్ అందులో 6 బెడ్లు మాత్రమే వుండి ప్రజల ఆరోగ్యమునకు అనుకూలముగా మందులు కూడా లేకపోవడము కనీసం 8 హెల్త్ సెంటర్లు, ప్రతిసెంటరుకు 80 బెడ్లు, 8 కాక్టర్లు; అందులో స్త్రీ డాక్టరు లేక పోవడమునకు నిరసనగా

The cut-motions were lost. .

Chairman :—The question is :

That the Government be granted a sum not exceeding Rs. 116,86,12,000 under Demand No. XXI Medical and Health Services.

Motion was adopted and the Demand granted.

Chairman ;—Now the House stands adjourned until to-morrow 8-30 a.m., on 27th March, 1981.

(The House then adjourned to meet again at 8-30 a.m., on Friday the 27th March 1981.)